

CVRIA

AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA

Éves jelentés
2013

AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA

ÉVES JELENTÉS 2013

Az Európai Unió Bírósága, az Európai Unió Törvényszéke
és az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke tevékenységének áttekintése

Luxembourg, 2014

www.curia.europa.eu

Bíróság
L-2925 Luxembourg
Tel. (352) 43 03-1

Törvényszék
L-2925 Luxembourg
Tel. (352) 43 03-1

Közzolgálati Törvényszék
L-2925 Luxembourg
Tel. (352) 43 03-1

A Bíróság honlapja: <http://www.curia.europa.eu>

Szerkesztés lezárva: 2014. január 1-jén

A kiadvány csak a forrás megjelölésével sokszorosítható. A képek kizárólag jelen kiadvánnyal összefüggésben jelentethetők meg. Minden egyéb felhasználáshoz az Európai Unió Kiadóhivatalának engedélyét kell kérni.

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2014

ISBN 978-92-829-1698-8 (Nyomtatott változat)
978-92-829-1675-9 (PDF)

ISSN 1831-8509 (Nyomtatott változat)
2315-2370 (PDF)

doi:10.2862/54713 (Nyomtatott változat)
10.2862/48124 (PDF)

© Európai Unió, 2014

Printed in Luxembourg

FEHÉR KLÓRMENTES PAPIRRA NYOMTATVA

Tartalomjegyzék

Oldal

Vassilios Skouris, a Bíróság elnökének előszava	5
--	---

I. fejezet

Bíróság

A – A Bíróság fejlődése és tevékenysége 2013-ban	9
B – A Bíróság ítélkezési gyakorlata 2013-ban	11
C – A Bíróság összetétele	59
1. A Bíróság tagjai	61
2. A Bíróság összetételének változásai 2013-ban	77
3. Protokolláris sorrendek	79
4. A Bíróság korábbi tagjai	81
D – A Bíróság igazságügyi statisztikái	85

II. fejezet

Törvényszék

A – A Törvényszék tevékenysége 2013-ban	117
B – A Törvényszék összetétele	157
1. A Törvényszék tagjai	159
2. A Törvényszék összetételének változásai 2013-ban	171
3. Protokolláris sorrend	173
4. A Törvényszék korábbi tagjai	177
C – A Törvényszék igazságügyi statisztikái	179

III. fejezet*Közszolgálati Törvényszék*

A – A Közszolgálati Törvényszék tevékenysége 2013-ban	201
B – A Közszolgálati Törvényszék összetétele	213
1. A Közszolgálati Törvényszék tagjai	215
2. A Közszolgálati Törvényszék összetételének változásai 2013-ban	219
3. Protokolláris sorrend	221
4. A Közszolgálati Törvényszék korábbi tagjai	223
C – A Közszolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái	225

Előszó

2013-ban az Európai Unió Bírósága igazságszolgáltatási tevékenységének üteme jelentősen fokozódott. Egyrészt az Unió igazságszolgáltatási rendszerében a beérkezett ügyek száma a létrehozatala óta a legmagasabb volt. Másrészt 1587 befejezett üggyel az intézmény működésének eredményessége soha nem látott szintet ért el. Az Európai Unió Bírósága elégedett e fejlődéssel, amely a nemzeti bíróságoknak és a jogalanyoknak az uniós igazságszolgáltatási intézményekkel szembeni bizalmáról tanúskodik.

Az igazságszolgáltatási tevékenység ütemének e fokozódása azonban – a nem is olyan távoli jövőben – veszélybe sodorhatja az Unió egész igazságszolgáltatási rendszerének hatékonyságát. Ezért mind jogalkotási szinten, mind a munkamódszerek szintjén továbbra is és folyamatosan keresni kell az eszközöket az Unió igazságszolgáltatási rendszere hatékonyságának fokozása érdekében.

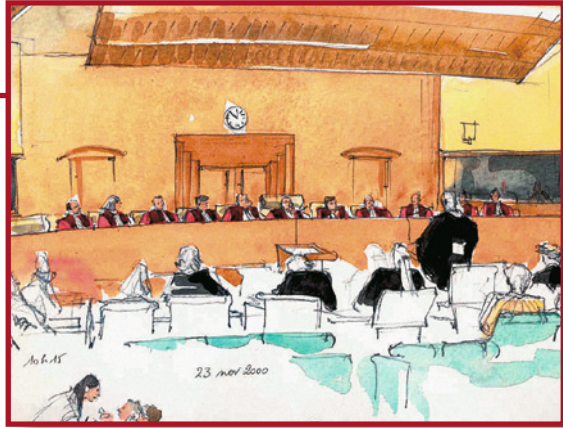
A 2013-as évet továbbá a Horvát Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozása, egy-egy új horvát bírónak a Bíróságra, illetve a Törvényszékre való megérkezése, valamint a Bíróság főtanácsnokai számának növeléséről szóló határozat elfogadása és ezzel összefüggően az első lengyel főtanácsnok megérkezése jellemezte.

Végül az elmúlt évben sor került a Törvényszék részleges megújításának keretében hat tagjának távozására, valamint távozott a Bíróság két tagja és a Közzolgálati Törvényszék egy tagja.

Ez a jelentés teljes körűen bemutatja az intézmény 2013. évi fejlődését és tevékenységét. Az olvasó tapasztalni fogja, hogy a jelentés nagy része a Bíróság, a Törvényszék és a Közzolgálati Törvényszék szűkebb értelemben vett ítélkező tevékenységének tömör, de teljes körű, statisztikai adatokkal kísért bemutatásáról szól. Egyúttal megragadom az alkalmat arra, hogy köszönetet mondjak a három ítélkezési fórumon dolgozó kollégáimnak, valamint a Bíróság teljes személyi állományának az e rendkívüli és kihívásokkal teli 2013. év során végzett kiemelkedő munkájukért.

V. Skouris
a Bíróság elnöke

I. fejezet

Bíróság

A – A Bíróság fejlődése és tevékenysége 2013-ban

Vassilios Skouris elnök

Az éves jelentés ezen első része összefoglaló jelleggel mutatja be az Európai Unió Bíróságának 2013. évi tevékenységét. Először az intézmény elmúlt évi fejlődését tekinti át, kiemelve a Bíróság működését érintő intézményi változásokat, valamint a Bíróság belső szervezetére és munkamódszereire vonatkozó módosításokat (1. szakasz). Másodsor elemzi a Bíróság munkaterhének alakulásával és az eljárások átlagos időtartamával kapcsolatos statisztikákat (2. szakasz). Harmadszor, mint minden évben, tárgykörönként ismerteti az ítélezési gyakorlat lényegesebb fejlődési irányait (3. szakasz).

1. Az Európai Unió Bíróságának általános fejlődése szempontjából az elmúlt év kiemelkedő eseménye a Horvát Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozása volt. A 2013. július 4-i ünnepélyes ülés során a Bíróság első horvát bírāja és a Törvényszék első horvát bírāja tette le az előírt esküt, és lépett hivatalba ugyanazon a napon. Az Európai Unió e hetedik bővítésének előkészítése az intézmény számára problémamentesen zajlott le, és a két tag, munkatársaik, valamint a személyi állomány intézményhez belépő horvát állampolgárságú új tagjainak beilleszkedésére bonyodalmak nélkül került sor.

Az igazságszolgáltatás szempontjából hangsúlyozni kell, hogy az Európai Unió Bírósága főtanácsnokai számának növeléséről szóló, 2013. június 25-i 2013/336/EU tanácsi határozattal (HL L 179., 92. o.) a főtanácsnokok száma 2013. július 1-jei hatállyal kilencre, 2015. október 7-i hatállyal pedig tizenegyre emelkedik. E határozat elfogadását követően az első lengyel főtanácsnok 2013. október 23-án tett esküt.

Az eljárási szabályokat illetően és a Bíróság új eljárási szabályzatának 2012-es hatálybalépését követően a Bíróság a legutóbb 2006. február 21-én módosított (HL L 72., 1. o.), 1974. december 4-i kiegészítő szabályzat (HL L 350., 29. o.) helyébe lépő új kiegészítő szabályzat elfogadására irányuló javaslatot terjesztett a Tanács elé. E javaslatot a Tanács 2014 elején elfogadta (HL L 32., 37. o.). Ezzel párhuzamosan a Bíróság elfogadta a *Gyakorlati útmutató a felek részére a Bíróság elé terjesztett ügyekre vonatkozóan* című dokumentumot (HL L 31., 1. o.), amely 2014. február 1-jei hatállyal lép a 2009. január 27-én módosított (HL L 29., 51. o.), a közvetlen keresetekről és a fellebbezésekről szóló, 2004. október 15-i gyakorlati útmutató (HL L 361., 15. o.) helyébe. E két eljárási dokumentum 2014. február 1-jén lépett hatályba.

2. A Bíróság 2013. évi igazságügyi statisztikái általában véve példátlan számokkal jellemezhetők. Az elmúlt évet egyrészt úgy tartják majd számon, mint a Bíróság történetének legeredményesebb évét, másrészt pedig mint azon évet, amikor minden eddiginél magasabb volt a beérkezett ügyek száma.

Ennek megfelelően a Bíróság 2013-ban 635 ügyet fejezett be (nettó szám, figyelembe véve az egyesített ügyeket), ami az előző évhez képest jelentős növekedést jelent (527 befejezett ügy 2012-ben). Ezen ügyek közül a Bíróság 434-ben ítéletet, 201-ben pedig végzést hozott.

A Bíróságra 699 új ügy érkezett (figyelman kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket), ami mintegy 10%-os növekedés a 2012-es évhez képest, és a Bíróság fennállása alatt az egy év alatt érkezett ügyek második legmagasabb számát jelenti. Az összes érkezett ügy számának említett növekedése a fellebbezések és az előzetes döntéshozatali ügyek számának az előző évhez képesti

növekedése következményeként értékelendő. Ez utóbbiak száma 2013-ban 450-re tehető, ami a valaha elért legmagasabb.

Az eljárások időtartamára vonatkozó statisztikai adatok nagyon kedvezőek. Ami az előzetes döntéshozatali eljárásokat illeti, ezen időtartam 16,3 hónap. A 2012. év adatához (15,6 hónap) képest megállapított enyhe növekedés statisztikailag elhanyagolható mértékű. A közvetlen keresetek, illetve a fellebbezések elintézésének átlagos időtartama 24,3 hónap, illetve 16,6 hónap volt. Igaz, hogy 2013-ban az eljárások időtartama a közvetlen keresetek tekintetében jelentősen növekedett az előző évhez képest (19,7 hónap). A Bíróság természetesen éber e tekintetben, de az első statisztikai elemzések azt mutatják, hogy inkább olyan körülményekből fakadó növekedésről van szó, amelyek felett a Bíróság korlátozott befolyással bír.

A Bíróság ügyintézési hatékonyságának fokozódása a munkamódszerek elmúlt években megvalósított reformján kívül a bizonyos eljárások gyorsítása érdekében a Bíróság rendelkezésére álló különféle eljárásjogi eszközök (a sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás, a soron kívüli elbírálás, a gyorsított eljárás, az egyszerűsített eljárás és a főtanácsnok indítványa nélküli döntéshozatal) szélesebb körű alkalmazásának is köszönhető.

A sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárást 5 ügyben kérték, ebből a kijelölt tanács 2 ügyben ítélte meg úgy, hogy az eljárási szabályzat 107. és azt követő cikkeiben előírt feltételek teljesültek. A Bíróság ezen ügyeket átlagosan 2,2 hónap alatt fejezte be.

Gyorsított eljárás lefolytatását 14 alkalommal kérték, ám az eljárási szabályzat által előírt feltételek egyik esetben sem teljesültek. A 2004-ben kialakított gyakorlatnak megfelelően a gyorsított eljárás iránti kérelmeknek indokolt végzéssel a Bíróság elnöke ad helyt, illetve ő utasítja el azokat. Egyébiránt 5 ügyben rendelték el soron kívüli eljárást.

Ezenkívül a Bíróság egyes előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az eljárási szabályzat 99. cikkében szereplő egyszerűsített eljárásban válaszolt meg. E rendelkezés alapján összesen 33 ügyet fejezett be végzéssel.

Végül a Bíróság meglehetősen gyakran alkalmazta az alapokmányának 20. cikke által biztosított azon lehetőséget, hogy a főtanácsnok indítványa nélkül határozzon, ha az ügy semmilyen új jogkérdést nem vet fel. Így megjegyzendő, hogy a 2013-ban kihirdetett ítéletek mintegy 48%-át főtanácsnoki indítvány mellőzésével hozták meg.

Ami az ügyeknek a Bíróság különböző ítélkező testületei közötti megoszlását illeti, megemlítenéd, hogy a 2013-ban ítélettel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyeknek hozzávetőleg 8%-át a Bíróság nagytanácsa, mintegy 59%-át az öt bíróból álló tanácsok, míg megközelítőleg 32%-át a három bíróból álló tanácsok tárgyalták. Az előző évhez képest az állapítható meg, hogy a nagytanács által tárgyalt ügyek aránya (2012-ben 9%) állandóságot mutat, az öt bíróból álló tanácsok által tárgyalt ügyek aránya (2012-ben 54%) pedig nőtt.

Az elmúlt ítélkezési év igazságügyi statisztikai adataival kapcsolatos további, részletesebb információkat a 2013. évi jelentésnek a kifejezetten e statisztikákról szóló része tartalmazza.

B – A Bíróság ítélezési gyakorlata 2013-ban

I. Alkotmányos, illetve intézményi kérdések

1. Az Európai Unió peres eljárásai

A Bíróságnak az előző évekhez hasonlóan számos határozatban adódott lehetősége arra, hogy jelentős pontosításokkal szolgáljon azon feltételekre vonatkozóan, amelyek között az igazságszolgáltatási hatásköréit gyakorolja.

a) Kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset

A C-95/12. sz., *Bizottság kontra Németország* ügyben 2013. október 22-én hozott ítéletben a Bíróság a Bizottság azon keresetéről határozott, amely a *Bíróság kötelezettségszegést megállapító korábbi ítélete*¹ végrehajtásának elmaradására irányult. Ez utóbbi ítéletben a Bíróság megállapította, hogy Németország – azáltal hogy hatályban tartotta a „Volkswagen-törvény” bizonyos rendelkezéseit, és különösen a Volkswagen gépjárműgyártó felügyelőbizottsági tagjainak ezen állam és Alsó-Szászország tartomány általi delegálására vonatkozó rendelkezéseket, valamint az e gépjárműgyártó részvényesei által hozandó bizonyos határozatok meghozatalához 20%-os blokkoló kisebbséget előíró rendelkezéssel egybevetett, a szavazati jogok felső határára vonatkozó rendelkezést – megsértette a tőke szabad mozgását. A Bíróság ítéletét követően Németország hatályon kívül helyezte az első és a harmadik rendelkezést. A blokkoló kisebbségre vonatkozó rendelkezést ugyanakkor hatályban tartotta. A Bizottság – mivel úgy ítélte meg, hogy a kötelezettségszegést megállapító ítéletből következően a három érintett rendelkezés mindegyike a tőke szabad mozgása önálló megsértésének minősül, és hogy következésképpen a blokkoló kisebbségre vonatkozó rendelkezést is hatályon kívül kellett volna helyezni – újból a Bírósághoz fordult, és kérte, hogy e tagállam fizessen napi kényszerítő bírságot és átalányösszeget.

Az e kereset tárgyában hozott ítéletében a Bíróság megállapította, hogy az előző ítéletének mind a rendelkező részéből, mind pedig az indokolásából kitűnik, hogy a Bíróság nem állapított meg a blokkoló kisebbségre vonatkozó rendelkezésből eredő, önálló kötelezettségszegést, hanem kizárólag e rendelkezésnek a szavazati jogok felső határára vonatkozó rendelkezéssel való együttes alkalmazásából eredő kötelezettségszegést állapított meg. Németország – azáltal, hogy hatályon kívül helyezte egyrészt a „Volkswagen-törvénynek” a felügyelőbizottsági tagok ezen állam és Alsó-Szászország tartomány általi delegálására vonatkozó rendelkezést, másrészt a szavazati jogok felső határára vonatkozó rendelkezést, véget vetve így ez utóbbi rendelkezés és a blokkoló kisebbségre vonatkozó rendelkezés együttes alkalmazásának – az előírt határidőn belül eleget tett a vele szemben hozott ítéletből eredő kötelezettségeknek. A Bíróság következésképpen elutasította a Bizottság keresetét.

b) Megsemmisítés iránti kereset

Ami a megsemmisítés iránti keresetet illeti, a Bíróság kettő, az *EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett új szövegére* vonatkozó ítélete érdemel említést,

¹ A Bíróság C-112/05. sz., *Bizottság kontra Németország* ügyben 2007. október 23-án hozott ítélete (EBHT 2007., I-8995. o.).

amelyek közül az első a „rendeleti jellegű jogi aktus” fogalmára, a második pedig a „végrehajtási intézkedések” fogalmára vonatkozik.²

A C-583/11. P. sz., *Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács* ügyben 2013. október 3-án hozott ítéletben a Bíróság helyben hagyta a Törvényszék végzését³, amely elfogadhatatlannak nyilvánította a kanadai inuitok érdekeit képviselő több természetes és jogi személy által indított, az 1007/2009 rendelet⁴ megsemmisítésére irányuló keresetet.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta a természetes vagy jogi személyek megtámadhatnak egyes általános hatályú jogi aktusokat anélkül, hogy meg kellene felelniük a személyes érintettség feltételének. A Szerződés azonban kétségtelenül pontosítja, hogy ezek a kevésbé szigorú elfogadhatósági szabályok csak e jogi aktusok egy szűkebb kategóriájára vonatkoznak, nevezetesen a rendeleti jellegű jogi aktusokra. Konkrétabban, amint a Törvényszék helytállóan megállapította, *a jogalkotási aktusok, noha szintén általános hatályúak, nem tartoznak a rendeleti jellegű jogi aktusok közé*, és továbbra is a szigorúbb elfogadhatósági szabályok vonatkoznak rájuk. Az Európai Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés tervezete III-365. cikkének negyedik bekezdésére – amelynek tartalmát az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése ugyanazon megfogalmazással átvette – vonatkozó előkészítő anyagokból ugyanis kitűnik, hogy azon módosításnak, amelyet e rendelkezés az EK 230. cikk negyedik bekezdésén kívánt végrehajtani, nem volt célja a jogalkotási aktusokkal szembeni megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatósági feltételeinek bővítése. Így a jogalkotási aktusok esetén a természetes vagy jogi személyek keresetének elfogadhatóságának továbbra is az a feltétele, hogy a megtámadott jogi aktus személyében érintse a felperest.

A jelen ügyben a Bíróság kimondta, hogy a feltétel nem teljesül, amennyiben a fókatermékek forgalomba hozatalának az 1007/2009 rendeletben előírt tilalmát általánosan fogalmazták meg, és az megkülönböztetés nélkül alkalmazandó minden olyan gazdasági szereplőre, aki e rendelet hatálya alá tartozik, anélkül hogy konkrétan a felperesekre irányulna, akik következésképpen nem tekinthetők úgy, mint akiket e tilalom személyükben érint.

A Bíróság továbbá rámutatott arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke által biztosított védelem nem követeli meg, hogy a jogalanyok feltétel nélkül, közvetlenül az uniós bíróságok előtt megsemmisítés iránti keresettel támadhassák meg az uniós jogalkotási aktusokat. A tagállamok feladata viszont olyan jogorvoslati rendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog tiszteletben tartásának biztosítását. Mindazonáltal sem e rendelkezés, sem pedig az e kötelezettséget a tagállamok számára előíró EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése nem követeli meg, hogy a jogalanyok az ilyen jogi aktusok ellen elsődlegesen a nemzeti bíróságok előtt keresetet indíthassanak.

Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének a Lisszaboni Szerződéssel módosított szövegét a Bíróság a C-274/12. P. sz., *Telefónica kontra Bizottság* ügyben 2013. december 19-én hozott

² A megsemmisítés iránti keresetek területén fel kell hívni a figyelmet a C-478/11. P–C-482/11. P. sz., *Gbagbo és társai kontra Tanács* egyesített ügyekben 2013. április 23-án hozott ítéletre, valamint a C-239/12. P. sz., *Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság* ügyben 2013. május 28-án hozott ítéletre is. Ezen ítéletek a „Közös kül- és biztonságpolitika – A pénzeszközök befagyasztása” részben kerülnek bemutatásra.

³ A Törvényszék T-18/10. sz., *Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács* ügyben 2011. szeptember 6-án hozott végzése (EBHT 2011., II-5599. o.).

⁴ A fókatermékek kereskedelméről szóló, 2009. szeptember 16-i 1007/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 286., 36. o.).

ítéletben a Törvényszék azon végzésével⁵ szemben benyújtott fellebbezés keretében is értelmezte, amelyben a Törvényszék elfogadhatatlannak nyilvánította a Bizottság azon határozata ellen benyújtott keresetet, amely a spanyol jog egyik, társasági adóra vonatkozó rendelkezését a közös piaccal részben összeegyeztethetetlennek minősülő állami támogatási intézkedésnek minősítette. E határozat jellegének meghatározása nélkül a Bíróságnak *az annak megállapításához szükséges feltételeket kellett meghatároznia, hogy valamely rendeleti jellegű jogi aktus tartalmaz-e az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése utolsó mondatrésze értelmében vett „végrehajtási intézkedéseket”*.

A Bíróság előzetesen emlékeztetett arra, hogy amennyiben valamely rendeleti jellegű jogi aktus végrehajtási intézkedéseket tartalmaz, az uniós jogrend tiszteletben tartásának bírósági felülvizsgálatát az uniós bíróságok biztosítják, ha az ilyen aktusok végrehajtása az uniós intézmények, szervek vagy szervezetek feladata, és a nemzeti bíróságok, ha e végrehajtás a tagállamok feladata. A nemzeti bíróságok előtt a természetes és jogi személyek így hivatkozhatnak az alap-jogiaktus érvénytelenségére, és felkérhetik e bíróságokat, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján forduljanak a Bírósághoz.

Ami azt a kérdést illeti, hogy valamely rendeleti jellegű jogi aktus tartalmaz-e végrehajtási intézkedéseket, a Bíróság kimondta, hogy a jogorvoslati jogára hivatkozó személy helyzetét kell figyelembe venni. Irreleváns tehát, hogy a szóban forgó jogi aktus a többi jogalannyal szemben tartalmaz-e végrehajtási intézkedéseket. Kizárólag a kereset tárgyára kell továbbá utalni, és amennyiben a felperes csupán az aktus részleges megsemmisítését kéri, csak azon végrehajtási intézkedéseket kell figyelembe venni, amelyeket a jogi aktus e része esetleg tartalmaz.

Ami a jelen ügyben megtámadott határozatot illeti, a Bíróság megjegyezte, hogy annak kizárólagos célja valamely adószabályozásból álló támogatási program közös piaccal való összeegyeztethetlenségének a megállapítása, és nem határozza meg e megállapításnak az egyes adóalanyokra vonatkozó azon különös jogkövetkezményeit, amelyek kizárólag olyan közigazgatási aktusokban testesülnek meg – mint például egy adó megállapításáról szóló határozat –, amelyek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése utolsó mondatrészének értelmében végrehajtási intézkedésnek minősülnek.

A Bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényszék a jelen ügyben jogszerűen ítélte úgy, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó mondatrészében előírt elfogadhatósági feltételek nem teljesültek.

c) Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A C-416/10. sz., *Križan és társai* ügyben 2013. január 15-én hozott ítélet⁶ alkalmat adott a Bíróság számára arra, hogy tisztázza egyrészt *a nemzeti bíróságok azon lehetőségének terjedelmét, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszenek a Bíróság elé*, másrészt *az ügyben utolsó fokon eljáró bíróság fogalmát*. A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az olyan nemzeti eljárási szabály, amelynek értelmében a magasabb szintű bíróság által tett megállapítások kötik az alacsonyabb szintű bíróságokat, nem kérdőjelezheti meg ez utóbbi bíróságok azon lehetőségét, hogy – amennyiben kétségeik vannak az uniós jog értelmezését illetően – előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszenek a Bíróság elé, mivel e bíróságoknak figyelmen kívül kell hagyniuk a felsőbb szintű bíróság megállapításait, ha a Bíróság által adott értelmezésre tekintettel úgy ítélik meg, hogy azok nem felelnek meg az uniós jognak. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy ezek az elvek ugyanúgy

⁵ A Törvényszék T-228/10. sz., *Telefónica kontra Bizottság* ügyben 2012. március 21-én hozott végzése.

⁶ Ezen ítélet egy másik aspektusa a „Környezet” részben kerül ismertetésre.

érvényesek az érintett tagállam alkotmánybírósága által kifejezett jogi álláspont tekintetében, mivel az állandó ítélkezési gyakorlatból következően nem engedhető meg, hogy a nemzeti jog – akár alkotmányi szintű – rendelkezései veszélyeztessék az uniós jog egységességét és hatékonyságát.

A Bíróság egyebek mellett kimondta, hogy valamely nemzeti bíróság még akkor is olyan bíróságnak minősül, amelynek határozataival szemben a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség az EUMSZ 267. cikk harmadik bekezdése szerint, és amely ezáltal köteles előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztetni a Bíróság elé, ha a nemzeti jog rendelkezik azon lehetőségről, hogy annak határozatai az érintett tagállam alkotmánybírósága előtt a nemzeti alkotmányban vagy valamely nemzetközi egyezményben garantált jogok és szabadságok esetleges megsértésének vizsgálatára korlátozódó keresettel megtámadhatók.

d) Kártérítési kereset

A C-103/11. P. sz., *Bizottság kontra Systran és Systran Luxembourg* ügyben 2013. április 18-án hozott ítéletben a Bíróságnak az uniós bíróságok és a tagállami bíróságok közötti, az Unió szerződésen kívüli felelősségének megalapozására irányuló kártérítési kereset tekintetében történő hatáskörmegosztásról kellett határoznia. Ezen ügy háttérében a Bizottság által a Törvényszék ítélete⁷ ellen benyújtott fellebbezés áll, amely ítéletében a Törvényszék megállapította, hogy a Systran-csoport és a Bizottság által kötött, automatikus fordítórendszerre vonatkozó szerződések lejártát követően felmerült, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok állítólagos megsértésére vonatkozó jogvita szerződésen kívüli jellegű, és a Bizottságot arra kötelezte, hogy az elszenvedett kár megtérítéseként átalányösszeget fizessen e csoport számára.

A Bíróság megállapította, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot az Unióval szembeni kártérítési keresetekre vonatkozó bírósági hatáskör megállapítására irányadó elvek alkalmazása keretében, valamint a Systran-csoport és a Bizottság közötti szerződéses viszonyok jogi minősítését illetően. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az uniós bíróságoknak a kártérítési kereset érdemi elbírálását megelőzően meg kell határozniuk a hivatkozott felelősség szerződéses vagy szerződésen kívüli jellegét, illetve magának a jogvitának a jellegét. Ennek során nem indulhatnak ki egyszerűen a felek által hivatkozott normákból. Kötelesek az ügybeli tényállás különböző elemeinek alapján megvizsgálni, hogy a kártérítési keresetnek olyan kártérítési kérelem-e a tárgya, amely objektív és általános jelleggel szerződéses eredetű vagy szerződésen kívüli eredetű kötelezettségeken alapul.

Ha ezen elemzés végén a szóban forgó felek által kötött egy vagy több szerződés tartalmát kell értelmezni, az említett bíróságok kötelesek kimondani, hogy választottbírósági kikötés hiányában nem rendelkeznek hatáskörrel annak elbírálására. Ebben az esetben ugyanis a kártérítési kereset vizsgálata szerződéses jellegű jogok és kötelezettségek olyan értékelésével járna, amely a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik.

⁷ A Törvényszék T-19/07. sz., *Systran és Systran Luxembourg kontra Bizottság* ügyben 2010. december 16-án hozott ítélete (EBHT 2010., II-6083. o.).

e) Az eljárás időtartama

A C-40/12. P. sz., *Gascoigne Sack Deutschland* (korábban *Sachsa Verpackung*) kontra Bizottság ügyben⁸, a C-50/12. P. sz., *Kendrion* kontra Bizottság ügyben⁹ és a C-58/12. P. sz., *Groupe Gascoigne* kontra Bizottság ügyben¹⁰ 2013. november 26-án hozott három ítélet lehetővé tette a Bíróság számára az azon következményekről való határozathozatalt, hogy a Törvényszék az uniós versenyjog szabályainak megsértése miatt bírságot kiszabó bizottsági határozat ellen indított megsemmisítés iránti kereset vizsgálata során elmulasztotta az ésszerű időn belüli határozathozatalt.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy amennyiben nem létezik olyan ténykörülmeny, amely arra utalna, hogy a Törvényszék előtti eljárás elhúzódása hatással volt a jogvita kimenetelére, az ésszerű időn belüli határozathozatal elmulasztása nem vezethet a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez.

A Törvényszék előtti eljárás elhúzódásából származó pénzügyi következmények orvoslásának megfelelő igényérvényesítési lehetőségeit illetően a Bíróság elhatárolódott a *Baustahlgewebe* kontra Bizottság ügyben 1998. december 17-én hozott ítéletében¹¹ alkalmazott megoldástól, és a fellebbezés során elutasította a kiszabott bírságok összegének e célból történő csökkentése iránti kérelmet. A Bíróság a *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland* kontra Bizottság ügyben 2009. július 16-án hozott ítéletében¹² alkalmazott megoldást megerősítve kimondta, hogy ha valamely uniós bíróság megsérti az Alapjogi Charta 47. cikkének második bekezdéséből eredő azon kötelezettségét, hogy az előtte folyamatban lévő ügyeket ésszerű időn belül elbírálja, ezt kártérítés iránti eljárás keretében lehet szankcionálni, mivel az ilyen kereset hatékony jogorvoslatot képez, és általánosan alkalmazható jogorvoslatot biztosít az ilyen eljárási szabálytalanságra való hivatkozás és szankcionálása tekintetében.

Ez a kereset nem indítható közvetlenül a Bíróság előtt, hanem az EUMSZ 268. cikk és az EUMSZ 340. cikk második bekezdése alapján a Törvényszékhez kell benyújtani. Ezzel kapcsolatban a Bíróság kiemelte, hogy a Törvényszéknek a kifogásolt időtartamú eljárás alapjául szolgáló, a megsemmisítés iránti kereset tárgyát képező jogvitában eljáró tanácstól eltérő összetételű tanácsban kell határozatot hoznia.

Az ilyen kártérítési kereset keretében továbbá a Törvényszéknek kell az egyes ügyek sajátos körülményeinek figyelembevételével értékelnie, hogy tiszteletben tartották-e az ésszerű időn belüli határozathozatal elvét. Azt is a Törvényszéknek kell értékelnie, hogy az érintett feleket valóban érte-e kár a hatékony bírói jogvédelem elvéhez való joguk megsértése folytán. Figyelembe kell venni a hasonló jogsértésekre alapított keresetek elbírálása tekintetében a tagállamok

⁸ A Törvényszék T-79/06. sz., *Sachsa Verpackung* kontra Bizottság ügyben 2011. november 16-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé) ellen benyújtott fellebbezés keretében hozott ítélet.

⁹ A Törvényszék T-54/06. sz., *Kendrion* kontra Bizottság ügyben 2011. november 16-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé) ellen benyújtott fellebbezés keretében hozott ítélet.

¹⁰ A Törvényszék T-72/06. sz., *Groupe Gascoigne* kontra Bizottság ügyben 2011. november 16-án hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé) ellen benyújtott fellebbezés keretében hozott ítélet.

¹¹ A C-185/95. P. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 1998., I-8417. o.), amelyet az Elsőfokú Bíróság T-145/89. sz., *Baustahlgewebe* kontra Bizottság ügyben 1995. április 6-án hozott ítélete (EBHT 1995., II-987. o.) ellen benyújtott fellebbezés keretében hozott a Bíróság.

¹² A C-385/07. P. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2009., I-6155. o.), amelyet az Elsőfokú Bíróság T-151/01. sz., *Duales System Deutschland* kontra Bizottság ügyben 2007. május 24-én hozott ítélete (EBHT 2007., II-1607. o.) ellen benyújtott fellebbezés keretében hozott a Bíróság.

jogrendjében alkalmazandó általános elveket. Meg kell kísérelniük különösen annak vizsgálatát, hogy a vagyoni kár létezésén felül azonosítható-e olyan nem vagyoni kár, amely az eljárás időtartamának elhúzódása által érintett feleket érte, és amely adott esetben megfelelő kártérítést alapoz meg.

Ezt követően a Törvényszék előtti eljárásnak a szóban forgó ügyekben szereplő időtartamát illetően – amely közel 5 év és 9 hónap volt – a Bíróság megállapította, hogy az ezen ügyekkel kapcsolatos egyetlen körülménnyel sem igazolható. Ugyanis sem az ügyek bonyolultsága, sem a felek magatartása, sem pedig az eljárások sajátossága nem magyarázza az elhúzódásukat. E körülmények mellett a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényszék előtt folyt eljárások megsértették az Alapjogi Chartában a felek számára biztosított azon jogot, hogy ügyüket ésszerű időn belül elbírálják, és hogy e jogsértés a magánszemélyek számára jogokat keletkeztető valamely jogszabály kellően súlyos megsértésének minősül.

2. Az Európai Unió Alapjogi Chartája

Az alapjogok védelme területén a Bíróság kettő, ugyanazon a napon kihirdetett ítéletében fontos pontosításokkal szolgált az Alapjogi Charta 51. cikkének (1) bekezdése és 53. cikke tekintetében, az alkalmazási körére, illetve az általa biztosított védelmi szintre vonatkozóan¹³.

a) A Charta hatálya

A C-617/10. sz., *Åkerberg Fransson* ügyben 2013. február 26-án hozott ítéletében a Bíróság az alapjogok Unión belüli terjedelmére vonatkozó állandó ítélezési gyakorlatára és az *Alapjogi Charta 51. cikkéhez fűzött magyarázatokra hivatkozva* először is megjegyezte, hogy az azáltal biztosított alapjogokat tiszteletben kell tartani, amint a nemzeti szabályozás az uniós jog alkalmazási körébe kerül. Így nem állhat fenn olyan tényállás, amelyre anélkül vonatkozna az uniós jog, hogy az említett alapvető jogokat alkalmazni kellene. Az uniós jog alkalmazhatósága magában foglalja az Alapjogi Charta által biztosított alapvető jogok alkalmazhatóságát.

Azon, az alapügy tárgyát képező adóbírságokat és adócsalás miatt indított büntetőeljárásokat illetően, amelyeket a hozzáadottérték-adóval (héta) kapcsolatban szolgáltatott információk pontatlansága miatt szabtak ki, illetve indítottak, a Bíróság kimondta, hogy azok különböző, a héára

¹³ A jelentés e része csak két elvi jelentőségű ítéletet mutat be az Alapjogi Charta általános rendelkezéseire vonatkozóan. A jelen éves jelentés más részeiben azonban több olyan egyéb határozat is szerepel, amelyekben a Bíróság a Chartáról határozott. Ezzel kapcsolatban megemlíthető a C-40/12. P. sz., *Gascogne Sack Deutschland* (korábban *Sachsa Verpackung*) kontra Bizottság ügyben 2013. november 26-án hozott ítélet, a C-50/12. P. sz., *Kendrion* kontra Bizottság ügyben 2013. november 26-án hozott ítélet és a C-58/12. P. sz., *Groupe Gascogne* kontra Bizottság ügyben 2013. november 26-án hozott ítélet (vö. „Az Európai Unió peres eljárásai” rész), a C-93/12. sz. *Agrokonsulting*-ügyben 2013. június 27-én hozott ítélet és a C-101/12. sz. *Schaible*-ügyben 2013. október 17-én hozott ítélet (vö. „Mezőgazdaság” rész), a C-291/12. sz. *Schwarz*-ügyben 2013. október 17-én hozott ítélet (vö. „Határátlépés” rész), a C-648/11. sz., *MA* és társai ügyben 2013. június 6-án hozott ítélet és a C-394/12. sz. *Abdullahi*-ügyben 2013. december 10-én hozott ítélet (vö. „Menekültpolitika” rész), a C-168/13. PPU. sz. *F*-ügyben 2013. május 30-án hozott ítélet és a C-396/11. sz. *Radu*-ügyben 2013. január 29-én hozott ítélet (vö. „Európai elfogatóparancs” rész), a C-260/11. sz. *Edwards*-ügyben 2013. április 11-én hozott ítélet (vö. „Környezet” rész) és a C-579/12. RX. II. sz., *Bizottság kontra Strack* ügyben 2013. szeptember 19-én hozott ítélet (vö. „Európai közszolgálat” rész).

és az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére¹⁴ irányuló uniós jogi rendelkezések végrehajtásának minősülnek, és így az uniós jognak a Charta 51. cikkének (1) bekezdése szerinti végrehajtásának. Az, hogy az említett adóbírságok és büntetőeljárások alapjául szolgáló nemzeti szabályozásokat nem a 2006/112 irányelv¹⁵ átültetése céljából fogadták el, nem vonhatja kétségbe e következtetést, mivel az alkalmazásuk az említett irányelv rendelkezései megsértésének szankcionálására irányul, és a Szerződésben a tagállamok számára előírt azon kötelezettség teljesítésére hivatott, hogy hatékonyan szankcionálják az Unió pénzügyi érdekeit veszélyeztető magatartásokat.

Az ugyanezen a napon a *Melloni*-ügyben hozott ítéletre¹⁶ hivatkozva a Bíróság azt is megjegyezte, hogy ha valamely nemzeti bíróságnak egy olyan nemzeti rendelkezés vagy intézkedés alapjogokkal való összeegyeztethetőségét kell vizsgálnia, amely – olyan helyzetben, amelyben a tagállamok eljárását nem teljes egészében az uniós jog határozza meg – e jogot hajtja végre, akkor a nemzeti hatóságok és bíróságok továbbra is az alapvető jogok védelmének nemzeti szintjét alkalmazhatják. Ennek alkalmazása azonban nem sodorhatja veszélybe sem a Bíróság által értelmezett Alapjogi Charta által meghatározott védelmi szintet, sem pedig az uniós jog elsőbbségét, egységességét és hatékonyságát.

Ezt követően az Alapjogi Charta 50. cikkében kimondott *ne bis in idem* elvet illetően a Bíróság megjegyezte, hogy azzal nem ellentétes az, hogy valamely tagállam ugyanazon, a héával kapcsolatos nyilatkozattételi kötelezettségeket érintő csalás tényállására egymást követően adójogi szankciót és büntetőjogi szankciót alkalmazzon, amennyiben az első szankció nem büntető jellegű. Az adójogi szankciók büntetőjogi jellegét három kritérium alapján kell megítélni: a jogsértés belső jog szerinti jogi minősítése, magának a jogsértésnek a jellege, valamint az érintett személlyel szemben kiszabható szankció természete és súlya alapján.

Végül a Bíróság kimondta, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan bírósági gyakorlat, amely a nemzeti bíróságot terhelő, az Alapjogi Charta által biztosított valamely joggal ellentétes valamennyi rendelkezés alkalmazásának mellőzésére irányuló kötelezettséget attól a feltételtől teszi függővé, hogy az említett ellentét az érintett jogszabályi szövegekből vagy a releváns ítélezési gyakorlatból világosan kitűnjék, amennyiben e gyakorlat megfosztja a nemzeti bíróságot azon jogtól, hogy az említett rendelkezés Alapjogi Chartával való összeegyeztethetőségét – adott esetben a Bírósággal együttműködve – teljes körűen mérlegelje.

b) A Chartában biztosított alapjogok védelmi szintje

A C-399/11. sz. *Melloni*-ügyben 2013. február 26-án hozott ítéletében¹⁷ a Bíróságnak először nyílt alkalma az *Alapjogi Charta 53. cikkének értelmezéséről* határozatot hozni. E rendelkezés előírja, hogy az Alapjogi Charta nem érinti hátrányosan a többek között a tagállamok alkotmányaiban elismert alapjogokat. Ezen ügyben, amelynek hátterében a spanyol alkotmánybíróságnak a módosított

¹⁴ Lásd az EUMSZ 325. cikket, valamint a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL L 347., 1. o.) 2. cikkét, 250. cikkének (1) bekezdését és 273. cikkét, korábban a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló hatodik, 1977. május 17-i 77/388/EGK tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.) 2. és 22. cikkét.

¹⁵ A fent hivatkozott közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv.

¹⁶ A C-399/11. sz. *Melloni*-ügyben 2013. február 26-án hozott ítélet, lásd lejjebb.

¹⁷ Ezen ítélet egy másik aspektusa a „Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés” részben kerül bemutatásra.

2002/584 kerethatározat¹⁸ szerinti európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelme állt, a Bíróság megjegyezte, hogy az Alapjogi Charta 53. cikke nem teszi lehetővé valamely tagállam számára, hogy az alkotmánya által biztosított, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jog megsértésének elkerülése érdekében valamely, távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó államban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát. A Charta említett 53. cikke kétségtelenül megerősíti, hogy amennyiben egy uniós jogi aktus nemzeti végrehajtó intézkedéseket tesz szükségessé, akkor a nemzeti hatóságok és bíróságok továbbra is az alapvető jogok védelmének nemzeti szintjét alkalmazhatják, feltéve, hogy ennek alkalmazása nem sodorja veszélybe az Alapjogi Charta által meghatározott védelmi szintet, sem pedig az uniós jog elsőbbségét, egységességét és hatékonyságát. A kerethatározat ugyanakkor összehangolja a terhelt távollétében hozott bűnösséget megállapító ítélet végrehajtására kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítésére vonatkozó feltételeket. Következésképpen, ha valamely tagállam az Alapjogi Charta 53. cikkére hivatkozhatna annak érdekében, hogy valamely személy átadását a kerethatározatban nem szereplő feltételhez kösse, akkor ez – az alapvető jogoknak az e kerethatározatban meghatározott védelmi szintjének egységességét megkérdőjelezve – az e kerethatározat által megerősítendő bizalomvédelem és kölcsönös elismerés elvének sérelméhez, következésképpen a kerethatározat hatékonyságának veszélyeztetéséhez vezetne.

3. Uniós polgárság

A C-300/11. sz. ZZ-ügyben 2013. június 4-én hozott ítéletében a Bíróság az *Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38 irányelv*¹⁹ 30. és 31. cikkének értelmezéséről hozott határozatot. A jelen ügyben az Egyesült Királyság egyik szerve, a bevándorlási ügyek különleges fellebbezési bizottsága (SIAC) elutasította egy francia-algériai állampolgár, ZZ által az Egyesült Királyság területére való beutazást közbiztonsági okokból megtiltó határozattal szemben benyújtott keresetet. A SIAC egy kimerítő indokolást tartalmazó „titkos” ítéletet, valamint egy összefoglaló indokolást tartalmazó „nyilvános” ítéletet hozott. Kizárólag ez utóbbi ítéletet közzétette ZZ-vel. A kérdést előterjesztő bíróság, amely az ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljár, azt a kérdést tette fel, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti szerv milyen mértékben köteles a beutazást megtiltó határozat alapjául szolgáló közbiztonsági okokat az érintettel közölni.

A Bíróság ítéletében kimondta, hogy a 2004/38 irányelv – az Alapjogi Charta hatékony bírói jogvédelemre vonatkozó 47. cikkével együttesen értelmezett – fent hivatkozott rendelkezései megkövetelik, hogy az illetékes nemzeti bíróság gondoskodjon arról, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság a legszükségesebbre korlátozza a beutazást megtiltó határozat alapjául szolgáló okok érintettel való pontos és teljes körű közlésének, valamint az ezzel kapcsolatos bizonyítékok közlésének elmaradását. A nemzeti bíróságnak gondoskodnia kell arról, hogy az érintettel mindenképpen úgy közöljék az említett okok lényegét, amely kellően figyelembe veszi

¹⁸ A személyek eljárási jogainak megerősítéséről, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdításáról szóló, 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.).

¹⁹ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL L 274., 2009.10.20., 47. o.).

a bizonyítékok titkosságának szükségességét. A Bíróság így rámutatott arra, hogy nem létezik a nemzeti hatóság által ezen indokok közlésének megtagadására felhozott indokok fennállása és megalapozottsága mellett szóló vélelem. Az illetékes nemzeti bíróságnak így a nemzeti hatóság által hivatkozott jogi és ténybeli bizonyítékok összességének független vizsgálatát kell lefolytatnia, és értékelnie kell, hogy a nemzetbiztonsággal ellentétes lenne-e a beutazást megtiltó határozat alapjául szolgáló okok érintettel való pontos és teljes körű közlése.

Abban az esetben, ha a nemzetbiztonsággal valóban ellentétes ezek közlése, a határozat jogszerűségének bírósági felülvizsgálatát olyan eljárásban kell elvégezni, amely mérlegeli a nemzetbiztonságból és a hatékony bírói jogvédelemhez való jogból eredő követelményeket, ugyanakkor a legszükségesebbre korlátozza az e jog gyakorlásába való esetleges beavatkozásokat. E mérlegelés azonban nem alkalmazható ugyanilyen módon az illetékes nemzeti bírósághoz benyújtott, az okokat alátámasztó bizonyítékokra, mivel e bizonyítékok közlése közvetlen és egyedi módon sértheti a nemzetbiztonságot.²⁰

4. Megerősített együttműködés

A C-274/11. és C-295/11. sz., *Spanyolország és Olaszország kontra Tanács* egyesített ügyekben 2013. április 16-án hozott ítéletben a Bíróságnak a megerősített együttműködés mechanizmusának az Amszterdami Szerződéssel történő bevezetése óta először kellett az ilyen együttműködésre vonatkozó felhatalmazás jogszerűségét felülvizsgálnia. Két tagállam ugyanis *megsemmisítés iránti keresetet* nyújtott be hozzá az *egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén 25 tagállam között megvalósítandó megerősített együttműködésre felhatalmazást adó 2011/167 tanácsi határozat*²¹ ellen, miután Spanyolország és Olaszország a tervezett nyelvhasználati rendre tekintettel visszautasította az abban való részvételt.

A Bíróság legelőször is megvizsgálta a felperesek azon érvét, miszerint a Tanács nem rendelkezik hatáskörrel az ilyen megerősített együttműködésre szóló felhatalmazás megadására, mivel az EUSZ 20. cikk (1) bekezdése kizár bármilyen megerősített együttműködést az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken, és mivel a szellemi tulajdonjogok egységes oltalmát biztosító európai oltalmi jogcímek létrehozása nem az egyik, a tagállamok és az Unió között megosztott hatáskörbe tartozik, hanem ez utóbbinak az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában foglalt, a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítására vonatkozó kizárólagos hatáskörébe. A Bíróság nem értett egyet ezzel az érveléssel. Kimondta, hogy a belső piac működésének keretébe tartozik a szellemi tulajdonjog európai oltalmi jogcímeinek létrehozatalára vonatkozó hatáskör, e jogcímek tekintetében egy uniós szintű központi engedélyezési, koordinációs és ellenőrzési rendszer megteremtésére vonatkozó hatáskör, valamint az ezek nyelvhasználati rendjeinek meghatározására vonatkozó hatáskör. E hatáskörök így a megosztott hatáskörökbe tartoznak, és következésképpen nem kizárólagos jelleggel rendelkeznek.

A Bíróság szerint továbbá amennyiben a megtámadott határozat megfelel az EUSZ 20. cikkben, valamint az EUMSZ 326. és az azt követő cikkekben megállapított feltételeknek, nem minősül hatáskörrel való visszaélésnek, hanem éppen ellenkezőleg, mivel az Unió egészére vonatkozó

²⁰ A ZZ-ügyben hozott ítéletben kimondott elveknek a közös kül- és biztonságpolitika területén való alkalmazása tekintetében lásd a „Közös kül- és biztonságpolitika – A pénzeszközök befagyasztása” részben lejjebb szereplő C-584/10. P., C-593/10. P. és C-595/10. P. sz., *Bizottság kontra Kadi* egyesített ügyekben 2013. július 18-án hozott ítéletet.

²¹ Az egységes szabadalmi oltalom létrehozásának területén megvalósítandó megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló, 2011. március 10-i 2011/167/EU tanácsi határozat (HL L 76., 53. o.; helyesbítés: HL L 347., 2012.12.15., 44. o.).

közös szabályozás ésszerű határidőn belül nem valósítható meg, hozzájárul az integrációs folyamathoz. Egyebek mellett a Bíróság kiemelte, hogy mivel az EUMSZ 118. cikkben a szellemi tulajdon jogcímeinek létrehozatalára biztosított hatáskört megerősített együttműködés keretében gyakorolják, ebből az következik, hogy a szellemi tulajdon jogi módon létrehozott európai oltalmi jogcíme, az általa biztosított egységes oltalom és az ehhez kapcsolódó szabályok nem az egész Unióban lesznek érvényesek, hanem csak a részt vevő tagállamok területén. E következtetés – anélkül, hogy az EUMSZ 118. cikk megsértésének minősülne – szükségszerűen következik az EUSZ 20. cikkből, amelynek (4) bekezdése kimondja, hogy a megerősített együttműködés keretében elfogadott jogi aktusok csak az abban részt vevő tagállamokat kötelezik.

Végül a Bíróság kimondta, hogy a megtámadott határozat tiszteletben tartja a megerősített együttműködésre felhatalmazást adó határozat végső lehetőségként való elfogadására vonatkozó feltételt, mivel a Tanács figyelembe vette, hogy az európai szabadalmi oltalom létrehozatalára kezdeményezett jogalkotási folyamat 2000-ben kezdődött, és hogy a tagállamok összessége jelentős számú, az egységes szabadalmi oltalomra vonatkozó különböző nyelvhasználati rendet vitatott meg, és hogy e rendek közül egy sem kapott olyan támogatást, amely alkalmas lett volna arra, hogy az e szabadalmi oltalomra vonatkozó teljes „jogalkotási csomag” uniós szinten történő elfogadását eredményezze.

5. Hatáskörmegosztás és jogalap

A hatáskörmegosztást illetően három ítélet érdemel említést. Az első két ítélet a közös kereskedelempolitikára, a harmadik a szociálpolitikára vonatkozik.

A C-137/12. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben 2013. október 22-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bizottság a feltételes hozzáférésen alapuló vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló európai egyezménynek az Unió nevében történő aláírásáról szóló 2011/853 határozat²² megsemmisítését kérte. A Bizottság többek között arra hivatkozott, hogy az említett határozat a közös kereskedelempolitika területére tartozik, és így azt az EUMSZ 207. cikk (4) bekezdése alapján kellett volna elfogadni, és nem a jogszabályok közelítésére vonatkozó EUMSZ 114. cikk alapján. A Bíróság ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a 2011/853 határozat elsődleges célkitűzése a közös kereskedelempolitikával mutat különös kapcsolatot, ami azt jelenti, hogy annak elfogadásához az EUMSZ 207. cikk (4) bekezdésére és az EUMSZ 218. cikk (5) bekezdésére együttesen volt szükség mint jogalapra, ami egyébként azt is jelenti, hogy a feltételes hozzáférésen alapuló vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló európai egyezménynek²³ az Unió nevében történő aláírása az EUMSZ 3. cikk (1) bekezdésének e) pontja alapján annak kizárólagos hatáskörébe tartozik. A belső piac működési feltételeinek javítása viszont az említett határozat másodlagos célja, ami nem indokolja annak az EUMSZ 114. cikkre való alapítását.

Emlékeztetve arra, hogy az Uniónak csak azok az aktusai tartozhatnak a közös kereskedelempolitika területére, amelyek különös kapcsolatot mutatnak a nemzetközi kereskedelmi forgalommal, a Bíróság megjegyezte, hogy – a feltételes hozzáférésen alapuló, vagy abból álló szolgáltatások jogi

²² A feltételes hozzáférésen alapuló vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló európai egyezménynek az Unió nevében történő aláírásáról szóló, 2011. november 29-i 2011/853/EU tanácsi határozat (HL L 336., 1. o.).

²³ A feltételes hozzáférésen alapuló vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló európai egyezmény (HL 2011. L 336., 2. o.).

védelméről szóló 98/84 irányelvvel²⁴ szemben, amelynek jogalapja az EK 100a. cikk – a 2011/853 határozat az említett egyezmény Unió nevében történő aláírására való felhatalmazással az irányelvhez hasonló szintű védelem bevezetésére irányul azon európai államokban, amelyek nem tagjai az Uniónak, méghozzá azért, hogy elősegítse ez utóbbiakban az említett szolgáltatásoknak az uniós szolgáltatók által történő nyújtását. Az így elérni kívánt cél tehát, amely – figyelemmel az említett határozatnak az egyezménnyel együttesen értelmezendő preambulumbekzdéseire – e határozat elsődleges célja, különös kapcsolatot mutat az említett szolgáltatásokra vonatkozó nemzetközi kereskedelmi forgalommal, amely alkalmas arra, hogy igazolja e határozatnak a közös kereskedelempolitika területéhez való kapcsolását. A Bíróság így helyt adott a Bizottság keresetének, és megsemmisítette a megtámadott határozatot.

Az Unió és a tagállamok közötti hatáskörmegosztás állt a *szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás*²⁵ (TRIPS Megállapodás) vonatkozó, C-414/11. sz., *Daiichi Sankyo és Sanofi-Aventis Deutschland* ügyben 2013. július 18-án hozott ítélet középpontjában. Miután a Bíróságot többek között arra kérték fel, hogy határozzon arról a kérdéstről, hogy e megállapodásnak a szabadalmazható találmány fogalmára vonatkozó 27. cikke olyan területre tartozik-e, amelyen elsődlegesen a tagállamok rendelkeznek hatáskörrel, kiemelte, hogy a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta a közös kereskedelempolitika – amely az Unió külső tevékenységének keretében tartozik, és a harmadik államokkal fennálló kereskedelmi kapcsolatokra vonatkozik – a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásaira is kiterjed²⁶. Ennélfogva, ha valamely uniós jogi aktus célja a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok előmozdítása, elősegítése vagy szabályozása, akkor az a közös kereskedelempolitika hatálya alá tartozik. Márpedig a szóban forgó megállapodásban szereplő normák kifejezett kapcsolatban vannak a nemzetközi kereskedelmi forgalommal. Maga a megállapodás a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok liberalizálásához kapcsolódik, és célja a szellemi tulajdon oltalmának világméretű megerősítése és összehangolása, valamint a nemzetközi kereskedelem torzulásainak csökkentése a Kereskedelmi Világszervezet tagországainak területén. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy e megállapodás és különösen annak 27. cikke ezentúl a közös kereskedelempolitika területének hatálya alá és az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik.

A C-431/11. sz., *Egyesült Királyság kontra Tanács* ügyben 2013. szeptember 26-án hozott ítéletben a Bíróságnak az Európai Uniónak az EGT Vegyes Bizottságban az EGT-Megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) és 37. jegyzőkönyvének módosításával kapcsolatosan képviselendő álláspontjáról szóló 2011/407 tanácsi határozat²⁷ megsemmisítése iránti keresetről kellett határoznia. Keresetének alátámasztására az Egyesült Királyság arra hivatkozott, hogy a megtámadott határozat tévesen alapul a szociális biztonság területére vonatkozó intézkedésekről szóló EUMSZ 48. cikkben, miközben a helyes jogalap a bevándorlási politikáról szóló EUMSZ 79. cikk (2) bekezdés.

²⁴ A feltételes hozzáférésen alapuló vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló, 1998. november 20-i 98/84/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 320., 54. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 147. o.).

²⁵ A Kereskedelmi Világszervezetet (WTO) létrehozó, 1994. április 15-én Marrakeshben megkötött, majd a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) jóváhagyott egyezmény 1 C. mellékletét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás.

²⁶ Vö. EUMSZ 207. cikk (1) bekezdés.

²⁷ Az Európai Uniónak az EGT Vegyes Bizottságban az EGT-Megállapodás VI. mellékletének (Szociális biztonság) és 37. jegyzőkönyvének módosításával kapcsolatosan képviselendő álláspontjáról szóló, 2011. június 6-i 2011/407/EU tanácsi határozat (HL L 182., 12. o.).

A Bíróság kimondta, a 2011/407 határozatot érvényesen lehetett az EUMSZ 48. cikkre alapítani. E határozat célja ugyanis annak biztosítása, hogy a szociális biztonsági rendszerek koordinációjával kapcsolatos, a 883/2004²⁸ és a 987/2009 rendelettel²⁹ módosított uniós vívmányok az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodásban részes Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) államaiban is alkalmazhatók legyenek. Az említett határozat közvetlen szabályozási célja nem kizárólag a három érintett EFTA-állam állampolgárainak szociális jogaira, hanem ugyanígy az uniós polgárokat az említett tagállamokban megillető szociális jogokra is irányul. Így a 2011/407 határozat pontosan azon intézkedések közé illeszkedik, amelyekkel az uniós belső piacot a lehető legteljesebb mértékben ki kell terjeszteni az EGT-re, olyan módon, hogy az említett államok állampolgárai ugyanolyan szociális feltételek mellett részesüljenek a személyek szabad mozgásához való jogában, mint az uniós polgárok. Ebből következik, hogy a szociális biztonsági rendszerek Unión belül alkalmazandó szabályozásának – az 1408/71 rendeletnek³⁰ a 883/2004 rendelettel való felváltása révén történő – naprakésszé tételét és egyszerűsítését szükségszerűen az EGT szintjén is biztosítani kell.

Egyebekben a Bíróság szerint az EUMSZ 79. cikk (2) bekezdésére nem lehet a 2011/407 határozathoz hasonló intézkedést alapítani, mivel – figyelembe véve az EFTA-államokkal való társulás fejlesztésének összefüggését, amely e határozat hátterét képezi, valamint különösen e társulás céljait – az nyilvánvalóan nem egyeztethető össze az említett EUMSZ 79. cikk (2) bekezdésének célkitűzéseivel, amely rendelkezés az EUMSZ V. cím „A határok ellenőrzésével, a menekültüggyel és a bevándorlással kapcsolatos politikák” címet viselő 2. fejezetébe tartozik. A Bíróság következőképpen elutasította az Egyesült Királyság keresetét.

II. Mezőgazdaság

A mezőgazdaság területén kettő, az uniós jog elveit és az alapjogok védelmét érintő határozat említendő meg.

Először is a C-93/12. sz. *Agrokonsulting*-ügyben 2013. június 27-én hozott ítéletben a Bíróságnak olyan *tagállami bírósági illetékességi szabálynak* az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvére, valamint az Alapjogi Charta 47. cikkére tekintettel való *megengedhetőségéről* kellett határozatot hoznia, amely egyetlen bíróságot jelölt ki a mezőgazdasági támogatások kifizetésével megbízott nemzeti hatóság határozataival kapcsolatos összes jogvita elbírálása. A bolgár közigazgatási eljárásról szóló törvény azon rendelkezéséről volt szó, amelynek hatása az volt, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak kellett határoznia a közös agrárpolitika keretében nyújtandó mezőgazdasági támogatások kifizetésével megbízott nemzeti hatóság jogi aktusai ellen benyújtott összes kereset tekintetében.

A Bíróság kimondta, hogy az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés fent említett elvével, valamint az Alapjogi Charta 47. cikkével nem ellentétes az ilyen szabály, amennyiben az azon

²⁸ A 2009. szeptember 16-i 988/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 43. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinációjáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.).

²⁹ A 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 284., 1. o.).

³⁰ A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.).

igények érvényesítésére vonatkozó feltételek, amelyek a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak védelmét hivatottak biztosítani, nem kevésbé kedvezőek, mint a belső jog által létrehozott, a mezőgazdasági termelők részére esetlegesen nyújtott támogatási rendszerekből eredő jogok védelme érdekében biztosított keresetekre vonatkozó feltételek, és az ilyen nemzeti szabály a jogalanyok számára – többek között az eljárás időtartamának tekintetében – nem okoz olyan eljárási nehézségeket, amelyek rendkívül nehézé teszik az uniós jogból eredő jogok gyakorlását.

Másodszor a C-101/12. sz. *Schaible*-ügyben 2013. október 17-én hozott ítéletben a Bíróságnak a 21/2004 rendelet³¹ egyes rendelkezéseinek érvényességét kellett megvizsgálnia. Lényegében arra vonatkozott az ügy, hogy *a juh- és kecsketartók számára e rendelkezésekben előírt kötelezettségek, vagyis az állatok egyedi azonosítása, egyedi elektronikus azonosítása és a naprakész állomány-nyilvántartás vezetése megfelelnek-e az Alapjogi Charta vállalkozás szabadságát rögzítő 16. cikkének*, valamint az egyenlő bánásmód elvének.

Ítéletében a Bíróság kimondta, hogy nem létezik egyetlen olyan elem sem, amely befolyásolhatná a vitatott rendelkezések érvényességét az említett szabadság és elv tekintetében. Ami legelőször is a vállalkozás szabadságával való összeegyeztethetőségüket illeti, a Bíróság megállapította, hogy noha a 21/2004 rendelet azon rendelkezései, amelyek a juh- és kecsketartók számára az állatok egyedi, elektronikus azonosítására és a naprakész állomány-nyilvántartás vezetésére vonatkozó kötelezettséget írnak elő, korlátozhatják a vállalkozás szabadságának gyakorlását, e szabadság nem jelent korlátlan jogosultságot. Széles körű közhatalmi beavatkozásoknak vethető alá, amelyek az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett a gazdasági tevékenység gyakorlásának közérdekből való korlátozásait jelenthetik. A jelen ügyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy még ha az alapügyben szereplő kötelezettségek korlátozhatják is a vállalkozás szabadságának gyakorlását, azokat jogszerű, közérdekű célkitűzések igazolják. Az egyes állatok nyomkövethetőségének megkönnyítése és ezáltal a tömeges járványok esetén a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára a juh- és kecskefajoknál előforduló fertőző betegségek elterjedésének megelőzéséhez szükséges intézkedések meghozatalának lehetővé tétele révén e kötelezettségek alkalmasak és szükségesek az említett célok, vagyis az egészségügyi védelem, a járványos állatbetegségek elleni küzdelem és az állatok jóléte, valamint az érintett ágazaton belül a belső agrárpiac megvalósításának elérésére.

III. Szabad mozgás

1. A munkavállalók szabad mozgása és szociális biztonság

A munkavállalók szabad mozgása és szociális biztonsága területén különösen három ítélet érdemel figyelmet.

Először is a C-202/11. sz. *Las*-ügyben 2013. április 16-án hozott ítéletben a Bíróság *a munkaszerződésekre az egyik hivatalos nyelv alkalmazását előíró tagállami szabályozásra* vonatkozóan hozott határozatot. A jelen esetben egy Hollandiában lakóhellyel rendelkező holland állampolgárt alkalmazott egy Antwerpenben (Belgium) letelepedett társaság. A határokon

³¹ A juh- és kecskefélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet, továbbá a 92/102/EGK és a 64/432/EGK irányelv módosításáról szóló, 2003. december 17-i 21/2004/EK tanácsi rendelet (HL 2004. L 5., 8. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 42. kötet, 56. o.). Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az említett 21/2004 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére, 4. cikkének (2) bekezdésére, 5. cikkének (1) bekezdésére, 9. cikke (3) bekezdésének első albekezdésére, valamint B. mellékletének 2. pontjára vonatkozott.

átnyúló jellegű, angol nyelven megszüvegezett munkaszerződés kimondta, hogy az érintett munkavégzésének helye Belgium. Később szintén angol nyelven megszüvegezett levélben e társaság felmondott neki. A munkavállaló az arbeidsrechtbankhoz fordult, és azt állította, hogy a munkaszerződés rendelkezései semmisek, mivel sértik a flamand közösség nyelvhasználatra vonatkozó rendeletének azon rendelkezéseit, amelyek minden olyan vállalkozást, amelynek a székhelye a holland nyelvű régióban található, a semmisség bíróság által hivatalból történő megállapításának kilátásba helyezése mellett arra köteleznek, hogy valamely munkavállalóval határokon átnyúló jellegű munkaviszony létesítése esetén holland nyelven szövegezzék meg a munkaviszonnyal kapcsolatos összes dokumentumot. Határozatában a Bíróság kimondta, hogy az ilyen szabályozás – mivel visszatartó hatást kelthet a holland nyelvet nem beszélő munkavállalók és munkáltatók tekintetében – a munkavállalók szabad mozgása korlátozásának minősül. A Bíróság arra is rámutatott, hogy valamely, határokon átnyúló jellegű szerződés különleges összefüggései között az ilyen, nyelvhasználatra vonatkozó kötelezettség aránytalan a Belgium által a jelen ügyben hivatkozott célokra, vagyis az egyik hivatalos nyelv védelmére, a munkavállalók védelmére, illetve az erre vonatkozó közigazgatási ellenőrzések megkönnyítésére tekintettel.

Másodsorban a *határ menti ingázó munkavállalók és családtagjaik részére nyújtott szociális kedvezmények tekintetében történő egyenlő bánásmódra* vonatkozó, C-20/12. sz., *Giersch és társai* ügyben 2013. június 20-án hozott ítélet említendő meg. Ebben az ítéletben a Bíróság kimondta, hogy az 1612/68 rendelet³² 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a *felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás nyújtását a hallgató e tagállamban való tartózkodási helyétől teszi függővé*, és ezáltal közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősülő eltérő bánásmódot alkalmaz az érintett tagállamban tartózkodási hellyel rendelkező személyek és azon személyek között, akik e tagállamban ugyan nem rendelkeznek tartózkodási hellyel, de az adott tagállamban tevékenységet folytató, határ menti ingázó munkavállalók gyermekei.

Egyebek mellett a Bíróság úgy ítélte meg, hogy bár a felsőoktatási diplomával rendelkező lakosok arányának e tagállam gazdasági fejlődésének előmozdítása érdekében való növelésére irányuló cél olyan jogszerű célnak minősül, amely alkalmas arra, hogy ezen eltérő bánásmódot igazolja, és bár a tartózkodási helyre vonatkozó feltétel biztosíthatja az említett célkitűzés megvalósítását, egy ilyen feltétel azonban meghaladja a követett cél eléréséhez szükséges mértéket. A tartózkodási helyre vonatkozó ilyen feltétel ugyanis megakadályozza a támogatást igénylő személynek az érintett tagállam társadalmához vagy munkaerőpiacához való tényleges kötődésének fokára esetlegesen jellemző más olyan tényezők figyelembevételét, mint az, hogy a hallgatót továbbra is eltartó egyik szülő határ menti ingázó munkavállaló, aki e tagállamban tartós jelleggel munkát végez, és aki itt már jelentős ideje dolgozik.

Harmadsorban a C-282/11. sz. *Salgado González* ügyben 2013. február 21-én hozott ítélet az *önálló vállalkozók öregségi nyugdíjának a migráns munkavállalók szociális biztonsága területére vonatkozó uniós szabályozásra*³³ tekintettel történő számítási módjára vonatkozott.

³² A 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 158., 77. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL L 274., 47. o.) módosított, a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet (HL L 257., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o.).

³³ A több alkalommal módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.).

A Bíróság legelőször is emlékeztetett arra, hogy uniós szintű harmonizáció hiányában az egyes tagállamok jogalkotóinak feladata az ellátásokra való jogosultság feltételeinek a meghatározása, e hatáskör gyakorlása során a tagállamoknak azonban tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot és különösen az EUM-Szerződésnek a szabad mozgásra vonatkozó rendelkezéseit. Az 1408/71 rendelet e tekintetben előírja, hogy ha a tagállam jogszabályai az ellátásokra – mint például az öregségi nyugdíjra – való jogosultság megszerzését biztosítási idő megszerzésétől teszik függővé, az adott tagállam illetékes intézménye – ha szükséges – figyelembe veszi a más tagállamok jogszabályai szerint szerzett biztosítási időszakokat.³⁴ E tekintetben ugyanúgy figyelembe kell vennie ezeket az időszakokat, mintha azokat az általa alkalmazott jogszabályok szerint szerezték volna meg.

Így az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az önálló vállalkozó öregségi nyugdíjának elméleti összegét – függetlenül attól, hogy migráns-e vagy sem – az ezen önálló vállalkozó által teljesített utolsó járulékfizetést megelőző rögzített referencia-időszak járulékalapjaiból minden esetben egyforma módon kell kiszámítani, ellentétes az 1408/71 rendeletben³⁵ foglalt követelményekkel, amennyiben ezen elméleti összeget úgy kell kiszámítani, mintha a biztosított teljes szakmai tevékenységét kizárólag az adott tagállamban végezte volna. Másként lenne, ha a nemzeti jogszabályok az öregségi nyugdíj elméleti összegének számítási módjára vonatkozó kiigazítási rendszert írnának elő azon körülmény figyelembevétele érdekében, hogy a munkavállaló szabad mozgáshoz való jogát gyakorolta azáltal, hogy egy másik tagállamban végzett munkát.

2. A letelepedés szabadsága és a szolgáltatásnyújtás szabadsága

A C-197/11. és C-203/11. sz., *Libert és társai* egyesített ügyekben 2013. május 8-án hozott ítéletben a Bíróságnak lehetősége nyílt arra, hogy állást foglaljon abban a kérdésben, hogy ellentétes-e az uniós joggal az olyan nemzeti szabályozás, amely egyrészt bizonyos településeken található ingatlanok átruházását attól teszi függővé, hogy egy értékelő bizottság megvizsgálja, hogy „elégészes kapcsolat” áll-e fenn a vevő és az érintett települések között, másrészt kötelezi az ingatlanfejlesztőket és az építetőket, hogy szociális lakások kínálatát alakítsák ki, és emellett pénzügyi ösztönzőkről és támogatási mechanizmusokról rendelkezik.

A Bíróság rámutatott, hogy az ilyen átruházási feltételeket meghatározó szabályozás az uniós jog által biztosított alapvető szabadságok korlátozásának minősül. Hangsúlyozta emellett, hogy a szociális lakhatási politikához kapcsolódó olyan követelmények, mint a kevésbé vagyonos autochton lakosság ingatlanszükségleteinek kielégítése, közérdeken alapuló kényszerítő oknak minősülhetnek, amelyek igazolják az ilyen korlátozást. Ezen intézkedések ugyanakkor túlmennek azon, ami a kitűzött cél eléréséhez szükséges, mivel az ingatlanok átruházásával kapcsolatban megállapított feltételek nincsenek közvetlen kapcsolatban azon társadalmi-gazdasági szempontokkal, amelyek megfelelnek a kizárólag a kevésbé vagyonos autochton lakosság részére az ingatlanpiacon biztosított védelem céljának. Ilyen esetben ugyanis e feltételek nem csupán a kevésbé vagyonos lakosság számára lehetnek kedvezőek, hanem olyan más személyek számára is, akik elegendő anyagi eszközzel rendelkeznek, és így egyáltalán nincs különös szükségük szociális védelemre az említett piacon.

Ezzel szemben a Bíróság megállapította, hogy az EUMSZ 63. cikkel nem ellentétes, hogy bizonyos gazdasági szereplők, például az ingatlanfejlesztők és építetők részére az építési vagy parcellázási engedély kibocsátása során „szociális kötelezettséget” írnak elő, amennyiben az az alacsony

³⁴ Lásd az 1408/71 rendelet 45. cikkét.

³⁵ Lásd különösen az 1408/71 rendelet 46. cikkének a) pontját.

jövedelemmel rendelkező személyek és a helyi lakosság egyéb hátrányos helyzetű csoportjai részére megfelelő lakáskínálat biztosítására irányul.

A C-85/12. sz. *LBÍ* (korábban *Landsbanki Islands*) ügyben 2013. október 24-én hozott ítéletben a Bíróság a *hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról* szóló, az *Európai Gazdasági Térségről* szóló megállapodásba bevezetett 2001/24 irányelv³⁶ értelmezése kérdésében foglalt állást. Ez az irányelv előírja, hogy a más tagállamokban fióktelepekkel rendelkező hitelintézet csődje esetében a reorganizációs intézkedések és a felszámolási eljárás abban a tagállamban képezik egyetlen fizetéseképtelenségi eljárás tárgyát, ahol az intézet alapító okirat szerinti székhelye található (székhely szerinti állam), és azok a székhely szerinti állam joga szerint fejtik ki joghatásaikat az egész Unióban, minden külön formáság nélkül.

Ebben az ügyben azt kellett megállapítani, hogy az Izlandot sújtó bank- és pénzügyi válság nyomán Izland által elfogadott reorganizációs intézkedések az irányelv hatálya alá tartoznak-e. Ezek a moratórium formájában elfogadott intézkedések megóvták a pénzügyi intézményeket minden bírósági eljárással szemben, és a moratórium teljes időtartama alatt felfüggesztettek minden folyamatban lévő bírósági eljárást. Az Izlandon moratóriumot élvező LBÍ izlandi hitelintézettel szemben zárolásokat foganatosítottak Franciaországban, amelyeket az a francia bíróságok előtt vitatott, azt állítva, hogy az irányelv szerint a francia hitelezőjével szemben közvetlenül hivatkozni lehet az Izlandon elfogadott reorganizációs intézkedésekre, ezért a zárolások semmiek.

A Bíróság előzetesen rámutatott, hogy a 2001/24 irányelv célja, hogy a tagállamok kölcsönösen elismerjék az egyes tagállamok által – az általuk engedélyezett hitelintézetek működőképességének helyreállítására – megtett intézkedéseket. A Bíróság ezt követően megállapította, hogy a 2001/24 irányelv³⁷ szerint valamely hitelintézettel szemben kizárólag a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai jogosultak dönteni a reorganizációs intézkedések megindításáról, valamint az ilyen intézet elleni felszámolási eljárás megindításáról. Ezek az intézkedések minden tagállamban a székhely szerinti állam jogszabályai által biztosított joghatással bírnak. Ebből következően a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai által elfogadott reorganizációs és felszámolási intézkedések a 2001/24 irányelv szerinti elismerés tárgyát képezik, azon joghatásokkal, amelyeket e tagállam joga biztosít. Ezzel szemben e tagállam jogszabályai a többi tagállamban főszabály szerint csak az e tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai által egy meghatározott hitelintézettel szemben elfogadott intézkedések révén fejtik ki joghatásukat.

A C-221/11. sz. *Demirkan*-ügyben 2013. szeptember 24-én hozott ítélet arra a kérdésre vonatkozott, hogy az *Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulást létrehozó megállapodás*³⁸ kiegészítő jegyzőkönyve³⁹ 41. cikkének (1) bekezdésében foglalt szolgáltatásnyújtás szabadsága a szolgáltatásnyújtás ún. „passzív szabadságát” is magában foglalja-e, vagyis valamely szolgáltatás igénybevevőjének azon jogát, hogy valamely szolgáltatás igénybevétele céljából egy tagállamba utazzon.

³⁶ A hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 125., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 15. o.).

³⁷ A 2001/24/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdése és 9. cikkének (1) bekezdése.

³⁸ Aláírva Ankarában, 1963. szeptember 12-én.

³⁹ A kiegészítő jegyzőkönyv a 62. cikkének megfelelően a társulási megállapodás szerves részét képezi. A jegyzőkönyvet 1970. november 23-án írták alá Brüsszelben, és megkötésére, jóváhagyására és megerősítésére a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel került sor.

A Bíróság szerint, bár az EUM-Szerződés rendelkezései keretében a szolgáltatásnyújtás szabadsága tekintetében elfogadott elveket, amennyire csak lehetséges, ki kell terjeszteni a török állampolgárokra annak érdekében, hogy a szerződő felek között megszűnjene a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozásai, magának a megállapodásnak az ilyen értelmű kifejezett rendelkezései hiányában a belső piacra vonatkozó uniós jogi rendelkezéseknek – beleértve a Szerződés rendelkezéseit – adott értelmezés nem alkalmazható automatikusan az Unió és valamely harmadik állam közötti megállapodás értelmezésére. Annak megállapítása érdekében, hogy lehetséges-e ez a kiterjesztés, egyrészt a megállapodás, másrészt a Szerződés célját és összefüggéseit kell összehasonlítani. Márpedig egyrészt a társulási megállapodás, valamint a kiegészítő jegyzőkönyve, másrészt pedig a Szerződés között alapvető eltérések mutatkoznak, tekintve, hogy az EGK–Törökország társulás kizárólag gazdasági cél elérésére törekszik, mivel alapvetően Törökország gazdasági fejlődésének előmozdítását célozza. Az uniós polgárokat megilletőhöz hasonló, a személyek általános szabad mozgását lehetővé tevő gazdasági szabadságok előmozdítása tehát nem tartozik a társulási megállapodás céljai közé. A Bíróság ezen túlmenően időbeli szempontból hangsúlyozta, hogy semmi nem utal arra, hogy a társulási megállapodás és a kiegészítő jegyzőkönyv szerződő felei ezek aláírásakor a szolgáltatásnyújtás szabadságát úgy fogták volna fel, hogy az magában foglalja a szolgáltatásnyújtás „passzív” szabadságát is. Következésképpen a kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése értelmében vett szolgáltatásnyújtás szabadsága nem foglalja magában a szolgáltatást igénybe vevő török állampolgárok azon szabadságát, hogy valamely szolgáltatás igénybevétele érdekében valamely tagállamba utazzanak.

3. A tőke szabad mozgása

A Bíróságnak a C-105/12–C-107/12. sz., Essent és társai egyesített ügyekben hozott ítéletben arról kellett határoznia, hogy ellentétes-e az EUMSZ 345. cikkel, valamint a tőke szabad mozgásával kapcsolatos szabályokkal a villamosenergia- vagy gázelosztórendszer-üzemeltetők olyan nemzeti tulajdoni rendje, amely ezen üzemeltetők tekintetében abszolút jellegű privatizációs tilalmat ír elő.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 345. cikk kifejezi a Szerződéseknek a tagállami tulajdoni rendekkel szembeni semlegességének elvét. Így különösen a Szerződésekkel főszabály szerint nem ellentétes sem a vállalkozások államosítása, sem pedig privatizálása, és így a tagállamok jogszerűen követhetnek olyan célt, amely bizonyos vállalkozások vonatkozásában a köztulajdoni rend bevezetésére vagy fenntartására irányul. A Bíróság mindazonáltal emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 345. cikk nem vonja ki a tagállamok hatályos tulajdoni rendjét az EUM-Szerződés alapvető szabályai, többek között a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére, a letelepedési szabadságra és a tőke szabad mozgására vonatkozó szabályok alól.

A jelen ügyben a Bíróság megállapította, hogy a privatizációs tilalom, hatásaira tekintettel, a szabad tőke mozgás korlátozásának minősül. Hozzávetette, hogy a villamosenergia- és a gázpiac átláthatóságának biztosítására és a versenytorzulás elkerülésére irányuló, a nemzeti jogalkotó által meghatározott tulajdoni rendre vonatkozó választást vezérlő célokat – mint nyomós közérdeken alapuló célokat – a szabad tőke mozgás korlátozásának igazolása érdekében figyelembe lehet venni. A csoporttilalmat és a rendszer-üzemeltetéssel potenciálisan össze nem egyeztethető tevékenységek tilalmát illetően a Bíróság ugyancsak megállapította, hogy a hivatkozott célok közérdeken alapuló nyomós indokként szintén igazolhatják az alapszabadságok megállapított korlátozásait. Mindazonáltal szükséges, hogy a szóban forgó korlátozások alkalmasak legyenek a kitűzött célok elérésére, és nem haladhatják meg az elérni kívánt célok megvalósításához szükséges mértéket.

IV. Határellenőrzések, menekültügy és bevándorlás

1. Határátlépés

A külső határok ellenőrzésével kapcsolatos előírásokra és eljárásokra vonatkozó közös szabályok kapcsán egy német bíróság azt kívánta megtudni, hogy a 2252/2004 rendelet⁴⁰ – tekintettel többek között az Alapjogi Chartára – érvényes-e, *amennyiben arra kötelezi az útlevélet kérelmező személyt, hogy ujjlenyomatot adjon, továbbá, amennyiben előírja azoknak az útlevélben való tárolását.* A Bíróság a C-291/12. sz. Schwarz-ügyben 2013. október 17-én hozott ítéletében igenlően válaszolt erre a kérdésre. Ez a fajta ujjlenyomatvétel és az ujjlenyomatok útlevelekben való tárolása ugyan a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogok megsértésének minősül, amelyeket az Alapjogi Charta 7., illetve 8. cikke biztosít, azonban ezen intézkedéseket igazolja az útlevelek csalárd felhasználásának megelőzésére irányuló cél.

A C-84/12. sz. *Koushkaki*-ügyben 2013. december 19-én hozott ítéletben a Bíróság pontosította a vízumpolitikával, pontosabban az *egységes vízumok kiadásának eljárásával és feltételeivel*, valamint a tagállamokat ezzel összefüggésben megillető mérlegelési mozgástérrel kapcsolatos ítélezési gyakorlatát. A Bíróság először is megállapította, hogy a vízumkódex⁴¹ 23. cikkének (4) bekezdését, 32. cikkének (1) bekezdését, valamint 35. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai az egységes vízum iránti kérelem vizsgálata során csak akkor tagadhatják meg az ilyen vízum kiadását valamely kérelmezővel szemben, ha az e rendelkezésekben felsorolt elutasítási indokok egyikére lehet hivatkozni e kérelmezővel szemben. E hatóságok az ilyen kérelem vizsgálata során az e rendelkezések alkalmazási feltételeit és a releváns tények értékelését illetően széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek annak meghatározása tekintetében, hogy lehetséges-e ezen elutasítási indokok egyikére hivatkozni a kérelmezővel szemben.

Ami különösen az arra irányuló szándék esetleges hiányára vonatkozó elutasítási indokot illeti, hogy a kérelmező a vízum lejárta előtt elhagyja a tagállamok területét, a Bíróság megállapította⁴², hogy valamely tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai nem kötelesek bizonyosságot szerezni a kérelmező szándéka tekintetében, hanem elegendő, ha megállapítják az ezzel kapcsolatos ésszerű kétség fennállását a kérelmező lakóhely szerinti országának általános helyzetére és a kérelmező saját helyzetére figyelemmel, aminek megállapítására az ez utóbbi személy által szolgáltatott információk alapján kerül sor.

Végül a Bíróság megállapította, hogy nem ellentétes a vízumkódexszel az a nemzeti szabályozás, amely szerint amennyiben az e kódex által előírt kiadási feltételek teljesülnek, a hatáskörrel rendelkező hatóságok kiadhatják az egységes vízumot a kérelmezőnek, ugyanakkor nem írja elő, hogy a hatóságok kötelesek kiadni a vízumot, feltéve, hogy az ilyen nemzeti rendelkezés az említett kódexszel összeegyeztethető módon értelmezhető. A hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok tehát csak akkor tagadhatják meg az egységes vízum kiadását, ha a kérelmezővel szemben az e cikkeken felsorolt elutasítási indokok egyikére lehet hivatkozni.

⁴⁰ A 2009. május 28-i 444/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 142., 1. o.; helyesbítés: HL L 188., 127. o.) módosított, a tagállamok által kiállított útlevelek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról szóló, 2004. december 13-i 2252/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 385., 1. o.).

⁴¹ A Közösségi Vízumkódex létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (vízumkódex) (HL L 243., 1. o.).

⁴² A Bíróság a vízumkódex 21. cikke (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 32. cikkének (1) bekezdéséről foglalt állást.

2. Menekültpolitika

A menekültjoggal és a 343/2003 rendelettel („Dublin II”-rendelet)⁴³ kapcsolatban két ítéletre érdemes felhívni a figyelmet.

Elsőként a C-648/11. sz., *MA és társai* ügyben 2013. június 6-án hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bíróságot a *menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározásáról* kérdezték, abban az esetben, ha a menedékkérő, aki olyan kíséret nélküli kiskorú, akinek egyik családtagja sem tartózkodik jogszerűen az Európai Unió területén, több tagállamban nyújtott be kérelmet. Ebből a célból a Bíróság úgy értelmezte a 343/2003 rendelet 6. cikkének második bekezdését, hogy az ilyen kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam az, ahol a kiskorú a kérelem benyújtását követően tartózkodik. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy az e rendelkezésben szereplő „a tagállam [...]”, ahol a kiskorú benyújtotta menedékjog iránti kérelmét” kifejezés nem jelentheti az első olyan tagállamot, amelyben a kiskorú a menedékjog iránti kérelmét benyújtotta. Mivel ugyanis a kísérő nélküli kiskorúak a személyek különösen veszélyeztetett csoportjának minősülnek, a felelős tagállam meghatározására irányuló eljárás esetükben nem hosszabbítható meg a feltétlenül szükséges mértéket meghaladóan, hanem biztosítani kell részükre a menekült jogállás meghatározására irányuló eljárásokhoz való gyors hozzáférést. Következésképpen, jóllehet a kiskorú gyermek érdekét kifejezetten csak az említett rendelet 6. cikkének első bekezdése említi, az Alapjogi Charta 51. cikke (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 24. cikkének (2) bekezdése azzal a hatással jár, hogy a tagállamok által a menedékjog megvizsgálásáért felelős tagállam kijelölésével kapcsolatban elfogadott valamennyi határozatban a gyermek mindenek fölött álló érdekének szintén elsődleges szempontnak kell lennie. Ebből következik, hogy azokat a kíséret nélküli kiskorúakat, akik valamely tagállamban menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be, főszabály szerint nem lehet átadni annak a másik tagállamnak, ahol az első menedékjog iránti kérelmet benyújtották.

Másodszor a Bíróság a C-394/12. sz. *Abdullahi*-ügyben 2013. december 10-én hozott ítéletben megállapította, hogy a 343/2003 rendelet 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy *abban az esetben, ha valamely tagállam a menedékkérőnek az Európai Unió területére való első belépése szerinti tagállamként kinyilvánította a menedékkérővel kapcsolatos átvételi készségét*, e menedékkérő csupán abban az esetben kérdőjelezheti meg e tagállamnak a kérelem megvizsgálására vonatkozó, az említett rendelet 10. cikkének (1) bekezdésében szereplő feltételeken alapuló joghatóságát, ha arra hivatkozik, hogy e tagállamban a menekültügyi eljárást és a menedékkérők befogadásának feltételeit illetően rendszerbeli hibák tapasztalhatók. A Bíróság, megismételve az *N. S.* ügyben 2011. december 21-én hozott ítéletéből⁴⁴ fakadó értelmezést, rámutatott, hogy ezeknek a rendszerbeli hibáknak, illetve a menedékkérők befogadási feltételeinek olyannak kell lenniük, amelyek miatt alapos okkal, bizonyítottan feltételezhető, hogy e kérelmezők az Alapjogi Charta 4. cikke értelmében embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyének lesznek kitéve.

⁴³ Az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.).

⁴⁴ A C-411/10. és C-493/10. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet (EBHT 2011., I-13905. o.).

3. Bevándorláspolitikai

A Bíróságnak a C-383/13. PPU. sz., G. és R. ügyben 2013. szeptember 10-én hozott ítéletében a 2008/115 irányelv („visszatérésről szóló irányelv”)⁴⁵ 15. cikkének (2) és (6) bekezdését kellett értelmeznie, amely meghatározza a *harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárait érintő kitoloncolási határozatokkal kapcsolatos eljárási biztosítékokat*. A 2008/115 irányelv ezzel összefüggésben kötelezi a tagállamokat, hogy léptessenek életbe az e határozatokkal szembeni hatékony jogorvoslati lehetőségeket, és emellett előírja, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgárt haladéktalanul szabadon kell bocsátani, ha az őrizet nem jogszerű.

A Bíróság sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletében megállapította, hogy jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár kitoloncolási célú őrizetének meghosszabbításáról szóló határozat elfogadása során a védelemhez való jog megsértése nem vonja maga után automatikusan az őrizet megszüntetését. A Bíróság szerint mindazonáltal a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy az ilyen jogsértés az erre hivatkozó személyt ténylegesen és oly mértékben megfosztotta-e attól a lehetőségtől, hogy védelmét jobban érvényesíthesse, hogy különben az őrizet fenntartását eredményező közigazgatási eljárás eltérő eredményre vezethetett volna.

A C-297/12. sz., *Filev és Osmani* ügyben 2013. szeptember 19-én hozott ítélet is a 2008/115 irányelv („visszatérésről szóló irányelv”) értelmezésére vonatkozik. A Bíróság megállapította többek között, hogy ezzel az irányelvvel *ellentétes az a nemzeti rendelkezés, amely a beutazási tilalom időbeli korlátozását az érintett harmadik országbeli állampolgár erre irányuló kérelmének előterjesztéséhez köti*. Ezen irányelv 11. cikke (2) bekezdésének szövegéből ugyanis kitűnik, hogy a tagállamok kötelesek korlátozni minden beutazási tilalom időtartamát, függetlenül attól, hogy előterjesztettek-e erre irányuló kérelmet.

A Bíróság megállapította azt is, hogy e rendelkezés kizárja a valamely tagállam területére vonatkozó, az érintett harmadik országbeli állampolgár e területre való visszatérése vagy az ezen irányelvet átültető nemzeti szabályozás hatálybalépése előtt több mint öt évvel elrendelt beutazási és tartózkodási tilalomba ütköző bűncselekmény büntetőjogi szankcionálását, kivéve, ha ez az állampolgár a közrendre, a közbiztonságra vagy a nemzetbiztonságra nézve komoly fenyegetést jelent.

Végül a Bíróság hangsúlyozta, hogy ha valamely tagállam a „visszatérésről szóló irányelv” 2. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján úgy dönt, hogy nem alkalmazza e rendelkezést a büntetőjogi szankció hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgárookra, nem érvényesítheti nemzeti jogszabályait az olyan harmadik országbeli állampolgárral szemben, aki az irányelv nemzeti jogba való átültetését megelőzően állt büntetőjogi szankció hatálya alatt, és aki az irányelvre közvetlenül hivatkozhatott volna.

⁴⁵ A harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 348., 98. o.).

V. Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés

1. Európai elfogatóparancs

A büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló 2002/584 kerethatározatra⁴⁶ vonatkozóan három ítélet érdemel figyelmet. Ezen ítéletek közül egyébként kettő a spanyol és a francia alkotmánybíróság első előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdései nyomán született.

Az első ügyben a spanyol alkotmánybíróság abban a kérdésben várt választ a Bíróságtól, hogy lehetővé teszi-e a 2002/584 kerethatározat a nemzeti bíróságok számára, hogy – amint azt a spanyol alkotmánybíróság ítélezési gyakorlata megköveteli – *a távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó államban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát.* A fent hivatkozott *Melloni*-ügyben 2013. február 26-án hozott ítéletében a Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság az elfogatóparancs végrehajtását kizárólag a kerethatározatban meghatározott feltételektől teheti függővé, megállapította, hogy mivel a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem tartalmaz ilyen feltételt, ezért nem teszi lehetővé, hogy az igazságügyi hatóságok megtagadják a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy nem jelent meg személyesen a tárgyaláson, amennyiben a kitűzött tárgyalás ismeretében a védelem ellátásával jogi képviselőt hatalmazott meg, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét. Ezenkívül a Bíróság megállapította, hogy a kerethatározat e rendelkezése, amely bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy a tárgyaláson nem jelent meg, összeegyeztethető az Alapjogi Charta 47. cikkében és 48. cikkének (1) bekezdésében foglalt hatékony jogorvoslathoz való joggal és a tisztességes eljáráshoz való joggal, valamint a védelemhez való joggal. Ugyanis, bár a terheltnek az eljárásban való személyes részvételhez való joga a tisztességes eljáráshoz való jog alapvető részét képezi, ez nem abszolút jog, mivel arról a terhelt lemondhat, ha bizonyos garanciák teljesülnek.

Végül a Bíróság rámutatott, hogy az Alapjogi Charta 53. cikke azt sem teszi lehetővé a tagállam számára, hogy a távollétében elítélt személy átadását ahhoz – a kerethatározatban nem szereplő – feltételhez kösse, hogy a kibocsátó tagállamban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát, abból a célból, hogy elkerülje az alkotmánya által biztosított jogok megsértését. A Bíróság rámutatott arra is, hogy az Alapjogi Charta 53. cikkének ettől eltérő értelmezése sértené az uniós jog elsőbbségének elvét, és veszélyeztetné a 2002/584 kerethatározat hatékonyságát⁴⁷.

A Bíróság a C-168/13. PPU. sz. *F*-ügyben 2013. május 30-án hozott ítéletében, amelyet a francia alkotmánytanács elé terjesztett elsőbbségi alkotmányossági kérdés keretében előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem kapcsán hozott, azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy *lehetséges-e az európai elfogatóparancs hatályának kiterjesztéséről szóló határozat elleni felfüggesztő hatályú fellebbezés.* Miután a Bíróság emlékeztetett arra, hogy már maga a 2002/584 kerethatározat is az Alapjogi Charta követelményeinek megfelelő eljárást ír elő, rámutatott, hogy az európai

⁴⁶ A személyek eljárási jogainak megerősítéséről, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdításáról szóló, 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.).

⁴⁷ Lásd e tekintetben az ítélet ismertetését „Az Európai Unió Alapjogi Chartája” részénél.

elfogatóparanccsal kapcsolatos határozatok elleni esetleges, felfüggesztő hatályú fellebbezési jogra vonatkozó kifejezett rendelkezés hiánya nem akadálya annak, hogy a tagállamok biztosítsanak ilyen jogot, és nem teszi kötelezővé annak bevezetését sem. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy amennyiben az említett kerethatározatot megfelelően végrehajtják, ez utóbbi nem képezi akadályát annak, hogy a tagállamok alkalmazzák többek között a tisztességes bírósági eljárásra vonatkozó alkotmányos szabályait.

A Bíróság azonban hozzátette, hogy bizonyos korlátokat kell szabni a tagállamok ilyen irányú mozgásterének. Ebből következően a határidők jelentőségének szempontjából az elfogatóparancs végrehajtásáról szóló határozatot főszabály szerint vagy a keresett személynek az átadásba való beleegyezését követő tíz napon belül kell meghozni, vagy más esetekben a keresett személy elfogásától számított hatvan napon belül. A Bíróság rámutatott arra is, hogy a kerethatározat alapján⁴⁸ az elfogatóparancs kiterjesztéséről vagy a további átadásról szóló határozatokat főszabály szerint a kérelem beérkezését követő harminc napon belül kell meghozni. Ebből következően, ha valamely nemzeti szabályozás az ilyen határozatok elleni esetleges felfüggesztő hatályú fellebbezésről rendelkezik, az említett fellebbezéssel az elfogatóparancs végrehajtásáról szóló végleges határozat elfogadására meghatározott, fent említett határidő megtartásával kell élni.

Az európai elfogatóparanccsal kapcsolatos harmadik ügyben a Bíróság a C-396/11. sz. *Radu*-ügyben 2013. január 29-én hozott ítéletében megállapította, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságok nem tagadhatják meg a büntetőeljárás lefolytatása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását azzal az indokkal, hogy ezen elfogatóparancs kibocsátása előtt a keresett személyt a kibocsátó tagállamban nem hallgatták ki. Először is ez az indok nem szerepel az ilyen elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának a 2002/584 kerethatározat rendelkezései által meghatározott okai között. Másodszor a Bíróság megállapította, hogy az Alapjogi Charta 47. és 48. cikkében biztosított meghallgatáshoz való jog nem követeli meg, hogy valamely tagállami igazságügyi hatóság a büntetőeljárás lefolytatása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását megtagadhassa ezen az alapon, tekintve, hogy ez a kötelezettség magának az átadásnak a kerethatározat által meghatározott rendszerét sodorná elkerülhetetlenül veszélybe. Az érintett személy szökésének elkerülése érdekében ugyanis az ilyen elfogatóparancsnak bizonyos mértékben meglepetésszerűnek kell lennie. A Bíróság mindenesetre a kerethatározat több rendelkezése alapján rámutatott, hogy az európai jogalkotó biztosította a végrehajtó tagállamban történő meghallgatáshoz való jog tiszteletben tartását oly módon, hogy az ne veszélyeztesse az európai elfogatóparancs mechanizmusának hatékonyságát⁴⁹.

2. A pénzbüntetések kölcsönös elismerése

A Bíróság a C-60/12. sz. *Baláž*-ügyben 2013. november 4-én hozott ítéletében értelmezte a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló 2005/214 kerethatározat⁵⁰ szerinti értelemben vett „különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező hatóság” fogalmát. A Bíróság először tisztázta, hogy ez a fogalom az uniós jog önálló fogalma. A Bíróság, tekintettel arra, hogy a kerethatározat hatálya kiterjed az „olyan magatartás[sal kapcsolatos]” jogsértésekre, „amely sérti a közúti közlekedés szabályait”, és hogy ezeket a jogsértéseket nem kezelik egységesen a különböző tagállamokban, illetve a kerethatározat

⁴⁸ A 2002/584 kerethatározat 27. cikkének (4) bekezdése és 28. cikke (3) bekezdésének c) pontja.

⁴⁹ Lásd többek között a 2002/584 kerethatározat 8., 13–15. és 19. cikkét.

⁵⁰ A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL L 81., 24. o.) módosított, a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló, 2005. február 24-i 2005/214/IB tanácsi kerethatározat (HL L 76., 16. o.) 1. cikke a) pontjának iii. alpontja.

hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében megállapította, hogy e fogalom alá tartozik minden olyan bíróság, amely a büntetőeljárás alapvető jellemzőivel bíró eljárást folytat, anélkül, hogy feltétel lenne, hogy e bíróság kizárólag büntetőügyekben rendelkezzen hatáskörrel. Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy mivel a kerethatározatot alkalmazni kell a közigazgatási hatóságok által kiszabott pénzbüntetésekre is, a tagállamok igazságszolgáltatási rendszereinek jellegzetességétől függően előírható egy előzetes közigazgatási szakasz beiktatása. Következésképpen úgy kell tekinteni, hogy annak a személynek, akinek a fellebbezés benyújtása előtt egy pert megelőző közigazgatási eljárást kellett betartania, lehetősége nyílt arra, hogy a kerethatározat szerinti valamely, különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság bírálja el az ügyét. Mindazonáltal a hatáskörrel rendelkező bírósághoz fordulás lehetőségét nem lehet olyan feltételektől függővé tenni, amelyek azt lehetetlenné vagy túlzottan nehézkessé teszik. Az ilyen bíróságnak tehát mind a jogi értékelést, mind a ténybeli körülményeket illetően korlátlan felülvizsgálati jogkörrel kell rendelkeznie.

VI. Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés

1. Joghatóság, a határozatok elismerése és végrehajtása

Ebben az évben a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén hozott határozatok többsége a 44/2001 rendelet („Brüsszel I”-rendelet)⁵¹ értelmezésére irányult.

Ezek közül a C-49/12. sz., *Sunico és társai* ügyben 2013. szeptember 12-én hozott ítélet érdemel különös figyelmet. A kérdés az említett rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügy” fogalomra vonatkozott, illetve arra, hogy úgy kell-e értelmezni ezt a fogalmat, hogy az magában foglalja az olyan eljárást, amelyben valamely tagállam hatósága más tagállami illetőségű természetes vagy jogi személyektől az első tagállamban esedékes héa kijátszására irányuló megállapodásból fakadó károk ellentételezéseként kártérítést követel.

A Bíróság szerint bár egyes olyan jogviták, amelyekben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, a 44/2001 rendelet hatálya alá tartozhatnak, ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a hatóság közhatalmat gyakorol. Márpedig mivel a jelen ügyben a hatóság keresete nem a héával kapcsolatos nemzeti jogszabályokon alapul, hanem a magánszemély csalás elkövetésében való megállapodásban való állítólagos részvételén, amely a jogellenes károkozásért vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményért való polgári jogi felelősségre vonatkozó nemzeti jogszabályok hatálya alá tartozik, a felek között fennálló jogviszony nem minősül a közhatalmi jogosítványok alkalmazását lehetővé tévő közjogi jogviszonynak. Következésképpen az ilyen kereset a 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügy” fogalom hatálya alá tartozik. A Bíróság megállapította, hogy mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a hatóság nem használta-e fel a közhatalmi jogosítványai révén megszerzett bizonyítékokat, illetve adott esetben, hogy a hatóság a keresetét illetően valamely magánszeméllyel azonos helyzetben volt-e.

⁵¹ A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.).

2. A szerződéses kötelmi viszonyokra alkalmazandó jog

A Bíróság ítélezési gyakorlatában 2013-ban ritkán fordultak elő kollíziós jogviták, ugyanakkor egy fontos ítélet, a C-184/12. sz. *Unamar*-ügyben 2013. október 17-én hozott ítélet született e tárgyban. Ebben az ügyben a Római Egyezmény⁵² 3. cikkének és 7. cikke (2) bekezdésének értelmezésére irányuló eljárásban a Bíróságnak lehetősége nyílt arra, hogy tisztázza, hogy *eltekinthet-e az eljáró bíróság a kereskedelmi ügynöki szerződés szerződő felei által választott szabályozás alkalmazásától a lex forit előnyben részesítve, azzal az indokkal, hogy az önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökök helyzetét szabályozó rendelkezések az utóbbi tagállam jogrendjében kógens jellegűek.*

A Bíróság megállapította, hogy a felek alkalmazandó jogra vonatkozó választását tiszteletben kell tartani a Római Egyezmény 3. cikkének (1) bekezdésével összhangban, ennek megfelelően az ezen egyezmény 7. cikkének (2) bekezdésében előírthoz hasonló, az érintett tagállam szabályozása értelmében „imperatív szabály” fennállására vonatkozó kivételt szigorúan kell értelmezni. Azok a rendelkezések minősülnek ilyen imperatív, rendészeti és biztonsági jogszabályoknak, amelyek betartását az érintett tagállam politikai, társadalmi, illetve gazdasági szervezetének védelme szempontjából alapvetőnek tartották, annyira, hogy annak betartását az állam területén tartózkodó bármely személyre vonatkozóan előírják. Ebből következően az eljáró bíróság kizárólag akkor tekinthet el a kereskedelmi ügynöki szerződés felei által választott, és a 86/653 irányelvben⁵³ előírt minimális védelmet biztosító tagállami szabályozás alkalmazásától, ha részletesen kifejtve megállapítja, hogy a bíróság szerinti állam jogalkotója alapvetőnek ítélte, hogy olyan védelmet biztosítson a kereskedelmi ügynökök számára, amely túlmegy az említett irányelv által megkövetelt mértéken, figyelembe véve e tekintetben ezen kógens rendelkezések jellegét és tárgyát.

VII. Közlekedés

Ebben az évben két jelentős határozat született ezen a területen. Elsőként a C-11/11. sz. *Folkerts*-ügyben 2013. február 26-án hozott ítélet említendő, amely tovább pontosítja, hogy *a járat késése esetén a légi utasok kártalanítására milyen szabályokat kell alkalmazni.* A Bíróság megállapította, hogy a csatlakozást magában foglaló repülőút esetében az átalányjellegű kártalanítást a végső célállomásra való megérkezés tervezett időpontjához képest történő késés alapján kell értékelni, és e végső célállomás alatt az érintett utas által igénybe vett utolsó légi járat célállomását kell érteni. Kártalanítás jár tehát a csatlakozást magában foglaló repülőút utasának, amennyiben első járata indulásánál a 261/2004 rendeletben⁵⁴ meghatározott küszöbértékeknél kisebb mértékű késés merült fel, de e késés miatt a végső célállomásra a tervezett érkezési időponthoz képest legalább három óra késéssel érkezett.

⁵² A szerződéses kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 1980. június 19-én Rómában aláírásra megnyitott egyezmény (HL L 266., 1. o.; magyar nyelven: HL 2005. C 169., 10. o.).

⁵³ A tagállamok önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökökre vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1986. december 18-i 86/653/EGK tanácsi irányelv (HL L 382., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 177. o.).

⁵⁴ A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú [helyesen: jelentős] késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.).

A második, C-547/10. P. sz., *Svájc kontra Bizottság* ügyben 2013. március 7-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bíróság a Törvényszék ítélete⁵⁵ ellen benyújtott fellebbezés tárgyában járt el, amely ítéletben a Törvényszék elutasította *a német területen található, a zürichi repülőtérhez közeli bizonyos térségek fölötti átrepülésre vonatkozóan a német hatóságok által elfogadott korlátozásokat jóváhagyó 2004/12 bizottsági határozat*⁵⁶ megsemmisítésére irányuló keresetet.

A Bíróság teljes egészében helybenhagyta a kereset Törvényszék által elvégzett vizsgálatát. Emlékeztetett arra, hogy a 2408/92 rendelet 8. cikkének (2) bekezdése alapján a tagállamok a légi szabadságjogok gyakorlását többek között a környezetvédelemre vonatkozó nemzeti, regionális vagy helyi üzemeltetési szabályoktól tehetik függővé. Az ilyen szabályok elfogadása nem egyenértékű a 2408/92 rendelet⁵⁷ 9. cikkének (1) bekezdése szerinti, a légi szabadságjogok gyakorlását korlátozó vagy megtagadó feltétel megállapításával. Az ezzel ellentétes értelmezés kiüresítené e rendelet 8. cikkének (2) bekezdését. A jelen ügyben, mivel alkalmazásuk ideje alatt a vitatott intézkedések a zürichi repülőtérrel felszálló vagy oda érkező repülőgépek német légtérben való áthaladása tekintetében még feltételhez kötött vagy részleges tilalmat sem kötnek ki, hanem az érintett járatok e repülőtérrel való felszállását követő vagy ottani leszállását megelőző útvonalak egyszerű módosításának minősülnek, a Törvényszék jogosan állapította meg, hogy azok nem tartoznak a rendelet 9. cikke (1) bekezdésének hatálya alá.

Ezenkívül, mivel a Svájci Államszövetség nem csatlakozott az uniós belső piachoz, és az EK és Svájc között a légi közlekedésre vonatkozóan létrejött megállapodás⁵⁸ nem tartalmaz olyan különös rendelkezéseket, amelyek alapján az érintett légi fuvarozókra vonatkoznának az uniós jog szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatos rendelkezései, az ez utóbbi rendelkezéseknek a belső piac keretei között tulajdonított értelmezés nem alkalmazható az említett megállapodásra.

⁵⁵ A Törvényszék T-319/05. sz., *Svájc kontra Bizottság* ügyben 2010. szeptember 9-én hozott ítélete (EBHT 2010., II-4265. o.).

⁵⁶ Az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között a légi közlekedésre vonatkozóan létrejött megállapodás 18. cikke (2) bekezdése első mondatának, valamint a 2408/92/EGK tanácsi rendeletnek az alkalmazásáról szóló, 2003. december 5-i 2004/12/EK bizottsági határozat (HL 2004. L 4., 13. o.).

⁵⁷ A közösségi légi fuvarozók Közösségen belüli légi útvonalakhoz jutásáról szóló, 1992. július 23-i 2408/92/EGK tanácsi rendelet (HL 240., 8. o.; magyar nyelvű kiadás 7. fejezet, 1. kötet, 420. o.).

⁵⁸ Az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség között a légi közlekedésre vonatkozóan létrejött megállapodás, amelyet 1999. június 21-én írtak alá Luxembourgban, amelyet a Közösség nevében a Svájci Államszövetséggel létrejött hét megállapodás megkötéséről szóló, 2002. április 4-i 2002/309/EK, Euratom tanácsi és – a tudományos és műszaki együttműködésről szóló megállapodás tekintetében – bizottsági határozat (HL 114., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 11. fejezet, 41. kötet, 89. o.) hagyott jóvá.

VIII. Verseny

1. Kartellek

a) A versenyszabályok megsértése

A kartellekre vonatkozó rendelkezések értelmezését illetően két ítéletet kell kiemelni⁵⁹. Először is a C-681/11. sz., *Schenker & Co és társai* ügyben 2013. június 18-án hozott ítéletről van szó, amelyben a Bíróság kimondta, hogy az EUMSZ 101. cikk megsértő vállalkozás nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvének megsértésére, és így nem kerülheti el bírság kiszabását azzal érvelve, hogy valamely ügyvéd jogi tanácsának vagy valamely nemzeti versenyhatóság határozatának tartalma folytán tévedett magatartása jogszerűségében. A Bíróság ugyanis kiemelte, hogy annak, hogy a vállalkozás jogilag tévesen minősítette magatartását, nem lehet az a hatása, hogy mentesül a bírság kiszabása alól, azon kivételes esetektől eltekintve, amikor például az uniós jog valamely alapelvebe, így a bizalomvédelem elvébe ütközik az ilyen bírság kiszabása. Senki nem hivatkozhat azonban ezen elv megsértésére, akinek az illetékes közigazgatás nem adott konkrét biztosítékokat. Így valamely ügyvéd jogi tanácsa nem alapozhat meg jogos bizalmat valamely vállalkozásnál; ugyanígy a nemzeti versenyhatóságok, mivel nincs hatáskörük arra, hogy az uniós jog megsértésének hiányát megállapító határozatot hozzanak, hanem csak arra, hogy a vállalkozások magatartását a nemzeti versenyjog alapján vizsgálják, szintén nem kelthetnek ilyen jogos bizalmat.

Ezenkívül a Bíróság határozott a nemzeti hatóságok arra vonatkozó jogköréről, hogy az EUMSZ 101. cikk megsértésének megállapítása ellenére ne szabjanak ki bírságot. A Bíróság kimondta, hogy noha az 1/2003 rendelet⁶⁰ 5. cikke nem biztosít számukra kifejezetten ilyen hatáskört, azt nem is zárja ki. Az EUMSZ 101. cikk közérdekből történő, hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében azonban fontos, hogy a nemzeti versenyhatóságok csak kivételesen mellőzzék a bírság kiszabását akkor, ha a vállalkozás szándékosan vagy gondatlanságból megsértette az említett rendelkezést, és hogy csak a nemzeti engedékenységi politika keretében kerülhessen sor a bírságkiszabás ilyen mellőzésére, feltéve, hogy e politikát az EUMSZ 101. cikk hatékony és egységes alkalmazására vonatkozó követelmény sérelme nélkül hajtják végre.

Másodszor a C-287/11. P. sz., *Bizottság kontra Aalberts Industries és társai* ügyben 2013. július 4-én hozott ítéletben a Bíróságnak a Törvényszék azon ítéletével⁶¹ szemben benyújtott fellebbezésről kellett határoznia, amely megsemmisítette azon határozatot, amelyben a Bizottság az anyavállalatnak tudta be a leányvállalatai által elkövetett, versenyszabályokba ütköző jogsértésért való felelősséget.

E tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az anyavállalatnak lehet betudni a leányvállalat magatartását, ha e leányvállalat – jóllehet külön jogi személyiséggel rendelkezik – nem önállóan határozza meg saját piaci magatartását, hanem lényegében azokat az utasításokat követi,

⁵⁹ A versenyszabályok megsértésére vonatkozó bírósági eljárásokat illetően meg kell említeni továbbá a fent hivatkozott C-40/12. P. sz., *Gascogne Sack Deutschland* (korábban *Sachsa Verpackung*) kontra Bizottság ügyben 2013. november 26-án hozott ítéletet, a C-50/12. P. sz., *Kendrion kontra Bizottság* ügyben 2013. november 26-án hozott ítéletet és a C-58/12. P. sz., *Groupe Gascogne kontra Bizottság* ügyben 2013. november 26-án hozott ítéletet. Ezen ítéletek „Az Európai Unió peres eljárásai” részben kerülnek bemutatásra.

⁶⁰ A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.).

⁶¹ A Törvényszék T-385/06. sz., *Aalberts Industries és társai kontra Bizottság* ügyben 2011. március 24-én hozott ítélete (EBHT 2011., II-1223. o.).

amelyeket az anyavállalat ad a számára, különös tekintettel az e két jogi személy közötti gazdasági, szervezeti és jogi kapcsolatokra. A Bíróság kimondta, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, mivel annak a kérdésnek a vizsgálatára szorítkozott, hogy az egyes leányvállalatok egyikére vagy másikára vonatkozó bizonyítékok vizsgálata alapján megállapítható-e, hogy a leányvállalatok külön-külön vettek részt a jogsértésben, és nem vizsgálta meg az anyavállalat és leányvállalatai EK 81. cikk értelmében vett egyetlen vállalkozásnak való minősítésének vitatására alapított jogalapot. A Bíróság azonban kimondta, hogy a jelen ügyben e téves jogalkalmazás nem vezethet a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez, mivel a megsemmisítés iránti kereset mindenesetre megalapozott, ugyanis a Bizottságnak a leányvállalatok kartellben való részvételére vonatkozó megállapításai nem voltak jogilag megkövetelt módon bizonyítva.

Ezenkívül a Bíróság kimondta, hogy a Törvényszék, még ha meg is állapította az érintett vállalkozások egyikének a kartell keretében szervezett találkozókra való részvételét, helyesen járt el akkor, amikor nem semmisítette meg részben a Bizottság határozatát, mivel a Bizottság a szóban forgó kartellt egységes, összetett és folyamatos jogsértésnek tekintette. A Bíróság szerint ugyanis a részbeni megsemmisítés kizárólag akkor lehetséges, ha a jogsértés alkotóelemét képező magatartás elválasztható a jogsértés többi részétől.

b) A kartellügyek irataiba való betekintés

A C-536/11. sz., *Donau Chemie és társai* ügyben 2013. június 6-án hozott ítéletében a Bíróságnak a valamely kartell által kárt szenvedett és kártérítést igénylő személynek az EUMSZ 101. cikk alkalmazására vonatkozó nemzeti bírósági eljárás aktájában szereplő iratokba való betekintésére alkalmazandó elvekről kellett határoznia. Határozatában a Bíróság kimondta, hogy az uniós joggal – és különösen a tényleges érvényesülés elvével – ellentétes az a nemzeti jogi rendelkezés, amely az ilyen betekintést az eljárásban részt vevő valamennyi fél hozzájárulásától függően engedélyezi, és nem teszi lehetővé a nemzeti bíróság számára, hogy a szóban forgó érdekeket mérlegelje. Ez az engedékenységi programok keretében közzétett dokumentumokra is vonatkozik. A nemzeti bíróságnak ugyanis esetenként mérlegelni kell tudnia a kérelmező ahhoz fűződő érdekét, hogy a kártérítési keresetének előkészítése céljából ezen iratokba betekinthessen – figyelembe véve különösen az esetlegesen rendelkezésére álló más lehetőségeket –, valamint azokat a valóban káros következményeket, amelyek az ilyen betekintés következtében beállhatnak a közérdeket vagy más személyek jogos érdekeit érintően, ideértve az engedékenységi programok hatékonyságához fűződő közérdeket.

2. Állami támogatások

a) Az állami támogatás fogalma

A C-399/10. P. és C-401/10. P. sz., *Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai* egyesített ügyekben 2013. március 19-én hozott ítéletben a Bíróság fellebbezési eljárásban kimondta, hogy a Törvényszék⁶² tévesen semmisítette meg azt a határozatot, amelyben a Bizottság állami támogatásnak minősítette a Franciaország által a France Télécom SA (FT) részére hitelkeret formájában nyújtott és többek között a francia gazdasági, pénzügyi és ipari miniszter sajtóközleményében bejelentett részvényesi előleget. Ítéletében a Törvényszék megállapította, hogy az FT-nek nyújtott pénzügyi előny nem idézte elő az állami költségvetés ennek megfelelő csökkenését, így az

⁶² A Törvényszék T-425/04., T-444/04., T-450/04. és T-456/04. sz., *Franciaország kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2010. május 21-én hozott ítélete (EBHT 2010., II-2099. o.).

intézkedés állami forrásokból való finanszírozásának feltétele, amely az intézkedés támogatásnak való minősítéséhez szükséges, nem teljesül.

A Bíróság hatályon kívül helyezte a Törvényszék ítéletét, emlékeztetve arra, hogy noha igaz, hogy valamely állami támogatás fennállásának megállapítása céljából a Bizottságnak bizonyítania kell egyrészt a kedvezményezettnek nyújtott előny, másrészt pedig az állami költségvetés csökkenése közötti kellőképpen közvetlen kapcsolatot, sőt az e költségvetésre háruló terhek kellőképpen konkrét gazdasági kockázatát, nem szükséges, hogy az ilyen csökkenés vagy akár az ilyen kockázat megfeleljen az említett előnynek, vagy azzal egyenértékű legyen, sem az, hogy ezzel az előnnyel szemben ilyen csökkenés vagy ilyen kockázat álljon, sem pedig az, hogy ez az előny ugyanolyan természetű legyen, mint azon állami források elkötelezése, amelyből származik.

A Bíróság a Törvényszékhez benyújtott kereset érdeméről határozva ezenkívül kimondta, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy ezen intézkedésnek az említett sajtóközleményben foglalt bejelentését úgy kell tekinteni, hogy az az ezt követően a részvényesi előlegre vonatkozó ajánlatban konkretizálódott támogatási intézkedés részét képezi. Az állam több egymást követő beavatkozását ugyanis egyetlen beavatkozásnak kell tekinteni, különösen akkor, ha olyan szorosan kapcsolódnak egymáshoz, hogy nem lehet azokat elválasztani.

A C-677/11. sz., *Doux Élevage és Coopérative agricole UKL-ARREE* ügyben 2013. május 30-án hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak *valamely nemzeti hatóság olyan határozata, amely egy mezőgazdasági ágazat valamennyi szakmai szereplőjére kiterjeszt és kötelezővé tesz egy olyan szakmaközi megállapodást, amely hozzájárulást vezet be valamely szakmaközi szervezet keretében annak érdekében, hogy lehetővé tegye a kommunikációs, promóciós, külső kapcsolatokra vonatkozó, minőségbiztosítási, kutatási és az érintett ágazat érdekeinek védelmét szolgáló fellépések végrehajtását.*

A Bíróság a jelen ügyben megállapította, hogy először is az említett hozzájárulási mechanizmus egyáltalán nem jár együtt állami források közvetlen vagy közvetett átruházásával. Az ezen hozzájárulások befizetésével létrehozott alap ugyanis nem megy át az állami költségvetésen vagy más közjogi szervén, és az állam semmilyen címen nem mond le egyetlen forrásról sem, mint például adókról, illetékekről, járulékokról vagy egyéb befizetésekről. Másodszor a szakmaközi szervezetek magánjogi szervezetek, és nem képezik a közigazgatási rendszer részét. Harmadszor a hatóságok nem használhatják az ilyen hozzájárulásokból eredő forrást bizonyos vállalkozások támogatására, mivel maga az érintett szakmaközi szervezet dönt e forrás felhasználásáról, amely teljes mértékben a saját maga által meghatározott célokra szolgál. Végül a Bíróság hozzátette, hogy a szakmaközi szervezetek által használt ilyen magánforrások nem válnak állami forrássá egyszerűen azért, mert az esetlegesen állami költségvetésből származó összegekkel együtt használják fel azokat.

b) A Tanács és a Bizottság állami támogatásokkal kapcsolatos hatáskörei

A Bíróság a 2013-as év során több olyan jelentős ítéletet hozott, amelyek meghatározták a Tanács, illetve a Bizottság állami támogatásokkal kapcsolatos hatásköreit.

Az első ítéletsorozat a mezőgazdasági ágazatban nyújtott támogatásokra vonatkozott. Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról (2007–2013) szóló közösségi

iránymutatásban⁶³ a Bizottság azt javasolta a tagállamoknak, hogy módosítsák a mezőgazdasági földterületek vásárlására irányuló, létező támogatási programjaikat annak érdekében, hogy azok legkésőbb 2009. december 31-én megfeleljenek ezen iránymutatásnak. 2007-ben Litvánia, Lengyelország, Lettország és Magyarország elfogadta a Bizottság által javasolt intézkedéseket. 2009-ben e négy állam arra irányuló kérelmet intézett a Tanácshoz, hogy az nyilvánítsa a belső piaccal összeegyeztethetőnek a támogatási programjaikat, 2010. január 1-jétől lehetővé téve a mezőgazdasági földterületek vásárlását. A Tanács e kérelmeknek helyt adott. A Bizottság a Tanács e határozatait vitatva kereseteket nyújtott be. A Bíróság e kereseteket négy, 2013. december 4-én hozott ítéletben, azaz Litvániát illetően a C-111/10. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben hozott ítéletben, Lengyelországot illetően a C-117/10. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben hozott ítéletben, Lettországot illetően a C-118/10. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben hozott ítéletben, Magyarországot illetően pedig a C-121/10. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben hozott ítéletben elutasította. Ezen ítéletekben a Bíróság meghatározta az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdésében a Tanácsra ruházott, arra vonatkozó hatáskör terjedelmét, hogy rendkívüli körülmények fennállása esetén valamely állami támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítson.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy a Bizottság az állami támogatások ellenőrzésében központi szerepet játszik, és az említett rendelkezésben a Tanácsra ruházott hatáskör nyilvánvalóan kivételes jellegű. Ezenkívül hangsúlyozta, hogy az Unió fellépése koherenciájának és hatékonyságának, valamint a jogbiztonság elvének megőrzése érdekében, amint ezen intézmények egyike jogerős határozatot hozott a kérdéses támogatás összeegyeztethetőségéről, a másik intézmény már nem hozhat ezzel ellentétes értelmű határozatot. A megtámadott határozatokat illetően a Bíróság kiemelte, hogy az államok által annak érdekében elfogadott nemzeti intézkedések, hogy támogatási programjaik megfeleljenek a Bizottság iránymutatásának, a 2010. január 1-je előtti időszakra vonatkoznak, és ennél fogva a Tanács határozatai új támogatási programokra vonatkoznak.

A Bíróság ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a Tanács nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy olyan új támogatási programot engedélyezzen, amely elválaszthatatlanul kapcsolódik olyan létező támogatási programhoz, amellyel kapcsolatban a tagállam vállalta, hogy a Bizottság által javasolt megfelelő intézkedéseket elfogadva módosítja vagy megszünteti azt. A jelen ügyben azonban a Bíróság kiemelte, hogy azon körülmények nagymértékű változása miatt, amelyekre a Tanács a megtámadott határozatok indokolásában hivatkozik, a Bizottság által az említett iránymutatásban végzett értékelés nem tekinthető irányadónak azon értékelésre nézve, amelyet a Tanács végzett, és amely olyan gazdasági összefüggésre vonatkozott, amely gyökeresen eltért attól, amelyet a Bizottság az értékelése során figyelembe vett. A releváns gazdasági körülményeket megvizsgálva a Bíróság megállapította, hogy figyelemmel a gazdasági és pénzügyi válságnak az érintett tagállamok mezőgazdaságára gyakorolt hatásai szokatlan és előre nem látható jellegére, valamint jelentős mértékére, nem állapítható meg, hogy a Tanács nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett.

A Tanács és a Bizottság közötti hatáskörmegosztásra vonatkozó másik jelentős ítélet a C-272/12. P. sz., *Bizottság kontra Írország és társai* ügyben 2013. december 10-én hozott ítélet, amely egy, a jövedéki adóra vonatkozó nemzeti szabályozásra vonatkozik. A Bíróság hatályon kívül

⁶³ Az agrár- és erdészeti ágazatban nyújtott állami támogatásokról (2007–2013) szóló közösségi iránymutatások (HL 2006. C 319., 1. o.).

helyezte a Törvényszék ítéletét⁶⁴, amely helyt adott a Bizottság azon határozata ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetnek, amely állami támogatásnak minősítette a timföldgyártásra használt nehéz ásványi olajokra vonatkozó jövedéki adó alóli mentességet. E mentességet néhány tagállam a Tanács által az ásványi olajok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló 92/81 irányelv⁶⁵ 8. cikke (4) bekezdésének megfelelően elfogadott engedélyező határozatok alapján vezette be. A Törvényszék többek között megállapította, hogy a Tanács által adott engedélyek megakadályozzák, hogy a Bizottság a vitatott mentességet állami támogatásnak minősítse.

A Bíróság viszont kimondta, hogy a 92/81 irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében előírt eljárás célja és alkalmazási köre eltér az EUMSZ 108. cikkben foglalt szabályozásétól. Ennélfogva az olyan tanácsi határozat, amely a 92/81 irányelv értelmében engedélyezi valamely tagállam számára a jövedéki adó alóli mentesség bevezetését, nem járhat azzal, hogy megakadályozza a Bizottságot az EUMSZ 108. cikkben előírt eljárás annak megvizsgálása érdekében való lefolytatásában, hogy az ilyen mentesség állami támogatásnak minősül-e, és abban, hogy ezen eljárás végén adott esetben az említett mentességgel szemben végleges nemleges határozatot hozzon.

Végül a Bíróság megállapította, hogy noha az irányelvet a Bizottság javaslata alapján fogadták el, amely úgy vélte, hogy e mentesség nem jár versenytorzulásokkal, e körülmény nem zárja ki azt, hogy e mentességet állami támogatásnak minősítsék, mivel az állami támogatás fogalma objektív helyzetnek felel meg, és e fogalom nem függhet az intézmények magatartásától vagy nyilatkozataitól. E körülményt ugyanakkor a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvére tekintettel figyelembe kell venni az összeegyeztethetetlen támogatás visszatéríttetésének kötelezettsége kapcsán.

IX. Adórendelkezők

A C-249/12. és C-250/12. sz., *Tulică* egyesített ügyekben 2013. november 7-én hozott ítéletében a Bíróságnak a *héta adóalapjának számítási módjairól* kellett határoznia, amikor ezen adó megfizetésének elmaradása miatt a nemzeti adóhatóságoknak olyan ügyletekre vonatkozóan kell felhívásokat eszközölniük, amelyekben a felek által megállapított ár egyáltalán nem tünteti fel a héát. E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112 irányelv⁶⁶ és különösen annak 73. és 78. pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely dolog árát a felek úgy határozták meg, hogy egyáltalán nem tüntették fel a héát, és az említett dolog eladója az a személy, aki köteles az adóköteles ügylet utáni adó megfizetésére, a felek által meghatározott árat úgy kell tekinteni, mint amely a héát már magában foglalja, ha az eladónak nincs lehetősége arra, hogy az adóhatóság által követelt adót a vevővel megtérítse.

Az ár egészének mint adóalapnak a figyelembevétele ugyanis azzal a következménnyel járna, hogy abban az esetben, ha az eladó nem tudja az adóhatóság által később követelt héát a vevővel megtéríttetni, a héa ezen eladót terhelne. Az adóalap e számítási módja sértené mind azon elvet, amely szerint a héa olyan fogyasztási adó, amelyet a végső fogyasztónak kell viselnie, mind pedig

⁶⁴ A Törvényszék T-50/06. RENV., T-56/06. RENV., T-60/06. RENV., T-62/06. RENV. és T-69/06. RENV. sz., *Írország és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2012. március 21-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁶⁵ Az ásványi olajok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/81/EGK tanácsi irányelv (HL L 316., 12. o.).

⁶⁶ A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL L 347., 1. o.).

azon szabályt, amely szerint az adóhatóság nem szedhet be a hía jogcímén magasabb összeget, mint amelyet maga az adóalany szedett be.

X. Jogsabályok közelítése

1. Szelleml tulajdon

A szelleml tulajdon területén a jogsabályok közelítésével kapcsolatos ügyekben a 2013-ban lefolytatott peres eljárásokat különösen két ítélet határozta meg. Az első, amely a „Megerősített együttműködés” című részen belül ismertetésre került, az egységes szabadalom tervével kapcsolatos, a második, jelen részen bemutatott ítélet pedig a szerzői és szomszédos jogok területén hozott új fejleményeket az ítélezési gyakorlatban.

A C-521/11. sz., *Amazon.com International Sales és társai* ügyben 2013. július 11-én hozott ezen ítéletében a Bíróság a 2001/29 irányelv⁶⁷ 5. cikke (2) bekezdése b) pontja szerinti magáncélú másolat után fizetendő méltányos díjazás finanszírozásával kapcsolatos ítélezési gyakorlatát pontosította. Ebben az ügyben az a tagállami szabályozás volt kérdés tárgya, amely szerint a méltányos díjazás a magáncélú másolat után fizetendő olyan díj formájában jelenik meg, amely azokat a személyeket terheli, akik kereskedelmi céllal, visszterhesen hoznak forgalomba rögzítésre és többszörözésre alkalmas adathordozókat.

A *Padawan*-ügyben hozott ítéletre⁶⁸ hivatkozva a Bíróság először is kiemelte, hogy az uniós joggal nem ellentétes az olyan általános díjkivetési rendszer, amely a magáncélú másolat után fizetendő díjat az említett adathordozók első alkalommal történő forgalombahozatalára különbségtétel nélkül alkalmazza, amennyiben ezzel párhuzamosan lehetőség van a megfizetett díjak visszatérítésére olyan esetben, amikor a használat nem magáncélú másolásra irányul. Annak vizsgálata viszont a kérdést előterjesztő bíróság feladata, tekintettel az egyes nemzeti rendszerek sajátos körülményeire és a 2001/29 irányelv korlátaira, hogy a gyakorlati nehézségek igazolják-e a méltányos díjazás finanszírozásának ezen rendszerét, és a visszatérítéshez való jog ténylegesen is érvényesíthető-e, valamint nem teszi-e túlságosan nehézé a megfizetett díj visszatérítését. A Bíróság szerint az adathordozók magáncélú használatának meghatározásával kapcsolatos gyakorlati nehézségek indokolhatják az ilyen adathordozók magáncélú használatára vonatkozó megdönthető vélelem felállítását, olyan esetben, amikor azokat természetes személyek hozzák forgalomba, amennyiben a jogsabályi vélelem nem vezet a magáncélú másolat után fizetendő díj kivetéséhez olyan esetekben, amikor ezen adathordozókat nyilvánvalóan nem magáncélra használják.

Ezt követően a Bíróság pontosította, hogy a magáncélú másolat után fizetendő díj nem zárható ki abból az okból, hogy az e címen beszedett bevételek felét nem közvetlenül a jogosultaknak folyósítják, hanem az e jogosultak érdekeinek képviseletére létrehozott társadalmi és kulturális intézményeknek, amennyiben ezen intézmények valóban az említett jogosultak érdekeit szolgálják, és az említett intézmények működési formája nem hátrányosan megkülönböztető. Az említett díj megfizetésére vonatkozó kötelezettség nem zárható ki abból az okból sem, hogy az ahhoz hasonló díj megfizetésére már sor került egy másik tagállamban. Mindazonáltal az a személy,

⁶⁷ Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.).

⁶⁸ A C-467/08. sz. ügyben 2010. október 21-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-10055. o.).

aki e díjat előzetesen megfizette egy területileg nem illetékes tagállamban, kérheti e tagállamtól annak visszatérítését.

2. Pénzmosás

A pénzügyi rendszernek a pénzmosás, valamint a terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzése volt a fő tárgya a Bíróság C-212/11. sz. *Jyske Bank Gibraltar* ügyben 2013. április 25-én hozott ítéletének. Ebben az ügyben a Bíróságnak arról kellett határoznia, hogy összeegyeztethető-e a 2005/60 irányelv⁶⁹ 22. cikkének (2) bekezdésével az olyan tagállami szabályozás, amely előírja a tevékenységüket a szolgáltatásnyújtás szabadsága keretében e tagállam területén végző hitelintézeteknek, hogy a pénzmosás elleni küzdelem jegyében a kért információkat közvetlenül e tagállam pénzügyi hírszerző egységének küldjék meg.

A Bíróság szerint az említett rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy az irányelvben említett jogalanyoknak azon tagállam pénzügyi hírszerző egységének kell továbbítaniuk a kért információkat, amelynek területén találhatók, azaz a szolgáltatásnyújtás szabadsága keretében végrehajtott ügyletek esetében a székhely szerinti tagállam pénzügyi hírszerző egységének. E rendelkezéssel azonban nem ellentétes, hogy a fogadó tagállam a szolgáltatásnyújtás szabadsága keretében tevékenységét a területén végző hitelintézetnek előírja, hogy az információkat közvetlenül a saját pénzügyi hírszerző egységének továbbítsa, amennyiben e szabályozás célja – az uniós jog tiszteletben tartása mellett – a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem hatékonyságának erősítése.

Ugyanis, bár az ilyen tagállami szabályozás a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül, mivel a szolgáltatásnyújtás szabadsága keretében végzett tevékenységekre nézve nehézségeket és többletköltségeket okoz, valamint növelheti a már elvégzett ellenőrzések számát a székhely szerinti tagállamban, ez azonban nem jelenti azt, hogy összeegyeztethetetlen az EUMSZ 56. cikkel. Nem ez az eset áll fenn olyankor, amikor a szabályozás valamely közérdeken alapuló nyomós ok miatt igazoltnak tekinthető. E tekintetben az ilyen szabályozás egyrészt alkalmasnak tekinthető a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megelőzésére irányuló cél elérésére, másrészt pedig e cél elérése tekintetében arányos intézkedésnek minősülhet, amennyiben semmilyen hatékony mechanizmus nem áll rendelkezésre a pénzügyi hírszerző egységek teljes mértékű és mindenre kiterjedő együttműködésének a biztosítására.

3. Gépjármű-felelősségbiztosítás

A gépjármű-felelősségbiztosítás tárgyában az ezen év során hozott határozatok közül meg kell említeni a C-306/12. sz. *Spedition Welter* ügyben 2013. október 10-én hozott ítéletet. Ebben az ügyben egy olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordultak a Bírósághoz, amelynek tárgya a 2009/103 irányelv⁷⁰ 21. cikke (5) bekezdésének értelmezése volt, azon *jogkört illetően, amellyel a kárrendezési megbízottaknak rendelkezniük kell.*

E tekintetben a Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy a 2009/103 irányelv hasonló bánásmód biztosítását célozza a gépjárműbalesetek károsultjai számára függetlenül attól, hogy a balesetek az Unión belül hol következnek be. E célból e károsultak számára lehetővé kell tenni, hogy

⁶⁹ A pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2005. október 26-i 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 309., 15. o.).

⁷⁰ A gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 263., 11. o.).

kárigényeiket a lakóhelyük szerinti tagállamban jelentsék be, a károkozó fél biztosítóintézete által e tagállam tekintetében kijelölt kárrendezési megbízottnál. Ezenkívül, az említett irányelv (37) preambulumbekzdése szerint a tagállamoknak e kárrendezési megbízottak számára kellően széles jogkört kell megállapítaniuk ahhoz, hogy képviseljék a biztosítóintézetet a károsultakkal szemben, továbbá a nemzeti hatóságok előtt, beleértve – adott esetben – a bíróságokat, amennyiben ez összeegyeztethető a bíróságok joghatóságának megállapítására vonatkozó szabályokkal. Következésképpen azon jogköröknek, amelyekkel a kárrendezési megbízottnak rendelkeznie kell, részét képezi az arra vonatkozó jogosultság, hogy átvehesse a kézbesített bírósági iratokat. E jogosultság kizárása megfosztaná a 2009/103 irányelvet a céljától, ami nem más, mint az Unió területének egészén belül hasonló bánásmódot biztosítani a károsultak számára.

4. Megtévesztő és összehasonlító reklámok

A megtévesztő és az összehasonlító reklámok területén a C-657/11. sz. *Belgian Electronic Sorting Technology* ügyben 2013. július 11-én hozott ítéletet kell megemlíteni. A Bíróság, akit arra kértek, hogy tisztázza a 2005/29 irányelvvel módosított 84/450 irányelv⁷¹ 2. cikkének 1. pontja, illetve a 2006/114 irányelv⁷² 2. cikkének a) pontja értelmében vett *reklám fogalmának tárgyi hatályát*, pontosította, hogy az nem értelmezhető és alkalmazható oly módon, hogy az ezen irányelvek által előírt tisztességes verseny szabályai ne vonatkozzanak valamely kereskedőnek a fogyasztók gazdasági magatartásának befolyásolására alkalmas, és így e kereskedő versenytársaira is esetlegesen kiható, arra irányuló intézkedéseire, hogy árucikkeinek vagy szolgáltatásainak értékesítését előmozdítsa. Ebből az következik, hogy e fogalom kiterjed a domainnevek, valamint a metatagek valamely internetes oldal metaadataiban való használatára is, amikor a domainnév vagy a kulcsszavakból álló metatagek („keyword metatags”) bizonyos árucikkekre vagy bizonyos szolgáltatásokra, illetve valamely társaság kereskedelmi nevére tartalmaznak utalást, és a közlés olyan formájának minősülnek, amely a lehetséges fogyasztókat célozza, és azt sugallja számukra, hogy e név alatt az említett árucikkekkal vagy szolgáltatásokkal, illetve az említett társasággal kapcsolatos weboldalt fognak találni. Ezzel szemben e fogalom nem terjed ki magának a domainnévnek a bejegyeztetésére, hiszen itt egy olyan tisztán formális aktuusról van szó, amely önmagában nem jelenti szükségszerűen azt, hogy a lehetséges fogyasztók megismerhetik a domainnevet, és az így nem képes befolyásolni ez utóbbiak választását.

XI. Szociálpolitika

1. A foglalkoztatás és munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód

A C-81/12. sz. *Asociația ACCEPT* ügyben 2013. április 25-én hozott ítéletnek egy *hivatásos labdarúgóklub felvételi politikájával kapcsolatos homofób nyilatkozatok* képezték a tárgyát. Az ügy érdekessége abban rejlett, hogy a homoszexuálisként bemutatott labdarúgó felvételének kizárására vonatkozó nyilvános kijelentést egy olyan személy tette, aki az említett klub vezetőjeként lépett fel, és akit a nyilvánosság is annak tekintett, anélkül azonban, hogy e klub felvételi politikáját illetően döntési jogkörrel rendelkezett volna. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy

⁷¹ A 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 149., 22. o) által módosított, a megtévesztő reklámra vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1984. szeptember 10-i 84/450/EGK tanácsi irányelv (HL L 250., 17. o.; magyar nyelvű kiadás 15. fejezet, 1. kötet, 227. o.).

⁷² A megtévesztő és összehasonlító reklámról szóló, 2006. december 12-i 2006/114/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (kodifikált változat) (HL 2006. L 376., 21. o.).

e kijelentések a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78 irányelv⁷³ értelmében a klub részéről fennálló, szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetésre utaló tényeknek minősíthetők.

Ennek kapcsán a Bíróság kiemelte, hogy a munkáltató nem tudja megcáfolni a hátrányosan megkülönböztető felvételi politika folytatására utaló tények fennállását azon kijelentésre szorítkozva, hogy az ilyen politika fennállását sugalmazó homofób nyilatkozatok olyan személytől származnak, aki bár állítása és a látszat szerint e munkáltató irányításában fontos szerepet tölt be, a felvételi kérdésekre vonatkozóan nem rendelkezik döntési joggal. A hátrányos megkülönböztetés fennállására vonatkozó ilyen vélelem azonban több egybevágó bizonyíték – mint például a homofób nyilatkozatoktól a klub részéről történő egyértelmű elhatárolódás – alapján megdönthető. Ezzel szemben, a Bíróság szerint a 2000/78 irányelvben meghatározott bizonyítási teher nem vezet olyan bizonyítás megköveteléséhez, amelyet lehetetlen teljesíteni a magánélet tiszteletben tartásához való jog sérelme nélkül. Így tehát nem szükséges, hogy az alperes munkáltató bizonyítsa, hogy korábban már felvett meghatározott szexuális irányultságú személyeket.

A C-335/11. és C-337/11. sz., *Ring* egyesített ügyekben 2013. április 11-én hozott ítéletben a Bíróság, szintén a 2000/78 irányelv kapcsán, azt a kérdést bírálta el, hogy *a munkavállaló betegség miatt rövidebb felmondási idővel történő elbocsátása a fogyatékossgal élő munkavállalóval szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet-e.*

E tekintetben a Bíróság külön kiemelte, hogy a 2000/78 irányelv⁷⁴ azt a kötelezettséget rója a munkáltatóra, hogy tegye meg a megfelelő és ésszerű intézkedéseket, többek között arra vonatkozóan, hogy a fogyatékos személy számára lehetővé váljon a munkához jutás, a munkában való részvétel, illetve az előmenetel. Az ezen irányelv értelmében vett „ésszerű alkalmazkodást” elősegítő intézkedéseknek minősülnek azok az intézkedések, amelyeknek a célja azoknak a különféle akadályoknak a megszüntetése, amelyek korlátozzák a fogyatékos személy teljes, hatékony és más munkavállalókkal egyenlő szerepvállalását. Így a Bíróság megállapította, hogy a munkaidő-csökkentés – mégha nem is tartozik a „munkaidő-beosztásnak” a 2000/78 irányelv által kifejezetten hivatkozott fogalomhoz – megfelelő alkalmazkodási intézkedésnek tekinthető azokban az esetekben, amikor e munkaidő-csökkentés a munkavállaló számára lehetővé teszi, hogy továbbra is végezhesse a munkáját, feltéve, hogy nem jelent aránytalan terhet a munkáltatóra nézve. Ugyanis a 2000/78 irányelv preambulumban szereplő intézkedések felsorolása nem kimerítő jellegű.

Ami az olyan nemzeti rendelkezéseket illeti, amelyek betegség miatt rövidebb felmondási idő alkalmazása mellett történő elbocsátást tesznek lehetővé, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ilyen rendelkezések közvetve fogyatékossgal alapuló eltérő bánásmódot eredményezhetnek, amennyiben a fogyatékossgal élő munkavállalók a rövidebb felmondási idő mellett történő elbocsátást illetően nagyobb veszélynek vannak kitéve, mint a nem fogyatékos munkavállalók. A szociálpolitika területén a tagállamok részére elismert széles mérlegelési mozgástérre emlékeztetve a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a nemzeti jogalkotó, azon jogszerű célok követésével, amelyek egyrészt a beteg személyek felvételének, másrészt a betegség miatti távollétet illetően a munkavállaló

⁷³ A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.) 2. cikke (2) bekezdése és 10. cikke (1) bekezdése.

⁷⁴ A 2000/78 irányelv 5. cikke.

és a munkáltató egymással ellentétes érdekei közötti ésszerű egyensúlynak az előmozdítására vonatkoznak, elmulasztotta-e figyelembe venni azokat a releváns elemeket, amelyek különösen a fogyatékos munkavállalókra vonatkoznak, és az állapotuk miatt megkövetelt védelemhez kapcsolódó sajátos szükségleteket.

2. A munkavállalók védelme a munkáltató fizetéseképtelensége esetén

A C-398/11. sz., *Hogan és társai* ügyben 2013. április 25-én hozott ítéletben a Bíróság azt állapította meg, hogy a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló 2008/94 irányelv⁷⁵ alkalmazandó a volt munkavállalóknak a munkáltatójuk által létrehozott kiegészítő nyugdíjrendszerben szerzett öregségi nyugellátáshoz való jogaira.

Ezen irányelv 8. cikke előírja, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a szükséges intézkedések megtételét a munkavállalók érdekeinek védelmében az ilyen nyugellátáshoz való jogukat illetően. A Bíróság szerint e rendelkezés alkalmazásához elegendő, ha a szakmai kiegészítő nyugdíjrendszer a munkáltató fizetéseképtelensége bekövetkeztének időpontjában nem rendelkezik kellő anyagi fedezettel, és fizetéseképtelensége miatt a munkáltató nem rendelkezik a szükséges forrásokkal ahhoz, hogy át tudja utalni e rendszerbe az ahhoz szükséges hozzájárulásokat, amelyek lehetővé tennék a kedvezményezettek részére járó ellátások teljes körű kifizetését. Annak megítélésénél, hogy valamely tagállam eleget tett-e a 2008/94 irányelv 8. cikkében előírt kötelezettségnek, az e cikkben nem említett, kötelező nyugellátások nem vehetők figyelembe.

A *Hogan*-ügy tárgyát képező írásbeli szabályozást e tagállam a Bíróság *Robins és társai* ügyben hozott korábbi ítéletét⁷⁶ követően fogadta el. Ez utóbbi ítélet kihirdetése óta a tagállamok számára ismert volt, hogy a 2008/94 irányelv 8. cikkének megfelelő átültetéséhez az szükséges, hogy a munkavállaló – munkáltatójának fizetéseképtelensége esetén – az érintett öregségi nyugellátásoknak legalább a felét megkapja. Az írásbeli szabályozás viszont az alapeljárás felperesei védelmének terjedelmét öregségi nyugellátásaik értékének kevesebb mint a felére korlátozta. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ilyen szabályozás nem csak hogy nem felel meg az említett irányelv alapján a tagállamokat terhelő kötelezettségeknek, hanem e kötelezettségeknek az említett tagállam általi olyan súlyos megsértését képezi, amely felvetheti a tagállam felelősségét is. Ennek alapján a Bíróság hozzátette, hogy az érintett tagállam gazdasági helyzete nem képez olyan kivételes körülményt, amely indokolhatja a munkavállalók öregségi nyugellátáshoz való jogainak alacsonyabb szintű védelmét.

3. A szülési szabadsághoz való jog

A C-5/12. sz. *Betriu Montull* ügyben 2013. szeptember 19-én hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy a várandós és gyermekágyas munkavállalókról szóló 92/85 irányelvvel⁷⁷, illetve a férfi és a nő munkavállalók közötti egyenlő bánásmódról szóló 76/207 irányelvvel⁷⁸ nem ellentétes az olyan

⁷⁵ A munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (kodifikált változat) (HL L 283., 36. o.).

⁷⁶ A Bíróság C-278/05. sz., *Robins és társai* ügyben 2007. január 25-én hozott ítélete (EBHT 2007., I-1053. o.).

⁷⁷ A várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1992. október 19-i 92/85/EGK tanácsi irányelv (HL L 348., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 110. o.)

⁷⁸ A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel és a munkakörülmények terén történő végrehajtásáról szóló, 1976. február 9-i 76/207/EGK tanácsi irányelv (HL L 39., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 187. o.).

nemzeti szabályozás, amely az elsőként említett irányelv által biztosított szülési szabadsághoz való jogot, az anya szülést követő, kötelező hathetes szabadságát követő időszakot illetően kizárólag azon szülők részére tartja fenn, akik közül mindkettő rendelkezik munkavállalói jogállással, és amely így kizárja az e jogban való részesülésből az olyan gyermek apját, akinek az anyja nem rendelkezik e jogállással, és nem tagja az állami szociális biztonsági rendszernek.

A Bíróság szerint egyrészt az ilyen szabadfoglalkozású női munkavállaló nem tartozik a 92/85 irányelv hatálya alá, amely csak a várandós, gyermekágyas vagy szoptató munkavállalókra vonatkozik. Másrészt, bár az ilyen nemzeti szabályozás nem alapuló eltérő bánásmódot vezet be, itt azonban a 76/207 irányelv⁷⁹ – amely irányelv elismeri a nő biológiai állapota védelmének megalapozottságát a terhesség során és azt követően – értelmében indokolt bánásmódbeli eltérésről van szó.⁸⁰

XII. Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelem területén különösen a C-415/11. sz. Aziz-ügyben 2013. március 14-én hozott ítélet érdemel figyelmet, amelynek a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13 irányelv⁸¹ értelmezése volt a tárgya. Az ügy alapját egy spanyol bíróságtól érkezett előzetes döntéshozatal iránti kérelem képezte, amelyhez a fogyasztó *egy jelzálogkölcson-szerződésben szereplő kikötés tisztességtelen jellegének* megállapítása, illetve az említett fogyasztóval szemben indult végrehajtási eljárás megszüntetése iránt fordult keresettel.

A Bíróság megállapította, hogy mivel a nemzeti eljárásjogi rendszer lehetetlenné teszi az érdemi ítélezést végző azon bíróság számára, amelytől a fogyasztó a végrehajtási jogcím alapját képező szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítását kérte, hogy olyan ideiglenes intézkedést hozzon, amely alapján a jelzálogjog érvényesítése iránti végrehajtási eljárás felfüggesztésének lenne helye, ha az ilyen intézkedések elrendelése szükségesnek bizonyul annak érdekében, hogy biztosítsa e bíróság végleges határozatának teljes hatékonyságát, e rendszer az irányelv által elérni kívánt védelem tényleges érvényesülését sértheti. E lehetőség nélkül – minden olyan esetben, ahol a jelzáloggal terhelt ingatlanra vezetett végrehajtás már azelőtt lezajlik, hogy az érdemi ítélezést végző bíróság a jelzálog alapját képező szerződési feltétel tisztességtelen jellegét megállapító és így a végrehajtási eljárást érvénytelenítő határozatát kihirdette volna – e határozat a fogyasztó számára csak kártérítésből álló védelmet nyújthatna, amely tökéletlennek és elégtelennek bizonyulna, illetve a 93/13 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal szemben nem lenne sem megfelelő, sem hatékony eszköz ahhoz, hogy az érintett feltétel alkalmazását megszüntessék.

Ezt követően a Bíróság pontosította, hogy az irányelv 3. cikke (1) bekezdése értelmében vett, a fogyasztó kárára előidézett jelentős egyenlőtlenséget a felek megállapodása hiányában az irányadó nemzeti szabályok elemzése útján kell értékelni annak megítélése érdekében, hogy a szerződés a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza-e a fogyasztót, és ha igen, akkor mennyiben. Hasonlóképpen célszerűnek tűnik az említett fogyasztó jogi helyzetének vizsgálata abból a szempontból, hogy a nemzeti szabályozás alapján

⁷⁹ A 76/207 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése.

⁸⁰ A 76/207 irányelv 2. cikkének (3) bekezdése.

⁸¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

milyen eszközök állnak a rendelkezésére ahhoz, hogy megszüntesse a tisztességtelen feltételek alkalmazását.

XIII. Környezet

1. Információs jog és határozatokhoz való hozzáférés a környezeti ügyekben

A fent hivatkozott *Križan és társai* ügyben 2013. január 15-én hozott ítéletében⁸² a Bíróság egy olyan *területrendezési határozat nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételével* kapcsolatban hozott döntést, amely egy hulladéklerakó létesítésére vonatkozott. Megállapította, hogy az alapeljárás tárgyát képező határozat egyrészt azon intézkedések egyikét képezte, amelyek alapján az e létesítmény engedélyezésére vagy engedélyezésének megtagadására vonatkozó végleges határozatot elfogadták, másrészt, hogy az az engedélyezési eljárással kapcsolatos információkat tartalmazott. A Bíróság így rámutatott arra, hogy az Aarhusi Egyezmény⁸³ és az annak rendelkezéseit átvevő, a környezetszennyezés megelőzéséről és csökkentéséről szóló 96/61 irányelv⁸⁴ értelmében az érintett nyilvánosságnak joga lett volna az e határozathoz való hozzáférésre. Ebben az összefüggésben a Bíróság pontosította, hogy a területrendezési határozat érintett nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételének megtagadása nem indokolható az üzleti vagy üzemi információk bizalmas jellegének védelmére való hivatkozással. Ugyanakkor elismerte, hogy egy területrendezési határozat az érintett nyilvánosság számára való hozzáférhetővé tételének indokolatlan megtagadása orvosolható, feltéve, hogy még minden lehetőség és megoldás nyitott, és e szabályossá tétel lehetővé teszi a nyilvánosság számára, hogy tényleges befolyást gyakoroljon a döntéshozatali eljárás kimenetelére.

Egyébiránt a Bíróság megállapította, hogy az irányelvnek a szennyezés megelőzésére és csökkentésére irányuló célja nem lenne elérhető, ha az irányelv esetleges megsértésével engedélyt kapott létesítmény további működését az ezen engedélyezés jogszerűségével kapcsolatos végleges határozat meghozataláig nem lehetne megakadályozni. Következésképpen, az irányelv megköveteli, hogy az érintett nyilvánosság tagjainak joga legyen az ezen szennyezések megelőzésére szolgáló ideiglenes intézkedések elrendelését, például a vitatott engedély átmeneti felfüggesztését kérni.

A 2003/4 irányelv⁸⁵ értelmében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a hatóságok valamennyi kérelmező részére kötelesek legyenek rendelkezésre bocsátani a birtokukban lévő vagy számukra tárolt környezeti információkat. A C-279/12. sz., *Fish Legal* és *Shirley* ügyben

⁸² Ezen ítélet egy másik aspektusa „Az Európai Unió peres eljárásai” című részben már bemutatásra került.

⁸³ A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott egyezmény. Ezt az egyezményt az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozat (HL L 124., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 33. kötet, 208. o.) hagyta jóvá (kihirdette a 2001. évi LXXXI. törvény).

⁸⁴ A 2006. január 18-i 166/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 33., 1. o.) módosított, a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 1996. szeptember 24-i 96/61/EK tanácsi irányelv (HL L 257., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 80. o.).

⁸⁵ A környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. január 28-i 2003/4/EK európai parlamenti és tanács irányelv (HL L 41., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 375. o.).

2013. december 19-én hozott ítéletben a Bíróságnak az érintett irányelv értelmében vett *hatóság fogalmát* kellett pontosítania.

Úgy ítélte meg, hogy az olyan jogalanyok, mint a szennyvízelvezetést és vízellátást biztosító vállalkozások, olyan jogi személyeknek tekinthetők, amelyek „közigazgatási feladatokat” látnak el, és ennél fogva az irányelv⁸⁶ értelmében vett „hatóságoknak” minősülnek, ha a belső jog értelmében közérdekű szolgáltatásokkal vannak megbízva, és ennek érdekében a nemzeti jog alapján a magánjogi személyek közötti viszonyokban alkalmazandó szabályokhoz viszonyítva rendkívüli hatalommal vannak felruházva. Ezenkívül, e vállalkozásokat, amelyek környezettel kapcsolatos közszolgáltatásokat nyújtanak, akkor is az irányelv⁸⁷ értelmében vett hatóságoknak kell tekinteni, ha e szolgáltatásokat a 2003/4 irányelv 2. cikke 2. pontjának a) vagy b) alpontjában említett szerv vagy személy ellenőrzése alatt nyújtják, és valójában nem önállóan határozzák meg azt, hogy miként nyújtják e szolgáltatásokat, mivel e szerv vagy személy döntő módon képes befolyásolni az említett vállalkozások fellépését környezeti ügyekben.

A Bíróság hozzátette, hogy a 2003/4 irányelv 2. cikke 2. pontjának b) alpontja értelmében vett „közigazgatási feladatokat” ellátó és hatóságnak minősülő személy a birtokában lévő valamennyi környezeti információt köteles rendelkezésre bocsátani. Azok a gazdasági társaságok viszont, amelyek az említett irányelv 2. cikke 2. pontjának c) alpontja alapján csak akkor minősülhetnek hatóságnak, amikor a környezettel kapcsolatos közszolgáltatások nyújtása során valamely hatóság ellenőrzése alatt állnak, csak azokat a környezeti információkat kötelesek közölni, amelyek e szolgáltatások nyújtására vonatkoznak.

2. A hatékony jogorvoslathoz való jog környezeti ügyekben

A C-260/11. sz. *Edwards*-ügyben 2013. április 11-én hozott ítéletében a Bíróságnak a környezeti ügyekben a hatékony jogorvoslathoz való jogot esetlegesen sértő *bíróági eljárások költségeinek* kérdését illetően kellett döntést hoznia. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az uniós jog⁸⁸ által meghatározott azon követelmény, miszerint a bíróági eljárás nem lehet mértéktelenül drága, azt jelenti, hogy az eljárásból fakadó pénzügyi teher – a felmerülő összes költségre figyelemmel – nem akadályozhatja az érintett személyeket azon joguk gyakorlásában, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartozó bíróági jogorvoslati lehetőséggel éljenek. A Bíróság pontosította, hogy e követelmény része a környezetvédelem terén az Alapjogi Charta 47. cikkében említett hatékony jogorvoslathoz való jog, valamint a tényleges érvényesülés elve tiszteletben tartásának.

Így tehát, amikor valamely nemzeti bíróság határozathozatalát kéri környezetvédelmi jogvitában felperesként pervesztes magánszemélynek a költségek viselésére való kötelezése kapcsán, e nemzeti bíróságnak biztosítania kell azt, hogy az eljárás ne legyen mértéktelenül drága, szem

⁸⁶ A 2003/4 irányelv 2. cikke 2. pontjának b) alpontja.

⁸⁷ A 2003/4 irányelv 2. cikke 2. pontjának c) alpontja.

⁸⁸ A környezettel kapcsolatos egyes tervek és programok kidolgozásánál a nyilvánosság részvételéről, valamint a nyilvánosság részvétele és az igazságszolgáltatáshoz való jog tekintetében a 85/337/EGK és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 156., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 466. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.) 10a. cikkének ötödik bekezdése, és a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 1996. szeptember 24-i 96/61/EK tanácsi irányelv (HL L 257., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 80. o.) 15a. cikkének ötödik bekezdése.

előtt tartva mind a jogait védeni kívánó személy érdekeit, mind pedig a környezet védelméhez fűződő közérdeket.

Ezen értékelés keretében a nemzeti bíróság nem alapozhat kizárólag az érdekelt fél anyagi helyzetére, hanem a költségek összegének objektív elemzését is el kell végeznie. Ily módon az eljárási költség nem haladhatja meg az érdekelt fél anyagi lehetőségeit, és semmi esetre sem tűnhet objektíve ésszerűtlennek.

XIV. Távközlés

Az ezen évben tárgyalt ügyek alkalmat adtak a Bíróságnak arra, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra alkalmazandó szabályozási háttérrel foglalkozzon.

A C-375/11. sz., *Belgacom és társai* ügyben 2013. március 21-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben egy olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordultak a Bírósághoz, amelynek tárgya a belgiumi *mobiltelefon-szolgáltatókra alkalmazott díjaknak* az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló 2002/20 irányelvvel⁸⁹ való összeegyeztethetősége volt.

Először is a Bíróság pontosította, hogy a rádiófrekvencia-használati jogok meghosszabbítására vonatkozó eljárást úgy kell tekinteni, mintha új jogok odaítélésére vonatkozó eljárás lenne, és így ezen odaítélési eljárás is az irányelv hatálya alá tartozik. Másodsor, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az irányelv 12. és 13. cikkével nem ellentétes, ha valamely tagállam a mobiltelefon-szolgáltatókra olyan egyszeri díjat vet ki, amelyet mind a rádiófrekvencia-használati jogok újonnan történő megszerzése, mind az utóbbi jogok meghosszabbítása esetén meg kell fizetni, és amely nemcsak a frekvenciák rendelkezésre bocsátásért járó éves díjat egészíti ki – amelynek az erőforrások optimális használatának ösztönzése a célja – hanem az engedélyezés ügyintézési költségeit fedező díjat is, feltéve, hogy ezen díjak célja valóban a rádiófrekvenciák optimális használatának biztosítása, azok tárgyilagos mérce szerint indokoltak, átláthatóak, megkülönböztetéstől mentesek és használati céljukkal arányosak, továbbá megállapításuk az irányelv 8. cikkében szereplő célkitűzések figyelembevételével történik.

Végül a Bíróság kiemelte, hogy az egyszeri díj kivetése a rádiófrekvencia-használati jogokkal rendelkező szolgáltatókra vonatkozó feltételek módosításának minősül. Ennélfogva, az irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével nem ellentétes, ha valamely tagállam ilyen díjat határoz meg, amennyiben e módosítás megfelel az ott megállapított feltételeknek, nevezetesen azt objektíve indokolt esetekben és arányos módon végzik el, valamint azt előzetesen valamennyi érintett féllel közölték annak érdekében, hogy lehetővé tegyék számukra az álláspontjuk kifejtését.

A C-518/11. sz. *UPC Nederland* ügyben 2013. november 7-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a Bíróságnak az *uniós jognak az elektronikus hírközlő hálózatokra és elektronikus hírközlési*

⁸⁹ Az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK parlamenti és tanácsi irányelv („engedélyezési irányelv”) (HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.).

szolgáltatásokra vonatkozó új szabályozási keretét képező irányelvek⁹⁰ tárgyi hatályát kellett pontosítania.

A Bíróság kimondta, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatás fogalma, és így módon az uniós jogban az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra alkalmazandó szabályozás tárgyi hatálya alá tartozik a kábelen keresztül elérhető rádiós és televíziós műsorokból álló alapsomag szolgáltatása, amely szolgáltatás nyújtásáért a közvetítési költségek mellett a művek tartalmának sugárzásával összefüggésben a rádiós és televíziós műsorokat sugárzó szervezeteknek és a közös jogkezelő szervezeteknek fizetett díjakkal kapcsolatos összeget is felszámítják.

Ezt követően a nemzeti hatóságoknak az említett szabályozás alkalmazása keretében fennálló hatáskörét illetően a Bíróság kimondta, hogy az érintett irányelveket úgy kell értelmezni, hogy azok nem teszik lehetővé, hogy a 2002/20 irányelv értelmében nemzeti szabályozó hatóságnak nem minősülő olyan jogalany, mint például egy helyi társaság, közvetlenül befolyásolja a kábelen keresztül elérhető rádiós és televíziós műsorokból álló alapsomag szolgáltatásáért fizetendő végfelhasználói díjakat. Az ilyen jogalany a lojális együttműködés elvére tekintettel a kábelen keresztül elérhető rádiós és televíziós műsorokból álló alapsomag szolgáltatójával szemben nem hivatkozhat olyan kikötésre, amely az új szabályozási keret elfogadását megelőzően megkötött szerződésből származik, és amely korlátozza e szolgáltatónak a díjak meghatározására vonatkozó szabadságát.

Ezenkívül, az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló 2010/13 irányelv⁹¹ a Bíróság két fontos ítéletének képezte a tárgyát.

Elsőként a C-283/11. sz. *Sky Österreich*-ügyben 2013. január 22-én hozott ítéletben a Bíróságnak a 2010/13 irányelv 15. cikke (6) bekezdésének érvényességét kellett értékelnie a magántulajdonhoz való jog és a vállalkozás szabadságára figyelemmel. Az irányelv e rendelkezése értelmében a jogosult az Unióban letelepedett valamennyi más televíziós műsorszolgáltató számára köteles lehetővé tenni rövid híradások készítését, anélkül, hogy a jelhez való hozzáférés biztosítása révén közvetlenül felmerülő többletköltségeket meghaladó pénzügyi ellentételezést követelhetne.

Az Alapjogi Charta azon 17. cikkének állítólagos megsértését illetően, amely a magántulajdonhoz való jogról szól, a Bíróság kiemelte, hogy a nagy közérdeklődésre számot tartó eseményekre vonatkozó kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultja nem hivatkozhat az e rendelkezés által nyújtott védelemre, hiszen a jelhez való hozzáférés biztosításával okozott

⁹⁰ A távközlési ágazatban a személyes adatok feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 1997. december 15-i 97/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvről (HL 1998. L 24., 1. o.), az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvről (HL L 108., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 323. o.), a fent hivatkozott, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvről (HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.), az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvről („keretirányelv”) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.), és végül az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvről („egyetemes szolgáltatási irányelv”) (HL L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.) van szó.

⁹¹ A tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 95., 1. o.).

többletköltségeket meghaladó ellentételezés követelése érdekében nem hivatkozhat megalapozottan a megszerzett jogi helyzetére.

Ezt követően, a 2010/13 irányelv 15. cikke (6) bekezdésének az Alapjogi Charta 16. cikkében említett vállalkozási szabadsággal való összeegyeztethetőségét illetően a Bíróság hangsúlyozta, hogy a kizárólagos televíziós műsorszolgáltatási jogok jogosultjai számára e szabadság nem jelent korlátlan jogosultságot, hanem azt a társadalomban betöltött feladata alapján kell megítélni. Így tehát, figyelemmel egyrészt a tájékozódás alapvető szabadsága, valamint a média szabadsága és pluralizmusa védelmének fontosságára, másrészt pedig a vállalkozás szabadságának védelmére, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az uniós jogalkotó szabadon elfogadhat olyan szabályokat, mint a 2010/13 irányelv 15. cikkében foglalt szabályok, amelyek korlátozzák a vállalkozás szabadságát, az érintett jogok és érdekek szükséges súlyozását illetően pedig előnyben részesítik a közönség tájékozódását a szerződési szabadsággal szemben.

Másodszor a C-234/12. sz. *Sky Italia* ügyben 2013. július 18-án hozott ítélet megfelelő alkalmat nyújtott a Bíróságnak arra, hogy *a fizetős csatornák televíziós műsorszolgáltatói esetében a reklámra fordítható adásidő legmagasabb mértékét a szabadon fogható csatornák televíziós műsorszolgáltatóira irányadónál alacsonyabban meghatározó nemzeti szabályozásra vonatkozóan* hozzon határozatot.

Ítéletében a Bíróság kimondta, hogy valamely tagállam az egyenlő bánásmód elvének megsértése nélkül e reklám adásideje vonatkozásában eltérő korlátozásokat határozhat meg aszerint, hogy a televíziós műsorszolgáltatók fizetős csatornákat szolgáltatnak, vagy sem. E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy a többek között a 2010/13 irányelvben megfogalmazott, a televíziós reklámok adásidejére vonatkozó szabályok elvei és céljai egyrészt a televíziós műsorszolgáltatók és a hirdetők pénzügyi érdekei, másrészt a jogosultak, azaz a szerzők és az alkotók, valamint a fogyasztók mint televíziónézők érdekei kiegyensúlyozott védelmének megteremtésére irányulnak. Márpedig, az említett érdekek kiegyensúlyozott védelme különbözik aszerint, hogy a televíziós műsorszolgáltatók a műsoraikat díjfizetés fejében közvetítik-e, vagy sem, lévén, hogy mind e szolgáltatók, mind nézőik helyzete objektíve eltérő.

Ezenfelül a Bíróság hangsúlyozta, hogy bár nem vitás, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás az EUMSZ 56. cikke szerinti szolgáltatásnyújtási szabadság korlátozásának minősülhet, a fogyasztók védelme a túlzott kereskedelmi reklámmal szemben közérdeken alapuló nyomós oknak minősül, amely igazolhatja e korlátozást, amennyiben annak alkalmazása alkalmas az elérni kívánt cél megvalósítására, és nem lépi túl az annak eléréséhez szükséges mértéket.

XV. Közös kül- és biztonságpolitika – Pénzeszközök befagyasztása

A közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) területén a Bíróság számos olyan határozatot hozott a pénzeszközök befagyasztására vonatkozóan, amelyeket ki kell emelni a következő tárgyakhoz való hozzájárulásukra tekintettel: azon érdemi feltételek, amelyeknek ezen intézkedéseknek eleget kell tenniük, az ezen intézkedések feletti bírósági felülvizsgálat terjedelme vagy az ezen intézkedésekkel szemben előterjesztett bírósági keresetekre alkalmazandó eljárési szabályok.

1. Az uniós bíróság által gyakorolt jogszerűségi vizsgálat

A C-584/10. P., C-593/10. P. és C-595/10. P. sz., *Bizottság kontra Kadi* egyesített ügyekben 2013. július 18-án hozott ítéletben („Kadi II”-ítélet) a Bíróság többek között a *pénzeszközök*

befagyasztására irányuló intézkedések felett az uniós bíróság által gyakorolt jogszerűségi vizsgálat terjedelméről határozott.

A Törvényszék megfellebbezett ítéletének alapul szolgáló eljárásban Y. A. Kadi a Bíróság *Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság* egyesített ügyekben 2008. szeptember 3-án hozott ítéletét⁹² követően a Bizottság által elfogadott határozat megsemmisítését kérte. Többek között az indokolási kötelezettség, valamint a védelemhez való jogának megsértésére hivatkozott. A Törvényszék megalapozottnak ítélte a keresetet, és megsemmisítette a megtámadott határozatot. A Bíróság, jóllehet megállapította, hogy a Törvényszék megtámadott ítéletében tévesen alkalmazta a jogot⁹³, mindazonáltal helyben hagyta azt, és a vizsgálatot követően megállapította, hogy a Törvényszék ítéletének rendelkező része e tévedések ellenére megalapozott.

A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az uniós bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a korlátozó intézkedésekről szóló határozat kellően biztos ténybeli alappal rendelkezik. Ez a vizsgálat magában foglalja az említett határozat alapjául szolgáló indokolásban hivatkozott tények ellenőrzését, aminek folytán a bírósági felülvizsgálat nem a hivatkozott indokok absztrakt valószínűségének értékelésére korlátozódik, hanem arra irányul, hogy megalapozottak-e ezen indokok.

Ezen értékelés lehetővé tételének nem követelménye, hogy az Unió illetékes hatósága az uniós bíróság előtt az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának Szankcióbizottsága által szolgáltatott indokolásban szereplő állítólagos indokokra vonatkozó valamennyi információt és bizonyítékot szolgáltatassa. Mindazonáltal szükséges, hogy a szolgáltatott információk vagy bizonyítékok alátámasszák az érintett személlyel szemben felhozott indokokat. Mindazonáltal, amennyiben az Unió illetékes hatósága számára lehetetlen, hogy információkat nyújtson az uniós bíróság számára, az uniós bíróság kizárólag csak a vele közölt információkra alapíthatja a döntését. Amennyiben ezen információk nem teszik lehetővé valamely indok megalapozottságának megállapítását, az uniós bíróság nem veszi figyelembe utóbbit a felvételre vagy a szóban forgó felvétel fenntartására vonatkozó határozat alátámasztásaként.

Ebben a tekintetben a Bíróság a fent hivatkozott ZZ-ügyben hozott ítéletre⁹⁴ utalva hangsúlyozta, hogy az Unió és a tagállamai biztonságát és nemzetközi kapcsolatainak irányítását érintő kényszerítő megfontolások megakadályozhatják, hogy az érintett személlyel bizonyos információkat vagy bizonyos bizonyítékokat közöljenek. Hasonló esetben az uniós bíróság feladata, hogy összehangolja egyrésről a jogi aktus elfogadásához figyelembe vett információk jellegére és forrásaira vonatkozó jogszerű biztonsági megfontolásokat, másfelől pedig azon szükségletet, hogy a jogalanynak biztosítsák az eljárási jogai – mint a meghallgatáshoz való jog és a kontradiktórius eljárás elve – tiszteletben tartását. Ha az uniós bíróság arra a következtetésre jut, hogy a biztonságot érintő kényszerítő megfontolásokkal nem ellentétes az érintett információk közlése, lehetőséget ad az Unió illetékes hatósága számára, hogy azokat az érintett személlyel közölje. Ha ez a hatóság nem közli ezeket az információkat vagy bizonyítékokat, az uniós bíróság kizárólag azon bizonyítékok alapján vizsgálja meg a megtámadott jogi aktus jogszerűségét, amelyeket ezzel a személlyel közöltek.

⁹² C-402/05. P. és C-415/05. P. sz. egyesített ügyek (EBHT 2008., I-6351. o.).

⁹³ A Törvényszék T-85/09. sz., *Kadi kontra Bizottság* ügyben 2010. szeptember 30-án hozott ítélete (EBHT 2010., II-5177. o.).

⁹⁴ Ez az ítélet az „Uniós polgárság” részben kerül bemutatásra.

Ha kiderül, hogy az Unió illetékes hatósága által hivatkozott okokkal valóban ellentétes az uniós bíróság előtt szolgáltatott információknak vagy bizonyítékoknak az érintett személlyel való közlése, megfelelő módon szükséges mérlegelni a hatékony bírói jogvédelemhez való joggal, különösen pedig a kontradiktórius eljárás elvének a tiszteletben tartásával kapcsolatos követelményeket, valamint az Unió vagy tagállamai biztonságából vagy nemzetközi kapcsolataik irányításából eredő követelményeket. Ennek érdekében azt kell értékelni, hogy a bizalmas jellegű bizonyítékok érintett személlyel való közlésének hiánya befolyásolhatja-e a bizalmas jellegű bizonyítékok bizonyító erejét.

Ebben az esetben a Bíróság rámutatott, hogy a Törvényszék által megállapítottakkal ellentétben a Y. A. Kadival szemben felhozott indokok többsége kellően pontos és konkrét ahhoz, hogy lehetővé tegye a védelemhez való jog megfelelő gyakorlását, valamint a megtámadott jogi aktus jogszerűségének bírósági felülvizsgálatát. Mindazonáltal mivel semmilyen információt vagy bizonyítékot nem szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy Y. A. Kadi a nemzetközi terrorizmushoz kapcsolódó tevékenységekben vett volna részt, ezek az állítások nem igazolhatják a korlátozó intézkedések vele szemben – uniós szinten történő – elfogadását.

Hasonló módon, a KKBP területén az uniós jog rendelkezéseinek ezen értelmezése alapján a Bíróság a C-280/12. P. sz., *Tanács kontra Fulmen és Mahmoudian* ügyben 2013. november 28-án hozott ítéletében elutasította a Tanács által a Törvényszék azon ítéletével⁹⁵ szemben előterjesztett fellebbezést, amely megsemmisítette az elsőfokú eljárásban a felperesekkel szemben elfogadott korlátozó intézkedéseket, köztük az Iránnal szemben az atomfegyverek elterjedésének megakadályozása érdekében elfogadott végrehajtó intézkedéseket⁹⁶. A Bíróság ugyanis azt állapította meg, hogy mivel a Tanács sem a bizonyítékokat, sem a bizalmas információk összefoglalóját nem terjesztette az uniós bíróság elé, e bíróságnak az egyetlen vele közölt tényrt kellett alapul vennie, azaz a szóban forgó jogi aktusok indokolásában szereplő állítást. A Bíróság ennél fogva azt állapította meg, hogy a Törvényszék nem tévedett, amikor úgy határozott, hogy a Tanács nem bizonyította a Fulmen és F. Mahmoudian atomfegyverek elterjedésében való közreműködését.

Továbbá a C-478/11. P–C-482/11. P. sz., *Gbagbo és társai kontra Tanács* ügyben 2013. április 23-án hozott ítéletében a Bíróság a KKBP területén a megsemmisítés iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő számításának kezdete tárgyában hozott határozatot. A Bírósághoz azon Törvényszék végzése⁹⁷ ellen nyújtottak be fellebbezést, amelyek elkészttség miatt elutasították a felperesek által a Tanács azon határozatait és rendeleteit megsemmisítése iránt benyújtott kereseteket, amelyek a felperesekkel szemben korlátozó intézkedéseket – köztük az elefántcsontparti helyzet tekintetében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott korlátozó intézkedéseket – fogadtak el. A Törvényszék előtt a felperesek azt állították, hogy a keresetük benyújtására előírt két hónapos határidő velük szemben érvényesíthetetlen, mivel a vitatott jogi aktusokat nem közölték velük. A Törvényszék vonatkozásában azonban ez a határidő a megtámadott jogi aktusoknak

⁹⁵ A Törvényszék T-439/10. és T-440/10. sz., *Fulmen kontra Tanács* egyesített ügyekben 2012. március 21-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

⁹⁶ A Törvényszék azt állapította meg, hogy a [...] jogszerűségi vizsgálat nem korlátozódik a hivatkozott indokok absztrakt „valószínűségének” ellenőrzésére, hanem meg kell vizsgálnia, hogy ezen indokokat a jogilag megkövetelt módon alátámasztják-e bizonyítékok és konkrét információk. A Törvényszék kijelentette, hogy a Tanács nem hivatkozhat arra, hogy a bizonyítékok bizalmas forrásokból származnak, és azt állapította meg, hogy a Tanács nem bizonyította a felpereseknek az atomfegyverek elterjedésére irányuló tevékenységekben való közreműködését.

⁹⁷ A Törvényszék T-348/11. sz., *Gbagbo kontra Tanács* ügyben, a T-349/11. sz., *Koné kontra Tanács* ügyben, T-350/11. sz., *Boni-Claverie kontra Tanács* ügyben, T-351/11. sz., *Djédjé kontra Tanács* ügyben és a T-352/11. sz., *N'Guessan kontra Tanács* ügyben 2011. július 13-án hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetésétől számított tizennegyedik nap végétől elkezdődött, és az eljárást megindító iratok benyújtásának időpontjában már lejárt.

A Bíróság szerint ez az értékelés téves jogalkalmazást tartalmaz, még akkor is, ha az mindazonáltal nem befolyásolta a kereset elfogadhatóságát, mivel az mindenképpen elkészült volt. A Bíróság ugyanis emlékeztet arra, hogy a vitatott jogi aktusokat nemcsak a *Hivatalos Lapban* kell közzétenni, hanem azokat az érintett személyekkel is közölni kell vagy közvetlenül, amennyiben a címük ismert, vagy ellenkező esetben a *Hivatalos Lapban* a 2010/656 határozat⁹⁸ 7. cikkének (3) bekezdése és az 560/2005 rendelet⁹⁹ 11a. cikkének (3) bekezdése szerinti értesítés közzététele útján. Az ilyen értesítés alkalmas arra, hogy lehetővé tegye az érintett személyek számára a szóban forgó jegyzékekbe történő felvételük vitatására rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeknek, valamint a keresetindítási határidő lejáratí időpontjának meghatározását. A jelen esetben a megtámadott jogi aktusok közlése nem közvetlenül az érintettek lakcímére történt, hanem az említett értesítés közzététele útján. Ennélfogva a megsemmisítés iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő az érintett személyek és szervezetek esetében az értesítés közzététele útján való közlés időpontjától kezdődik.

A C-239/12. P. sz., *Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság* ügyben 2013. május 28-án hozott ítéletben a Bíróságnak arról a kérdésről kellett határoznia, hogy milyen feltételek mellett *maradhat fenn a felperes pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedés megsemmisítése iránti eljáráshoz fűződő érdeke még akkor is, ha ezen intézkedés a kereset előterjesztése után már nem vált ki joghatásokat.*

A. Abdulrahim először a Törvényszékhez fordult azon rendelet megsemmisítése céljából, amely korlátozó intézkedéseket fogadott el vele szemben azt követően, hogy a nevét felvették az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának az afganisztáni helyzetről szóló határozatával 1999-ben létrehozott szankcióbizottság által összeállított listára. Míg az ügy folyamatban volt a Törvényszék előtt, a felperes nevét törölték a szankcióbizottság listájáról, majd törölték a Bizottság rendeletével összeállított listáról. A Törvényszék – mivel azt állapította meg, hogy a felperes listára történő felvételének megsemmisítése iránti kérelem okafoggyottá vált – úgy határozott¹⁰⁰, hogy már nincs szükség határozathozatalra.

A Bíróság hatályon kívül helyezte a Törvényszék végzését emlékeztetve arra, hogy a megtámadott jogi aktussal érintett személy megőrzi az ezen jogi aktus megsemmisítéséhez fűződő érdekét vagy a helyzetének helyreállítása érdekében vagy azért, hogy a megtámadott jogi aktus kibocsátója a jövőben megfelelő módosításokat tegyen, és ily módon kerülje el a jogellenesség ismétlődésének kockázatát, vagy pedig végül azért, hogy felelősség megállapítása iránti keresetet indítson az általa a jogellenesség miatt elszenvedett nem vagyoni kár megtérítése érdekében.

A Bíróság ezt követően megerősítette a Törvényszék által alkalmazott különbségtételt valamely jogi aktus megsemmisítése – amely nem jelenti annak jogellenességének visszamenőleges elismerését – és valamely a megsemmisítést kimondó ítélet között, amely utóbbi azt jelenti, hogy a megsemmisített jogi aktust visszamenőlegesen törlik a jogrendből, mintha soha nem létezett volna. A Bíróság mindazonáltal megállapította, hogy a Törvényszék tévesen következtetett arra, hogy ez a különbségtétel nem igazolható A. Abdulrahim számára az őt érintő rendelet megsemmisítéséhez

⁹⁸ Az Elefántcsontparttal szembeni korlátozó intézkedések megújításáról szóló, 2010. október 29-i 2010/656/KKBP tanácsi határozat (HL L 285., 28. o.).

⁹⁹ Az elefántcsontparti helyzet tekintetében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedések bevezetéséről szóló 2005. április 12-i 560/2005/EK tanácsi rendelet (HL L 95., 1. o.).

¹⁰⁰ A Törvényszék T-127/09. sz., *Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság* ügyben 2012. február 28-án hozott végzése (az EBHT-ban még nem tették közzé).

fűződő érdeket. A Bíróság különösen azt a tényt hangsúlyozta, hogy a korlátozó intézkedések jelentős hátrányos következményekkel és az érintett személyek jogaira és szabadságaira jelentős hatással járnak. A pénzeszközök befagyasztásán kívül, amely mint olyan, széles hatálya miatt az érintett személyek mind szakmai, mind családi életét felforgatja, valamint számos jogi aktus elfogadását akadályozza, figyelembe kell venni az érintett személyek valamely terrorszervezettel összeköttetésben állóként való közmegjelölését kísérő helytelenítő értékítéletet, valamint bizalmatlanságot¹⁰¹.

2. Valamely szervezet hozzájárulásának mértéke és a korlátozó intézkedések előírása

A C-348/12 P. sz., *Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft* ügyben 2013. november 28-án hozott ítélettel a Bíróság hatályon kívül helyezte a Törvényszék ítéletét¹⁰², amelyet az *Iránnal szemben az atomfegyverek elterjedésének megakadályozása érdekében hozott korlátozó intézkedések* területén hozott, az iráni földgáz- és kőolajiparnak szánt termékeket szolgáltató vállalkozásra vonatkozó intézkedés tárgyában. A Bíróság megállapította ugyanis, hogy a Törvényszék nem vette figyelembe az uniós szabályozásban a korlátozó intézkedések területén, és különösen az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 1929. (2010) számú határozata¹⁰³ után bekövetkezett változásokat. A Bíróság szerint az uniós szabályozásból¹⁰⁴ kifejezetten következik, hogy az iráni kőolaj- és földgáziparra vonatkozhatnak korlátozó intézkedések, különösen akkor, ha ez az ipar tiltott áruk és technológiák beszerzésében működik közre, lévén, hogy az ezen áruk és technológiák, valamint az atomfegyverek elterjedése közötti kapcsolat fennállását az uniós jogalkotó az általános szabályokban megállapította.

Ily módon e szabályozásra és a Biztonsági Tanács említett határozatára tekintettel a Bíróság megállapította, hogy a földgáz- és kőolajipar számára nagy fontosságú berendezések és technológiák egyszerű kereskedelmét az iráni nukleáris tevékenység számára biztosított támogatásnak lehet tekinteni. A Törvényszék tehát tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy korlátozó intézkedések valamely jogalannyal szembeni elfogadása feltételezi, hogy a jogalany korábban tényleges, elítélendő magatartást tanúsított, mivel nem elégséges önmagában az a kockázat, hogy az érintett jogalany a jövőben ilyen magatartást tanúsít. Annak megállapítását követően, hogy az ügyben érdemi határozatot lehet hozni, a Bíróság megerősítette a Kala Naft társaságnak a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó listákra történő felvételéről szóló határozat jogszerűségét.

XVI. Európai közszolgálat

Az európai közszolgálat területén a Bíróság két nagyobb jelentőségű kérdésről határozott.

A C-579/12. RX. II. sz., *Bizottság kontra Strack* ügyben 2013. szeptember 19-én hozott ítéletben, amely a harmadik azon ítéletek közül, amelyben az EUMSZ 256. cikk (2) bekezdésének második

¹⁰¹ A Bíróság úgy határozott, hogy a jogvita érdemben való eldöntését a per állása nem engedi meg, és az ügyet visszautalta a Törvényszékhez. Az ügy még folyamatban van.

¹⁰² A Törvényszék T-509/10. sz., *Manufacturing Support & Procurement Kala Naft kontra Tanács* ügyben 2012. április 25-én hozott ítélete (az EBHT-ban még nem tették közzé).

¹⁰³ A Biztonsági Tanács 2010. június 9-i 1929. (2010) számú határozata.

¹⁰⁴ Lásd az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 2007/140/KKBP közös állásponthatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. július 26-i 2010/413/KKBP tanácsi határozatot (HL L 195., 39. o.; helyesbítés: HL L 197., 19. o.) és az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 423/2007 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 25-i 961/2010/EU tanácsi rendeletet (HL L 281., 1. o.).

albekezdése szerinti felülvizsgálati eljárásban a Bíróságnak felül kellett vizsgálnia a Törvényszék által hozott, a Közzolgálati Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyező ítéletet, amely ítéletben a Közzolgálati Törvényszék megsemmisítette *a tisztviselő által a referencia-időszakban hosszan tartó betegség miatt ki nem vett fizetett éves szabadság átvitele iránti kérelmet* megtagadó bizottsági határozatot. A Bíróság úgy határozott, hogy a Törvényszék ítélete sérti az uniós jog egységességét és koherenciáját. Ugyanis azáltal, hogy helyben hagyta a szabadság átvitele iránti kérelmet megtagadó határozatot, a Törvényszék tévesen értelmezte egyrészt az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzata (személyzeti szabályzat)¹⁰⁵ 1e. cikkének (2) bekezdését úgy, hogy nem tartoznak annak hatálya alá a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88 irányelvnek a munkaidő-szervezésre és különösen az éves fizetett szabadságra vonatkozó rendelkezései, másrészt a személyzeti szabályzat V. mellékletének 4. cikkét úgy, hogy az magában foglalja, hogy az éves szabadság átviteléhez való jog az e rendelkezésben meghatározott korlátozást meghaladóan csak a tisztviselő feladatainak ellátásából eredő akadályoztatás esetén biztosítható.

Az általános értelmezési elv alapján azonban, amely szerint valamely uniós jogi aktust – amennyire lehetséges – úgy kell értelmezni, hogy ne váljék kérdésessé annak érvényessége, és hogy megfeleljen az elsődleges jog egészének, többek között az Alapjogi Charta rendelkezéseinek, a személyzeti szabályzat 1e. cikkének (2) bekezdését olyan módon kell értelmezni, amely biztosítja ez utóbbinak a fizetett éves szabadsághoz való jognak mint az uniós szociális jognak már az Alapjogi Charta 31. cikkének (2) bekezdésében is elismert elvének való megfelelését. A Bíróság szerint ez azt követeli meg, hogy az említett 1e. cikk (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapján a személyzeti szabályzat részének lehet tekinteni az említett 2003/88 irányelv 7. cikkének lényegét, olyan minimális védelmet biztosító szabályként, amely adott esetben kiegészíti a többi, fizetett éves szabadságra vonatkozó személyzeti szabályzatbeli rendelkezést, és különösképpen e személyzeti szabályzat V. mellékletének 4. cikkét.

Amennyiben ugyanis a személyzeti szabályzat V. mellékletének 4. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem szabályozza a tisztviselő által a referencia-időszakban hosszan tartó betegszabadság miatt ki nem vett fizetett éves szabadság átvitelének kérdését, így az e tekintetben a személyzeti szabályzat 1e. cikkének (2) bekezdéséből, és még konkrétabban a 2003/88 irányelv 7. cikkéből következő követelményeket – olyan minimumkövetelményekként, amelyeket a személyzeti szabályzatban található kedvezőbb rendelkezések hiányában alkalmazni kell – figyelembe kell venni.

A C-63/12. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben, a C-66/12. sz., *Tanács kontra Bizottság* ügyben és a C-196/12. sz., *Bizottság kontra Tanács* ügyben 2013. november 19-én hozott ítéletekben a Bíróság az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzatának *a tisztviselők díjazása és nyugdíja éves kiigazításának* megállapítására irányuló eljárásokra vonatkozó szabályairól határozott. A Bizottság és a Tanács közötti jogviták arra a kérdésre vonatkoztak, hogy a 2011-es évre a személyzeti szabályzat XI. mellékletének 3. cikkében szereplő „rendes” és automatikus kiigazítási módszert kell alkalmazni, vagy pedig az e melléklet 10. cikke szerinti kivételi záradékot, amely abban az esetben alkalmazandó, ha „az Unión belüli gazdasági és szociális helyzetben komoly és hirtelen romlás következik be”.

¹⁰⁵ A 2010. november 24-i 1080/2010/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 311., 1. o.; helyesbítés: HL L 144., 2012.6.5., 48. o.) módosított, az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzatának, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről és a Bizottság tisztviselőire vonatkozó egyedi átmeneti intézkedések bevezetéséről szóló, 1968. február 29-i 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelet (HL L 56., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 5. o.; helyesbítés: HL 2007. L 248., 26. o.).

Tekintettel a személyzeti szabályzat XI. mellékletében előírt eljárásokra vonatkozó sajátosságokra és azon összefüggésekre, amelyek közé a XI. melléklet 10. cikke illeszkedik, valamint különösen a személyzeti szabályzat 65. cikkében a Tanácsra ruházott feladatkörre, a Bíróság úgy határozott, hogy a Tanács feladata a Bizottság által szolgáltatott objektív adatok értékelése annak megállapítása érdekében, hogy bekövetkezett-e, vagy sem, a helyzet olyan komoly és hirtelen romlása, amely lehetővé teszi a kivételi záradék alkalmazását. A Bíróság hangsúlyozta, hogy amikor a Tanács megállapítja az e 10. cikk értelmében vett komoly és hirtelen romlást, a Bizottság köteles az említett cikk alapján megfelelő javaslatokat terjeszteni a Parlament és a Tanács elé.

A Bíróság végül kimondta, hogy tekintettel arra, hogy a 2011-es év tekintetében a Tanács a Bizottság által szolgáltatott adatok alapján megállapította a komoly és hirtelen romlást, a Tanács nem volt köteles elfogadni a Bizottság által az erre az évre vonatkozóan a „rendes” kiigazítási módszer alapján előterjesztett javaslatot.

C – A Bíróság összetétele

(2013. október 23-i protokolláris sorrend)

Első sor, balról jobbra:

L. Bay Larsen és R. Silva de Lapuerta tanácselnökök; K. Lenaerts, a Bíróság elnökhelyettese; V. Skouris, a Bíróság elnöke; A. Tizzano és M. Ilešić tanácselnökök.

Második sor, balról jobbra:

C. G. Fernlund és A. Borg Barthet tanácselnökök; P. Cruz Villalón első főtanácsnok, T. von Danwitz, Juhász E., M. Safjan és J. L. da Cruz Vilaça tanácselnökök.

Harmadik sor, balról jobbra:

P. Mengozzi főtanácsnok; J.-C. Bonichot és J. Malenovský bírák, J. Kokott főtanácsnok, A. Rosas, G. Arestis és E. Levits bírák, E. Sharpston főtanácsnok.

Negyedik sor, balról jobbra:

A. Prechal, M. Berger, C. Toader és A. Ó Caoimh bírák; Y. Bot főtanácsnok; A. Arabadjiev és D. Šváby bírák; N. Jääskinen főtanácsnok.

Ötödik sor, balról jobbra:

M. Szpunar főtanácsnok, F. Biltgen bíró, N. Wahl és M. Wathelet főtanácsnokok, E. Jarašiūnas, C. Vajda, S. Rodin és K. Jürimäe bírák; A. Calot Escobar hivatalvezető.

1. A Bíróság tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Vassilios Skouris

Született 1948-ban; a Berliini Szabadegyetemen szerzett jogi diplomát (1970); a Hamburgi Egyetemen alkotmányjogi és közigazgatási jogi doktorátust szerzett (1973); a Hamburgi Egyetemen akkreditált egyetemi tanár (1972–1977); a Bielefeldi Egyetemen a közjog egyetemi tanára (1978); a Thesszaloniki Egyetemen a közjog egyetemi tanára (1982); belügyminiszter (1989-ben és 1996-ban); a Krétai Egyetem Egyetemi Tanácsának tagja (1983–1987); a Thesszaloniki Egyetemen a Nemzetközi és Európai Gazdasági Jogi Központ igazgatója (1997–2005); a görög Egyesület az európai jogért elnöke (1992–1994); a görög Nemzeti Kutatási Bizottság tagja (1993–1995); a görög tisztviselők kiválasztását felügyelő legfőbb bizottság tagja (1994–1996); a Trieri Európai Jogi Akadémia Tudományos Tanácsának tagja (1995-től); a Görög Országos Bíró- és Ügyészképző Intézet igazgatótanácsának tagja (1995–1996); a Külügyminisztérium Tudományos Tanácsának tagja (1997–1999); a Görög Gazdasági és Szociális Tanács elnöke 1998-ban; 1999. június 8-tól a Bíróság bírāja; 2003. október 7-től a Bíróság elnöke.

Koen Lenaerts

Született 1954-ben; jogi diploma és jogi doktorátus (Katholieke Universiteit Leuven); Master of Laws, Master in Public Administration (Harvard University); európai jogot oktató tanársegéd (1979–1983), majd egyetemi tanár (1983-tól) a Leuveni Katholieke Universiteitben; jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1984–1985); tanár a Collège d'Europe-ban Brugge-ben (1984–1989); ügyvéd a brüsszeli ügyvédi kamarában (1986–1989); vendégprofesszor a Harvard Law Schoolon (1989); 1989. szeptember 25-től 2003. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírāja; 2003. október 7-től a Bíróság bírāja; 2012. október 9-től a Bíróság elnökhelyettese.

Antonio Tizzano

Született 1940-ben; az európai uniós jog egyetemi tanára a római La Sapienza Egyetemen; egyetemi tanár a nápolyi „Istituto Orientale” Egyetemen (1969–1979) és „Federico II” Egyetemen (1979–1992), a Cataniai Egyetemen (1969–1977) és a Mogadishui Egyetemen (1967–1972); az olasz Semmitőszéken eljáró ügyvéd; jogtanácsos az Olasz Köztársaság Európai Közösségek melletti állandó képviselőjén (1984–1992); az olasz küldöttség tagja a Spanyol Királyságnak és a Portugál Köztársaságnak az Európai Közösségekhez történő csatlakozása érdekében folytatott tárgyalásokon, valamint az Egységes Európai Okmány és az Európai Unióról szóló Szerződés elfogadásához vezető tárgyalásokon; több kiadvány, köztük *Az európai szerződések kommentárjának* és *Az Európai Unió kódexének szerzője*; az *Il Diritto dell'Unione Europea* folyóirat alapítója és 1996 óta igazgatója; több jogi folyóirat igazgatótanácsának, illetve szerkesztőbizottságának tagja; számos nemzetközi konferencián előadó; több nemzetközi intézetben, köztük a hágai Nemzetközi Jogi Akadémián (1987) tart előadást és képzést; az Európai Közösségek Bizottsága pénzügyeinek vizsgálatával megbízott független szakértői csoport tagja (1999); 2000. október 7-től 2006. május 3-ig főtanácsnok a Bíróságon; 2006. május 4-től a Bíróság bírója.

Allan Rosas

Született 1948-ban; a Turku Egyetemen (Finnország) szerez jogi doktorátust; oktató a Turku Egyetemen (1978–1981) és az Åbo Akademin (Turku/Åbo) (1981–1996); ez utóbbin az Emberi Jogi Intézet igazgatója (1985–1995); számos nemzeti és nemzetközi egyetemi állást tölt be; több tudományos társaság tagja; több nemzeti és nemzetközi kutatási programot és projektet koordinál, különösen a következő területeken: közösségi jog, nemzetközi jog, alapjogok és emberi jogok, alkotmányjog és összehasonlító közigazgatási jog; a finn kormány képviselője a finn küldöttség tanácsadójaként, illetve tagjaként különböző konferenciákon és nemzetközi tanácskozásokon; jogi szakértő különböző kormány- és parlamenti jogi bizottságokban Finnországban, valamint az ENSZ-nél, az UNESCO-nál, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnél (EBESZ) és az Európa Tanácsnál; 1995-től az Európai Bizottság Jogi Szolgálatánál a külkapcsolatokért felelős vezető jogtanácsos; 2001 márciusától az Európai Bizottság Jogi Szolgálatának főigazgató-helyettese; 2002. január 17-től a Bíróság bírója.

Rosario Silva de Lapuerta

Született 1954-ben; jogot végez (Universidad Complutense de Madrid); abogado del Estado Malagában; abogado del Estado a Közlekedési, Idegenforgalmi és Távközlési Minisztérium, majd a Külügyminisztérium Jogi Szolgálatnál; az abogado del Estado vezetője a Bíróság előtti ügyekért felelős állami jogi szolgálatnál és főigazgató-helyettes az Abogacía General del Estado nemzeti és közösségi jogi szolgálatánál (Igazságügyi Minisztérium); a közösségi igazságszolgáltatás rendszerének jövőjéről tanácskozó bizottság tagja; a spanyol küldöttség vezetője az „Elnökség barátai” elnevezésű, a Nizzai Szerződés alapján a közösségi igazságszolgáltatás rendszerének reformjával foglalkozó bizottságban és a Tanács „Bíróság” elnevezésű *ad hoc* bizottságában; a madridi École diplomatique-ban a közösségi jog tanára; a *Noticias de la Unión Europea* folyóirat társszerkesztője; 2003. október 7-től a Bíróság bírāja.

Juliane Kokott

Született 1957-ben; jogi tanulmányok (a Bonni és a Genfi Egyetemen); LL.M. (American University, Washington D.C.); jogi doktorátus (Heidelbergi Egyetem, 1985; Harvard Egyetem, 1990); vendégprofesszor a Berkeley Egyetemen (1991); a német és külföldi közjog, a nemzetközi jog és az európai jog tanára az Augsburgi Egyetemen (1992), a Heidelbergi Egyetemen (1993) és a Düsseldorf-i Egyetemen (1994); a német bíró helyettese az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) nemzetközi békéltető és választottbíróságán; a Globális Változásokról szóló szövetségi tanácsadó bizottság alelnöke (WBGU, 1996); a nemzetközi jog, a nemzetközi kereskedelmi és az európai jog egyetemi tanára a St. Galleni Egyetemen (1999); a St. Galleni Egyetem nemzetközi és európai kereskedelmi jogi intézetének igazgatója (2000); a St. Galleni Egyetem kereskedelmi jogi posztgraduális programjának igazgatóhelyettese (2001); 2003. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Juhász Endre

Született 1944-ben; a Szegedi Tudományegyetemen (Magyarország) szerez jogi diplomát (1967); jogi szakvizsga (1970); összehasonlító jogi posztgraduális tanulmányokat folytat a Strasbourgi Egyetemen (1969, 1970, 1971, 1972); a Külkereskedelmi Minisztérium jogi osztályának munkatársa (1966–1974); a jogszabály-előkészítő osztály vezetője (1973–1974); a brüsszeli magyar nagykövetség kereskedelmi kirendeltségének titkára, közösségi kérdésekkel foglalkozik (1974–1979); a Külkereskedelmi Minisztérium osztályvezetője (1979–1983); a washingtoni magyar nagykövetség kereskedelmi alkirendeltségének vezetője, Egyesült Államok (1983–1989); a Külkereskedelmi Minisztérium, majd a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának főosztályvezetője (1989–1991); főtárgyaló a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, valamint azok tagállamai közötti társulási megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások során (1990–1991); a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának főosztályvezetője, a tárca Európai Ügyek Hivatalának vezetője (1992); a tárca közigazgatási államtitkára (1993–1994); államtitkár, az Európai Ügyek Hivatalának vezetője, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium címzetes államtitkára (1994); a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövete (1995 januárjától 2003 májusáig); a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozása érdekében folytatott tárgyalásokat főtárgyalóként vezeti (1998 júliusától 2003 áprilisáig); az európai uniós koordinációért felelős tárca nélküli miniszter (2003 májusától); 2004. május 11-től a Bíróság bírāja.

George Arestis

Született 1945-ben; az athéni egyetemen szerez jogi diplomát (1968); M. A. Comparative Politics and Government a Kenti Egyetemen, Canterbury-ben (1970); Cipruson folytat ügyvédi tevékenységet (1972–1982); District Court Judge (1982); President District Court (1995); Administrative President District Court, Nicosia (1997–2003); a ciprusi Legfelsőbb Bíróság bírāja (2003); 2004. május 11-től a Bíróság bírāja.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

Született 1947-ben; jogi doktorátust szerez a Máltai Királyi Egyetemen 1973-ban; Notary to Governmentként 1975-ben lép a máltai közszolgálatba; kormánytanácsadó (1978), kormány-főtanácsadó (1979), helyettes Attorney General (1988), és 1989-ben Málta köztársasági elnöke Attorney Generalnak nevezi ki; a Máltai Egyetemen rész munkaidőben tart előadásokat polgári jogból (1985–1989); a Máltai Egyetem tanácsának tagja (1998–2004); az igazságszolgáltatás igazgatásáért felelős bizottság tagja (1994–2004); a máltai választottbírói központ irányítóiból álló bizottság tagja (1998–2004); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Marko Ilešič

Született 1947-ben; jogi doktorátust szerez (Ljubljana Egyetem); összehasonlító jogi képzés (Strasbourg Egyetem és Coimbra Egyetem); bírói szakvizsga; a polgári jog, a kereskedelmi jog és a nemzetközi magánjog egyetemi tanára; a Ljubljana Egyetem jogi karának dékánhelyettese (1995–2001), majd dékánja (2001–2004); számos jogi kiadvány szerzője; a ljubljana munkaügyi bíróság tiszteletbeli bírása és tanácselnöke (1975–1986); a szlovén sportügyi bíróság elnöke (1978–1986); a ljubljana tőzsde választottbírói elnöke; a jugoszláv, majd a szlovén kereskedelmi kamara bírása (1991-ig, illetve 1991 óta); a párizsi nemzetközi kereskedelmi kamara választottbírója; az UEFA és a FIFA fellebbviteli bíróságának bírása; a szlovén jogászok egyesületének elnöke (1993–2005); az International Law Association, a Comité maritime international és számos más nemzetközi jogi társaság tagja; 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Jiří Malenovský

Született 1950-ben; a prágai Károly Egyetemen szerez jogi doktorátust (1975); egyetemi adjunktus (1974–1990), dékánhelyettes (1989–1991), a nemzetközi és európai jogi tanszék vezetője a brnói Masaryk Egyetemen (1990–1992); a csehszlovák alkotmánybíróság bírása (1992); az Európa Tanács melletti nagykövet (1993–1998); az Európa Tanács Miniszterek Bizottságának elnöke (1995); a Külügyminisztérium főosztályvezetője (1998–2000); az Association de droit international szlovák és cseh tagozatának vezetője (1999–2001); alkotmánybíró (2000–2004); a jogalkotási tanács tagja (1998–2000); a Hágai Állandó Választottbírói tagja (2000 óta); a brnói Masaryk Egyetemen a nemzetközi közjog egyetemi tanára (2001); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Uno Lõhmus

Született 1952-ben; 1986-ban szerez jogi doktorátust; az ügyvédi kamara tagja (1977–1998); a Tartui Egyetem büntetőjogi vendégprofesszora; az Emberi Jogok Európai Bíróságán bíró (1994–1998); az észti Legfelsőbb Bíróság elnöke (1998–2004); az alkotmányjogi bizottság tagja; a büntetőtörvénykönyv előkészítő bizottságának tanácsadója; a büntetőeljárás törvényt előkészítő munkacsoport tagja; számos emberi jogi és alkotmányjogi kiadvány szerzője; 2004. május 11-től 2013. október 23-ig a Bíróság bírása.

Egils Levits

Született 1955-ben; a Hamburgi Egyetemen szerez jogi és politológiai diplomát; a kiel egyetem jogi karának tudományos munkatársa; a lett parlament tanácsadója nemzetközi jogi, alkotmányjogi és a jogalkotási reformmal kapcsolatos kérdésekben; lett nagykövet Németországban és Svájcban (1992–1993), Ausztriában, Svájcban és Magyarországon (1994–1995); miniszterelnök-helyettes, igazságügy-miniszter, megbízott külügyminiszter (1993–1994); az EBESZ keretén belül működő békéltető és választottbírószágon békéltető bíró (1997 óta); az Állandó Választottbírószágon tagja (2001 óta); 1995-től az Emberi Jogok Európai Bíróságának bírása, újráválasztják 1998-ban és 2001-ben; számos alkotmányjogi, közigazgatási jogi, jogalkotási reformmal kapcsolatos és közösségi jogi kiadvány szerzője; 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Aindrias Ó Caoimh

Született 1950-ben; polgári jogból szerzett diplomát (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); szakoklevelet szerzett európai jogból (University College Dublin, 1977); barrister az Ír Ügyvédi Kamaránál (1972–1999); európai jogot ad elő (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); számos ügyben az ír kormány képviselője az Európai Közösségek Bírósága előtt; az ír High Court bírása (1999 óta); a Honorable Society of King's Inns rangidős tagja (bencher) (1999 óta); az Ír Európai Jogi Társaság alelnöke; a Nemzetközi Jogi Társaság (ír tagozatának) tagja; Andreas O'Keeffe (Aindrias Ó Caoimh) fia, aki 1974 és 1985 között a Bíróság bírása volt; 2004. október 13-tól a Bíróság bírása.

Lars Bay Larsen

Született 1953-ban; politikatudományi diploma (1976), jogi diploma (1983), Koppenhágai Egyetem; tisztviselő az Igazságügyi Minisztériumban (1983–1985); a családi jog oktatója (1984–1991), majd docense (1991–1996) a Koppenhágai Egyetemen; az Advokatsamfund csoportvezetője (1985–1986); csoportvezető az Igazságügyi Minisztériumban (1986–1991); az ügyvédi kamara tagja (1991); osztályvezető (1991–1995), a rendészeti főosztály vezetője (1995–1999), a jogi főosztály vezetője (2000–2003) az Igazságügyi Minisztériumban; Dánia képviselője a K-4 Bizottságban (1995–2000), a Schengeni Központi Csoportban (1996–1998) és az Europol igazgatótanácsában (1998–2000); a Højesteret bírója (2003–2006); 2006. január 11-től a Bíróság bírója.

Eleanor Sharpston

Született 1955-ben; gazdaságtudományi, nyelvi és jogi tanulmányok a King's College-ban, Cambridge-ben (1973–1977); asszisztens és kutató a Corpus Christi College-ban, Oxfordban (1977–1980); az ügyvédi kamara tagja (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 és 1990–2005); Sir Gordon Slynn főtanácsnok, majd bíró mellett jogi referens (1987–1990); az európai jog és az összehasonlító jog professzora (Director of European Legal Studies) a University College Londonon (1990–1992); professzor (Lecturer) a jogi karon (1992–1998), majd docens (Affiliated Lecturer) (1998–2005) a Cambridge-i Egyetemen; Fellow of King's College, Cambridge (1992–2010); Emeritus Fellow of King's College, Cambridge (2011-től); docens és kutató (Senior Research Fellow) a Cambridge-i Egyetemen a Centre for European Legal Studies-ban (1998–2005); Queen's Counsel (1999); Benchers of Middle Temple (2005); Honorary Fellow of Corpus Christi College, Oxford (2010); LL.D (h.c.) Glasgow (2010) és Nottingham Trent (2011); 2006. január 11-től a Bíróság főtanácsnoka.

Paolo Mengozzi

Született 1938-ban; a Bolognai Egyetemen a nemzetközi jog professzora és az európai közösségi jogi Jean Monnet tanszék vezetője; doctor honoris causa a madridi Carlos III Egyetemen; vendégprofesszor a Johns Hopkins Egyetemen (Bologna Center), a St. John's Egyetemen (New York), a Georgetown Egyetemen, a Paris II Egyetemen, a Georgia Egyetemen (Athén) és az Institut Universitaire Internationalon (Luxembourg); a Nijmegeni Egyetemen szervezett European Business Law Pallas Program koordinátora; az Európai Közösségek Bizottsága Közbeszerzési Tanácsadó Bizottságának tagja; kereskedelmi és ipari helyettes államtitkár a Tanács soros olasz elnöksége alatt; a Kereskedelmi Világszervezettel (WTO) foglalkozó európai közösségi munkacsoport tagja és a WTO-val foglalkozó hágai Nemzetközi Jogi Akadémia kutatóközpontja 1997-es ülésének igazgatója; 1998. március 4-től 2006. május 3-ig az Elsőfokú Bíróság bírója; 2006. május 4-től főtanácsnok a Bíróságon.

Yves Bot

Született 1947-ben; a Roueni Egyetemen szerez jogi diplomát; jogi doktorátus (Université de Paris II Panthéon-Assas); a Le Mans-i jogi kar docense; a Le Mans-i ügyészségen ügyészhelyettes, majd első ügyészhelyettes (1974–1982); államügyész a dieppe-i elsőfokú bíróságon (1982–1984); államügyész-helyettes a strasbourgi elsőfokú bíróságon (1984–1986); államügyész a bastiai elsőfokú bíróságon (1986–1988); a caeni fellebbviteli bíróság főügyésze (1988–1991); államügyész a Le Mans-i elsőfokú bíróságon (1991–1993); az igazságügy-miniszter (garde des Sceaux) melletti megbízott (1993–1995); államügyész a nanterre-i elsőfokú bíróságon (1995–2002); államügyész a párizsi elsőfokú bíróságon (2002–2004); főügyész a párizsi fellebbviteli bíróságon (2004–2006); 2006. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Jean-Claude Bonichot

Született 1955-ben; a Metzi Egyetemen szerez jogi diplomát, az Institut d'études politiques de Paris-n szerez diplomát, az École nationale d'administration volt hallgatója; előadó (1982–1985), kormány megbízott (1985–1987 és 1992–1999), ülnök (1999–2000), a peres ügyek szekciója hatodik alszekciójának elnöke (2000–2006) az Államtanácsban; jogi referens a Bíróságon (1987–1991); a munkaügyi és szakképzési miniszter, majd a közszolgálati ügyekért és a közigazgatás modernizációjáért felelős államminiszter kabinetigazgatója (1991–1992); az Államtanács Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés melletti jogi szolgálatának vezetője (2001–2006); docens a Metzi Egyetemen (1988–2000), majd az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (2000 óta); több közigazgatási jogi, közösségi jogi és európai emberi jogi kiadvány szerzője; a *Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme* alapítója és szerkesztőbizottságának elnöke, a *Bulletin juridique des collectivités locales* társalapítója és szerkesztőbizottságának tagja, az intézményi és a területrendezési, városi és településjogi kutatócsoportok tudományos tanácsának elnöke; 2006. október 7-től a Bíróság bírója.

Thomas von Danwitz

Született 1962-ben; tanulmányok Bonnban, Genfben és Párizsban; jogi államvizsga és szakvizsga (1986 és 1992); jogi doktorátus (Bonni Egyetem, 1988); nemzetközi közigazgatási diploma (École nationale d'administration, 1990); habilitáció (Bonni Egyetem, 1996); a német közjog és az európai jog professzora (1996–2003), dékán a bochumi Ruhr Egyetem jogi karán (2000–2001); a német közjog és az európai jog professzora (Kölni Egyetem, 2003–2006); a közjogi és közigazgatás-tudományi intézet igazgatója (2006); vendégprofesszor a Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), a François Rabelais Egyetemen (Tours, 2001–2006) és az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (2005–2006); doctor honoris causa a François Rabelais Egyetemen (Tours, 2010); 2006. október 7-től a Bíróság bírása.

Alexander Arabadjiev

Született 1949-ben; jogi tanulmányok (Ohridi Szent Kelemen Egyetem, Szófia); bíró a blagoevgradi elsőfokú bíróságon (1975–1983); bíró a blagoevgradi területi bíróságon (1983–1986); a Legfelsőbb Bíróság bírása (1986–1991); alkotmánybíró (1991–2000); az Emberi Jogok Európai Bizottságának tagja (1997–1999); az Európa jövőjével foglalkozó Európai Konvent tagja (2002–2003); képviselő (2001–2006); megfigyelő az Európai Parlamentben; 2007. január 12-től a Bíróság bírása.

Camelia Toader

Született 1963-ban; jogot végez (1986), a jogtudományok doktora (1997) (Bukaresti Egyetem); fogalmazó a buftea-i elsőfokú bíróságon (1986–1988); bíró a bukaresti 5. kerületi elsőfokú bíróságon (1988–1992); a bukaresti ügyvédi kamara tagja (1992); a polgári jog és az európai kötelmi jog oktatója (1992–2005), majd 2005-től egyetemi tanár a Bukaresti Egyetemen; több alkalommal kutató, illetve doktori tanulmányokat folytat a hamburgi nemzetközi magánjogi Max Planck Intézetben (1992 és 2004 között); az Igazságügyi Minisztériumban az európai integrációs főosztály vezetője (1997–1999); bíró a Semmítőszéken (1999–2007); vendégprofesszor a Bécsi Egyetemen (2000 és 2011); a közösségi jog oktatója a Nemzeti Bírőképző Intézetben (2003. és 2005–2006); több jogi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja; 2010-től a Nemzetközi Összehasonlító Jogi Akadémia tagja, valamint a Román Akadémia Jogi Kutatóintézete Európai Jogi Tanulmányok Központjának tiszteletbeli kutatója; 2007. január 12-től a Bíróság bírása.

Jean-Jacques Kasel

Született 1946-ban; a jogtudományok doktora, licence spéciale közigazgatási jogból (ULB, 1970); diplomát szerez az IEP de Paris-n (Ecofin, 1972); ügyvédjelölt; a Banque de Paris et des Pays-Bas jogtanácsosa (1972–1973); attasé, majd követségi titkár a Külügyminisztériumban (1973–1976); munkacsoport-elnök a Miniszterek Tanácsában (1976); követségi első titkár (Párizs), az állandó képviselő helyettese az OECD-nél (az UNESCO melletti kapcsolattartó, 1976–1979); a kormány elnökhelyettesének kabinetfőnöke (1979–1980); az Európai Politikai Együttműködés Ázsia, Afrika és Latin-Amerika munkacsoportjainak elnöke; az Európai Közösségek Bizottsága elnökének tanácsadója, majd kabinetfőnök-helyettese (1981); költségvetési és jogállásügyi igazgató a Miniszterek Tanácsa főtitkárságán (1981–1984); megbízott az Európai Közösségek melletti állandó képviselőn (1984–1985); a költségvetési bizottság elnöke; meghatalmazott miniszter, a politikai és kulturális ügyek igazgatója (1986–1991); a miniszterelnök diplomáciai tanácsadója (1986–1991); nagykövet Görögországban (1989–1991, nem rezidensként); a politikai bizottság elnöke (1991); az Európai Közösségek melletti nagykövet, állandó képviselő (1991–1998); a Coreper elnöke (1997); nagykövet (Brüsszel, 1998–2002); a NATO melletti állandó képviselő (1998–2002); Ő Királyi Fensége a nagyherceg udvarnagya és kabinetfőnöke (2002–2007); 2008. január 15-től 2013. október 7-ig a Bíróság bírójá.

Marek Safjan

Született 1949-ben; a jogtudományok doktora (Varsói Egyetem, 1980); a jogtudományok habilitált doktora (Varsói Egyetem, 1990); címzetes egyetemi tanár a jogi karon (1998); a Varsói Egyetem Polgári Jogi Intézetének igazgatója (1992–1996); a Varsói Egyetem rektorhelyettese (1994–1997); az Association Henri Capitant des amis de la culture juridique française lengyel szekciójának főtitkára (1994–1998); az Európa Tanács bioetikai bizottságának lengyelországi képviselője (1991–1997); az Alkotmánybíróság bírójá (1997–1998), majd elnöke (1998–2006); a Nemzetközi Összehasonlító Jogi Akadémia tagja (1994 óta), majd alelnöke (2010 óta), a Nemzetközi Jogi, Etikai és Tudományos Egyesület tagja (1995 óta), a Lengyel Helsinki Bizottság tagja; a Lengyel Művészeti és Bölcsészettudományi Akadémia tagja; az Európa Tanács főtitkára által odaítélt pro merito érdemérem (2007); számos publikáció szerzője a polgári jog, orvosi jog és európai jog területén; doctor honoris causa a European University Institute-on (2012); 2009. október 7-től a Bíróság bírójá.

Daniel Šváby

Született 1951-ben; a jogtudományok doktora (Pozsonyi Egyetem); a pozsonyi elsőfokú bíróság bírása; a polgári jogi ügyekben eljáró fellebbviteli bíróság bírása és a pozsonyi fellebbviteli bíróság alelnöke; az Igazságügyi Minisztérium jogi intézete polgári és családjogi tagozatának tagja; a Legfelsőbb Bíróság kereskedelmi jogi ügyekben eljáró ideiglenes bírása; az Emberi Jogok Európai Bizottságának tagja (Strasbourg); alkotmánybíró (2000–2004); 2004. május 12-től 2009. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírása; 2009. október 7-től a Bíróság bírása.

Maria Berger

Született 1956-ban; jogi és gazdasági tanulmányokat folytatott (1975–1979), a jogtudományok doktora; asszisztens és előadásokat tart az Innsbrucki Egyetem Közjogi és Politikatudományi Intézetében (1979–1984); a Szövetségi Tudományos és Kutatási Minisztérium tanácsosa, végül osztályvezető-helyettese (1984–1988); a Szövetségi Kancelláriaminisztérium Európai Unióra vonatkozó kérdésekért felelős megbízottja (1988–1989); a Szövetségi Kancelláriaminisztérium „Európai Integráció” csoportjának vezetője (az Osztrák Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozásának előkészítése) (1989–1992); az EFTA Felügyeleti Hatóság igazgatója Genfben és Brüsszelben (1993–1994); a kremsi Donau-Universität alelnöke (1995–1996); európai parlamenti képviselő (1996. novembertől 2007. januárig, illetve 2008. decembertől 2009. júliusig) és a Jogi Bizottság tagja; az Európa jövőjével foglalkozó Európai Konvent helyettes tagja (2002. februártól 2003. júliusig); Perg város önkormányzati képviselőtestületének tagja (1997. szeptembertől 2009. szeptemberig); szövetségi igazságügy-miniszter (2007. januártól 2008. decemberig); 2009. október 7-től a Bíróság bírása.

Niilo Jääskinen

Született 1958-ban; jogi diploma (1980); jogi Master-képzés (1982), doktori fokozat a Helsinki Egyetemen (2008); előadásokat tart a Helsinki egyetemen (1980–1986); a rovaniemi elsőfokú bíróság jogi referense és ideiglenes bírása (1983–1984); az Igazságügyi Minisztérium jogtanácsosa (1987–1989), majd európai jogi osztályának vezetője (1990–1995); a Külügyminisztérium jogtanácsosa (1989–1990); a finn parlament Nagybizottságának európai ügyekért felelős tanácsosa és titkára (1995–2000); a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság ideiglenes bírása (2000. júliustól 2002. decemberig), majd bírása (2003. januártól 2009. szeptemberig); a jogi és intézményi kérdések felelőse a Finn Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozása érdekében folytatott tárgyalásokon; 2009. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Pedro Cruz Villalón

Született 1946-ban; jogi diplomát (1963–1968) és doktori fokozatot szerez a Sevillai Egyetemen (1975); posztgraduális tanulmányokat folytat a Freiburg im Breisgau-i egyetemen (1969–1971); akkreditált egyetemi tanárként jogpolitikát oktat a Sevillai Egyetemen (1978–1986); a Sevillai Egyetem alkotmányjogi tanszékének vezetője (1986–1992); jogi referens a spanyol alkotmánybíróságon (1986–1987); a spanyol alkotmánybíróság bírása (1992–1998); a spanyol alkotmánybíróság elnöke (1998–2001); a berlini Wissenschaftskolleg fellow-ja (2001–2002); a Madridi Autonóm Egyetem alkotmányjogi tanszékének vezetője (2002–2009); az Államtanács választott tagja (2004–2009); számos publikáció szerzője; 2009. december 14-től a Bíróság főtanácsnoka.

Alexandra (Sacha) Prechal

Született 1959-ben; jogi tanulmányok (Groningeni Egyetem, 1977–1983); a jogtudományok doktora (Amszterdami Egyetem, 1995); jogi előadásokat tart a Maastrichti Egyetem jogi karán (1983–1987); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1987–1991); előadásokat tart az Amszterdami Egyetem jogi karának Európa Intézetében (1991–1995); a Tilburgi Egyetem jogi karán az európai jog egyetemi tanára (1995–2003); az Utrechti Egyetem jogi karán az európai jog egyetemi tanára és az Utrechti Egyetem Európa Intézete igazgató tanácsának tagja (2003 óta); több nemzeti és nemzetközi jogi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja; számos kiadvány szerzője; a Holland Királyi Tudományos Akadémia tagja; 2010. június 10-től a Bíróság bírása.

Egidijus Jarašiūnas

Született 1952-ben; a Vilnusi Egyetemen szerez jogi diplomát (1974–1979); a litván jogakadémián a jogtudományok doktora (1999), a litván ügyvédi kamara tagja (1979–1990); a Litván Köztársaság Legfelsőbb Tanácsának (Parlament) képviselője (1990–1992), majd a Litván Köztársaság Seimas-ának (Parlament) képviselője, az állami és jogi ügyek bizottságának tagja (1992–1996); a Litván Köztársaság Alkotmánybíróságának bírása (1996–2005), majd a Litván Köztársaság Alkotmánybírósága elnökének tanácsadója (2006 óta); tanársegéd a Mykolas Romeris Egyetem jogi karának alkotmányjogi tanszékén (1997–2000), később docens (2000–2004), majd egyetemi tanár (2004 óta) ezen a tanszéken, végül pedig ezen alkotmányjogi tanszék vezetője (2005–2007); a Mykolas Romeris Egyetem jogi karának dékánja (2007–2010); a Velencei Bizottság tagja (2006–2010); a Litvánia függetlenségét helyreállító, 1990. március 11-i nyilatkozat aláírója; számos jogi kiadvány szerzője; 2010. október 6-tól a Bíróság bírása.

Carl Gustav Fernlund

Született 1950-ben; a Lundi Egyetemen szerez jogi diplomát (1975); a landskronai elsőfokú bíróság hivatalvezetője (1976–1978); a közigazgatási fellebbviteli bíróság ülnöke (1978–1982); a közigazgatási fellebbviteli bíróság helyettes bírója (1982); a svéd parlament alkotmányügyi állandó bizottságának jogi tanácsadója (1983–1985); a pénzügyminisztérium jogtanácsosa (1985–1990); a pénzügyminisztérium személyijövedelemadó-osztályának vezetője (1990–1996); a pénzügyminisztérium fogyasztási adó osztályának vezetője (1996–1998); Svédország Európai Unió melletti állandó képviselőének adótanácsadója (1998–2000); a pénzügyminisztérium adó- és vámügyi részlegének jogi ügyekért felelős főigazgatója (2000–2005); a közigazgatási legfelsőbb bíróság bírója (2005–2009); a göteborgi közigazgatási fellebbviteli bíróság elnöke (2009–2011); 2011. október 6-tól az Európai Bíróság bírója.

José Luís Da Cruz Vilaça

Született 1944-ben; jogi diplomát és közgazdasági Master fokozatot szerez a Coimbrai Egyetemen, a nemzetközi gazdaságtan doktora (Université de Paris I Panthéon-Sorbonne), a kötelező katonai szolgálat teljesítése a tengerészeti minisztériumnál (igazságügyi csoport, 1969–1972), egyetemi tanár a Lisszaboni Katolikus Egyetemen és a lisszaboni Nova Egyetemen; korábban a Coimbrai Egyetemen és a lisszaboni Lusíada Egyetemen volt egyetemi tanár (az európai tanulmányok intézetének igazgatója); a portugál kormány tagja (1980–1983); államtitkár a belügyminisztériumban és a minisztertanács elnökségében, európai ügyekért felelős államtitkár; képviselő a portugál parlamentben, a kereszténydemokrata képviselőcsoport alelnöke; főtanácsnok a Bíróságon (1986–1988); az Európai Községek Elsőfokú Bíróságának elnöke (1989–1995); ügyvéd a lisszaboni ügyvédi kamarában, európai jogi és versenyjogi szakértő (1996–2012); az Európai Községek igazságszolgáltatási rendszerének jövőjével foglalkozó „Groupe Due” vitacsoport tagja (2000); az Európai Bizottság fegyelmi tanácsának elnöke (2003–2007); a portugál európai jogi egyesület elnöke (1999 óta); 2012. október 8-tól az Európai Bíróság bírója.

Melchior Wathelet

Született 1949-ben; jogi és gazdaságtudományi diplomát szerez (Liège-i Egyetem); Master of Laws (Harvard University, Egyesült Államok); doctor honoris causa (Paris-Dauphine Egyetem); az európai jog tanára a Leuveni Egyetemen és a Liège-i Egyetemen; parlamenti képviselő (1977–1995); a Vallon Régióban államtitkár, miniszter és annak miniszterelnöke (1980–1988); miniszterelnök-helyettes, igazságügyi és a középosztályért felelős miniszter (1988–1992); miniszterelnök-helyettes, igazságügyi és gazdasági miniszter (1992–1995); miniszterelnök-helyettes, nemzetvédelmi miniszter (1995); Verviers polgármestere (1995); az Európai Közösségek Bíróságának bírója (1995–2003); jogtanácsos majd ügyvéd (2004–2012); államminiszter (2009–2012); 2012. október 8-tól a Bíróság főtanácsnoka.

Christopher Vajda

Született 1955-ben; a Cambridge-i Egyetemen szerez jogi diplomát; licence spéciale európai jogból a Brüsszeli Szabadegyetemen (magna cum laude); felvételt nyer az Angliai és Walesi Ügyvédi Kamarába (Gray's Inn, 1979); barrister (1979–2012); felvételt nyer az Észak-Írországi Ügyvédi Kamarába (1996); Queen's Counsel (1997); a Gray's Inn rangidős tagja (bencher, 2003); a Crown Court bírója (recorder, 2003–2012); a United Kingdom Association for European Law kincstárnoka (2001–2012); a European Community Law of Competition (Bellamy & Child, 3–6. kiadás) közreműködő szerzője; 2012. október 8-tól a Bíróság bírója.

Nils Wahl

Született 1961-ben; jogi doktorátus, Stockholmi Egyetem (1995); docens, az európai jog Jean Monet professzora (1995), illetve az európai jog professzora, Stockholmi Egyetem (2001); egy oktatási alapítvány főigazgatója (1993–2004); a Nätverket för europarättslig forskning (közösségi jogi kutatási hálózat) elnevezésű svéd egyesület elnöke (2001–2006); a Rådet för konkurrensfrågor (versenyjogi kérdésekért felelős tanács) tagja (2001–2006); 2006. október 7-től 2012. november 28-ig a Törvényszék bírója; 2012. november 28-tól a Bíróság főtanácsnoka.

Siniša Rodin

Született 1963-ban; jogi doktori fokozat (Ph.D.) a Zágrábi Egyetemen (1995); L.L.M. fokozat a University of Michigan Law Schoolon (1992); Fulbright Fellow és Visiting Scholar a Harvard Law Schoolon (2001–2002); 1987-től tanársegéd, majd egyetemi tanár a Zágrábi Egyetem Jogtudományi Karán; 2006-tól Jean Monnet tanszékvezető, illetve 2011-től *ad personam* Jean Monnet tanszékvezető; meghívott professzor a Cornell Law Schoolon (2012); a horvát alkotmány reformját előkészítő bizottság tagja, az Európai Unióhoz való csatlakozással foglalkozó munkacsoport elnöke (2009–2010); a Horvát Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozására irányuló tárgyalásokon részt vevő horvát küldöttség tagja (2006–2011); számos publikáció szerzője; 2013. július 4-től a Bíróság bírāja.

François Biltgen

Született 1958-ban; jogi diploma (1981) és közösségi jogi DEA (1982) az Université de droit d'économie et de sciences sociales à Paris II-n; diploma az Institut d'études politiques de Paris-n (1982); a luxemburgi ügyvédi kamara tagja (1987–1999); a luxemburgi Képviselőház tagja (1994–1999); Esch-sur-Alzette önkormányzati képviselőtestületének tagja (1987–1999); Esch-sur-Alzette városi tanácsának tagja (1997–1999); az Európai Unió Régiók Bizottsága melletti luxemburgi küldöttség pótagja (1994–1999); munkaügyi és foglalkoztatási miniszter, vallásügyi miniszter, a parlamenti kapcsolatokért felelős miniszter, távközlésért felelős miniszter (1999–2004); munkaügyi és foglalkoztatási miniszter, vallásügyi miniszter, kulturális, felsőoktatási és kutatási miniszter (2004–2009); igazságügyi miniszter, a közszolgálatért és a közigazgatás reformjáért felelős miniszter, felsőoktatási és kutatási miniszter, távközlési és tömegtájékoztatási miniszter, vallásügyi miniszter (2009–2013); a bolognai folyamat miniszteri értekezletének társelnöke 2005-ben és 2009-ben; az Európai Ürügynökség miniszteri értekezletének társelnöke (2012–2013); 2013. október 7-től a Bíróság bírāja.

Küllike Jürimäe

Született 1962-ben; a Tartui Egyetemen szerez jogi diplomát (1981–1986); az államügyész mellett dolgozik Tallinnban (1986–1991); észt diplomataképző diploma (1991–1992); jogtanácsos (1991–1993) és főtanácsos a Kereskedelmi és Iparkamarában (1992–1993); a Tallinni Fellebbviteli Bíróság bírāja (1993–2004); European Master emberi jogok és demokratizálás témakörében a Padovai és Nottinghami Egyetemeken (2002–2003); 2004. május 12-től 2013. október 23-ig a Törvényszék bírāja; 2013. október 23-tól a Bíróság bírāja.

Maciej Szpunar

Született 1971-ben; a Sziléziai Egyetemen és a brugge-i College of Europe-ban szerez jogi diplomát; jogi doktorátust szerez (2000); a jogtudományok habilitált doktora (2009); egyetemi tanár a jogtudományok területén (2013); Visiting Scholar a cambridge-i Jesus College-ban (1998), a Liège-i Egyetemen (1999) és a firenzei Európai Egyetemi Intézetben (2003); ügyvéd (2001–2008), az igazságügy-miniszter melletti magánjogi kodifikációs bizottság nemzetközi magánjogi csoportjának tagja (2001–2008); a Trieri Európai Jogi Akadémia Tudományos Tanácsának tagja (2008 óta); a hatályos uniós magánjogi kutatócsoport („Acquis Group”) tagja (2006 óta); az európai integrációs bizottság hivatalának helyettes államtitkára (2008–2009), majd a Külügyminisztérium helyettes államtitkára (2010–2013); az Igazságügyi Intézet tudományos tanácsának alelnöke; jelentős számú ügyben a lengyel kormány meghatalmazottja az Európai Unió igazságszolgáltatási fórumai előtt; a lengyel küldöttség vezetője a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződésről folytatott tárgyalásokon; több jogi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja; számos európai jogi és nemzetközi magánjogi kiadvány szerzője; 2013. október 23-tól a Bíróság főtanácsnoka.

Alfredo Calot Escobar

Született 1961-ben; jogot végez a Valenciai Egyetemen (1979–1984); a Valencia Autonóm Község kereskedelmi kamarája tanácsának gazdasági elemzője (1986); jogász-nyelvész a Bíróságon (1986–1990); jogász lektor a Bíróságon (1990–1993); tanácsos a Bíróság Sajtó- és Tájékoztatási Szolgálatán (1993–1995); tanácsos az Európai Parlament Intézményi Ügyek Bizottságának titkárságán (1995–1996); a Bíróság hivatalvezetője melletti attasé (1996–1999); jogi referens a Bíróságon (1999–2000); a Bíróság spanyol fordítási osztályának vezetője (2000–2001); a Bíróság Fordítási Igazgatóságának, majd Főigazgatóságának igazgatója, illetve főigazgatója (2001–2010); 2010. október 7-től a Bíróság hivatalvezetője.

2. A Bíróság összetételének változásai 2013-ban

2013. július 4-i ünnepélyes ülés

A Horvát Köztársaságnak az Európai Unióhoz való 2013. július 1-jei csatlakozása nyomán az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői 2013. július 1-jei határozatukkal a 2013. július 1-jétől 2015. október 6-ig terjedő időszakra a Bíróság bírójává nevezték ki Siniša Rodint.

2013. október 7-i ünnepélyes ülés

Jean-Jacques Kasel lemondása nyomán az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői 2013. június 26-i határozatukkal a Bíróság bírójává nevezték ki François Biltgent Jean-Jacques Kasel megbízási idejének fennmaradó részére, vagyis a 2015. október 6-ig terjedő időszakra.

2013. október 23-i ünnepélyes ülés

A tagállamok kormányainak képviselői 2013. október 16-i határozatukkal a 2013. október 16-tól 2018. október 6-ig terjedő időszakra a Bíróság főtanácsnokává nevezték ki Maciej Szpunart.

Emellett Uno Löhmus lemondása miatt a tagállamok kormányainak képviselői 2013. június 26-i határozatukkal Küllike Jürimäe-t, a Törvényszék bíróját a 2013. október 6-tól 2015. október 6-ig terjedő időszakra a Bíróság bírójává nevezték ki.

3. Protokolláris sorrendek

2013. január 1-jétől 2013. július 3-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
 K. LENAERTS, a Bíróság elnökhelyettese
 A. TIZZANO, az első tanács elnöke
 R. SILVA de LAPUERTA, a második tanács elnöke
 M. ILEŠIČ, a harmadik tanács elnöke
 L. BAY LARSEN, a negyedik tanács elnöke
 T. von DANWITZ, az ötödik tanács elnöke
 N. JÄÄSKINEN, első főtanácsnok
 A. ROSAS, a tizedik tanács elnöke
 G. ARESTIS, a hetedik tanács elnöke
 J. MALENOVSKÝ, a kilencedik tanács elnöke
 M. BERGER, a hatodik tanács elnöke
 E. JARAŠIŪNAS, a nyolcadik tanács elnöke
 J. KOKOTT, főtanácsnok
 JUHÁSZ E., bíró
 A. BORG BARTHET, bíró
 U. LÖHMUS, bíró
 E. LEVITS, bíró
 A. Ó CAOIMH, bíró
 E. SHARPSTON, főtanácsnok
 P. MENGGOZZI, főtanácsnok
 Y. BOT, főtanácsnok
 J.-C. BONICHOT, bíró
 A. ARABADJIEV, bíró
 C. TOADER, bíró
 J.-J. KASEL, bíró
 M. SAFJAN, bíró
 D. ŠVÁBY, bíró
 P. CRUZ VILLALÓN, főtanácsnok
 A. PRECHAL, bíró
 C. G. FERNLUND, bíró
 J. L. da CRUZ VILAÇA, bíró
 M. WATHELET, főtanácsnok
 C. VAJDA, bíró
 N. Wahl, főtanácsnok

A. CALOT ESCOBAR, hivatalvezető

2013. július 4-től 2013. október 7-ig

V. SKOURIS, elnök
 K. LENAERTS, elnökhelyettes
 A. TIZZANO, az első tanács elnöke
 R. SILVA de LAPUERTA, a második tanács elnöke
 M. ILEŠIČ, a harmadik tanács elnöke
 L. BAY LARSEN, a negyedik tanács elnöke
 T. von DANWITZ, az ötödik tanács elnöke
 N. JÄÄSKINEN, első főtanácsnok
 A. ROSAS, a tizedik tanács elnöke
 G. ARESTIS, a hetedik tanács elnöke
 J. MALENOVSKÝ, a kilencedik tanács elnöke
 M. BERGER, a hatodik tanács elnöke
 E. JARAŠIŪNAS, a nyolcadik tanács elnöke
 J. KOKOTT, főtanácsnok
 JUHÁSZ E., bíró
 A. BORG BARTHET, bíró
 U. LÖHMUS, bíró
 E. LEVITS, bíró
 A. Ó CAOIMH, bíró
 E. SHARPSTON, főtanácsnok
 P. MENGGOZZI, főtanácsnok
 Y. BOT, főtanácsnok
 J.-C. BONICHOT, bíró
 A. ARABADJIEV, bíró
 C. TOADER, bíró
 J.-J. KASEL, bíró
 M. SAFJAN, bíró
 D. ŠVÁBY, bíró
 P. CRUZ VILLALÓN, főtanácsnok
 A. PRECHAL, bíró
 C. G. FERNLUND, bíró
 J. L. da CRUZ VILAÇA, bíró
 M. WATHELET, főtanácsnok
 C. VAJDA, bíró
 N. WAHL, főtanácsnok
 S. RODIN, bíró

A. CALOT ESCOBAR, hivatalvezető

2013. október 8-tól 2013. október 22-ig

V. SKOURIS, elnök
K. LENAERTS, elnökhelyettes
A. TIZZANO, az első tanács elnöke
R. SILVA de LAPUERTA, a második tanács elnöke
M. ILEŠIČ, a harmadik tanács elnöke
L. BAY LARSEN, a negyedik tanács elnöke
T. von DANWITZ, az ötödik tanács elnöke
P. CRUZ VILLALÓN, első főtanácsnok
JUHÁSZ E., a tizedik tanács elnöke
A. BORG BARTHET, a hatodik tanács elnöke
M. SAFJAN, a kilencedik tanács elnöke
C. G. FERNLUND, a nyolcadik tanács elnöke
J. L. da CRUZ VILAÇA, a hetedik tanács elnöke
A. ROSAS, bíró
J. KOKOTT, főtanácsnok
G. ARESTIS, bíró
J. MALENOVSKÝ, bíró
U. LÖHMUS, bíró
E. LEVITS, bíró
A. Ó CAOIMH, bíró
E. SHARPSTON, főtanácsnok
P. MENGZZI, főtanácsnok
Y. BOT, főtanácsnok
J.-C. BONICHOT, bíró
A. ARABADJIEV, bíró
C. TOADER, bíró
D. ŠVÁBY, bíró
M. BERGER, bíró
N. JÄÄSKINEN, főtanácsnok
A. PRECHAL, bíró
E. JARAŠIŪNAS, bíró
M. WATHELET, főtanácsnok
C. VAJDA, bíró
N. WAHL, főtanácsnok
S. RODIN, bíró
F. BILTGEN, bíró

A. CALOT ESCOBAR, hivatalvezető

2013. október 23-tól 2013. december 31-ig

V. SKOURIS, elnök
K. LENAERTS, elnökhelyettes
A. TIZZANO, az első tanács elnöke
R. SILVA de LAPUERTA, a második tanács elnöke
M. ILEŠIČ, a harmadik tanács elnöke
L. BAY LARSEN, a negyedik tanács elnöke
T. von DANWITZ, az ötödik tanács elnöke
P. CRUZ VILLALÓN, első főtanácsnok
JUHÁSZ E., a tizedik tanács elnöke
A. BORG BARTHET, a hatodik tanács elnöke
M. SAFJAN, a kilencedik tanács elnöke
C. G. FERNLUND, a nyolcadik tanács elnöke
J. L. da CRUZ VILAÇA, a hetedik tanács elnöke
A. ROSAS, bíró
J. KOKOTT, főtanácsnok
G. ARESTIS, bíró
J. MALENOVSKÝ, bíró
E. LEVITS, bíró
A. Ó CAOIMH, bíró
E. SHARPSTON, főtanácsnok
P. MENGZZI, főtanácsnok
Y. BOT, főtanácsnok
J.-C. BONICHOT, bíró
A. ARABADJIEV, bíró
C. TOADER, bíró
D. ŠVÁBY, bíró
M. BERGER, bíró
N. JÄÄSKINEN, főtanácsnok
A. PRECHAL, bíró
E. JARAŠIŪNAS, bíró
M. WATHELET, főtanácsnok
C. VAJDA, bíró
N. WAHL, főtanácsnok
S. RODIN, bíró
F. BILTGEN, bíró
K. JÜRIMÄE, bíró
M. SZPUNAR, főtanácsnok

A. CALOT ESCOBAR, hivatalvezető

4. A Bíróság korábbi tagjai

Pilotti Massimo, bíró (1952–1958), elnök (1952–1958)
Serrarens Petrus, bíró (1952–1958)
Van Kleffens Adrianus, bíró (1952–1958)
Rueff Jacques, bíró (1952–1959 és 1960–1962)
Riese Otto, bíró (1952–1963)
Lagrange Maurice, főtanácsnok (1952–1964)
Delvaux Louis, bíró (1952–1967)
Hammes Charles Léon, bíró (1952–1967), elnök (1964–1967)
Roemer Karl, főtanácsnok (1953–1973)
Catalano Nicola, bíró (1958–1962)
Rossi Rino, bíró (1958–1964)
Donner Andreas Matthias, bíró (1958–1979), elnök (1958–1964)
Trabucchi Alberto, bíró (1962–1972), majd főtanácsnok (1973–1976)
Lecourt Robert, bíró (1962–1976), elnök (1967–1976)
Strauss Walter, bíró (1963–1970)
Gand Joseph, főtanácsnok (1964–1970)
Monaco Riccardo, bíró (1964–1976)
Mertens de Wilmars Josse J., bíró (1967–1984), elnök (1980–1984)
Pescatore Pierre, bíró (1967–1985)
Dutheillet de Lamothe Alain Louis, főtanácsnok (1970–1972)
Kutscher Hans, bíró (1970–1980), elnök (1976–1980)
Mayras Henri, főtanácsnok (1972–1981)
O'Dalaigh Cearbhall, bíró (1973–1974)
Sørensen Max, bíró (1973–1979)
Reischl Gerhard, főtanácsnok (1973–1981)
Warner Jean-Pierre, főtanácsnok (1973–1981)
Mackenzie Stuart Alexander J., bíró (1973–1988), elnök (1984–1988)
O'Keefe Aindrias, bíró (1974–1985)
Touffait Adolphe, bíró (1976–1982)
Capotorti Francesco, bíró (1976), majd főtanácsnok (1976–1982)
Bosco Giacinto, bíró (1976–1988)
Koopmans Thymen, bíró (1979–1990)
Due Ole, bíró (1979–1994), elnök (1988–1994)
Everling Ulrich, bíró (1980–1988)
Chloros Alexandros, bíró (1981–1982)
Rozès Simone, főtanácsnok (1981–1984)
VerLoren van Themaat Pieter, főtanácsnok (1981–1986)
Slynn Sir Gordon, főtanácsnok (1981–1988), majd bíró (1988–1992)
Grévisse Fernand, bíró (1981–1982 és 1988–1994)
Bahlmann Kai, bíró (1982–1988)
Galmot Yves, bíró (1982–1988)
Mancini G. Federico, főtanácsnok (1982–1988), majd bíró (1988–1999)
Kakouris Constantinos, bíró (1983–1997)

Darmon Marco, főtanácsnok (1984–1994)
Joliet René, bíró (1984–1995)
Lenz Carl Otto, főtanácsnok (1984–1997)
O’Higgins Thomas Francis, bíró (1985–1991)
Schockweiler Fernand, bíró (1985–1996)
Da Cruz Vilaça José Luís, főtanácsnok (1986–1988)
De Carvalho Moitinho de Almeida José Carlos, bíró (1986–2000)
Mischo Jean, főtanácsnok (1986–1991 és 1997–2003)
Rodríguez Iglesias Gil Carlos, bíró (1986–2003), elnök (1994–2003)
Diez de Velasco Manuel, bíró (1988–1994)
Zuleeg Manfred, bíró (1988–1994)
Van Gerven Walter, főtanácsnok (1988–1994)
Tesauro Giuseppe, főtanácsnok (1988–1998)
Jacobs Francis Geoffrey, főtanácsnok (1988–2006)
Kapteyn Paul Joan George, bíró (1990–2000)
Murray John L., bíró (1991–1999)
Gulmann Claus Christian, főtanácsnok (1991–1994), majd bíró (1994–2006)
Edward David Alexander Ogilvy, bíró (1992–2004)
Elmer Michael Bendik, főtanácsnok (1994–1997)
Hirsch Günter, bíró (1994–2000)
Cosmas Georges, főtanácsnok (1994–2000)
La Pergola Antonio Mario, bíró (1994 és 1999–2006), főtanácsnok (1995–1999)
Puissochet Jean-Pierre, bíró (1994–2006)
Léger Philippe, főtanácsnok (1994–2006)
Ragnemalm Hans, bíró (1995–2000)
Fennelly Nial, főtanácsnok (1995–2000)
Sevón Leif, bíró (1995–2002)
Wathelet Melchior, bíró (1995–2003)
Jann Peter, bíró (1995–2009)
Ruiz-Jarabo Colomer Dámaso, főtanácsnok (1995–2009)
Schintgen Romain, bíró (1996–2008)
Ioannou Krateros, bíró (1997–1999)
Alber Siegbert, főtanácsnok (1997–2003)
Saggio Antonio, főtanácsnok (1998–2000)
O’Kelly Macken Fidelma, bíró (1999–2004)
Von Bahr Stig, bíró (2000–2006)
Colneric Ninon, bíró (2000–2006)
Geelhoed Leendert A., főtanácsnok (2000–2006)
Stix-Hackl Christine, főtanácsnok (2000–2006)
Timmermans Christiaan Willem Anton, bíró (2000–2010)
Da Cunha Rodrigues José Narciso, bíró (2000–2012)
Poiars Pessoa Maduro Luís Miguel, főtanácsnok (2003–2009)
Makarczyk Jerzy, bíró (2004–2009)
Klučka Ján, bíró (2004–2009)
Kūris Pranas, bíró (2004–2010)
Schiemann Konrad Hermann Theodor, bíró (2004–2012)

Löhmus Uno, bíró (2004–2013)
Lindh Pernilla, bíró (2006–2011)
Mazák Ján, főtanácsnok (2006–2012)
Trstenjak Verica, főtanácsnok (2006–2012)
Kasel Jean-Jacques, bíró (2008–2013)

Elnökök

Pilotti Massimo (1952–1958)
Donner Andreas Matthias (1958–1964)
Hammes Charles Léon (1964–1967)
Lecourt Robert (1967–1976)
Kutscher Hans (1976–1980)
Mertens de Wilmars Josse J. (1980–1984)
Mackenzie Stuart Alexander John (1984–1988)
Due Ole (1988–1994)
Rodríguez Iglésias Gil Carlos (1994–2003)

Hivatalvezetők

Van Houtte Albert (1953–1982)
Heim Paul (1982–1988)
Giraud Jean-Guy (1988–1994)
Grass Roger (1994–2010)

D – A Bíróság igazságügyi statisztikái

A Bíróság tevékenysége általában

1. Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2009–2013)

Érkezett ügyek

2. Az eljárások jellege (2009–2013)
3. A kereset tárgya (2013)
4. Tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetek (2009–2013)

Befejezett ügyek

5. Az eljárások jellege (2009–2013)
6. Ítéletek, végzések, vélemények (2013)
7. Ítélező testület (2009–2013)
8. Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek (2009–2013)
9. A kereset tárgya (2009–2013)
10. A kereset tárgya (2013)
11. Tagállami kötelezettségszegés megállapítása tárgyában hozott ítéletek: a határozat tartalma (2009–2013)
12. Az eljárások időtartama (ítéletek és ügydöntő végzések) (2009–2013)

December 31-én folyamatban maradt ügyek

13. Az eljárások jellege (2009–2013)
14. Ítélező testület (2009–2013)

Egyéb

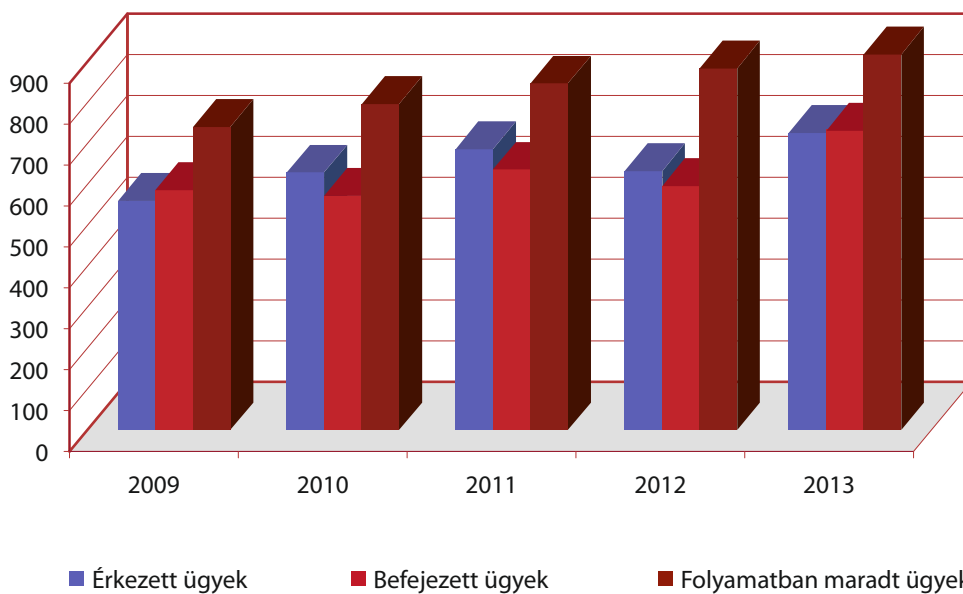
15. Gyorsított eljárások (2009–2013)
16. Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárások (2009–2013)
17. Ideiglenes intézkedés iránti eljárások (2013)

Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2013)

18. Érkezett ügyek és ítéletek
19. Előzetes döntéshozatal iránti beérkezett kérelmek (tagállamonként és évenként)
20. Előzetes döntéshozatal iránti beérkezett kérelmek (tagállamonként és bíróságonként)
21. Tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti beérkezett keresetek

1. A Bíróság tevékenysége általában

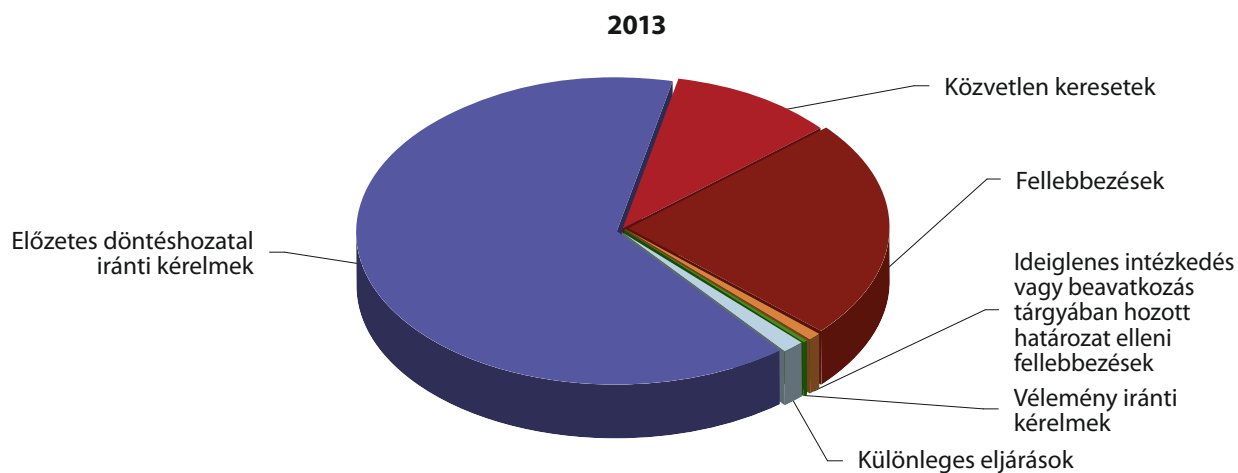
Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Érkezett ügyek	562	631	688	632	699
Befejezett ügyek	588	574	638	595	701
Folyamatban maradt ügyek	742	799	849	886	884

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

2. Érkezett ügyek – Az eljárások jellege (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	302	385	423	404	450
Közvetlen keresetek	143	136	81	73	72
Fellebbezések	105	97	162	136	161
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	2	6	13	3	5
Vélemény iránti kérelmek	1			1	2
Különleges eljárások ²	9	7	9	15	9
Összesen	562	631	688	632	699
Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	1	3	3		1

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

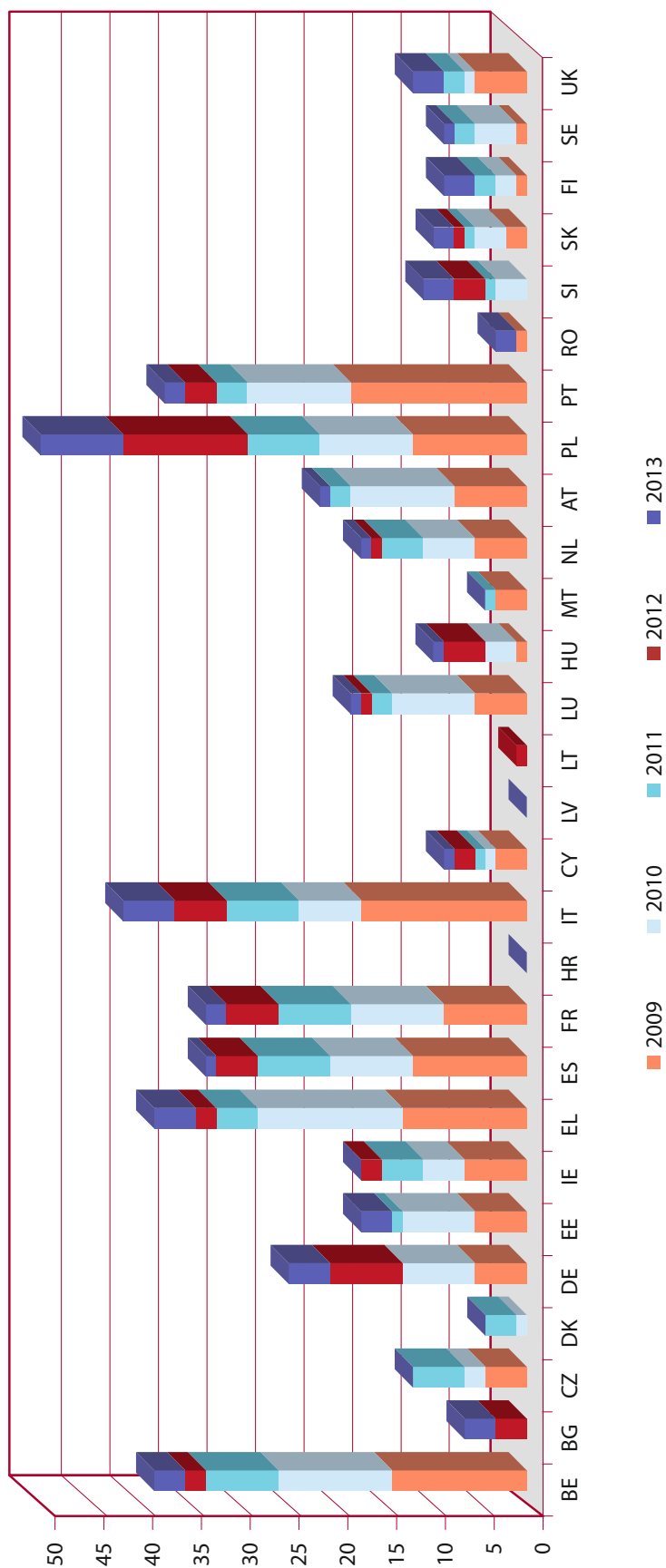
² „Különleges eljárásnak” minősülnek a költségmentességre, a költségek megállapítására, az ítélet kijavítására, a mulasztási ítélet elleni ellentmondásra, a harmadik személy jogorvoslatára, az ítélet értelmezésére, a perújításra, az első főtanácsnok által a Törvényszék határozatának felülvizsgálata iránt előterjesztett indítvány vizsgálatára, a végrehajtás foganatosítására és a mentelmi ügyekre vonatkozó eljárások.

3. Érkezett ügyek – A kereset tárgya (2013)¹

	Közvetlen keresetek	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Fellebbezések	Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	Vélemény iránti kérelmek	Összesen	Különleges eljárások
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	1	57			1	59	
Adózás	8	44				52	
Állami támogatások	1	9	29		1	40	
Áruk szabad mozgása	1	5				6	
Az Európai Unió külső fellépése		5				5	
Dokumentumokhoz való hozzáférés			8		2	10	
Energia	9	1	1			11	
Fogyasztóvédelem		34				34	
Gazdaság- és monetáris politika	1	1				2	
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió		2	8			10	
Intézményi jog	12	2	8		1	23	1
Iparpolitika	2	9				11	
Jogszabályok közelítése	2	24				26	
Kereskedelempolitika		4	4			8	
Környezetvédelem	12	16	1			29	
Közbeszerzések	1	13	3			17	
Közegészség		3	2		1	6	
Közös halászati politika	2		2			4	
Közös kül- és biztonságpolitika		1	6			7	
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás			1			1	
Letelepedés szabadsága	2	7				9	
Mezőgazdaság	2	20	9			31	
Migráns munkavállalók szociális biztonsága		18				18	
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport		1				1	
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, a csalás elleni küzdelem...)	1	2				3	
Szállítás	3	26				29	
Szellemi és ipari tulajdon	2	22	38			62	
Személyek szabad mozgása	2	22				24	
Szociálpolitika	3	37	3			43	
Szolgáltatásnyújtás szabadsága		12				12	
Tőke szabad mozgása	1	4				5	
Unió jogi elvek		16				16	
Unió polgárság		6				6	
Új államok csatlakozása	1					1	
Vállalkozások joga	1	2				3	
Vámunió és Közös Vámtarifa		17				17	
Vegyí anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)			5			5	
Versenyjog		6	32		1	39	1
EUMSZ	70	448	160	5	2	685	2
A tisztviselők személyzeti szabályzata	2	2	1			5	
Eljárás							7
Egyéb	2	2	1			5	7
ÖSSZESEN	72	450	161	5	2	690	9

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

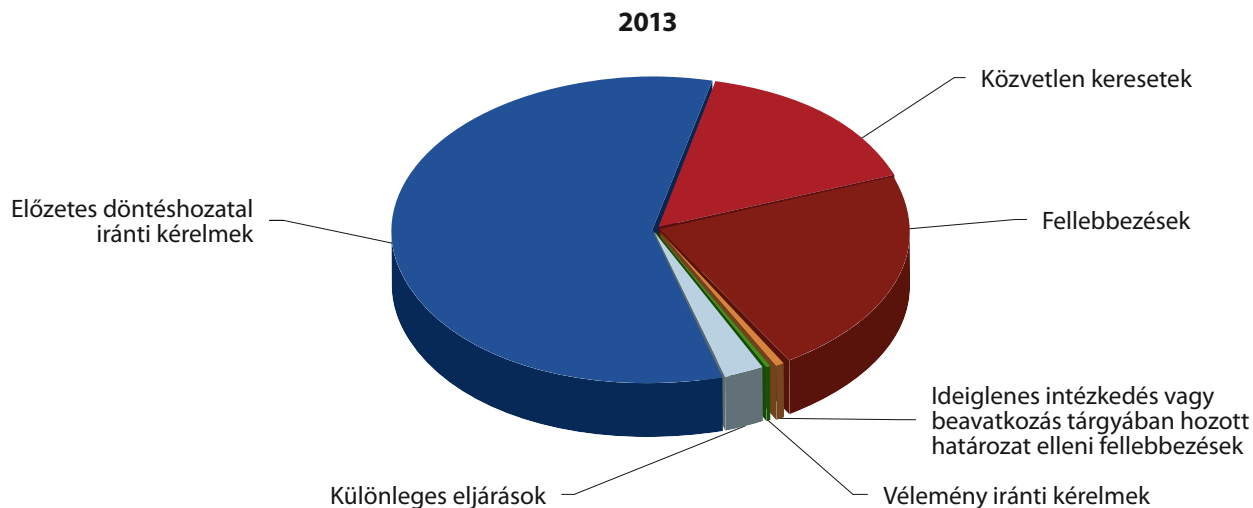
4. Érkezett ügyek – Tagállami kötelezettségesség megállapítása iránti keresetek (2009–2013)¹⁾

	2009	2010	2011	2012	2013
Belgium	13	11	7	2	3
Bulgária				3	3
Cseh Köztársaság	4	2	5		
Dánia		1	3		
Németország	5	7		7	4
Észtország	5	7	1		3
Írország	6	4	4	2	
Görögország	12	14	4	2	4
Spanyolország	11	8	7	4	1
Franciaország	8	9	7	5	2
Horvátország					
Olaszország	16	6	7	5	5
Ciprus	3	1	1	2	1
Lettország					
Litvánia				1	
Luxemburg	5	8	2	1	1
Magyarország	1	3		4	1
Málta	3		1		
Hollandia	5	5	4	1	1
Ausztria	7	10	2		1
Lengyelország	11	9	7	12	8
Portugália	17	10	3	3	2
Románia	1				2
Szlovénia		3	1	3	3
Szlovákia	2	3	1	1	2
Finnország	1	2	2		3
Svédország	1	4	2		1
Egyesült Királyság	5	1	2		3
Összesen	142	128	73	58	54

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

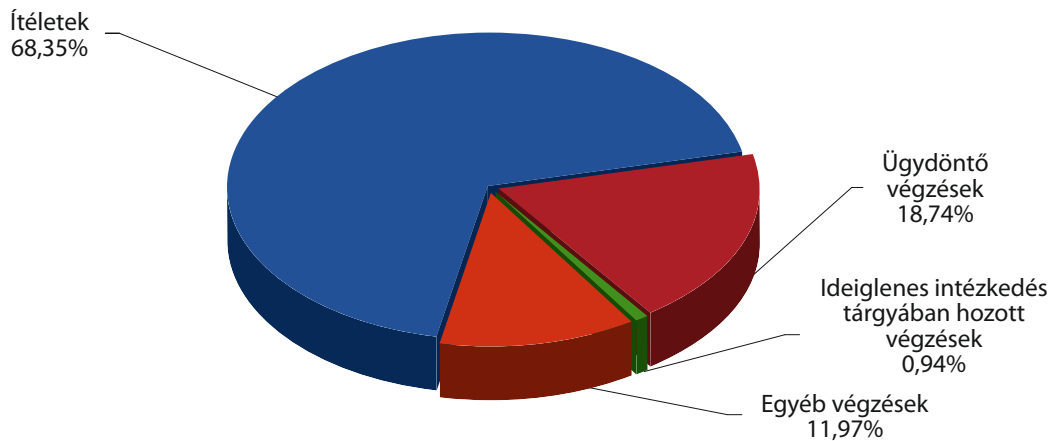
5. Befejezett ügyek – Az eljárások jellege (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	259	339	388	386	413
Közvetlen keresetek	215	139	117	70	110
Fellebbezések	97	84	117	117	155
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	7	4	7	12	5
Vélemény iránti kérelmek	1		1		1
Különleges eljárások	9	8	8	10	17
Összesen	588	574	638	595	701

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

6. Befejezett ügyek – Ítéletek, végzések, vélemények (2013)¹

	Ítéletek	Ügydöntő végzések ²	Ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzések ³	Egyéb végzések ⁴	Vélemény iránti kérelmek	Összesen
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	276	51		35		362
Közvetlen keresetek	74	1		34		109
Fellebbezések	82	52	1	6		141
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések			5			5
Vélemény iránti kérelmek				1		1
Különleges eljárások	2	15				17
Összesen	434	119	6	76		635

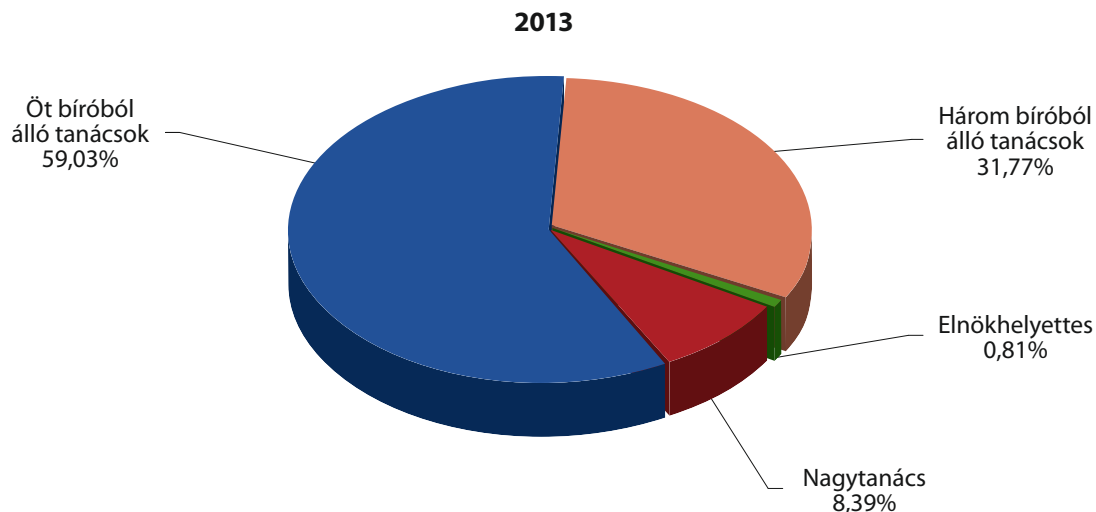
¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, figyelembe véve az összefüggés miatti egyesítéseket is (egyesített ügyek = egy ügy).

² Az eljárást törléssel, a kereset okafigyottá válásának megállapításával, vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

³ Az EUMSZ 278. cikk és az EUMSZ 279. cikk (korábban EK 242. cikk és EK 243. cikk), az EUMSZ 280. cikk (korábban EK 244. cikk) vagy az ESZAK-Szerződés megfelelő rendelkezései alapján előterjesztett kérelem kapcsán, illetve ideiglenes intézkedés iránti kérelmek vagy beavatkozás tárgyában hozott végzés elleni fellebbezés kapcsán hozott végzések.

⁴ Az eljárást törléssel, a kereset okafigyottá válásának megállapításával, vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzések.

7. Befejezett ügyek – Ítélező testület (2009–2013)¹

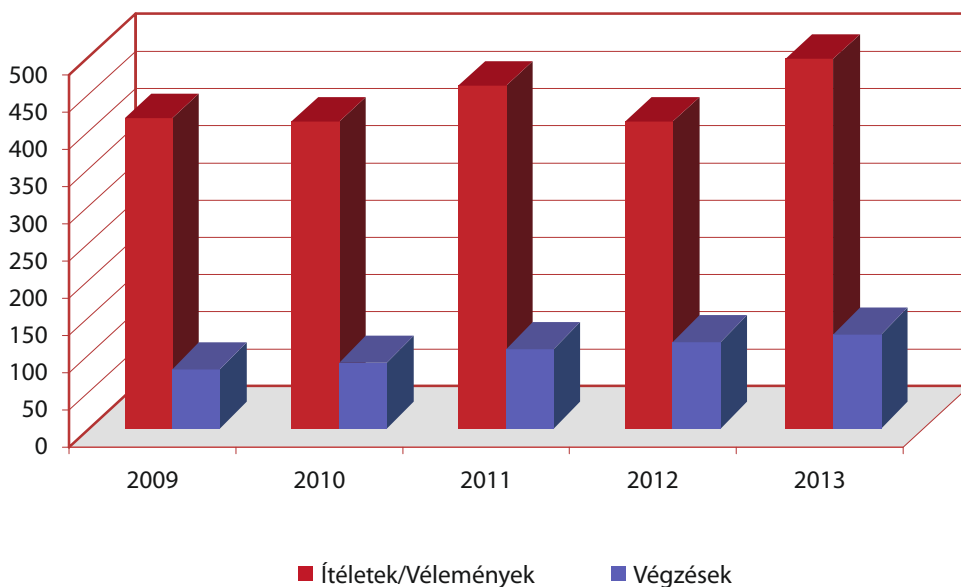

	2009			2010			2011			2012			2013		
	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen
Teljes ülés							1		1	1		1			
Nagytanács	41		41	70	1	71	62		62	47		47	52		52
Öt bíróból álló tanácsok	275	8	283	280	8	288	290	10	300	275	8	283	348	18	366
Három bíróból álló tanácsok	96	70	166	56	76	132	91	86	177	83	97	180	91	106	197
Elnök		5	5		5	5		4	4		12	12			
Elnökhelyettes														5	5
Összesen	412	83	495	406	90	496	444	100	544	406	117	523	491	129	620

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával, vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

8. *Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek (2009–2013)*^{1 2}

	2009	2010	2011	2012	2013
Ítéletek/Vélemények	412	406	444	406	491
Végzések	83	90	100	117	129
Összesen	495	496	544	523	620

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával, vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

9. Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek – A kereset tárgya (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
A Községek költségvetése ²		1			
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	26	24	24	37	46
Adózás	44	66	49	64	74
Állami támogatások	10	16	48	10	34
Áruk szabad mozgása	13	6	8	7	1
Az Európai Unió külső fellépése	8	10	8	5	4
Brüsszeli Egyezmény	2				
Dokumentumokhoz való hozzáférés			2	5	6
Energia	4	2	2		1
Fogyasztóvédelem ³		3	4	9	19
Gazdaság- és monetáris politika	1	1		3	
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió				3	6
Intézményi jog	29	26	20	27	31
Iparpolitika	6	9	9	8	15
Jogsabályok közelítése	32	15	15	12	24
Kereskedelempolitika	5	2	2	8	6
Környezetvédelem ³		9	35	27	35
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem ³	60	48	25	1	
Közbeszerzések			7	12	12
Közegészség			3	1	2
Közös halászati politika	4	2	1		
Közös kül- és biztonságpolitika	2	2	3	9	12
Közös Vámtarifa ⁴	13	7	2		
Közösségek saját forrásai ²	10	5	2		
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika		1			
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás				1	1
Letelepedés szabadsága	13	17	21	6	13
Mezőgazdaság	18	15	23	22	33
Migráns munkavállalók szociális biztonsága	3	6	8	8	12
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport				1	
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, a csalás elleni küzdelem...) ²		1	4	3	2
Regionális politika	3	2			
Római Egyezmény	1				
Szállítás	9	4	7	14	17
Szellemi és ipari tulajdon	31	38	47	46	43
Személyek szabad mozgása	19	17	9	18	15
Szociálpolitika	33	36	36	28	27
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	17	30	27	29	16
Tőke szabad mozgása	7	6	14	21	8
Turizmus				1	
Unió jogi elvek	4	4	15	7	17

>>>

	2009	2010	2011	2012	2013
Unió polgárság	3	6	7	8	12
Új államok csatlakozása	1		1	2	
Vállalkozások joga	17	17	8	1	4
Vámunió és Közös Vámtarifa ⁴	5	15	19	19	11
Vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)			1		
Versenyjog	28	13	19	30	43
EK-Szerződés/EUM-Szerződés	481	482	535	513	602
EU-Szerződés	1	4	1		
ESZAK-Szerződés			1		
A tisztviselők személyzeti szabályzata	8	4			5
Eljárás	5	6	5	7	13
Kiváltságok és mentességek			2	3	
Egyéb	13	10	7	10	18
ÖSSZESEN	495	496	544	523	620

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² A 2009. december 1-jét követően beérkezett ügyek vonatkozásában a „Közösségek költségvetése” és a „Közösségek saját forrásai” cellák a „Pénzügyi rendelkezések” cellában vannak egyesítve.

³ A 2009. december 1-jét követően beérkezett ügyek vonatkozásában a „Közösségek költségvetése” és a „Közösségek saját forrásai” cellák a „Pénzügyi rendelkezések” cellában vannak egyesítve.

⁴ A 2009. december 1-je után érkezett ügyek esetében a „Közös Vámtarifa” és a „Vámunió” cellák egy közös cellában vannak egyesítve.

10. Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek – A kereset tárgya (2013)¹

	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	41	5	46
Adózás	67	7	74
Állami támogatások	30	4	34
Áruk szabad mozgása	1		1
Az Európai Unió külső fellépése	4		4
Dokumentumokhoz való hozzáférés	4	2	6
Energia	1		1
Fogyasztóvédelem ⁴	15	4	19
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	3	3	6
Intézményi jog	9	22	31
Iparpolitika	14	1	15
Jogszabályok közelítése	18	6	24
Kereskedelempolitika	6		6
Környezetvédelem ⁴	33	2	35
Közbeszerzések	8	4	12
Közegészség	1	1	2
Közös kül- és biztonságpolitika	12		12
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	1		1
Letelepedés szabadsága	13		13
Mezőgazdaság	30	3	33
Migráns munkavállalók szociális biztonsága	12		12
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, a csalás elleni küzdelem...) ³	2		2
Szállítás	16	1	17
Szellemi és ipari tulajdon	24	19	43
Személyek szabad mozgása	14	1	15
Szociálpolitika	21	6	27
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	14	2	16
Tőke szabad mozgása	8		8
Uniós jogi elvek	4	13	17
Uniós polgárság	11	1	12
Vállalkozások joga	4		4
Vámunió és Közös Vámtarifa ⁵	9	2	11
Versenyjog	38	5	43
EK-Szerződés/EUM-Szerződés	488	114	602

>>>

	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen
A tisztviselők személyzeti szabályzata	3	2	5
Eljárás		13	13
Egyéb	3	15	18
ÖSSZESEN	491	129	620

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

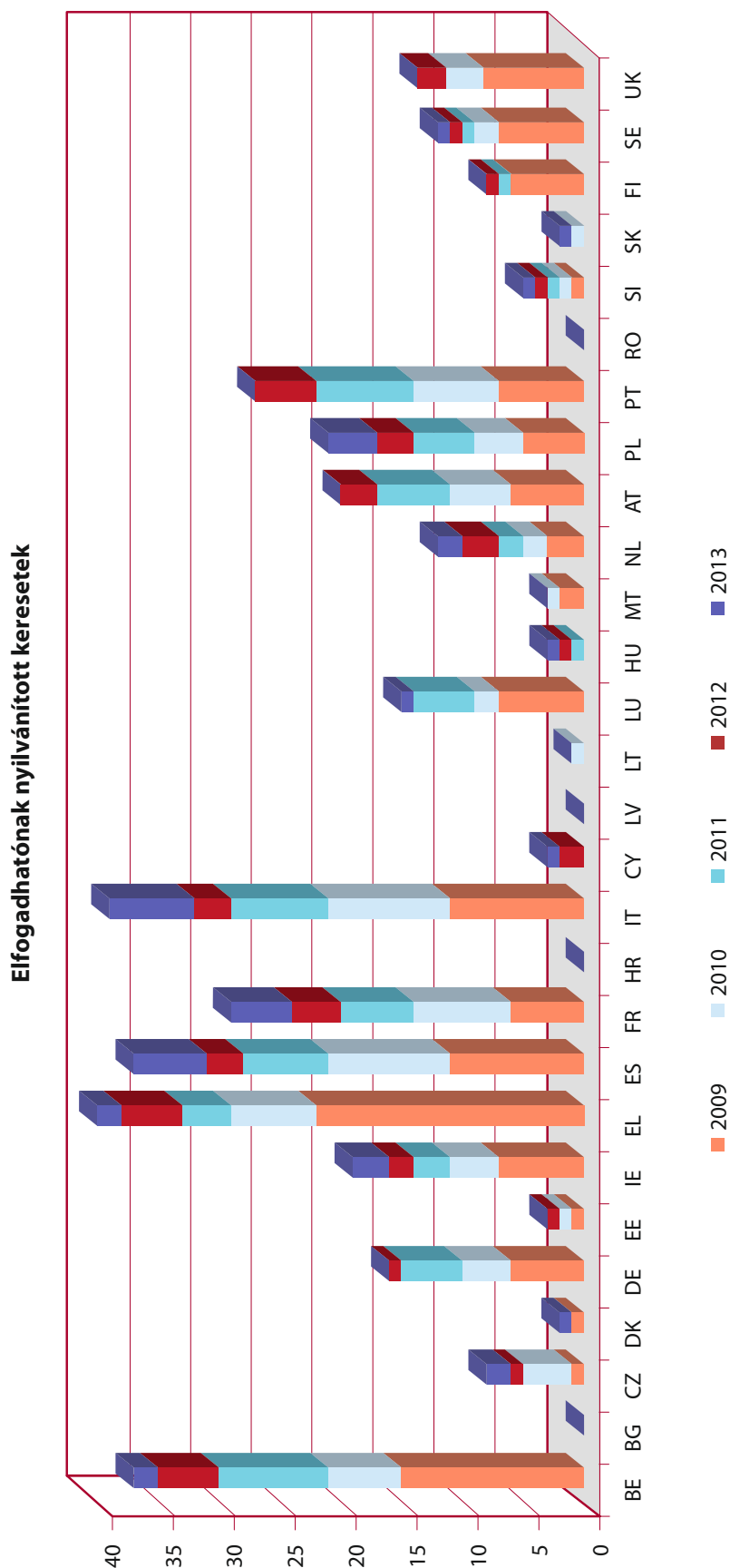
² Az eljárást törléssel, a kereset oka fogyottá válásának megállapításával, vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

³ A 2009. december 1-jét követően beérkezett ügyek vonatkozásában a „Közösségek költségvetése” és a „Közösségek saját forrásai” cellák a „Pénzügyi rendelkezések” cellában vannak egyesítve.

⁴ A 2009. december 1-je után érkezett ügyek esetében a „Környezetvédelem és fogyasztóvédelem” cella két önálló cellára van felosztva.

⁵ A 2009. december 1-je után érkezett ügyek esetében a „Közös Vámtarifa” és a „Vámunió” cellák egy közös cellában vannak egyesítve.

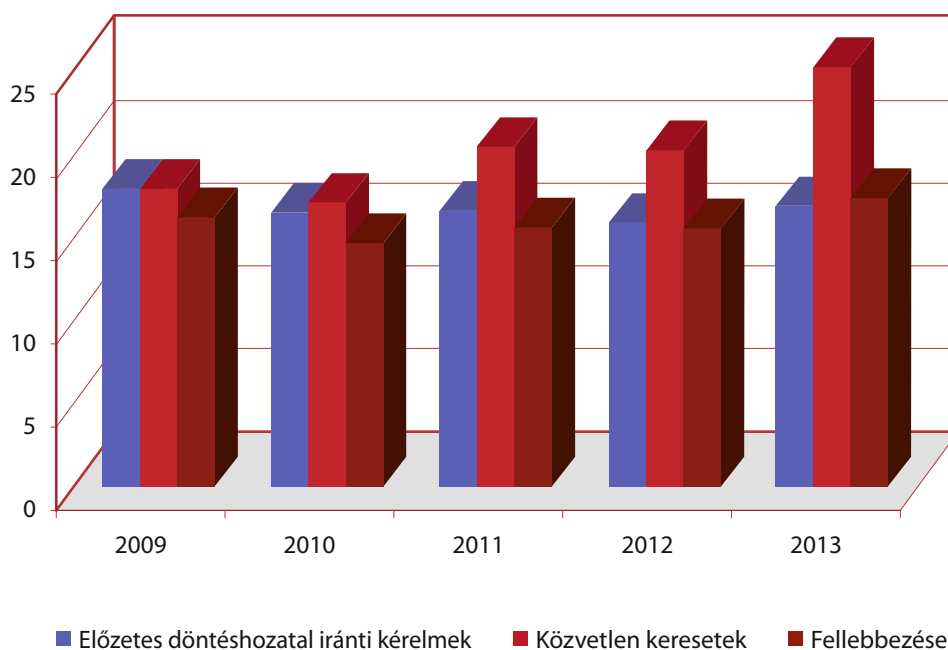
11. Befejezett ügyek – Tagállami kötelezettségesség megállapítása tárgyában hozott ítéletek: a határozat tartalma (2009–2013)¹

	2009			2010			2011			2012			2013		
	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás
Belgium	15	1	6	1	1	9	1	5	1	2	1				
Bulgária															
Cseh Köztársaság	1		4					1				2		2	
Dánia	1											1		1	
Németország	6	2	4	2	2	5		1	2						
Észtország	1		1					1							
Írország	7		4			3		2		3					
Görögország	22		7			4		5		2		3		1	
Spanyolország	11		10	2	2	7	1	3		5		2		1	
Franciaország	6		8	2	2	6		4		3		6		3	
Horvátország												5			
Olaszország	11	4	10			8	1	3				7		1	
Ciprus							1	2				1			
Lettország															
Litvánia			1												
Luxemburg	7		2			5						1		1	
Magyarország						1	1	1				1			
Málta	2		1	1	1		1								
Hollandia	3		2	1	1	2		3	1	2				2	
Ausztria	6		5			6		3						1	
Lengyelország	5		4	1	1	5		3		4				2	
Portugália	7	1	7	1	1	8	1	5						1	
Románia							1								
Szlovénia	1		1			1		1		1					
Szlovákia			1				1		1						
Finnország	6	1				1		1						2	
Svédország	7		2			1		1				1		1	
Egyesült Királyság	8	1	3	1	1			2						1	
Összesen	133	10	83	12	9	72	5	47	40	23	5	40	23	40	23

¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, figyelembe véve az összefüggés miatti egyesítéseket is (egyesített ügyek = egy ügy).

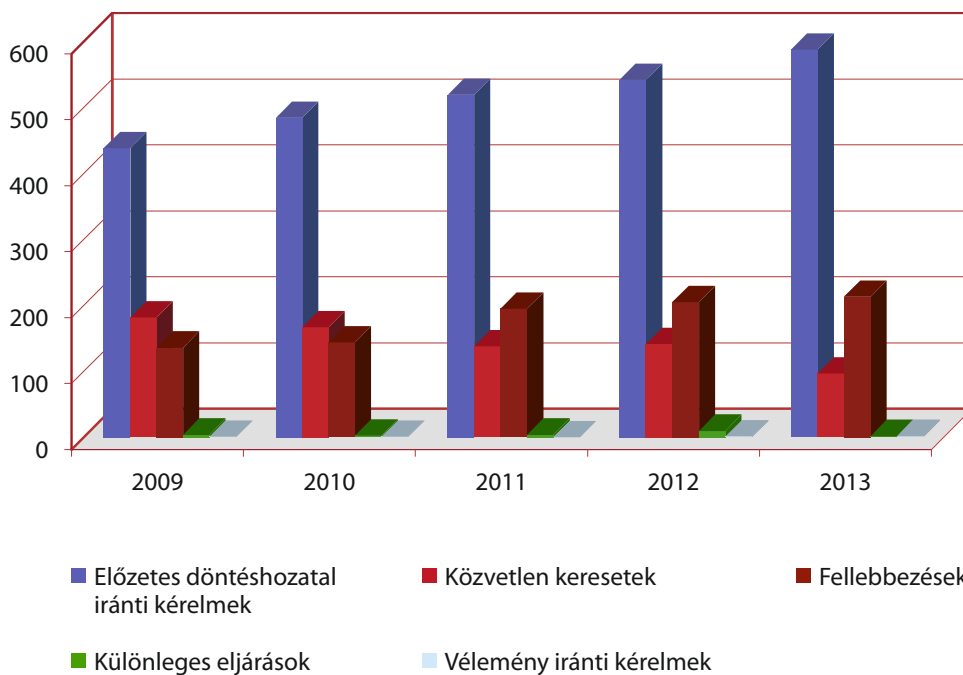
12. *Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama (2009–2013)¹* (ítéletek és ügydöntő végzések)

	2009	2010	2011	2012	2013
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	17,0	16,1	16,3	15,6	16,3
Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárások	2,6	2,2	2,5	1,9	2,2
Közvetlen keresetek	17,1	16,7	20,3	19,7	24,3
Fellebbezések	15,5	14,0	15,1	15,2	16,6

¹ Az eljárások időtartamára vonatkozó számításnál nincsenek figyelembe véve: azok az ügyek, amelyek során a Bíróság közbenső ítéletet vagy bizonyítási intézkedést hozott; a vélemények; a különleges eljárások (a költségmentességre, költségek megállapítására, ítélet kijavítására, mulasztási ítélet elleni ellentmondásra, harmadik személy jogorvoslatára, ítélet értelmezésére, perújításra, az első főtanácsnok által a Törvényszék valamely határozatának felülvizsgálatára tett indítvány vizsgálatára, végrehajtás foganatosítására és mentelmi ügyre vonatkozó eljárások); az eljárást törléssel vagy a kereset okafogyottá válásának megállapításával befejező végzéssel, illetve a Törvényszékhez visszautaló végzéssel befejeződő ügyek; az ideiglenes intézkedés iránti eljárások, valamint az ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések.

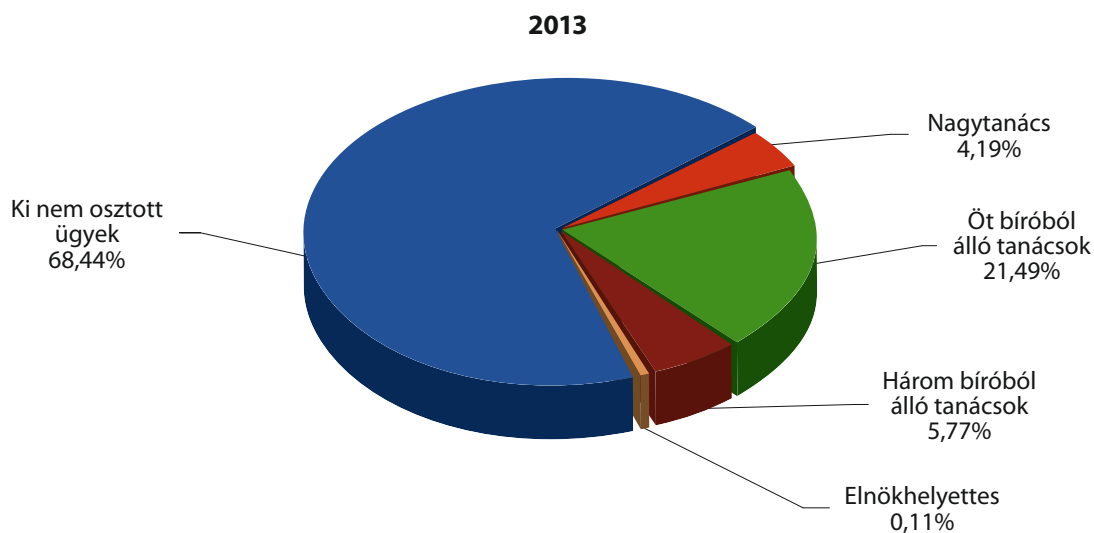
13. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Az eljárások jellege (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	438	484	519	537	574
Közvetlen keresetek	170	167	131	134	96
Fellebbezések	129	144	195	205	211
Különleges eljárások	4	3	4	9	1
Vélemény iránti kérelmek	1	1		1	2
Összesen	742	799	849	886	884

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

14. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testület (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
Teljes ülés		1			
Nagytanács	65	49	42	44	37
Öt bíróból álló tanácsok	169	193	157	239	190
Három bíróból álló tanácsok	15	33	23	42	51
Elnök	3	4	10		
Elnökhelyettes				1	1
Ki nem osztott ügyek	490	519	617	560	605
Összesen	742	799	849	886	884

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, és figyelmen kívül hagyják az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

15. Egyéb – Gyorsított eljárások (2009–2013)

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás
Közvetlen keresetek				1			1			
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	1	3	4	8	2	7	1	4		14
Fellebbezések		1				5		1		
Különleges eljárások		1								
Összesen	1	5	4	9	2	12	2	5		14

16. Egyéb – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárások (2009–2013)

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás	Elfogadás	Elutasítás
Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés		1								
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	2		5	4	2	5	4	1	2	3
Összesen	2	1	5	4	2	5	4	1	2	3

17. Egyéb – Ideiglenes intézkedés iránti eljárások (2013)¹

	Ideiglenes intézkedés iránti beérkezett kérelmek	Ideiglenes intézke- dés vagy beavatkó- zás tárgyában ho- zott határozat elle- ni fellebbezések	A határozat tartalma	
			Elutasítás	Elfogadás
Dokumentumokhoz való hozzáférés		2	2	
Állami támogatások		1		
Versenyjog		1	2	
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	1		1	
Közegészség		1	1	
ÖSSZESEN	1	5	6	

¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, figyelembe véve az összefüggés miatti egyesítéseket is (egyesített ügyek = egy ügy).

18. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2013) – Érkezett ügyek és ítéletek

Évek	Érkezett ügyek ¹							Ítéletek/ Vélemények ²
	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Közvetlen keresetek	Fellebbezések	Ideiglenes in- tézkedés vagy beavatkozás tárgyában ho- zott határozat elleni fellebbezések	Vélemény iránti kérelmek	Összesen	Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	
1953		4				4		
1954		10				10		2
1955		9				9	2	4
1956		11				11	2	6
1957		19				19	2	4
1958		43				43		10
1959		46			1	47	5	13
1960		22			1	23	2	18
1961	1	24			1	26	1	11
1962	5	30				35	2	20
1963	6	99				105	7	17
1964	6	49				55	4	31
1965	7	55				62	4	52
1966	1	30				31	2	24
1967	23	14				37		24
1968	9	24				33	1	27
1969	17	60				77	2	30
1970	32	47				79		64
1971	37	59				96	1	60
1972	40	42				82	2	61
1973	61	131				192	6	80
1974	39	63				102	8	63
1975	69	61			1	131	5	78
1976	75	51			1	127	6	88
1977	84	74				158	6	100
1978	123	146			1	270	7	97
1979	106	1 218				1 324	6	138
1980	99	180				279	14	132
1981	108	214				322	17	128
1982	129	217				346	16	185
1983	98	199				297	11	151
1984	129	183				312	17	165
1985	139	294				433	23	211
1986	91	238				329	23	174
1987	144	251				395	21	208
1988	179	193				372	17	238
1989	139	244				383	19	188

>>>

Évek	Érkezett ügyek ¹							Ítéletek/ Vélemények ²
	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Közvetlen keresetek	Fellebbezések	Ideiglenes in- tézkedés vagy beavatkozás tárgyában ho- zott határozat elleni fellebbezések	Vélemény iránti kérelmek	Összesen	Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	
1990	141	221	15	1		378	12	193
1991	186	140	13	1	2	342	9	204
1992	162	251	24	1	2	440	5	210
1993	204	265	17			486	13	203
1994	203	125	12	1	3	344	4	188
1995	251	109	46	2		408	3	172
1996	256	132	25	3		416	4	193
1997	239	169	30	5		443	1	242
1998	264	147	66	4		481	2	254
1999	255	214	68	4		541	4	235
2000	224	197	66	13	2	502	4	273
2001	237	187	72	7		503	6	244
2002	216	204	46	4		470	1	269
2003	210	277	63	5	1	556	7	308
2004	249	219	52	6	1	527	3	375
2005	221	179	66	1		467	2	362
2006	251	201	80	3		535	1	351
2007	265	221	79	8		573	3	379
2008	288	210	77	8	1	584	3	333
2009	302	143	105	2	1	553	1	376
2010	385	136	97	6		624	3	370
2011	423	81	162	13		679	3	370
2012	404	73	136	3	1	617		357
2013	450	72	161	5	2	690	1	434
Összesen	8 282	8 827	1 578	106	22	18 815	356	9 797

¹ Összesítő számok, a különleges eljárások nélkül.

² Nettó számok.

19. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2013) – Előzetes döntéshozatal iránti beérkezett kérelmek (tagállamonként és évenként)

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Egyéb ¹	Összesen
1961																			1											1
1962																			5											5
1963																1			5											6
1964												2							4											6
1965					4					2									1											7
1966																			1											1
1967	5				11					3						1			3											23
1968	1				4					1		1							2											9
1969	4				11					1						1														17
1970	4				21					2		2							3											32
1971	1				18					6		5				1			6											37
1972	5				20					1		4							10											40
1973	8				37					4		5				1			6											61
1974	5				15					6		5							7											39
1975	7			1	26					15		14				1			4										1	69
1976	11				28					8		12							14									1		75
1977	16			1	30			2		14		7							9								5			84
1978	7			3	46			1		12		11							38								5			123
1979	13			1	33			2		18		19				1			11								8			106
1980	14			2	24			3		14		19							17								6			99
1981	12			1	41					17		11				4			17								5			108
1982	10			1	36					39		18							21								4			129
1983	9			4	36			2		15		7							19								6			98
1984	13			2	38			1		34		10							22								9			129
1985	13				40			2		45		11				6			14								8			139
1986	13			4	18			4	2	1	19	5				1			16								8			91
1987	15			5	32			2	17	1	36	5				3			19								9			144

>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Egyéb ¹	Összesen
1988	30			4	34				1	38		28				2			26									16		179
1989	13			2	47		1	2	2	28		10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		4	2	6	21		25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		2	3	5	29		36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62			1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		1	5	7	22		24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44		2		13	36		46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66			4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		2	3	5	12		50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59			7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		2	11	10	17		18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		1	14	17	24		34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26		43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12		39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28		29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33		49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31		44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15		65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
2013	26	10	7	6	97	3	4	5	26	24		62	3	5	10		20		46	19	11	14	17	1	4	4	12	14		450
Összesen	739	65	34	155	2 050	15	72	166	313	886		1 227	5	30	23	83	84	2	879	429	60	116	63	5	24	83	111	561	2	8 282

¹ C-265/00. sz. Campina Melkunie ügy (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof).
C-196/09. sz. Miles és társai ügy (az Európai Iskolák Felülbírálati Bizottsága).

**20. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása
(1952–2013) – Előzetes döntéshozatal iránti beérkezett
kérelmek (tagállamonként és bíróságonként)**

			Összesen
Belgium	Cour constitutionnelle	28	
	Cour de cassation	90	
	Conseil d'État	68	
	Egyéb bíróságok	553	739
Bulgária	Върховен касационен съд	1	
	Върховен административен съд	10	
	Egyéb bíróságok	54	65
Cseh Köztársaság	Ústavní soud		
	Nejvyššího soudu	2	
	Nejvyšší správní soud	16	
	Egyéb bíróságok	16	34
Dánia	Højesteret	33	
	Egyéb bíróságok	122	155
Németország	Bundesverfassungsgericht		
	Bundesgerichtshof	184	
	Bundesverwaltungsgericht	109	
	Bundesfinanzhof	295	
	Bundesarbeitsgericht	26	
	Bundessozialgericht	75	
	Egyéb bíróságok	1 361	2 050
Észtország	Riigikohus	5	
	Egyéb bíróságok	10	15
Írország	Supreme Court	23	
	High Court	23	
	Egyéb bíróságok	26	72
Görögország	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	51	
	Egyéb bíróságok	105	166
Spanyolország	Tribunal Constitucional	1	
	Tribunal Supremo	49	
	Egyéb bíróságok	263	313
Franciaország	Conseil constitutionnel	1	
	Cour de cassation	107	
	Conseil d'État	83	
	Egyéb bíróságok	695	886
Horvátország	Ustavni sud		
	Vrhovni sud		
	Visoki upravni sud		
	Visoki prekršajni sud		

>>>

			Összesen
Olaszország	Corte Costituzionale	2	
	Corte suprema di Cassazione	119	
	Consiglio di Stato	101	
	Egyéb bíróságok	1 005	1 227
Ciprus	Ανώτατο Δικαστήριο	4	
	Egyéb bíróságok	1	5
Lettország	Augstākā tiesa	21	
	Satversmes tiesa		
	Egyéb bíróságok	9	30
Litvánia	Konstitucinis Teismas	1	
	Aukščiausiasis Teismas	9	
	Vyriausiasis administracinis teismas	7	
	Egyéb bíróságok	6	23
Luxemburg	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	12	
	Cour administrative	10	
	Egyéb bíróságok	51	83
Magyarország	Kúria	15	
	Fővárosi Ítéltábla	4	
	Szegedi Ítéltábla	2	
	Egyéb bíróságok	63	84
Málta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Egyéb bíróságok	2	2
Hollandia	Hoge Raad	239	
	Raad van State	95	
	Centrale Raad van Beroep	58	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	148	
	Tariefcommissie	35	
	Egyéb bíróságok	304	879
Ausztria	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	98	
	Verwaltungsgerichtshof	76	
	Egyéb bíróságok	250	429
Lengyelország	Trybunał Konstytucyjny		
	Sąd Najwyższy	6	
	Naczelny Sąd Administracyjny	24	
	Egyéb bíróságok	30	60
Portugália	Supremo Tribunal de Justiça	3	
	Supremo Tribunal Administrativo	51	
	Egyéb bíróságok	62	116

>>>

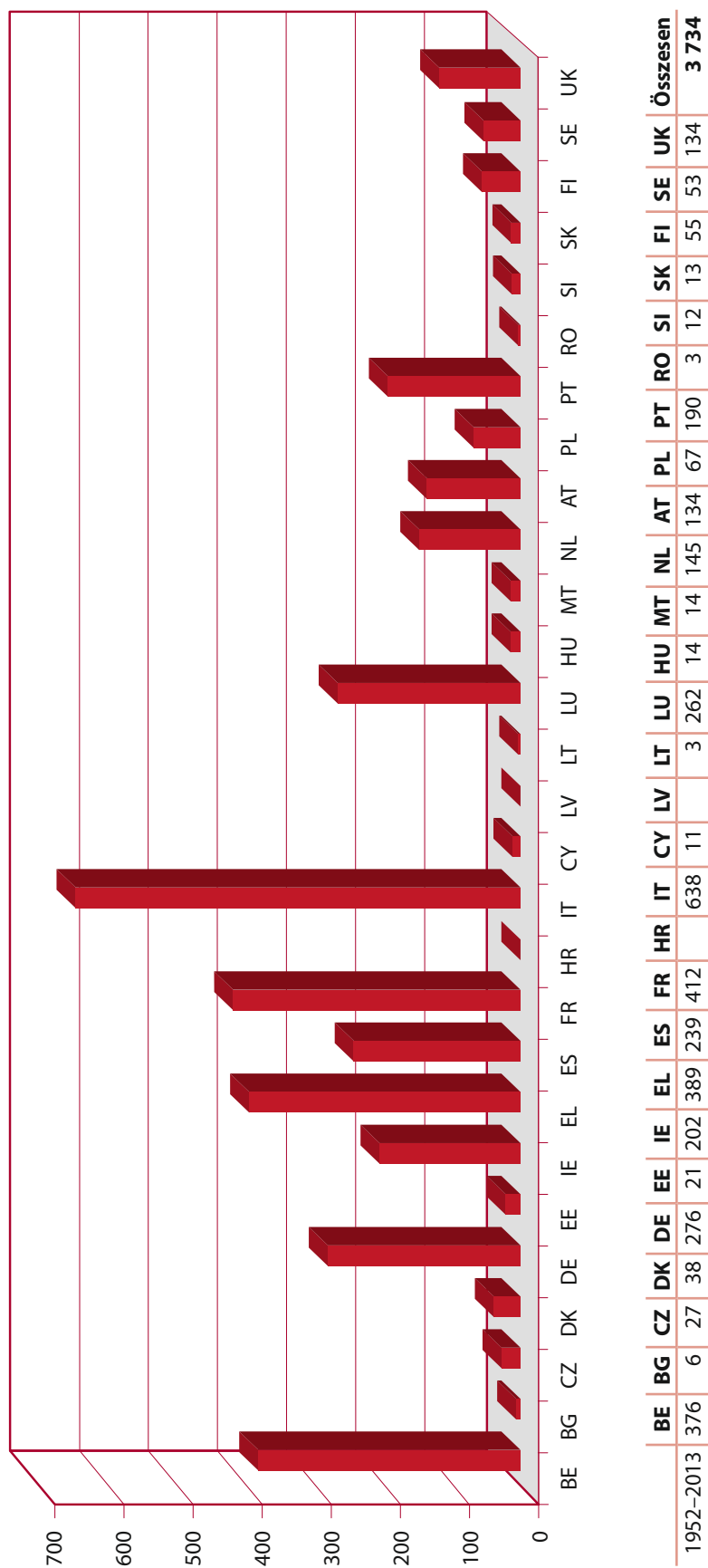
			Összesen
Románia	Înalta Curte de Casație și Justiție	6	
	Curtea de Apel	31	
	Egyéb bíróságok	26	63
Szlovénia	Ustavno sodišče		
	Vrhovno sodišče	2	
	Egyéb bíróságok	3	5
Szlovákia	Ústavný súd		
	Najvyšší súd	9	
	Egyéb bíróságok	15	24
Finnország	Korkein oikeus	13	
	Korkein hallinto-oikeus	42	
	Työtuomioistuin	3	
	Egyéb bíróságok	25	83
Svédország	Högsta Domstolen	17	
	Högsta förvaltningsdomstolen	5	
	Marknadsdomstolen	5	
	Arbetsdomstolen	3	
	Egyéb bíróságok	81	111
Egyesült Királyság	House of Lords	40	
	Supreme Court	5	
	Court of Appeal	73	
	Egyéb bíróságok	443	561
Egyéb	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	1	
	Az Európai Iskolák Felülbírálati Bizottsága ²	1	2
Összesen			8 282

¹ C-265/00. sz. Campina Melkunie ügy.

² C-196/09. sz. Miles és társai ügy.

21. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2013) – Tagállami kötelezettségesség megállapítása iránti beérkezett keresetek

1952–2013

II. fejezet

Törvényszék

A – A Törvényszék tevékenysége 2013-ban

Marc Jaeger elnök

A 2013-as évet a Horvát Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása és a Törvényszék első horvát tagjának, V. Tomljenović-nak az igazságszolgáltatási fórum testületében történő 2013. július 4-i fogadása jellemezte. Ezt a kinevezést C. Wetter kinevezése előzte meg, aki 2013. március 18-án lépett hivatalba a 2012. november 28-án a Bíróság főtanácsnokának kinevezett N. Wahl helyére. Ezenkívül J. Azizi (a Törvényszék bírása 1995-től), V. Vadapalas (a Törvényszék bírása 2004-től), S. Soldevila Frago és L. Truchot (mindketten a Törvényszék bírái 2007-től), valamint K. O'Higgins (a Törvényszék bírása 2008-tól) távozását követően 2013. szeptember 16-án V. Kreuschitzot, E. Bieliūnast, I. Ulloa Rubiót, S. Gervasonit, illetve A. M. Collinst nevezték ki a helyükre. Végül K. Jūrimāe (a Törvényszék bírása 2004-től) lemondását és a Bíróság bírájává történő kinevezését követően L. Madise lépett hivatalba a Törvényszéken 2013. október 23-án.

Ez a széles körű (a testület negyedére kiterjedő) megújítás újfent a Törvényszék összetételét jellemző instabil helyzet kiélezettségére utal, amelynek azon kihívással kellett szembenéznie, hogy 8 új tagot kellett a 28 tagból álló igazságszolgáltatási fórum kereti közé integrálni. Bármilyen megújító jellegűek is e körülmények, mindemellett befolyást gyakorolnak az igazságszolgáltatási fórum 2014-es tevékenységére.

2013-ban, amely a háromévenkénti megújítás éve volt, az elnök megválasztására is sor került, ugyanakkor első alkalommal került sor elnökhelyettes, H. Kanninen megválasztására, továbbá sor került a tanácselnökök, M. E. Martins Ribeiro, S. Papasavvas, M. Prek, A. Dittrich, S. Frimodt Nielsen, M. van der Woude, D. Gratsias és G. Berardis megválasztására. Ez alkalommal az igazságszolgáltatási fórum teljesítményének további fokozása céljából sor került egy kilencedik tanács létrehozatalára is.

Statistikai szempontból a 2013-as év tanulságokban gazdag volt. Egyrészt a Törvényszék egymást követő harmadik évben bizonyította az ügyek feldolgozására irányuló képességének megerősítését, amely a bevezetett belső reformokból és munkamódszereinek folyamatos optimalizálásából eredt. 2013-ban így 702 ügyet tudott befejezni (a háromévenkénti megújítással kapcsolatos, erős szervezeti kényszer ellenére), ezzel az utóbbi három évben a befejezett ügyek évi átlaga körülbelül 700 ügyre emelkedett. Összehasonlításképp, ugyanezen átlag 2008-ban 480 ügy körül volt. Az elmúlt öt évben a hatékonyságnövekedés az igazságszolgáltatási fórum eredményességének több mint 45%-os növekedését tette lehetővé. Másrészt a beérkezett ügyek történelmi rekordot értek el a 790 új üggyel, vagyis a 2012-es évhez képest közel 30%-os emelkedés következett be. Így különösen nyilvánvalóan nyert megerősítést a Törvényszék előtt – különösen a szellemi tulajdonjog területén – indított peres eljárások növekedésére irányuló általános tendencia. Ebből fakadt a folyamatban lévő ügyek számának érzékelhető növekedése, amely meghaladta az 1300 ügyet (1325). Végül, ami az eljárások időtartamát illeti, noha azt összességében tekintve (vagyis ideértve a végzéssel befejezett ügyeket is) 10% körüli (26,9 hónap időtartalommal), a körülményekből adódó meghosszabbodás jellemezte, ki kell emelni, hogy ami az ítélettel befejezett ügyeket illeti, a 2012-es évhez képest körülbelül egy hónapos csökkenés figyelhető meg, és az átlagos időtartam 30,6 hónap.

Ezen különböző tényezők vizsgálata rámutat arra, hogy – habár az igazságszolgáltatási fórum által a hatékonyságának javítása céljából tett lépés meghozta gyümölcsét – a Törvényszék azonban nem ura sem összetétele stabilitásának, sem pedig munkaterhének. Így az eddiginél még inkább a hatáskörrel rendelkező uniós hatóságok feladata, hogy tudatára ébredjenek azon feltétlen

szükségnek, hogy olyan eszközöket bocsássonak a Törvényszék rendelkezésére, amelyek lehetővé teszik számára alapvető feladatának betöltését, nevezetesen a hatékony bírói jogvédelemhez való jog biztosítását, amely kötelezettségeket ír elő az uniós bíróság számára mind a bírósági felülvizsgálat minősége és intenzitása, mind pedig a gyorsaság tekintetében.

A Törvényszék eljárási szabályzatának átdolgozása, amelyet 2014 elején terjeszt az Európai Unió Tanácsa elé, lehetővé teszi az eljárási rendelkezéseinek modernizálását, valamint újabb hatékonyságnövekedést. Azonban nyilvánvaló, hogy nem lehet szó olyan válaszról, amely megfordítja az igazságszolgáltatási fórum ítélkezési kapacitása és az előtte kezdeményezett peres eljárások tömege között fennálló jelentős különbséget.

A következő oldalak megkísérelnek – szükségképpen szelektív – áttekintést adni az ítélkezési gyakorlatban bekövetkezett azon fejleményekről, amelyek a 2013-as évet jellemezték, és amelyek alátámasztják a közvetlen kereseteket a közös jog alapján elbíráló európai bíróság feladatának jelentőségét mind gazdasági szempontból, mind pedig az olyan területeken, mint az közegészségügy, a közös kül- és biztonságpolitika vagy a környezet.

I. A jogszerűséggel kapcsolatos jogviták

Az EUMSZ 263. cikk alapján előterjesztett keresetek elfogadhatósága

1. A keresettel megtámadható jogi aktus fogalma

A T-556/11. sz., *European Dynamics Luxembourg és társai kontra OHIM* ügyben 2013. szeptember 12-én hozott végzésben a Törvényszéknek alkalmá nyílt arról a kérdésről határozni, hogy a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) elnökének azon, nyílt pályázati eljárásban elfogadott határozata, amely a szóban forgó közbeszerzési szerződést más ajánlattevőknek ítélte oda, megsemmisítés iránti keresettel megtámadható jogi aktusnak minősül-e, amit vitatott az OHIM.

A Törvényszék legelőször is kiemeli, hogy az EUMSZ 263. cikke első bekezdésének második mondata új elsődleges jogi rendelkezésnek minősül, amelynek értelmében az európai uniós bíróság megvizsgálja továbbá az Unió szervei vagy hivatalai által elfogadott, harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusok jogszerűségét. Ez a rendelkezés a korábbi EK 230. cikk első bekezdése szövegének egyik jelentős hiányosságát hivatott pótolni azáltal, hogy kifejezetten megnyitja az uniós bíróság előtti jogorvoslati lehetőséget az EUSZ 13. cikk szerinti uniós intézmények aktusain kívül az Unió szervei vagy hivatalai jogi kötéserővel rendelkező aktusaival szemben is. Márpedig meg kell állapítani, hogy a 207/2009/EK rendelet¹ 115. cikkének (1) bekezdése alapján az OHIM az EUMSZ 263. cikk első bekezdésének második mondata értelmében az Unió hivatalának minősül. Következésképpen a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik az OHIM harmadik személyekre joghatással járó aktusai, köztük az elnök közbeszerzési tárgyban hozott aktusai ellen indított keresetek elbírálására.

A Törvényszék ezt követően emlékeztetett arra, hogy a 207/2009 rendelet 122. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy „[az OHIM] elnöke olyan aktusainak törvényességét, amelyek ellenőrzését a közösségi jog nem utalja más szerv hatáskörébe, [...] a Bizottság ellenőrzi”. Így e rendelkezés tárgyi hatályát az OHIM elnöke aktusainak jogszerűsége fölött más szerv által

¹ A közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 78., 1. o.).

gyakorolt felülvizsgálat hiányának feltétele határozza meg. A Törvényszék azonban úgy ítélte meg, hogy őt magát „más szervnek” kell tekinteni, amennyiben ilyen felülvizsgálatot gyakorol. Az EUMSZ 263. cikk hatálybalépése óta azon cél, hogy az Európai Bizottság határozatot hozzon abból a célból, hogy az Unió szervei vagy hivatalai által elfogadott aktusok ellen – legalább közvetett módon – megnyíljon az uniós bíróság előtti jogorvoslati lehetőség, okafogyottá vált, és nem igazolhatja a 207/2009 rendelet 122. cikke szerinti eljárás állítólagos kötelező jellegét az uniós bírósághoz fordulást megelőző lépésként.

2. A végrehajtási intézkedéseket maga után nem vonó rendeleti jellegű jogi aktus fogalma

2013-ban a Törvényszék jelentős mértékben pontosította az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének értelmében vett, végrehajtási intézkedéseket nem tartalmazó rendeleti jellegű jogi aktus fogalmát.

A T-551/11. sz., *BSI kontra Tanács* ügyben 2013. február 5-én hozott végzésben (az EBHT-ban nem tették közzé), amelynek tárgya a 91/2009/EK rendelettel² kivetett dömpingellenes vám kiterjesztéséről szóló 723/2011/EU végrehajtási rendelet³ megsemmisítése volt, a Törvényszék, miután előzetesen megállapította, hogy a megtámadott rendelet az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének értelmében vett rendeleti jellegű jogi aktus, megjegyezte, hogy a végrehajtási intézkedéseket nem tartalmazó rendeleti jellegű jogi aktus fogalmának elemzésekor figyelembe kell venni az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének célkitűzését. Ez arra irányul, hogy lehetővé tegye valamely természetes vagy jogi személy részére, hogy eljárást indítson az olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek őt közvetlenül érintik, és amelyek nem tartalmaznak végrehajtási intézkedéseket, elkerülve ezáltal azt az esetet, hogy ezen személynek jogot kelljen sértenie ahhoz, hogy bírósághoz fordulhasson.

A jelen ügyben a Törvényszék megállapította, hogy amennyiben a hatáskörrel rendelkező nemzeti vámhatóságok által a felperes részére kibocsátott határozatokat mindenképpen a megtámadott rendelet alapján fogadták el, ez utóbbi végrehajtási intézkedéseket tartalmaz az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének értelmében. E megállapítást nem kérdőjelezi meg az e rendelkezés által követett cél, mivel a felperes főszabály szerint megtámadhatta volna a megtámadott rendelet nemzeti végrehajtási intézkedéseit, és ezzel összefüggésben hivatkozhatott volna azok jogellenességére a nemzeti bíróságok előtt, amelyek alkalmazhatták volna a határozathozatal előtt az EUMSZ 267. cikk rendelkezéseit anélkül, hogy előzetesen meg kellett volna sérteniük a megtámadott rendeletet. Ugyanez volt érvényes a felperes arra alapított érvére is, hogy az egyéni jogainak védelme veszélybe került volna, mivel az EUMSZ 267. cikkben foglalt előzetes döntéshozatali eljárás nem biztosított volna számára teljes és hatékony bírói jogvédelmet. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az uniós bíróságok a hatékony bírói jogvédelemhez való jog fényében a hatásköreik túllépése nélkül nem értelmezhetik akként az egyének rendeletekkel szembeni keresetösségi jogát, hogy az ezen, a Szerződésben kifejezetten előírt feltételektől való eltéréshez vezessen.

² A Kínai Népköztársaságból származó egyes vas vagy acél kötőelemek behozatalára végleges dömpingellenes vám kivetéséről szóló, 2009. január 26-i 91/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 29., 1. o.).

³ A 91/2009/EK rendelettel a Kínai Népköztársaságból származó egyes vas vagy acél kötőelemek behozatalára kivetett végleges dömpingellenes vámnak a Malajziában feladott, akár Malajziából származóként, akár nem ilyenként bejelentett egyes vas vagy acél kötőelemek behozatalára történő kiterjesztéséről szóló, 2011. július 18-i 723/2011/EU tanácsi végrehajtási rendelet (HL L 194., 6. o.).

A Törvényszéknek szintén e fogalmat kellett értelmeznie a T-93/10. sz., *Bilbaína de Alquitranes és társai kontra ECHA* ügyben 2013. március 7-én hozott ítéletben (fellebbezett), amelynek tárgya az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) azon határozatának megsemmisítése iránti kereset volt, amely a kőszénkátrányból magas hőmérsékleten képződő szurokkokszt az 1907/2006/EK rendelet⁴ 57. cikkének a), d) és e) pontjában szereplő kritériumokat teljesítő, különös aggodalomra okot adó anyagként azonosította.

A Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének értelmében vett rendeleti jellegű jogi aktus fogalmát úgy kell érteni, hogy az valamennyi általános hatályú jogi aktusra vonatkozik, a jogalkotási aktusok kivételével. Ilyen jogi aktus a szóban forgó ügyben szereplőhöz hasonló határozat. Ezen határozat általános hatályú annyiban, amennyiben meghatározott helyzetekre alkalmazandó, valamint általánosan és absztrakt módon meghatározható személycsoporttal, vagyis többek között valamennyi, az 1907/2006 rendelet 31. cikke (9) bekezdése a) pontjának és 34. cikke a) pontjának hatálya alá tartozó természetes vagy jogi személlyel szemben joghatásokat fejt ki. Ezenfelül az ilyen határozat nem minősül jogalkotási aktusnak, mivel azt nem az EUMSZ 289. cikk (1)–(3) bekezdése szerinti rendes jogalkotási eljárás vagy különleges jogalkotási eljárás keretében fogadták el. Végül a megtámadott aktus, amelyet az 1907/2006 rendelet 59. cikke alapján fogadtak el, nem tartalmaz egyetlen végrehajtási intézkedést sem, mivel a különös aggodalomra okot adó anyagként történő azonosítás megalapozza a tájékoztatási kötelezettségeket, anélkül, hogy más intézkedésekre lenne szükség.

A Törvényszék egyebek mellett megjegyzi, hogy az EUMSZ 263. cikk első bekezdése kifejezetten említi az Unió szervei vagy hivatalai által elfogadott, harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusok jogszerűségének felülvizsgálatát. A Szerződés megszövegezői így kinyilvánították azon szándékukat, hogy főszabály szerint az ECHA – mint az Unió hivatala – jogi aktusait is az uniós bíróság felülvizsgálata alá vessék. Ezenfelül az ECHA 1907/2006 rendelet 75. cikkének (1) bekezdése szerinti feladata – nevezetesen az említett rendelet technikai, tudományos és adminisztratív feladatainak irányítása és egyes esetekben kivitelezése, valamint ezen feladatok uniós szintű összehangjának biztosítása – nem zárja ki a rendeleti jellegű jogi aktusok elfogadására vonatkozó hatáskört.

Végül a T-400/11. sz., *Altadis kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 9-én hozott végzésben egy külföldi vállalkozásban való részesedésszerzés esetén az üzleti és cégértékre alkalmazott adózási amortizációt lehetővé tevő támogatási programot a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító bizottsági határozat részleges megsemmisítése iránti kérelemről volt szó. A Bizottság azt állította, hogy a megtámadott határozat alapján több nemzeti végrehajtási intézkedést kellett elfogadni, nevezetesen többek között a vitatott szabályozás nemzeti jogalkotó általi hatályon kívül helyezését, a vitatott szabályozás alapján nyújtott jogellenes támogatások kedvezményezettektől történő, adóhatóságok általi visszatéríttetését, valamint a szóban forgó adókedvezmény ugyanezen hatóságok általi odaítélésének elismerését vagy megtagadását.

A Törvényszék megjegyezte, hogy az EUMSZ 288. cikk negyedik bekezdése értelmében a jelen ügyben szereplőhöz hasonló határozat kizárólag azokra nézve kötelező teljes egészében, akiket címzettként megjelöl. Ezért a vitatott szabályozásból eredő előnyök megtagadásának,

⁴ A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 396., 1. o., helyesbítések: HL L 136., 2007.5.29., 3. o.; HL L 141., 2008.5.31., 22. o.; HL L 36., 2009.2.5., 84. o. és HL L 118., 2010.5.12., 89. o.).

a már biztosított adókedvezmények eltörlésének és az e szabályozás keretében nyújtott támogatások visszatéríttetésének kötelezettsége a megtámadott határozatnak a tagállammal, vagyis a határozat címzettjével szembeni kötelező jogkövetkezménye. A vitatott szabályozás kedvezményezettjei vonatkozásában a megtámadott határozat azonban nem vált ki ilyen joghatásokat. A megtámadott határozat 1. cikkének (1) bekezdése az említett szabályozás egyes kedvezményezettjei vonatkozásában nem határozza meg a vitatott szabályozás belső piaccal való összeegyeztethetetlenségének következményeit, mivel az összeegyeztethetetlenség e kimondása önmagában nem keletkeztet semmilyen tilalmat vagy előírást e kedvezményezettekkel szemben. Ráadásul az összeegyeztethetetlenségnek a vitatott szabályozás egyes kedvezményezettjei vonatkozásában nem feltétlenül ugyanaz a hatása. Ezért az összeegyeztethetetlenség következményeit egyénileg kell meghatározni a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok által kibocsátott olyan aktusban, mint az adó-ellenőrzési határozat, amely a megtámadott határozat 1. cikke (1) bekezdésének az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett végrehajtási intézkedését képezi. E tekintetben közömbös, hogy az érintett tagállam a megtámadott határozat végrehajtása tekintetében nem rendelkezett semmilyen mérlegelési mozgástérrel, mivel ha a mérlegelési jogkör hiánya olyan kritérium lenne, amelyet annak vizsgálata előtt meg kellene vizsgálni, hogy teljesül-e a felperes közvetlen érintettségével kapcsolatos feltétel, a végrehajtási intézkedéseket nem tartalmazó jogi aktus létezésével kapcsolatos feltétel eltérne a közvetlen érintettséggel kapcsolatos feltételtől.

A vállalkozásokra alkalmazandó versenyszabályok

1. Általános rendelkezések

a) Panasz – Újbóli vizsgálat

A T-104/07. és T-339/08. sz., *BVGD kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2013. július 11-én hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé) alapjául szolgáló ügyek lehetővé tették, hogy a Törvényszék arról határozzon, hogy a Bizottságnak lehetősége van-e egy panaszt elutasító határozatot követően kiegészítő eljárást indítani az említett határozat tárgyát képező helyzet újbóli megvizsgálása érdekében. Ezen ügyek alapjául azon panasz szolgált, amelyet a Belgische Vereniging van handelaars in- en uitvoerders geslepen diamant (BVGD), a vágottgyémánt-nagykereskedők, -importőrök és -exportőrök belga szövetsége egy ezen ágazatban tevékenykedő társaság ellen nyújtott be a Bizottsághoz. A BVGD szerint az említett társaság és annak ügyfelei között kötött, a nyersgyémántok szállítási rendszerének létrehozására vonatkozó megállapodások ellentétesek az EUMSZ 101. cikkel és az EUMSZ 102. cikkel. A Bizottság, miután e panaszt elutasította azzal az indokkal, hogy a Közösségnek nem fűződik érdeke a vizsgálatának folytatásához, a Törvényszék által időközben az *Alrosa kontra Bizottság* ügyben 2007. július 11-én hozott ítélet⁵ fényében úgy határozott, hogy a panaszt újból megvizsgálja, és e célból kiegészítő eljárást indít.

A felperes érvét megvizsgálva, amely szerint a Bizottság csak akkor jogosult a határozatok felülvizsgálatára, ha azok joghátrányt vagy szankciót szabnak ki, amiről a jelen ügyben nem volt szó, a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a Bíróság már az első ítéleteiben elismerte a tagállamok jogain alapuló azon általános jogelvet, amely értelmében a közigazgatás egy egyedi közigazgatási aktust felülvizsgálhat, és adott esetben azt visszavonhatja. Így sor kerülhet egy kedvező jogellenes közigazgatási aktusnak vagy egy alanyi jogokat keletkeztető aktusnak a visszavonására, feltéve, hogy a jogi aktust meghozó intézmény követi az ésszerű határidő betartására és az aktus

⁵ A T-170/06. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 2007., II-2601. o.).

kedvezményezettjének bizalomvédelemhez való jogára vonatkozó feltételeket, aki az aktus jogszerűségében okkal bízhatott.

Ezenkívül nem kifogásolható, hogy a Bizottság nem vonta vissza az eredeti elutasító határozatot, hogy ezután új elutasító határozatot hozzon, mivel az ilyen visszavonás ellentétes lett volna a közigazgatási aktusok visszavonásának általános elvére vonatkozó ítélkezési gyakorlattal. Ugyanis, még ha a szóban forgó aktus nem is keletkeztet alanyi jogokat, amint egy elutasító határozat esetén erről van szó, az uniós bíróság különösen a megfelelő ügyintézés elvére és a jogbiztonság elvére támaszkodva a visszavonás lehetőségét kizárólag a jogellenes aktusokra korlátozza. Márpedig, mivel csak az elutasító határozat jogalapjainak egyikét nyilvánították jogellenesnek, majd semmisítették meg a fent hivatkozott *Alrosa kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben, a kiegészítő eljárás csak e jogalapra vonatkozhatott, és az elutasító határozatot csak akkor lehetett volna visszavonni, ha a Bizottság a vitatott megállapodást kötő társaságok kötelezettségvállalásainak hiányából arra következtetett volna, hogy az e megállapodásra vonatkozó vizsgálatot folytatni kell, mivel a szóban forgó jogellenesség így érinti a panasz elutasításáról való döntést. Így eljárva a Bizottság nem keverte össze a visszavonási eljárásra vonatkozó elemeket az ügy érdemével, amelyet az elegendő közösségi érdek hiánya jellemzett, hanem egyszerűen azt vizsgálta meg, hogy a valamely aktus visszavonásához megkövetelt feltétel, azaz az aktus jogellenessége a jelen ügyben teljesült-e.

b) **Helyszíni vizsgálatok – A helyszíni vizsgálatok rendszerének jogszerűsége**
(az 1/2003/EK rendelet 20. cikkének (4) bekezdése)

A T-289/11., T-290/11. és T-521/11. sz., *Deutsche Bahn és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2013. szeptember 6-án hozott ítélet (fellebbezett) alapjául szolgáló ügyek alkalmat adtak arra, hogy a Törvénytörvény megvizsgálja az 1/2003/EK rendelet⁶ 20. cikkének (4) bekezdésével létrehozott helyszíni vizsgálati rendszer jogszerűségét a Bizottság több, a vasúti szállítási ágazatra vonatkozó határozata ellen benyújtott keresetek keretében, amely határozatok arra kötelezték a felpereseket, hogy vessék alá magukat helyszíni vizsgálatoknak. A felperesek úgy érveltek, hogy a vitatott határozatok, mivel azokat előzetes bírósági felhatalmazás nélkül hozták, nem tartották tiszteletben a magánlakás sérthetlenségének elve által előírt garanciákat. Ezzel összefüggésben hivatkoztak továbbá többek között az 1/2003 rendelet fent említett rendelkezését érintő jogellenességi kifogásra is.

E tekintetben a Törvénytörvény először is megállapította, hogy az e rendelkezés alapján a Bizottságot megillető helyszíni vizsgálati jogköröknek valamely vállalkozásnál történő gyakorlása a vállalkozás magánélethez, magánlakáshoz és magánlevelezéshez való jogába történő nyilvánvaló beavatkozásnak minősül. Az 1/2003 rendelettel és különösen annak 20. cikke (4) bekezdésével létrehozott rendszer azonban megfelelő és kielégítő garanciákat biztosít, amelyek a garanciák öt kategóriája révén e jogköröket kellően szigorú keretek közé szorítják, amely ellensúlyozhatja az előzetes bírósági felhatalmazás hiányát. A Törvénytörvény megállapította, hogy az 1/2003 rendelet által bevezetett rendszernek a jelen ügyben való alkalmazási módja lehetővé tette, hogy a garanciák fent említett öt kategóriájának mindegyike biztosított volt. A helyszíni vizsgálatokat elrendelő határozatok tartalmazták különösen az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdésében előírt elemeket.

⁶ A[z] [EUMSZ 101. cikkben és az EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.).

Először is, a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatnak meg kell jelölnie a helyszíni vizsgálat tárgyát és célját, meg kell határoznia a vizsgálat kezdetének napját, és fel kell tüntetnie az 1/2003 rendelet 23. és 24. cikkében előírt szankciókat, valamint azt a jogot, hogy e határozat az uniós bírósággal felülvizsgáltatható. Az indokolásnak azokat a feltételezéseket és vélelmeket is meg kell jelölnie, amelyeket a Bizottság ellenőrizni szándékozik. Másodszor, azok az iratok, amelyek nem szakmai jellegűek, vagyis amelyek nem függenek össze a vállalkozás piaci tevékenységével, ki vannak zárva a Bizottság által indított vizsgálat köréből, és a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat alapján lefolytatott vizsgálatot érintett vállalkozásoknak lehetőségük van arra, hogy jogi képviselőben részesüljenek, vagy akár megőrizték az ügyvéd és ügyfele közötti levelezés bizalmas jellegét. Egyébiránt a Bizottság nem kötelezheti az érintett vállalkozást arra, hogy olyan válaszokat adjon, amelyek révén be kellene ismernie olyan jogsértés fennállását, amelyet a Bizottságnak kell bizonyítania. Ezen elv azokra a kérdésekre is irányadó, amelyeket a vizsgálók az 1/2003 rendelet 20. cikkének (4) bekezdése alapján lefolytatott helyszíni vizsgálat során tehetnek fel. Harmadszor, a Bizottság nem rendelkezik olyan túlzott mértékű kényszerítő eszközökkel, amelyek ténylegesen kiűsítenek a helyszíni vizsgálatot szembeni, az 1/2003 rendelet 20. cikkének (6) bekezdése értelmében vett ellenállás lehetőségét. Így a Bizottság tisztviselői nem kényszeríthetik ki a helyiségekhez vagy tárolókhoz való hozzáférést, illetve nem kényszeríthetik a vállalkozás személyi állományát ilyen hozzáférés biztosítására, a vállalkozás felelős személyeinek engedélye nélkül pedig házkutatást sem végezhetnek. Negyedszer, a Bizottság köteles azon állam nemzeti hatóságainak támogatását igénybe venni, amelynek területén a helyszíni vizsgálatot le kell folytatni. Ez az eljárás az érintett tagállamra jellemző, adott esetben bírósági felülvizsgálati mechanizmusok alkalmazását indítja el. Végül ötödször, a helyszíni vizsgálatot járó beavatkozás keretek közé szorításának a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozat jogszerűsége felett az uniós bíróság által gyakorolt utólagos felülvizsgálat is az alapját képezi, és e felülvizsgálat létezése különösen fontos, mivel ellensúlyozhatja az előzetes bírósági felhatalmazás hiányát.

c) Bírósági felülvizsgálat – Korlátlan felülvizsgálat

A T-462/07. sz., *Galp Energía España és társai kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítéletben (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék kifejtette, hogy az, hogy a jogszerűség vizsgálata keretében nem lehet figyelembe venni valamely, a megtámadott határozatban figyelmen kívül hagyott körülményt, úgymint a jelen ügyben a Petrogal Española, SA (később Galp Energía España, SA) bitumenértékesítési igazgatójának a keresetlevélhez mellékelt nyilatkozatát, a korlátlan felülvizsgálati jogkör keretében nem érvényesül.

E jogkör feljogosítja a Törvényszéket arra, hogy a felek által hivatkozott valamennyi ténykörülményt figyelembe véve a megtámadott aktust megváltoztassa. Ebből következik, hogy az, hogy a jogszerűség vizsgálata keretében a Bizottság nem érhetette el az indokolás helyettesítését, nem zárta ki azt, hogy a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogköre keretében figyelembe vegye a vitatott nyilatkozatot, amely lehetővé tette annak bizonyítását, hogy a felperesek tudtak a kifogásolt jogsértés egyik alkotóeleméről, mivel az ügy iratainak összessége a felek közötti kontradiktórium vita tárgyát képezte.

Ez annál is inkább igaz, mivel a bíróságok összege arányos jellegének értékelése olyan további információk benyújtását és figyelembevételét igazolhatja, amelyeknek a határozatban való megemlíttését mint olyat az EUMSZ 296. cikkben előírt indokolási kötelezettség nem követeli meg. Erről van szó különösen olyan információk esetén, amelyek meghatározott időszak vonatkozásában bizonyos jogsértő magatartások valamely vállalkozásnak való betudására vonatkoznak. Ezenkívül nem kizárt az sem, hogy a jogsértés megállapítására is további információk vonatkozhatnak. A korlátlan felülvizsgálati jogkör ugyanis, amely lehetővé teszi, hogy a Törvényszék ilyen információkat figyelembe vegyen, akkor is gyakorolható, ha a hivatkozott kifogás a jogsértés

megállapítására vonatkozik, mivel e kifogás, amennyiben megalapozottnak bizonyul, alkalmas a bírság összegének megváltoztatására. Végül a korlátlan felülvizsgálati jogkör Törvényszék általi gyakorlása, ideértve azt is, amikor a jogsértés megállapítását vitatják, lehetővé teszi a Törvényszék számára a bírság összegének csökkentését, mégpedig akkor is, ha a vitatott határozat akárcsak részleges megsemmisítése nem lenne lehetséges. Erről van szó például akkor, ha – noha a felperes jogsértésben való részvételének megállapításakor a Bizottság által alapul vett körülmények közül néhány nem bizonyított – e megállapítás nem indokolja a vitatott határozat megsemmisítését, hanem csak a bírság összegének csökkentését, annak figyelembevétele érdekében, hogy a felperes részvétele kevésbé aktív vagy kevésbé rendszeres volt.

d) Ésszerű határidő – Bíróági eljárás

A T-497/07. sz., *CEPSA kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítéletben (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék kimondta, hogy a bíróági eljárás ésszerűtlen határidejére alapított kifogás elfogadhatatlan, ha azt ugyanazon kereset keretében hozzák fel, mint amely arra az eljárásra vonatkozik, amelyben állítólag figyelmen kívül hagyták az ésszerű határidő elvét. Ellenkező esetben a keresetet elbíráló ítélkező testületnek e kifogást megvizsgálva saját magatartásának vétkes vagy jogellenes voltáról kellene határoznia, ami az objektív pártatlanságát illetően a felperesben jogszerű kételyeket kelthetne. A Törvényszék ezenkívül kiemelte, hogy a jelen ügyben a szóban forgó kifogás elfogadhatatlansága egyáltalán nem sértette a felperes bírósághoz forduláshoz való jogát, mivel a felperes elfogadhatóan hivatkozhatott volna e kifogásra a Törvényszék ítéletével szemben benyújtott fellebbezés keretében, akár az EUMSZ 268. cikk és az EUMSZ 340. cikk alapján benyújtott, szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti keresetben.

2. Az EUMSZ 101. cikk területét érintő fejlemények

a) Az összehangolt magatartás fennállásának bizonyítása

A T-401/08. sz., *Säveltäjain Tekijänoikeustoimisto Teosto kontra Bizottság* ügyben 2013. április 12-én hozott ítélet⁷ alapjául szolgáló ügy lehetővé tette, hogy a Törvényszék pontosításokkal szolgáljon az összehangolt magatartás fennállásának bizonyítását illetően a Bizottságot terhelő bizonyításra vonatkozó követelmények terjedelmét illetően.

E tekintetben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy amikor a Bizottság által az összehangolt magatartás fennállásának megállapításakor követett érvelés azon a feltevésen alapul, hogy a határozatában bizonyított tényállás nem magyarázható mással, csak a vállalkozások közötti összehangolással, az érintett vállalkozásoknak elegendő csupán olyan körülmények fennállását bizonyítaniuk, amelyek más megvilágításba helyezik a Bizottság által leírt tényállást, és így a bizottsági érvelést helyettesítő más magyarázatot adnak e tényállásra. Ezen elv azonban nem alkalmazható akkor, ha a vállalkozások közötti összehangolás bizonyítása nem a piaci magatartások párhuzamossága pusztán megállapításának eredménye, hanem olyan bizonyítékoké, amelyekből kitűnik, hogy a magatartásokat összehangolás eredményezte. Ez esetben az érintett vállalkozásoknak nem csupán az a feladata, hogy egy állítólagos alternatív magyarázatot nyújtsanak a Bizottság által megállapított tényállásra, hanem hogy a Bizottság által e bizonyítékokra figyelemmel megállapított tényállás fennállását vitassák.

⁷ Ezen ügy azon 22 ügy közé tartozik, amelyek a zeneművek nyilvános előadásához fűződő jogok kezelésének feltételeire és a közös jogkezelő társaságok által adott engedélyekre vonatkoztak. A Törvényszék a megtámadott határozatot a felpereseket érintő részében ezen ügyek közül 21-ben megsemmisítette.

E megfontolásokra tekintettel a Törvényszék megállapította, hogy a jelen ügyben a párhuzamos magatartásra vonatkozó, az összehangolás fennállásával kapcsolatos magyarázattól eltérő magyarázatok létezésének értékelése előtt azt a kérdést kell megvizsgálni, hogy a Bizottság a felperesnek felrótt, a vitatott megállapodásokban foglalt és az egyes országok területére történő korlátozásokra vonatkozó jogsértés fennállását a párhuzamos magatartás pusztá megállapításán túlmenő bizonyítékokkal bizonyította-e. A Törvényszék hangsúlyozza, hogy e kérdés vizsgálata megelőzi az összehangolás fennállásával kapcsolatos magyarázattól eltérő magyarázatok megalapozottságának vizsgálatát, ugyanis amennyiben a Törvényszék arra a következtetésre jut, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban ilyen bizonyítékokat nyújtott, az említett magyarázatok – még ha hihetők is – nem cáfolják e jogsértés megállapítását.

A Bizottság által – anélkül hogy a közös jogkezelő társaságok kérdéses párhuzamos magatartására támaszkodott volna – az összehangolt magatartás bizonyítása érdekében előadott elemek bizonyító erejét illetően a Törvényszék többek között kiemelte, hogy az említett társaságoknak a Confédération internationale des sociétés d'auteurs et compositeurs (Szerzők és Zeneszerzők Egyesületeinek Nemzetközi Szövetsége, CISAC) által irányított tevékenységek keretében folytatott megbeszéléseivel kapcsolatosan a Bizottság maga is hangsúlyozta, hogy a megtámadott határozat nem tiltotta meg a közös jogkezelő társaságok közötti kölcsönös képviselő rendszerét, sem a felhatalmazások által nyújtott bármilyen formájú területi korlátozást. Továbbá a Bizottság nem kifogásolta a közös jogkezelő társaságokkal szemben, hogy a CISAC által irányított tevékenységek keretében bizonyos együttműködést folytattak. A Bizottság kifogása az összes említett társaság területi korlátozásokkal kapcsolatosan elfogadott megközelítésének összehangolt jellegére vonatkozott. Ennélfogva az a pusztá tény, hogy a közös jogkezelő társaságok a CISAC által irányított tevékenységek keretében találkoztak, és hogy különböző formájú együttműködés állt fenn közöttük, önmagában nem minősült tiltott összehangolásra utaló valószínűsítő körülménynek. Ugyanis, amennyiben a versenyjog megsértésével vádolt vállalkozások között folytatott találkozók háttere azt mutatja, hogy e találkozók szükségesek voltak annak érdekében, hogy együttesen vitassanak meg az említett jogba nem ütköző kérdéseket, a Bizottság nem vélemezheti, hogy e találkozók célja versenyellenes magatartásokra vonatkozó összehangolás volt. E tekintetben a Törvényszék azt állapította meg, hogy a Bizottság egyáltalán nem bizonyította azt, hogy a CISAC által szervezett találkozók, amelyekben a felperes is részt vett, az egyes országok területére történő korlátozásokkal kapcsolatos versenykorlátozásra vonatkoztak volna.

A közös jogkezelő társaságok párhuzamos magatartására vonatkozó, az összehangolás fennállásával kapcsolatos magyarázattól eltérő magyarázatok hihető jellegét illetően a Törvényszék különösen megállapította, hogy a Bizottság nem utasíthatja el a felperes által e társaságok párhuzamos magatartása tekintetében adott, a zeneművek jogellenes felhasználásával szembeni küzdelem szükségessége általi igazolásban álló magyarázatot pusztán arra az állításra támaszkodva, miszerint léteznek olyan technikai megoldások, amelyek lehetővé teszik a távfelügyeletet a megtámadott határozat tárgyát képező felhasználási módok tekintetében. E tekintetben, amikor a Bizottság bizonyos példákat hoz fel az érintett vállalkozás elmélete hihetőségének megkérdőjelezésére, az ő feladata bizonyítani e példák relevanciáját. Ezenkívül a Bizottság nem kifogásolhatja, hogy e vállalkozás nem nyújtott több pontosítást, mivel a Bizottság az, akinek a jogsértést bizonyítania kell. Ennélfogva, amennyiben a Bizottság a közigazgatási szakaszban úgy véli, hogy az érintett vállalkozás nem támasztotta alá megfelelően a magyarázatát, tovább kell folytatnia az ügy iratainak vizsgálatát, vagy meg kell állapítania, hogy az érdekelt nem tudott a szükséges adatokkal szolgálni. Így a Törvényszék kimondta, hogy a megtámadott határozatból nem tűnik ki, hogy a Bizottság által végzett elemzés elégtelen volta annak lenne a következménye, hogy a közös jogkezelő társaságok vagy a CISAC – amelynek e társaságok a tagjai – nem szolgáltatották részére azokat az elemeket, amelyekre annak vizsgálatához lett volna szüksége, hogy léteznek-e a közös jogkezelő társaságok párhuzamos magatartására vonatkozóan hihető magyarázatok.

b) Egységes jogsértésben való részvétel**i) Versenytorzítás**

A fürdőszobai szerelvények és felszerelések belga, német, francia, olasz, holland és osztrák piacán létrejött kartellekre vonatkozó T-380/10. sz., *Wabco Europe és társai kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítéletben a Törvényszék elutasította a Bizottság által a tárgyaláson felhozott érveket, amelyek szerint a Bizottságnak nem kellett bizonyítania minden egyes szövetségi találkozóból eredő versenytorzítást, mivel a kerámiaáruk az egységes jogsértés által lefedett termékek alcsoportjainak részét képezték. E minősítés nem mentesítette a Bizottságot az alól, hogy az említett jogsértés által érintett termékek három alcsoportjának mindegyikét illetően bizonyítsa versenytorzítás fennállását. Ugyanis, noha fennáll egységes jogsértés olyan megállapodások vagy összehangolt magatartások esetén, amelyek – jóllehet különböző árukra, szolgáltatásokra vagy területekre vonatkoznak – a vállalkozások által egységes versenyellenes cél megvalósítása érdekében tudatosan végrehajtott általános terv keretébe illeszkednek, az ilyen jogsértés megállapítása nem szünteti meg az említett egységes jogsértés által érintett minden egyes termékpiacot érintő versenytorzítás fennállására vonatkozó előzetes feltételt.

ii) Az ismétlődő jogsértés fogalma

A T-147/09. és T-148/09. sz., *Trelleborg Industrie és Trelleborg kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2013. május 17-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a Törvényszéknek alkalma volt arra, hogy miután elutasította a szóban forgó jogsértés egységes és folyamatos jogsértésnek való minősítését, határozzon az említett jogsértés egységes és ismétlődő jogsértésnek való minősítésének megalapozottságáról.

E tekintetben a Törvényszék kifejtette, hogy az ismétlődő jogsértés fogalma különbözik a folyamatos jogsértés fogalmától, e különbséget pedig végeredményben megerősíti az 1/2003 rendelet 25. cikkének (2) bekezdésében a „vagy” kötőszó használata. Így amennyiben megállapítható, hogy a vállalkozás jogsértésben való részvétele megszakadt, továbbá, hogy a vállalkozás e megszakadást megelőzően és azt követően részt vett a jogsértésben, e jogsértés ismétlődőnek minősíthető, amennyiben a folyamatos jogsértéshez hasonlóan létezik a vállalkozás által a megszakadás előtt és után követett egységes cél, ami levezethető a szóban forgó magatartások céljai, az érintett termékek, az összejátszásban részt vevő vállalkozások, az összejátszás fő végrehajtási módjai, a vállalkozások nevében eljáró természetes személyek, végül pedig az említett magatartások földrajzi kiterjedésének azonosságából. A jogsértés ezért egységes és ismétlődő, és jóllehet a Bizottság az egész jogsértési időszak vonatkozásában bírságot szabhat ki, ezt nem teheti meg azon időszak vonatkozásában, amelynek során a jogsértés megszakadt. Így azokat az elkülönült jogsértő eseményeket, amelyekben ugyanaz a vállalkozás vett részt, viszont amelyek vonatkozásában semmilyen közös cél nem volt azonosítható, nem lehet egységes – legyen az folyamatos vagy ismétlődő – jogsértésnek minősíteni, és azok elkülönült jogsértéseket képeznek. E megfontolásokra tekintettel a Törvényszék megállapította, hogy a jelen ügyben a szóban forgó jogsértés folyamatos jogsértésnek való, Bizottság általi téves minősítése nem akadályozza meg a Törvényszéket abban, hogy a jogsértést ismétlődő jogsértésnek minősítse át a közigazgatási ügyiratban fellelhető azon tényállási elemekre tekintettel, amelyeken a megtámadott határozat alapult.

c) A bírság kiszámítása

i) A jogsértés időtartama

A paraffinvasz-piacon létrejött kartellekre vonatkozó T-566/08. sz., *Total Raffinage Marketing kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 13-án hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvényszék megjegyezte, hogy a Bizottság a 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás⁸ 24. pontját alkalmazva a felperes jogsértésben való részvétele időtartamának meghatározásakor a hét hónapig és huszonnyolc napig tartó részvételt egy egész évig tartó részvételnek tekintette, és ugyanígy járt el a kartellben részt vevő másik két társaság esetében is, amely közül az egyik társaság jogsértésben való részvételének időtartama tizenegy hónap és húsz nap, a másiké pedig tizenegy hónap és huszonhét nap volt, ami különböző helyzetek azonos elbírálást jelenti. Mivel ezen azonos bánásmód kizárólag a 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás 24. pontjában előírt számítási módszerből eredt, e bánásmód nem tekinthető objektíve igazoltnak. Mivel ugyanis e rendelkezés célja annak biztosítása, hogy a bírság összege arányos legyen a jogsértésben való részvétel időtartamával, nem jelentheti az eltérő bánásmód objektív igazolását, mivel megszorító alkalmazása a jelen ügyben azzal az eredménnyel járt, hogy nyilvánvalóan aránytalan időtartam került megállapításra mind a felperes kartellben való részvételének tényleges időtartamát illetően, mind pedig a többi résztvevőnek fenntartott bánásmódra tekintettel.

ii) Együttműködés

– Az önvádra kötelezés tilalma

A fent hivatkozott *Galp Energia España és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügy alkalmat adott a Törvényszéknek arra, hogy hangsúlyozza, noha a Bizottság nem kötelezhet valamely vállalkozást arra, hogy olyan válaszokat adjon, amelyek révén be kellene ismernie olyan jogsértés fennállását, amelyet a Bizottságnak kell bizonyítania, annak a kockázata, hogy az érintett vállalkozás nem részesül teljes mértékben a 2002. évi engedékenységi közlemény⁹ előnyeiből, amely közlemény a Bizottsággal való őszinte együttműködésre ösztönzi a vállalkozást akár a vállalkozás érdekeit sértő információk nyújtásával vagy ilyen nyilatkozatok tételével, nem tekinthető olyan kényszerítő intézkedésnek, amely arra kötelezné e vállalkozást, hogy elismerje valamely jogsértés fennállását. A 2002. évi engedékenységi közlemény alkalmazása ugyanis eredetileg a szóban forgó, e közlemény rendelkezéseinek előnyeiből való részesülést kérő vállalkozás kezdeményezéséből, nem pedig a Bizottság egyoldalú és e vállalkozásra kötelező cselekményéből ered. Ennélfogva a vállalkozást önvádra kötelező kényszerítő intézkedés hiányában e vállalkozásnak a jogsértés fennállását elismerő nyilatkozatai bizonyító erővel bírnak.

– Az együttműködő vállalkozás magatartása

A T-412/10. sz., *Roca kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítélet (fellebbezett) alapjául szolgáló ügyben a Bizottság úgy érvelt, hogy a felperes a bírság összegének csökkentése iránti kérelmét követően tanúsított magatartásával megkérdőjelezte az általa szolgáltatott információk jelentős hozzáadott értékét, különösen mert a közigazgatási eljárás során nem

⁸ Az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatás (HL 2006. C 210., 2. o.).

⁹ A kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű kiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.).

tanúsított valódi együttműködési szándékot, és ezen információk hitelességét kétségbe vonva saját maga csökkentette azok hasznosságát.

E tekintetben a Törvényszék egyrészről rámutatott arra, hogy a megtámadott határozat egyáltalán nem vitatja a felperes által a bírság összegének csökkentése iránti kérelmében az érintett piac, vagyis a jelen ügyben a francia piac tekintetében szolgáltatott információkat. Másrészről a Törvényszék hangsúlyozta, hogy mivel azok a nyilatkozatok, amelyekre a Bizottság annak állításakor támaszkodott, hogy a felperes vitatta az általa szolgáltatott információk jelentős értékét, az e piacon a csaptelepekre vonatkozóan megvalósult jogsértő magatartásokkal voltak kapcsolatosak, e nyilatkozatok nem kérdőjelezhették meg az említett információk hozzáadott értékét, amelyek kizárólag a Franciaországban a kerámiaárukkal kapcsolatos jogsértésre vonatkoztak. Mivel a Bizottság által a megtámadott határozatban előadott vagy a bírósági eljárásban kifejtett körülmények egyike sem teszi lehetővé ezenkívül annak megállapítását, hogy a felperes hiteltelenné tette a maga által szolgáltatott információkat, a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság tévesen vélte úgy, hogy a felperes a bírság összegének csökkentése iránti kérelmét követő magatartásával csökkentette az eredetileg általa benyújtott bizonyítékok értékét.

d) A jogsértő magatartás betudása – Egyetemleges marasztalás

A T-408/10. sz., *Roca Sanitario kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítélet (fellebbezett) alapjául szolgáló ügy lehetővé tette, hogy a Törvényszék hangsúlyozza, hogy amikor az anyavállalat felelőssége kizárólag leányvállalatának a kartellben való részvételén alapul, az anyavállalat felelőssége tisztán származékos, járulékos és a leányvállalatának felelősségétől függő felelősség keretében vizsgálendő, ennél fogva nem haladhatja meg ez utóbbi felelősségét. E körülmények között a Törvényszék az anyavállalat által benyújtott kereset keretében, amennyiben az ilyen irányú kérelmet terjesztett elő, az anyavállalat esetében alkalmazhat minden olyan bírságösszeg-csökkentést, amelyet adott esetben a leányvállalatának nyújtott az ez utóbbi által benyújtott kereset keretében. Így eljárva a Törvényszék nem hoz a kereseten túlterjedő határozatot, még akkor sem, ha az anyavállalat egyáltalán nem hivatkozott olyan hibára, amelyet a Bizottság a bírság összegének kiszámításakor követett volna el.

Állami támogatások

1. Elfogadhatóság

2013-ban a Törvényszék pontosításokkal szolgált az állami támogatások területén a megtámadható jogi aktus, a keresetösségi jog és a személyében való érintettség fogalmát illetően.

A Törvényszéknek alkalma volt arra, hogy az első két fogalmat többek között a T-182/10. sz., *Aiscat kontra Bizottság* ügyben 2013. január 15-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben megvizsgálja.

A Törvényszék kimondta, hogy egy főigazgatósági levél formáját öltő, a panasz vizsgálatát lezáró bizottsági határozat az EUMSZ 263. cikk értelmében vett, keresettel megtámadható jogi aktusnak minősül. A valamely állami támogatási ügyben benyújtott panasz vizsgálata ugyanis szükségképpen maga után vonja az előzetes vizsgálati szakasz megnyitását, amelyet a Bizottság köteles a 659/1999/EK rendelet¹⁰ 4. cikke szerinti határozat elfogadásával lezárni, mivel a hivatalos vizsgálati eljárás megindításának hallgatolagos megtagadása nem minősíthető egyszerű

¹⁰ Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.).

ideiglenes intézkedésnek. Ezenkívül annak eldöntésekor, hogy a Bizottság valamely jogi aktusa ilyen határozatnak minősül-e, kizárólag a jogi aktus lényegét kell figyelembe venni, azt nem, hogy bizonyos formai követelményeknek megfelel-e, vagy sem. A Bizottság azon kötelezettsége, hogy az előzetes vizsgálati szakasz végén határozatot hozzon, egyébiránt nem függ a panaszos által benyújtott információk minőségéhez kapcsolódó feltételtől. Ezen információk minőségének alacsony szintje tehát nem mentesítheti a Bizottságot azon kötelezettsége alól, hogy megnyissa az előzetes vizsgálati szakaszt, és azt határozattal zárja le. E kötelezettség nem kötelezi a Bizottságot aránytalan vizsgálatra olyan esetekben, amikor a benyújtott információk homályosak, vagy igen széles területet érintenek. Mivel a Bizottság a jelen ügyben egyértelműen jelezte, hogy nem tűnik úgy, hogy a bejelentett intézkedések támogatásnak minősülnek, a Törvényszék megállapította, hogy a megtámadott határozatot a 659/1999 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott határozatnak kell minősíteni.

A felperes, egy, a tagjai közös érdekeinek védelmével megbízott szakmai egyesület keresetösségi jogát illetően a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az ilyen egyesület állami támogatásokkal kapcsolatos végleges bizottsági határozat megsemmisítése iránt akkor indíthat elfogadható keresetet, ha különösen az általa képviselt vállalkozások vagy azok bármelyike egyéni keresetösségi joggal bír. A Törvényszék kifejtette, hogy ezzel összefüggésben nem szükséges, hogy valamely egyesület, amelynek alapszabály szerinti feladatai közé tartozik a tagjai érdekeinek védelme, ezen túlmenően az említett tagok által adott konkrét megbízással rendelkezzen, ahhoz, hogy az uniós bíróságok előtt elismerjék a keresetösségi jogát. Ugyanígy, mivel a kereset e bíróságokhoz való benyújtása ezen egyesület alapszabály szerinti feladatai közé tartozott, azon tény, hogy tagjai közül néhány ezt követően esetleg elhatárolódik egy adott kereset benyújtásától, nem szüntette meg az eljáráshoz fűződő érdekét.

A T-400/11. sz., *Altadis kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 9-én hozott végzésben a Törvényszék a személyében való érintettség fogalmát vizsgálta¹¹. A jelen ügyben arról volt szó, hogy a felperest mint egy támogatási program címén nyújtott támogatás kedvezményezettjét személyében érinti-e a Bizottság azon határozata, amely e programot a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánítja. A Törvényszék, amelyhez az említett határozat megsemmisítése iránti keresettel fordultak, megjegyezte, hogy noha a felperes bizonyítani tudta a vitatott program tényleges kedvezményezettje minőségét, ez nem elég ahhoz, hogy a bizottsági határozat által személyében érintettnak lehessen tekinteni. A valamely támogatási program címén nyújtott egyedi támogatások – amelyeknek a visszatéríttetését a Bizottság elrendelte – tényleges kedvezményezettjének személyében való érintettsége ugyanis megköveteli, hogy e kedvezményezett az előírt visszatéríttetési kötelezettség hatálya alá tartozó támogatásban részesült. Így a visszatéríttetésnek konkrétan arra a támogatásra kell vonatkoznia, amelyben a szóban forgó felperes részesült, nem pedig általában véve az érintett támogatási program keretében nyújtott támogatásokra. Következésképpen a támogatási program tényleges kedvezményezettje minőség nem elegendő e kedvezményezett egyénítéséhez akkor, ha, mint a szóban forgó ügyben is, e kedvezményezettre nem vonatkozik az említett program keretében nyújtott támogatásokat illetően a megtámadott határozatban előírt visszatéríttetési kötelezettség.

¹¹ E fogalom értelmezéséről lásd továbbá a T-429/11. sz., *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria kontra Bizottság* ügyben ugyanezen a napon hozott végzést (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett) és a T-430/11. sz., *Telefónica kontra Bizottság* ügyben ugyanezen a napon hozott végzést (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett).

2. Érdemi kérdések

a) Az állami támogatás fogalma

A T-499/10. sz., *MOL kontra Bizottság* ügyben 2013. november 12-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügy alkalmat adott a Törvényszéknek arra, hogy újból megvizsgálja az állami támogatás fogalmát alkotó szelektivitási feltételt. A jelen ügyben a Magyar Állam és egy kőolajtársaság között 2005-ben aláírt, az említett társaság tekintetében bányajáradékot megállapító megállapodás, valamint a magyar bányászati törvény 2007. évi módosításai képezték a vita tárgyát, mivel ezek növelték az említett társaság versenytársaival szemben előírt járadékot.

A Törvényszék, amelyhez e társaság a Bizottság határozata ellen keresetet nyújtott be, amely határozat mindkét intézkedést a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítette, először is kiemelte, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének alkalmazása megköveteli annak meghatározását, hogy az adott jogrendszer keretében az állami intézkedés alkalmas-e arra, hogy bizonyos vállalkozásokat előnyben részesítsen olyan más vállalkozásokkal szemben, amelyek az említett jogrendszer által követett célra tekintettel hasonló ténybeli és jogi helyzetben vannak. Ha az állam valamely gazdasági szereplővel olyan megállapodást köt, amely nem tartalmaz állami támogatási elemet, az a körülmény, hogy az ilyen megállapodás külső feltételei utóbb akként változnak, hogy a szóban forgó gazdasági szereplő a többi, hasonló megállapodást nem kötő gazdasági szereplőhöz képest előnyösebb helyzetbe kerül, nem lehet elegendő ahhoz, hogy a megállapodást és a külső feltételeinek utólagos módosítását együttesen állami támogatásnak lehessen tekinteni. Az elemek jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló társítása viszont állami támogatásnak minősíthető, amennyiben az állam a piacon már jelen lévő egy vagy több gazdasági szereplő védelmében jár el oly módon, hogy a megállapodás egész időtartamára garantált járadékmértékeket biztosító megállapodást köt velük, ennek során pedig az a szándéka, hogy a járadék mértékének növelésével utólag oly módon gyakorolja a szabályozási hatáskörét, hogy a többi piaci szereplő hátrányos helyzetbe kerüljön.

E megfontolásokra tekintettel a Törvényszék megjegyezte, hogy a vitatott szabályozás minden bányavállalkozónak lehetővé teszi, hogy a kitermelési engedély kiadásától számított öt éven belül az általa termelésbe még nem állított egy vagy több mező vonatkozásában a bányászati jogainak meghosszabbítását kérje. Az a körülmény, hogy ténylegesen a felperes volt az egyetlen olyan vállalkozás, amely a szénhidrogének ágazatában meghosszabbítási megállapodást kötött, nem változtatható e megállapításon, mivel e körülmény azzal volt magyarázható, hogy a többi gazdasági szereplőnek nem fűződött érdeke ahhoz, hogy ilyen megállapodást kössön, tehát nem kértek meghosszabbítást, vagy azzal, hogy a feleknek nem sikerült megállapodniuk a meghosszabbítási járadék mértékéről. Ebből következik, hogy a vitatott szabályozás által a meghosszabbítási megállapodás megkötésének alapjául meghatározott kritériumokat objektíveknek és minden potenciálisan érdekelt gazdasági szereplőre alkalmazandóknak kellett tekinteni.

Így figyelembe véve a meghosszabbítási megállapodások megkötését szabályozó jogi hátteret jellemző szelektivitás hiányát, és bármely olyan valószínűsítő körülmény hiányát, amely szerint a magyar hatóságok a hasonló helyzetben lévő minden más vállalkozáshoz képest kedvezőbb elbánásban részesítették volna a felperest, a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a 2005. évi megállapodás szelektív jellege nem tekinthető bizonyítotttnak. Mivel ezenkívül a Bizottság nem hivatkozott arra, hogy a 2005. évi megállapodást a bányajáradékok emelkedésére számítva kötötték volna meg, e megállapodásnak és a vitatott szabályozásnak a társítása jogszerűen nem volt az EUMSZ 107. cikk értelmében vett állami támogatásnak minősíthető.

A T-347/09. sz., *Németország kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 12-én hozott ítéletben (az EBHT-ban nem tették közzé) a Törvényszék helybenhagyta a Bizottság azon határozatát, amely állami támogatásnak minősítette azt, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság természetvédelmi szervezetekre ruházott át ingyenesen a természeti örökségéhez tartozó területeket. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy abból eredt, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság az említett határozattal szemben keresetet nyújtott be azzal érvelve, hogy a Bizottság tévesen tekintette az említett szervezeteket előnyhöz jutott vállalkozásoknak.

A szóban forgó tevékenységek jellegét különösen azon elv fényében kell megvizsgálni, miszerint amennyiben egy közjogi jogalany olyan gazdasági tevékenységet folytat, amelyet el lehet választani a közhatalmi jogköreinek gyakorlásától, e jogalany vállalkozásként jár el, míg ha az említett gazdasági tevékenység nem választható el a közhatalmi jogköreinek gyakorlásától, az említett jogalany által végzett valamennyi tevékenység e jogkörök gyakorlásához kapcsolódó tevékenység marad. Noha a környezetvédelmet célzó tevékenység kizárólag társadalmi jellegű, a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság helyesen vélte úgy, hogy az érintett szervezetek más, gazdasági jellegű tevékenységekkel is foglalkoznak, amelyek vonatkozásában e szervezeteket vállalkozásoknak kell tekinteni. Az említett szervezetek a szóban forgó intézkedések keretében engedélyezett tevékenységekkel ugyanis, úgymint a faértékesítés, a vadászati és halászati bérlet, valamint a turizmus, közvetlenül termékeket és szolgáltatásokat nyújtottak versenyző piacokon, és így olyan érdeket követtek, amely elválasztható volt a környezetvédelem kizárólag társadalmi célkitűzésétől. Ennélfogva e szervezetek e tevékenységek gyakorlása során versenyben álltak nyereségszerzési célt követő gazdasági szereplőkkel, és azon tény, hogy termékeiket és szolgáltatásaikat ilyen cél nélkül nyújtották, nem releváns.

A Törvényszék ezt követően azt a kérdést vizsgálta meg, hogy az említett szervezetek a vitatott intézkedések révén előnyhöz jutottak-e. A Törvényszék erre is igenlő választ adott, úgy vélve, hogy a területek e szervezetek általi kereskedelmi hasznosítást lehetővé tevő ingyenes átruházása előnyben részesítette e szervezeteket az érintett ágazatokban tevékeny más vállalkozásokhoz képest, amelyeknek viszont be kellett fektetniük területekbe ahhoz, hogy ugyanezen tevékenységeket folytathassák. A Bizottság tehát helyesen állapította meg a környezetvédelmi szervezeteknek nyújtott előny fennállását.

b) Általános gazdasági érdekű szolgáltatások

A T-258/10. sz., *Orange kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett), a T-325/10. sz., *Iliad és társai kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett) és a T-79/10. sz., *Colt Télécommunications France kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé) alapjául szolgáló ügyek lehetővé tették, hogy a Törvényszék a nagyon nagy sebességű elektronikus távközlési hálózat létrehozása és működtetése területén nyújtott általános gazdasági érdekű szolgáltatás (a továbbiakban: ÁGÉSZ) fennállásának megállapítása keretében a piac hiányossága kritériumának relevanciájáról határozzon.

E tekintetben a Törvényszék hangsúlyozta, hogy noha valamely támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésekor figyelembe kell venni a piac hiányosságának kritériumát, ez utóbbi szerepet játszik magának a támogatás fennállásának megállapításakor is, és különösen valamely ÁGÉSZ fennállásának megállapításakor. Így az alkalmazandó szabályok szerint, amikor a hatóságok úgy vélik, hogy bizonyos szolgáltatások általános érdekűek, és a piaci mechanizmusok lehet, hogy nem tudják kielégítő módon biztosítani e szolgáltatások nyújtását, e hatóságok megállapíthatnak bizonyos szolgáltatásnyújtásokat, hogy ezen igényeket általános érdekű szolgáltatásokra vonatkozó kötelezettségek formájában elégítsék ki. Azokon a területeken

azonban, ahol a magánbefektetők már beruháztak meghatározott infrastruktúrába, és már versengő szolgáltatásokat nyújtanak, egy párhuzamos, versengő és állami forrásból finanszírozott infrastruktúra létrehozása nem minősíthető ÁGÉSZ-nek.

A Törvényszék – úgy véelve, hogy e szabályok összességéből kitűnik, hogy a piac hiányossága fennállásának értékelése valamely tevékenység ÁGÉSZ-nek való minősítésének és így valamely állami támogatás fenn nem állása megállapításának előfeltétele – kifejtette, hogy ezen értékelést akkor kell elvégezni, amikor a megállapított hiányosság kiküszöbölését célzó szolgáltatást bevezetnek. Az értékelésnek az ÁGÉSZ teljes alkalmazási időszakára vonatkozóan magában kell foglalnia a piaci helyzet jövőre vonatkozó elemzését is, amely során a piac hiányosságát is meg kell vizsgálni.

A fent hivatkozott *Iliad és társai kontra Bizottság* ügy arra is alkalmat adott, hogy a Törvényszék objektív fogalomnak minősítve tisztázza a piac hiányosságának fogalmát, amelynek értékelése a konkrét piaci helyzet elemzésén alapul¹².

Közelebbről a nagy és a nagyon nagy sebességű távközlési hálózatok működtetését illetően ÁGÉSZ létrehozására okot adható piaci hiányosság áll fenn, ha bizonyítható, hogy a magánbefektetők lehet, hogy nem tudják a közeljövőben, azaz egy hároméves időszak elteltével biztosítani a polgárok, illetve felhasználók összessége számára a megfelelő lefedettséget, és így fennáll a veszélye annak, hogy megfosztják a hozzáféréstől a népesség jelentős részét. A piac hiányossága fennállása értékelésének objektív jellegéből következik, hogy a magánkezdeményezés hiányának okai ezen értékelés szempontjából nem relevánsak. A Törvényszék kimondta, hogy a megállapított hiányosság valamely konkrét okából nem lehet arra következtetni, hogy az ÁGÉSZ létrehozása ki van zárva.

A fent hivatkozott *Iliad és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék ezenkívül újból megvizsgálta az *Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg* ügyben hozott ítéletből¹³ eredő ítélkezési gyakorlat által felállított követelményt, amely szerint ahhoz, hogy az állam által nyújtott ellentételezés kikerülhessen az állami támogatásnak való minősítés alól, a kedvezményezett vállalkozást közhatalmi jogi aktusban kell ÁGÉSZ nyújtásával megbízni, amely aktusban egyértelműen meg kell határozni a szóban forgó ÁGÉSZ-szel kapcsolatos kötelezettségeket. A Törvényszék hangsúlyozta, hogy noha a Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó közszolgáltatási kötelezettségeket egyértelműen meghatározta mind a vitatott projektre vonatkozó közszolgáltatás-átruházási megállapodás, mind pedig azon konzultációs program, amelyet a kiválasztási eljárásban a pályázóknak megküldtek, és amely eljárás végén kiválasztották az említett projekt végrehajtásával megbízott vállalkozást, e programot azonban az említett megállapodás megkötéséhez vezető eljárás keretébe illeszkedő egyszerű előkészítő aktusnak kell tekinteni. Így, mivel nem a konzultációs program, hanem e megállapodás bízta meg az ÁGÉSZ-szel a megbízottat, a megállapodásnak kellett tartalmaznia a megbízott közszolgáltatási kötelezettségeinek egyértelmű meghatározását. Mivel a konzultációs program nem minősül releváns dokumentumnak, a Törvényszék mint hatástalant elutasította a felperesek arra alapított érvét, hogy ellentmondás van e kötelezettségeknek a közszolgáltatás-átruházási megállapodásban, illetve a konzultációs programban foglalt meghatározása között.

¹² Lásd továbbá ebben az értelemben a fent hivatkozott *Colt Télécommunications France kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletet.

¹³ A Bíróság C-280/00. sz. ügyben 2003. július 24-én hozott ítélete (EBHT 2003., I-7747. o.).

Végül a fent hivatkozott *Orange kontra Bizottság* ügy, az *Iliad kontra Bizottság* ügy és a *Colt Télécommunications France kontra Bizottság* ügy arra indította a Törvényszéket, hogy vizsgálja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtásával összefüggésben felmerülő költségek ellentételezésének kérdéskörét. A Törvényszék, emlékeztetve arra, hogy ezen ellentételezés nem haladhatja meg az említett költségek egészben vagy részben való fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az érintett bevételekre, valamint a szóban forgó kötelezettségek végrehajtásából folyó méltányos nyereségre, megállapította, hogy noha az ellentételezés csak a nem jövedelmező területek infrastruktúrájának működtetésével összefüggő költségeket fedezheti, a jövedelmező területek infrastruktúrájának kereskedelmi működtetésével összefüggő bevételek a nem jövedelmező területeken nyújtott ÁGÉSZ finanszírozására fordíthatók. Ennélfogva a jövedelmező területek lefedettsége nem jelenti szükségképpen azt, hogy a nyújtott támogatás túlzott mértékű, mivel az olyan bevételi forrás, amely a nem jövedelmező területek lefedettségének finanszírozására szolgálhat, és így lehetővé teheti a nyújtott támogatás összegének csökkentését.

c) A komoly nehézségek fogalma

A fent hivatkozott *Orange kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszéknek ezenkívül lehetősége volt a komoly nehézségek fogalmára vonatkozó megfontolások kifejtésére, amely nehézségek az állami támogatásokra vonatkozó szabályok alkalmazása keretében szükségessé teszik a hivatalos vizsgálati szakasz megnyitását.

A Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a komoly nehézségek fogalma objektív jellegű. E nehézségek meglétét mind a megtámadott jogi aktus elfogadásának körülményeire, mind annak tartalmára tekintettel, objektív módon kell vizsgálni, összehasonlítva a határozat indokait azokkal az információkkal, amelyek a vitatott intézkedés támogatásnak minősítéséről való döntéskor a Bizottság rendelkezésére állhattak. Ebből következik, hogy a komoly nehézségek fennállásának megállapításakor nem lehet figyelembe venni a versenyző gazdasági szereplők által a projekttel szemben tett észrevételek számát és terjedelmét. E megfontolás még inkább helytálló akkor, ha – amint a jelen ügyben is – az e kifogásokat felhozó gazdasági szereplők legalább egyike részt vett a vitatott projekt végrehajtásával megbízott gazdasági szereplő kiválasztásához vezető eljárásban, anélkül, hogy kiválasztásra került volna. Az ilyen projekttel szemben tett észrevételek számának és terjedelmének figyelembevétele nem a Bizottság által a vizsgálata során ténylegesen feltárt komoly nehézségektől, hanem a nemzeti projekt által előidézett ellenállástól tenné függővé a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását. Ráadásul ez ahhoz vezetne, hogy a projekt ellenzői könnyen késleltethetnék a projekt Bizottság általi vizsgálatát úgy, hogy beavatkozásukkal a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására kötelezik a Bizottságot¹⁴.

Végül ugyanezen kérdéskörrel kapcsolatban a fent hivatkozott *Orange kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben, valamint az *Iliad és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék kifejtette, hogy a Bizottságnak a támogatás hiányát megállapító határozata ellen benyújtott kereset keretében a felperesnek kell bizonyítania a Bizottság által feltárt olyan komoly nehézségek fennállását, amelyek indokolják a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását. A Törvényszék elismerte, hogy a felperes, aki arra hivatkozik, hogy eljárási jogai sérültek, mivel a Bizottság nem indította meg a hivatalos vizsgálati eljárást, bármilyen jogalapra hivatkozhat, amely bizonyítja, hogy az előzetes vizsgálati szakasz során a Bizottság rendelkezésére álló bizonyítékok értékelésének kételyeket kellett volna ébresztenie a bejelentett intézkedés állami támogatásnak való minősítését és a Szerződéssel való összeegyeztethetőségét illetően. A Törvényszék azonban rámutatott

¹⁴ Lásd továbbá a fent hivatkozott *Colt Télécommunications France kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletet, valamint az *Iliad és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletet.

arra, hogy noha az uniós bíróság feladata, hogy a komoly nehézségek fennállására tekintettel megvizsgálja az intézkedés Szerződéssel való összeegyeztethetlenségének vitatását célzó jogalapokat, a felperesnek kell előadnia azon valószínűsítő körülményeket, amelyek lehetővé teszik az ilyen nehézségek fennállásának bizonyítását. Amennyiben a felperes egy másik, érdemi jogalappal kapcsolatban felhozott érvekre utal, pontosan meg kell határoznia az ez utóbbi jogalappal kapcsolatban felhozott érvek közül azokat, amelyek bizonyíthatják komoly nehézségek fennállását. A jelen ügyben, mivel a felperes pusztán azzal érvelt, hogy az érdemi jogalapjainak egyike keretében felhozott körülményekből kitűnik, hogy a Bizottság elemzését számos inkoherenca és pontatlanság jellemzi, a Törvényszék megállapította, hogy e homályos és alá nem támasztott utalás nem teszi lehetővé számára a komoly nehézségek fennállását bizonyító konkrét elemek azonosítását.

d) A piacgazdasági magánbefektető kritériuma

A T-525/08. sz., *Poste Italiane kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 13-án hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé) alapjául szolgáló ügyben a Bizottság azon határozatának megsemmisítése iránti keresetet nyújtottak be a Törvényszékhez, amely a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítette a postai folyószámlákról származó és az olasz államkincstárnál elhelyezett pénzeszközök utáni díjazást. A támogatás kedvezményezettje által kapott előny fennállásának bizonyítása érdekében a Bizottság a piacgazdasági magánbefektető kritériumát alkalmazva a kincstár által a felperesnek a felek között kötött megállapodás értelmében nyújtott kamatláb és azon kamatláb közötti összehasonlításra támaszkodott, amelyet a Bizottság szerint egy magán kölcsönvevő számára állapítottak volna meg rendes piaci feltételek között.

A Törvényszék megállapította, hogy azon állami beavatkozás, amely a Bizottság szerint a felperes számára előnnyel járt, azaz a megállapodás értelmében vett kamatláb megállapítása nem választható el az állam által a felperessel szemben előírt azon kötelezettségtől, hogy az összegyűjtött pénzeszközöket egy kamatozó folyószámlára utalja. Valójában egyetlen állami beavatkozásról volt szó, amely egyszerre állt a postai folyószámlákról származó pénzeszközök kincstárnál való elhelyezésének díjazásából, és a felperes arra való kötelezéséből, hogy ezen elhelyezést elvégezze. Gazdasági szempontból ezen állami beavatkozás a felperes tekintetében két különböző következménnyel járt. Egyrésről a felperest megfosztotta attól a bármely más bank számára nyitva álló lehetőségtől, hogy a postai folyószámlákról származó, általa kezelt pénzeszközöket bármilyen általa megfelelőnek tartott befektetésre használja fel. Másrésről ezen állami beavatkozás díjazást biztosított a számára. A Törvényszék megállapította, hogy a felperes csak akkor részesülhetett volna előnyben, ha a megállapodás szerinti kamatlábat alkalmazva e pénzeszközök elhelyezése címén magasabb díjazást kapott volna, mint az a hozam, amelyet a pénzeszközök szabad és gondos kezelése révén ésszerűen elérhetett volna. A Bizottság tehát nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el, amikor az állami támogatás fennállását egyszerűen arra az állításra alapozta, hogy a megállapodás szerinti kamatláb és a magán kölcsönvevő kamatlába között pozitív eltérés van.

A T-489/11. sz., *Rousse Industry kontra Bizottság* ügyben 2013. március 20-án hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett) alapjául szolgáló ügy lehetővé tette, hogy a Törvényszék újra megerősítse azon elvet, miszerint állami támogatással kapcsolatos ügyben, amikor valamely állami hitelező fizetési könnyítéseket nyújt, magatartását össze kell hasonlítani azon magánhitelező magatartásával, aki vissza kívánja szerezni azon összegeket, amelyekkel egy pénzügyi nehézségekkel küzdő adós neki tartozik. Ezen ügy középpontjában a felperes és egy bolgár állami alap között kötött kölcsönmegállapodások álltak, amely alap követeléseit később átvette a bolgár állam, amely beleegyezett a felperes adósságának újraütemezésébe. A felperes, mivel látta, hogy

az előírt határidőn belül nem tudja visszafizetni az ezen újraütemezés szerinti valamennyi részletet, a bolgár hatóságoktól új újraütemezési tervet kért, amelyet a bolgár hatóságok szerkezetátalakítási támogatásként jelentettek be a Bizottságnak. E bejelentés alapján a Bizottság úgy határozott, hogy azon tény, hogy a bolgár állam több éven keresztül eredményesen tartózkodik a neki járó összegek megfizetésének követelésétől, jogellenes, és a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül. E határozatot a felperes arra hivatkozva támadta meg, hogy a bolgár hatóságok úgy jártak el, mint ahogy egy magánhitelező tette volna, így magatartásukat nem lehetett volna állami támogatásnak minősíteni.

A Törvényszék, amelyhez e keresettel fordultak, megállapította, hogy a felperes az egész érintett időszakban jelentős összegek vonatkozásában rendszeresen fizetési késedelemben volt, továbbá, hogy forgalma állandóan csökkent, veszteségei pedig nőttek, anélkül, hogy életképességének helyreállítására kilátás lett volna, majd megállapította, hogy a Bizottság helyesen tekintette úgy, hogy egy magánhitelező a felperessel szemben végrehajtási intézkedéseket hozott volna annak érdekében, hogy követelésének legalább egy részét visszakapja. Az egyszerű fizetési felszólítások, amelyeket a fizetés folyamatos elmaradása ellenére nem követtek szigorúbb kényszerítő intézkedések, nem minősíthetők a követelés hatékony behajtását célzó intézkedéseknek. Azzal kapcsolatban, hogy a felperes azt állította, hogy az ilyen intézkedések végérvényesen veszélyeztették volna a követelés bármilyen behajtását, a Törvényszék megállapította, hogy a felperes nem terjesztett elő semmilyen bizonyítékot, amely bizonyíthatta volna, hogy a releváns időszakban konkrét és hihető valószínűsítő körülmények álltak fenn arra vonatkozóan, hogy nemsokára visszanyeri jövedelmezőségét, és amelyek meggyőzhetnek egy magánhitelezőt arról, hogy tartózkodjon végrehajtási intézkedések meghozatalától.

e) A belső piaccal összeegyeztethető állami támogatás

A T-92/11. sz., *Andersen kontra Bizottság* ügyben 2013. március 20-án hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett) alapjául szolgáló ügyben a Bizottság azon határozata képezte a vita tárgyát, amely a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította a dán közlekedésügyi minisztérium és egy állami vállalat között kötött, vasúti szállításra vonatkozó közszolgáltatási szerződéseket. Az említett vállalkozás egyik versenytársa e határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be a Törvényszékhez, azt kifogásolva, hogy a Bizottság a szóban forgó szerződéseket a megtámadott határozat elfogadásakor hatályban lévő 1370/2007/EK rendelet¹⁵ fényében vizsgálta meg. Mivel a megtámadott határozat be nem jelentett támogatásokra vonatkozik, a felperes szerint a Bizottságnak az említett támogatások folyósításának időszakában hatályban lévő anyagi jogi szabályokat, azaz az 1191/69/EGK rendeletet¹⁶ kellett volna alkalmaznia.

A Törvényszék megállapította, hogy a valamely támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelésekor alkalmazandó anyagi jogi szabályok meghatározásakor lényeges különbséget kell tenni egyrészt a bejelentett és nem folyósított támogatások, másrészt pedig a bejelentés nélkül folyósított támogatások között. Az előbbieket illetően az az időpont, amikor a tervezett támogatás joghatásai létrejönnek tekintendők, azzal az időponttal esik egybe, amikor a Bizottság elfogadja az említett támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét

¹⁵ A vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. október 23-i 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 315., 1. o.).

¹⁶ A vasúti, közúti és belvízi közlekedési közszolgáltatás fogalmában benne rejlő kötelezettségek terén a tagállamok tevékenységéről szóló, 1969. június 26-i 1191/69/EGK tanácsi rendelet (HL L 156., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 7. fejezet, 1. kötet, 19. o.).

eldöntő határozatot. A kérdéses támogatás ugyanis a belső piacon legkorábban csak abban az időpontban keletkezett valódi előnyöket vagy hátrányokat, amikor a Bizottság dönt arról, hogy azt engedélyezi-e, vagy sem. Az utóbbiakat illetően az alkalmazandó anyagi jogi szabályok a támogatás folyósításának időpontjában hatályban lévő szabályok, mivel az ilyen támogatás által keletkeztetett előnyök és hátrányok abban az időszakban tárgyiasultak, amelynek során a kérdéses támogatást folyósították. Mivel a szóban forgó intézkedések a végrehajtásuk előtt nem képezték a Bizottságnak való bejelentés tárgyát, a Törvényszék megállapította, hogy ezen intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségét a folyósításuk időpontjában hatályban lévő anyagi jogi szabályok alapján kellett volna értékelni, kivéve, ha teljesülnek a visszaható hatályú alkalmazás kivételes feltételei. Márpedig a Törvényszék megállapította, hogy a jelen ügyben az 1370/2007 rendeletben megfogalmazott új szabályok nem alkalmazhatók visszahatóan, mivel nem tűnik ki egyértelműen a szövegükből, célkitűzéseiből vagy rendszerükből, hogy ilyen hatást kellene tulajdonítani nekik. Következésképpen a Törvényszék a Bizottság határozatát megsemmisítette.

A T-275/11. sz., *TF1 kontra Bizottság* ügyben 2013. október 16-án hozott ítélet (az EBHT-ban nem tették közzé) alapjául szolgáló ügyben a Törvényszéknek azt a kérdést kellett megvizsgálnia, hogy a belső piaccal összeegyeztethető-e a francia állam gazdasági és pénzügyi felügyelete alá tartozó France Télévisions tulajdonában lévő hat francia közszolgálati televíziós csatorna hosszú távú finanszírozási mechanizmusa. Ezen, a France Télévisions számára éves költségvetési támogatás formájában nyújtott finanszírozást a Bizottság jóváhagyta, amely ezzel összefüggésben megvizsgálta a reklámokra és elektronikus hírközlésre vonatkozó nemzeti szabályozás által újonnan bevezetett járulékoknak a szóban forgó támogatásra való esetleges hatását is.

E tekintetben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy ahhoz, hogy egy járulékot valamely támogatási intézkedés szerves részének lehessen tekinteni, kötelező hozzárendeltségi viszonynak kell fennállnia a járulék és a támogatás között abban az értelemben, hogy a járulékbevételt szükségképpen a támogatás finanszírozására kell fordítani, és az közvetlenül befolyásolja ez utóbbi nagyságát. Ebből következik, hogy szükségképpen fenn kell állnia egy kötelező nemzeti jogi rendelkezésnek, amely a járulékot a támogatás finanszírozásához rendeli. Következésképpen csupán az ilyen rendelkezés fennállása önmagában nem lehet elegendő feltétel annak bizonyításához, hogy a járulék a támogatási intézkedés szerves részét képezi. Meg kell ugyanis vizsgálni egyébiránt, hogy a járulékbevétel közvetlenül befolyásolja-e a támogatás nagyságát. Ezen elvekre figyelemmel a Törvényszék kimondta, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a francia szabályozás értelmében az új járulékokat – ezt előíró szabályozás hiányában – nem rendelték szükségképpen a vitatott támogatás finanszírozásához. E megállapítást nem kérdőjelezte meg az új járulékok és a szóban forgó támogatási intézkedés finanszírozása között fennálló bizonyos kapcsolat. Azon tény ugyanis, hogy az általában a közszolgálati televíziózás finanszírozása érdekében bevezetett járulékok többek között a támogatás finanszírozására szolgáltak, nem jelentette azt, hogy a járulékbevételt szükségképpen erre fordították, mivel azt az illetékes hatóságok mérlegelésük alapján feloszthatták különböző felhasználási célok között, és a szóban forgó támogatási intézkedéstől eltérő, különböző kiadások finanszírozására is felhasználhatták.

A fent hivatkozott *TF1 kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügy alkalmat adott a Törvényszéknek arra is, hogy kifejtse, valamely vállalkozás nem hivatkozhat a közszolgáltatási feladatának ellátása során tanúsított gazdasági hatékonyságára annak érdekében, hogy vitassa a neki szánt állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének Bizottság általi értékelését. A fent hivatkozott *Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg* ügyben hozott ítélet alapján annak megállapítása érdekében elvégzett vizsgálatot, hogy egy közszolgáltatás ellentételezése az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősíthető-e, nem szabad összekeverni az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján elvégzett vizsgálattal, amely annak megállapítását teszi lehetővé, hogy a valamely ÁGÉSZ ellentételezését

célzó olyan intézkedés, amely állami támogatásnak minősül, a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető-e. E tekintetben az e szolgáltatás végrehajtása érdekében közszolgáltatással megbízott vállalkozás gazdasági hatékonysága nem releváns az ilyen ellentételezés belső piaccal való összeegyeztethetőségének az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése fényében való értékelésekor. E rendelkezés ugyanis, a Szerződés általános szabályaitól való eltéréseket lehetővé téve, arra irányul, hogy az Uniónak a versenyszabályok tiszteletben tartására és a belső piac egységének megőrzésére vonatkozó érdekével összeegyeztesse a tagállamok azon érdekét, hogy egyes vállalkozásokat – különösen a közsférában – gazdaság- vagy szociálpolitikai eszközként vegyenek igénybe. Ahhoz, hogy az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének alkalmazási feltételei teljesüljenek, nem szükséges, hogy a közszolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozás pénzügyi egyensúlya veszélyben legyen. Elegendő az, ha a vitatott jogok hiánya megghiúsítaná a közszolgáltatási feladatainak ellátását, vagy e jogok fenntartása szükséges ahhoz, hogy e feladatokat elfogadható gazdasági feltételek között el tudja látni. Ezenkívül az adott területre vonatkozó harmonizált szabályozás hiányában, amint a jelen ügyben is, a Bizottság nem határozhat sem az állami működtető vállalkozásra ruházott közszolgáltatási feladatok terjedelméről, azaz az e szolgáltatással járó költségek mértékéről, sem az e tekintetben a nemzeti hatóságok által hozott politikai döntések célszerűségéről, sem pedig az állami működtető vállalkozás gazdasági hatékonyságáról. Ebből következik, hogy azon kérdés, hogy a műsorszolgáltatási közszolgáltatással megbízott vállalkozás teljesíteni tudná-e a közszolgáltatási kötelezettségeit kevesebb költséggel, nem releváns annak értékelésekor, hogy e szolgáltatás állami finanszírozása összeegyeztethető-e a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó szabályaival.

Szellemi tulajdon

1. Közösségi védjegy

a) Feltétlen kizáró okok

2013-ban a Törvényszéknek alkalma nyílt arra, hogy több, a 207/2009/EK rendelet¹⁷ 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltétlen kizáró okkal kapcsolatban határozzon.

A T-625/11. sz., *BSH kontra OHIM (ecoDoor)* ügyben 2013. január 15-én hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvényszék kimondta, hogy mivel egyrészt az „eco” elemet „környezetbarát” jelentésűnek fogják fel, másrészt pedig a „door” elemet úgy értik, mint amely „ajtóra” vonatkozik, a fellebbezési tanács helyesen állapította meg, hogy az érintett vásárlóközönség az „ecodoor” elemet közvetlenül „ökoajtónak” érti, illetve „olyan ajtónak, amelyet környezetbarát módon készítenek, és amely környezetbarát módon működik”. A Törvényszék azt is kifejtette, hogy azok a megjelölések, amelyek az áru egyik beépített alkatrészének valamelyik jellemzőjét írják le, az áru tekintetében is leíró jellegűek. Így van ez abban az esetben, amikor az érintett vásárlóközönség érzékelése szerint az említett alkatrésznek az adott megjelöléssel leírt jellemzője jelentős kihatással lehet magának az árunak a lényeges jellemzőire.

A T-396/11. sz., *ultra air kontra OHIM – Donaldson Filtration Deutschland (ultrafilter international)* ügyben 2013. május 30-án hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvényszéknek az OHIM negyedik fellebbezési tanácsa által hozott azon határozat jogszerűségét kellett megvizsgálnia, amely hatályon kívül helyezte az OHIM törlési osztályának a vitatott védjegy törlése iránti kérelemnek helyt adó határozatát, majd ezt a kérelmet joggal való visszaélés miatt hibásnak minősítve, mint elfogadhatatlant elutasította.

¹⁷ A közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 78., 1. o.).

A Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett 56. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt közigazgatási eljárásnak különösen az a célja, hogy lehetővé tegye az OHIM számára, hogy újból megvizsgálja a védjegylajstromozás érvényességét, és olyan álláspontot fogadjon el, amelyet adott esetben a 207/2009 rendelet 37. cikkének (1) bekezdése alapján hivatalból el kellett volna fogadnia. Ebben az összefüggésben az OHIM-nak azt kell értékelnie, hogy a vizsgálat alá vont védjegy leíró jellegű-e, illetve híján van-e megkülönböztető képességnek, ennek során pedig a törlés iránti kérelem benyújtójának indokai vagy korábbi magatartása nem befolyásolhatja a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja, valamint 56. cikke (1) bekezdésének a) pontja mögött meghúzódó közérdekkel kapcsolatban az OHIM-ra ruházott feladatkör terjedelmét. Amennyiben ugyanis a kérdéses rendelkezéseknek a törlési eljárás keretében történő alkalmazása során az OHIM nem foglal állást abban a kérdésben, hogy a védjegyjogosultat megillető jog erősebb-e a törlés iránti kérelem benyújtójának bármely jogánál, viszont igazolja, hogy a védjegyjogosultat megillető jogot a védjegy lajstromozhatóságára vonatkozó szabályokra tekintettel, jogszerűen hozták létre, nem lehet a törlés iránti kérelem benyújtója részéről „joggal való visszaélésről” beszélni. Így az a tény, hogy a kérelmező esetleg azzal a céllal nyújtja be a törlés iránti kérelmet, hogy a későbbiekben saját áruin feltüntethesse a szóban forgó megjelölést, pontosan megfelel a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének c) pontjában foglalt, a rendelkezésre állásra és a szabad használatra vonatkozó közérdeknek. Ezért a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy az ilyen körülmény semmiképpen nem minősülhet joggal való visszaélésnek, és ezt az értékelést a 207/2009 rendelet 52. cikkének (1) bekezdése is alátámasztja, amely szerint a közösségi védjegyet védjegybitorlási perben előterjesztett viszontkereset alapján is törölni lehet, ami azt feltételezi, hogy a védjegybitorlási per alperese akkor is eredményesen kérheti a törlést, ha a kérdéses védjegyet használta, és a továbbiakban is szeretné használni.

A T-3/12. sz., *Kreyenberg kontra OHIM – Bizottság (MEMBER OF €e euro experts)* ügyben 2013. július 10-én hozott ítéletben a Törvényszéknek a második fellebbezési tanács által a MEMBER OF €e euro experts ábrás védjegyre vonatkozó törlési eljárással kapcsolatban hozott azon határozattal szemben benyújtott kereset megalapozottságáról kellett állást foglalnia, amelyben a fellebbezési tanács a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének i) pontja és 7. cikke (1) bekezdésének h) pontja közötti viszonyról határozott. A Törvényszék szerint a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének i) pontját úgy kell értelmezni, mint amely bizonyos feltételek mellett megtiltja az ugyanezen rendelet 7. cikke (1) bekezdésének h) pontjában nem említett jelképeknek – akár azonos módon, akár utáneztként ábrázolt – védjegyként vagy védjegyelemként történő használatát. A Törvényszék a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének i) pontjának szövege és két további megfontolás alapján jutott erre a következtetésre. Elsőként azt állapította meg, hogy az említett rendelkezés nem korlátozza kifejezetten a jelképet azonos módon ábrázoló védjegyekre vonatkozóan általa megállapított tilalom körét. E rendelkezés szövege úgy értelmezhető, mint amely nemcsak az azonos módon történő ábrázolást, hanem a jelkép védjegy általi utánezését is megtiltja. A Törvényszék hozzáfűzte, hogy ellenkező értelmezés esetén egyébként e rendelkezés hatékony érvényesülése jelentősen csorbulna, mivel elegendő lenne csupán kismértékben – címertanban nem járatosak számára akár alig érzékelhető módon – megváltoztatni egy jelképet ahhoz, hogy védjegyként vagy védjegy alkotóelemként lajstromoztatni lehessen. Másodikként azt hangsúlyozta, hogy az uniós jogalkotó nem mondta ki azt, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének i) pontja alapján csak a kizárólag egy jelképből álló védjegyek nem lajstromozhatók. A „tartalmaz” igének az érintett rendelkezésben történő használatával azt mondta ki, hogy az említett rendelkezésben foglalt feltételek mellett a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének h) pontjában nem említett jelképeknek nemcsak a védjegyként, hanem a védjegy alkotóelemeként történő használata is tilos. Ez egyébiránt összhangban áll a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése i) pontjának hatékony érvényesülésével is, amely a hivatkozott jelképek legteljesebb védelmének biztosítására irányul. A 207/2009

rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a nemzetközi-kormányközi szervezeteknek a Párizsi Unió Egyezményben¹⁸ részes államokkal szabályszerűen közölt jelképeire vonatkozó h) pontjára vonatkozó ítélkezési gyakorlattal való analógia útján a Törvényszék megállapította, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének i) pontjában említett jelképek számára biztosított védelem csak akkor alkalmazandó, ha az ilyen jelképet tartalmazó védjegy egészében véve alkalmas arra, hogy megtévesztő módon elhitesse a fogyasztókkal, hogy kapcsolat áll fenn a védjegy jogosultja vagy használója és azon szerv között, amelyre a szóban forgó jelkép utal.

b) Viszonylagos kizáró okok

A T-249/11. sz., *Sanco kontra OHIM – Marsalman (Csirke ábrázolása)* ügyben 2013. május 14-én hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvényszék a lajstromozás iránti kérelemben szereplő áruk és szolgáltatások egymást kiegészítő jellegének megítélésére vonatkozó kérdést vizsgálta.

A Törvényszék először is arra emlékeztetett, hogy csak akkor állapítható meg, hogy két védjegy között nem áll fenn összetéveszthetőség, ha bizonyítást nyer, hogy az említett védjegyekkel érintett áruk és szolgáltatások egyáltalán nem hasonlítanak egymásra, de nem szükséges az ügyre jellemző összes tényezőt figyelembe véve, átfogóan értékelni azt, hogy az érintett fogyasztói kör milyen képet alkot a megjelölésekről és a szóban forgó árukról vagy szolgáltatásokról. Az áruk és a szolgáltatások hasonlóságának értékelésekor főszabály szerint figyelembe kell venni a köztük lévő kapcsolatot jellemző összes releváns tényezőt. Így az áruk és a szolgáltatások egymást kiegészítő jellegének értékelése szempontjából figyelembe kell venni azt, hogy az érintett fogyasztói kör számára mennyire fontos egy áru vagy szolgáltatás egy másik áru vagy szolgáltatás használatához.

Következésképpen az összetéveszthetőséggel összefüggésben az áruk és a szolgáltatások egymást kiegészítő voltát nem aszerint kell megítélni, hogy az érintett fogyasztói kör szerint a szóban forgó áruk és szolgáltatások között jellegüket, felhasználásukat és forgalmazási csatornáikat illetően van-e kapcsolat, hanem aszerint, hogy az említett áruk és szolgáltatások egymással szoros kapcsolatban állnak-e, azaz az egyik annyira nélkülözhetetlen vagy fontos a másik használatához, hogy az érintett fogyasztói kör azt gondolhatja, hogy ugyanazon vállalkozás felel ezen áruk előállításáért vagy e szolgáltatások nyújtásáért. Az a tény, hogy valamely áru vagy szolgáltatás felhasználása nem függ össze egy másik áru vagy szolgáltatás felhasználásával, nem jelenti minden esetben azt, hogy az egyik használata nem fontos, vagy nélkülözhetetlen a másik használatához. E megfontolásokra tekintettel a Törvényszék az adott ügyben úgy ítélte meg, hogy a fellebbezési tanács hibásan értékelte a korábbi védjeggyel érintett áruk és a bejelentett védjeggyel érintett, reklámozásra, kereskedelmi képviseletekre, franchise-ra, valamint exportra és importra irányuló szolgáltatások egymást kiegészítő jellegét, és ez a hiba azt eredményezte, hogy a fellebbezési tanács nem vette figyelembe valamennyi, a kérdéses áruk és szolgáltatások hasonlóságának megítélése szempontjából releváns tényezőt.

A T-321/10. sz., *S.A. PAR. kontra OHIM – Salini Costruttori (GRUPPO SALINI)* ügyben 2013. július 11-én hozott ítéletben a Törvényszék pontosította a rosszhiszeműségnek a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő fogalmának értelmezését. Kimondta, hogy e rendelkezés értelmében a közösségi védjegyet az OHIM-hoz benyújtott kérelem vagy a védjegybitorlási perben előterjesztett viszontkereset alapján törölni kell, ha a védjegybejelentő rosszhiszemű volt, a bizonyítási teher pedig a törlés iránti kérelem benyújtójára hárul. A Törvényszék e tekintetben hangsúlyozta, hogy a rosszhiszeműségnek az említett cikkben

¹⁸ Az ipari tulajdon oltalmára létesült, 1883. március 20-án Párizsban aláírt, felülvizsgált és módosított Párizsi Unió Egyezmény.

szereplő fogalma az uniós jogszabályokban sehol sincs meghatározva, körülhatárolva vagy valamilyen módon leírva. Úgy kell tehát tekinteni, hogy az e rendelkezés alapján elvégzett átfogó elemzés keretében számításba lehet venni azt az üzleti logikát is, amelybe a megjelölés közösségi védjegyként történő bejelentése illeszkedik, valamint a védjegybejelentést övező események időbeli sorrendjét is. Figyelembe kell tehát venni különösen azt a tényt, először is, hogy a bejelentő tudja vagy tudnia kell neki, hogy valamely harmadik személy legalább egy tagállamban azonos vagy hasonló áru, illetve szolgáltatás vonatkozásában a lajstromoztatni kért megjelöléssel összetéveszthető, azonos vagy hasonló megjelölést használ; másodsor, a bejelentő arra irányuló szándékát, hogy ezt a harmadik személyt megakadályozza e megjelölés további használatában; valamint harmadszor, a harmadik személy megjelölése és a lajstromoztatni kért megjelölés által élvezett jogi védelem szintjét. Következésképpen az, hogy a védjegybejelentőnek tudomása van a korábbi megjelölés jogosultjának üzleti és társasági helyzetéről, ideértve azt a tényt is, hogy ez utóbbi jogosult vállalkozása terjeszkedési fázisban van, önmagában még nem elegendő a védjegybejelentő rosszhiszeműségének megállapításához. Ehhez a bejelentőnek a védjegybejelentés benyújtása időpontjában fennálló szándékát is figyelembe kell venni. Ezt a szándékot, amely szubjektív elemnek tekinthető, az adott ügy objektív körülményeire tekintettel kell megállapítani. A védjegybejelentő esetleges rosszhiszeműségének megítéléséhez ezért meg kell vizsgálni, mire irányult a szándéka, amire következtetni lehet az objektív körülményekből és a bejelentő konkrét cselekményeiből, a bejelentő szerepéből vagy pozíciójából, a korábbi megjelölés használatára vonatkozó ismereteiből, a törlést kérelmező féllel fennálló szerződéses, szerződéskötést megelőző vagy azt követő kapcsolataiból, az egymással szemben fennálló elvárásokból és kötelezettségekből, valamint – általánosabban – valamennyi olyan érdekütközéssel járó objektív helyzetből, amellyel a védjegybejelentő szembesült. Azon objektív körülmények között, amelyek rávilágíthatnak a védjegybejelentő szándékára, említendő különösen a vitatott védjegy lajstromozása körüli események időbeli sorrendje, a védjegybejelentőnek a korábbi megjelölés jogosultjával szemben esetlegesen fennálló érdekellentéte, a lajstromoztatni kívánt védjegy jellege, illetve az, hogy mennyire volt ismert a megjelölés a lajstromozás iránti kérelem benyújtásakor. E megfontolásokra való tekintettel a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a fellebbezési tanács helyesen döntött a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján a vitatott védjegy törlése mellett.

c) Bizonyítási teher – Az OHIM általi, hivatalból történő vizsgálat

A T-571/11. sz., *El Corte Inglés kontra OHIM – Chez Gerard (CLUB GOURMET)* ügyben 2013. március 20-án hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvényszék kimondta, hogy a 207/2009 rendelet alkalmazása keretében a nemzeti jog szabályainak meghatározása és értelmezése, amennyiben az uniós intézmények tevékenységéhez elengedhetetlen, a tényállás megállapításának körébe, és nem a jogalkalmazás körébe tartozik.

A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy bár igaz, hogy a 207/2009 rendelet 65. cikkének (2) bekezdése úgy értendő, hogy azon jogi szabályok, amelyek megsértése esetén a Törvényszék előtt kereset indítható, egyaránt tartozhatnak a nemzeti jog, illetve a közösségi jogi területére, mégis csak ez utóbbi tartozik arra a jogterületre, amelyen a *iura novit curia* elve érvényesül, az előbbi pedig a tényállás bemutatására szolgáló állítások és bizonyítékok szolgáltatásának szintjére tartozik, amelyek tartalmát adott esetben azt alátámasztó bizonyítékokkal kell igazolni. Ebből következik, hogy főszabály szerint az uniós intézmények előtti eljárás keretén belül annak a félnek kell bizonyítania, hogy a nemzeti jog az ő kérelmeit támasztja alá, aki arra hivatkozni szeretne. Kétségtelen, hogy az OHIM-nak hivatalból kell – az erre általa megfelelőnek tartott eszközökkel – tájékozódnia az érintett tagállam nemzeti jogáról, amennyiben az erre vonatkozó információk szükségesek a lajstromozást kizáró ok alkalmazási feltételeinek, különösen pedig az előadott tények valóságtartalmának vagy a benyújtott okiratok bizonyító erejének a megítéléséhez, ez

azonban csak abban az esetben érvényes, ha az OHIM már rendelkezik a nemzeti jogra vonatkozó adatokkal, akár annak tartalmára vonatkozó állítások, akár a vita során előterjesztett olyan iratok formájában, amelyeknek bizonyító erőt tulajdonítottak.

A T-579/10. sz., *macros consult kontra OHIM – MIP Metro (makro)* ügyben 2013. május 7-én hozott ítéletben a Törvényszék hangsúlyozta, hogy a 207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdése szerint, a nemzeti jog értelmében védelmet élvező valamely korábbi jog alapján benyújtott kérelem esetén a 2868/95/EK rendelet¹⁹ 37. szabályából az következik, hogy a kérelmezőnek kell bizonyítékot szolgáltatnia arról, hogy az alkalmazandó nemzeti jogszabályok értelmében ő erre a jogra hivatkozhat.

E szabály nemcsak azt a terhet rója a kérelmezőre, hogy az OHIM elé terjessze azokat a bizonyítékokat, amelyek igazolják, hogy fennállnak az általa alkalmazni kért nemzeti jogszabály által ahhoz megkövetelt feltételek, hogy valamely korábbi jog alapján megtilthassa a közösségi védjegy használatát, hanem azt is, hogy az OHIM elé terjessze azokat a bizonyítékokat is, amelyek alátámasztják e jogszabály tartalmát. Ezenkívül mivel a 207/2009 rendelet 53. cikke (1) bekezdésének c) pontja kifejezetten utal ugyanezen rendelet 8. cikkének (4) bekezdésére, és ez utóbbi rendelkezés azokra a korábbi jogokra vonatkozik, amelyeket a szóban forgó megjelölésre alkalmazandó uniós vagy tagállami jog részesít védelemben, ezen alapelvek akkor is alkalmazandók, amikor a 207/2009 rendelet 53. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti nemzeti jogra hivatkoznak. A 2868/95 rendelet 37. szabálya b) pontjának ii) alpontja ugyanis hasonló rendelkezéseket ír elő a korábbi jog bizonyítása terén a 207/2009 rendelet 53. cikkének (1) bekezdése alapján benyújtott kérelmek esetében is. Következésképpen a nemzeti jog meglétének kérdése ténykérdés, és annak a félnek, aki a 207/2009 rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő valamely jog meglétére hivatkozik, nem csupán azt kell bizonyítania az OHIM előtt, hogy e jog a nemzeti jogszabályokból ered, hanem maguknak e jogszabályoknak az alkalmazási körét is.

Végül a T-320/10. sz., *Fürstlich Castell'sches Domänenamt kontra OHIM – Castel Frères (CASTEL)* ügyben 2013. szeptember 13-án hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvényszék arról a kérdésről határozott, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt feltétlen kizáró okot akkor is meg kell-e a fellebbezési tanácsnak hivatalból vizsgálnia, ha a fellebbező nem hivatkozott rá az előtte folyamatban levő eljárásban.

Először is a Törvényszék arra emlékeztetett, hogy a 207/2009 rendelet 76. cikkének (1) bekezdése értelmében az OHIM elbírálójának, és fellebbezésnél az OHIM fellebbezési tanácsainak a feltétlen kizáró okok vizsgálatakor hivatalból vizsgálniuk kell a tényeket annak megállapításánál, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegyre vonatkoznak-e az említett rendelet 7. cikkében foglalt kizáró okok. Következésképpen az OHIM illetékes szervei alapíthatják határozataikat olyan tényekre is, amelyekre nem hivatkozott a kérelmező. Mindazonáltal a Törvényszék kifejtette, hogy törlési eljárás keretében nem kötelezhető az OHIM arra, hogy az elbíráló által már megvizsgált, feltétlen kizáró okok alkalmazását maga után vonó releváns tényeket hivatalból újra megvizsgálja. A 207/2009 rendelet 52. és 55. cikkéből ugyanis következik, hogy a közösségi védjegyoltalom addig áll fenn, amíg törlési eljárást követően az OHIM nem rendeli el a védjegy törlését. Következésképpen a védjegy tekintetében érvényességi vélelem áll fenn, amely az OHIM által lefolytatott, a lajstromozás iránti kérelemre vonatkozó vizsgálat logikus következménye.

¹⁹ A közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 1995. december 13-i 2868/95/EK bizottsági rendelet (HL L 303., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 189. o.).

A Törvényszék kimondta, hogy ez az érvényességi vélelem az OHIM-nak a 207/2009 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében foglalt, a feltétlen kizáró okok alkalmazását maga után vonó releváns tények hivatalból történő vizsgálatára irányuló kötelezettségét a közösségi védjegybejelentésnek az OHIM elbírálója és a fellebbezési tanácsok által, az említett védjegy lajstromozására irányuló eljárás során lefolytatott vizsgálatára korlátozza. A törlési eljárás keretében azonban, mivel a lajstromozott védjegyet érvényesnek kell tekinteni, a törlést kezdeményező félnek kell bemutatnia az OHIM előtt azokat a konkrét tényeket, amelyek a védjegy érvényességét kétségbe vonják. Így a törlési eljárás keretében az OHIM fellebbezési tanácsa nem köteles azokat a releváns tényeket hivatalból vizsgálni, amelyek a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) cikkének d) pontja szerinti feltétlen kizáró ok alkalmazását vonhatják maguk után.

d) Megváltoztatásra irányuló jogkör

A T-514/11. sz., *i-content kontra OHIM – Decathlon (BETWIN)* ügyben 2013. június 4-én hozott ítéletben a Törvényszék a 207/2009 rendelet 65. cikkének (3) bekezdésében számára biztosított, megváltoztatásra irányuló jogkör gyakorlásának feltételeit vizsgálta.

A Törvényszék kiemelte, hogy a 207/2009 rendelet 65. cikkének (3) bekezdése alapján számára biztosított, megváltoztatásra irányuló jogkör nem ruházta őt fel azzal a jogkörrel, hogy olyan értékelést fogalmazzon meg, amellyel kapcsolatban a fellebbezési tanács még nem foglalt állást. Következésképpen a megváltoztatásra irányuló jogkör gyakorlásának főszabály szerint azokra az esetekre kell korlátozódnia, amikor a Törvényszék, miután felülvizsgálta a fellebbezési tanács által megfogalmazott értékelést, a már bizonyított ténybeli és jogi elemek alapján meg tudja állapítani, hogy a fellebbezési tanácsnak milyen határozatot kellett volna hoznia. Ebben az ügyben a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy teljesülnek e jogkör gyakorlásának feltételei. A Törvényszék szerint a fellebbezési tanácsnak – ellentétben a felszólalási osztály álláspontjával – arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy a védjegybejelentésben szereplő áruk tekintetében nem áll fenn az összetévesztés veszélye. A Törvényszék következtésképpen megváltoztatta a megtámadott határozatot.

A T-236/12. sz., *Airbus kontra OHIM (NEO)* ügyben 2013. július 3-án hozott ítéletben a Törvényszék a fellebbezési tanács előtt lefolytatandó vizsgálat terjedelmére vonatkozóan foglalt állást.

A Törvényszék e tekintetben rámutatott arra, hogy a 207/2009 rendelet 64. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési tanács a fellebbezés érdemi vizsgálatát követően határoz a fellebbezésről, és ennek során eljárhat annak a szervezeti egységnek a hatáskörében, amelyik a fellebbezéssel megtámadott határozatot hozta. Ez a védjegybejelentés új és teljes körű, a jogi és a tényállási elemekre egyaránt kiterjedő érdemi vizsgálatára vonatkozó jogkör azonban a fellebbezési tanács elé terjesztett fellebbezés elfogadhatóságától függ. Ha – mint a jelen ügyben – az elbíráló csak a védjegybejelentésben szereplő áruk tekintetében tagadta meg a lajstromozást, a védjegybejelentésben foglalt szolgáltatások tekintetében pedig engedélyezte, akkor a védjegybejelentő által a fellebbezési tanács elé benyújtott fellebbezés szabályosan csak a határozat azon részére vonatkozhat, amelyben az elbíráló a védjegybejelentésben foglalt áruk tekintetében megtagadta a lajstromozást. A védjegybejelentés szolgáltatások tekintetében történő lajstromozásának elbíráló általi engedélyezése azonban nem képezheti jogszerűen tárgyát a védjegybejelentő által a fellebbezési tanács elé benyújtott fellebbezésnek. Következésképpen a Törvényszék azt állapította meg, hogy bár igaz, hogy a jelen ügyben a felperes által a fellebbezési tanácshoz benyújtott fellebbezés az elbíráló határozatának teljes egészében történő hatályon kívül helyezésére irányult, a 207/2009 rendelet 59. cikkének első mondata alapján a fellebbezési tanács szabályosan csak abban a tekintetben járhatott el, hogy az alacsonyabb fokú szervezeti egység határozata hátrányosan érintette a felperest. A Törvényszék ezért úgy ítélte meg, hogy

a fellebbezési tanács túllépte hatáskörét, amikor a védjegybejelentésben szereplő szolgáltatások vonatkozásában hivatalból újból lefolytatta a közösségi védjegybejelentésnek a 207/2009 rendelet 7. cikkében foglalt feltétlen kizáró okokra tekintettel történő vizsgálatát, és megállapította, hogy a bejelentett védjegy nem rendelkezik olyan megkülönböztető képességgel, amely alapján ezeket a szolgáltatásokat a rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja, valamint (2) bekezdése értelmében meg lehetne különböztetni.

e) A védjegyek tényleges használatának igazolása

A T-34/12. sz., *Herbacin cosmetic kontra OHIM – Laboratoire Garnier (HERBA SHINE)* ügyben 2013. november 28-án hozott ítéletben (az EBHT-ban nem tették közzé) a Törvényszék a fellebbezési tanácsnak a 207/2009 rendelet 15. cikke (1) bekezdése második albekezdése b) pontjának alkalmazására vonatkozó indokolási kötelezettsége mértékét pontosította. E rendelkezés szerint a 207/2009 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének első albekezdése alkalmazásában használatnak minősül a közösségi védjegynek az Európai Közösségben lévő árun vagy annak csomagolásán kizárólag az onnan történő kivitel céljából történő elhelyezése is. Ebben az ügyben a Törvényszék azt mondta ki, hogy nem tudja gyakorolni a megtámadott határozat jogszerűségének felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörét, mivel azok az okok, amelyek miatt a fellebbezési tanács figyelmen kívül hagyta az Unión kívüli címzettek részére kiállított számlákat, még közvetve sem derülnek ki a megtámadott határozatból. Ezenkívül megállapította, hogy annak a kérdésnek a vizsgálatához, hogy a felperes által előterjesztett bizonyítékok kellően alátámasztják-e azt, hogy a 207/2009 rendelet 15. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontjában foglalt feltételek teljesülnek, a felperes által előterjesztett valamennyi bizonyítékot meg kell vizsgálni, amit a fellebbezési tanács nem tett meg, a Törvényszéknek pedig nem feladata, hogy ezt elsőként elvégezze. A Törvényszék ezért a megtámadott határozatot az indokolási kötelezettség megsértése miatt hatályon kívül helyezte.

2. Formatervezési minták

A formatervezési minták oltalmával kapcsolatban egy ítélet érdemel különös figyelmet, méghozzá a T-68/11. sz., *Kastenholz kontra OHIM – Qwatchme (Óraszámlopok)* ügyben 2013. június 6-án hozott ítélet (fellebbezett), amely különösen az újdonságra és egyéni jellegre irányuló követelményekre vonatkozik, amelyekről a formatervezési minta oltalma függ. A Törvényszék rámutatott arra, hogy a 6/2002/EK rendelet²⁰ 5. cikkének (2) bekezdése alapján két formatervezési mintát akkor kell egymással azonosnak tekinteni, ha külső jellegzetességeik csupán lényegtelen részletekben különböznek, vagyis olyan részletekben, amelyek nem azonnal érzékelhetők, következésképpen nem eredményeznek mégoly csekély különbséget sem az említett formatervezési minták között. *A contrario*: valamely formatervezési minta újdonságának megítélése céljából az ütköző formatervezési minták közötti azon különbségeket kell értékelni, amelyek, ha csekélyek is, nem lényegtelenek. A Törvényszék e tekintetben úgy ítélte meg, hogy a 6/2002 rendelet 6. cikkének szövegezése túlmegy a rendelet 5. cikkében foglaltakon. Ekként előfordulhat, hogy az ütköző formatervezési minták között az 5. cikk alapján megállapított különbségek, főként ha azok csekélyek, nem elegendőek ahhoz, hogy a tájékozott használóra a 6/2002 rendelet 6. cikke értelmében eltérő összbemutatót gyakoroljanak. Ebben az esetben a vitatott formatervezési minta a 6/2002 rendelet 5. cikke értelmében újnak tekinthető, de nem tekinthető úgy, hogy az említett 6. cikk értelmében egyéni jelleggel rendelkezik. Ezzel szemben, amennyiben az e cikk által meghatározott feltétel túlmegy a 6/2002 rendelet 5. cikke által meghatározott feltételen,

²⁰ A közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet (HL 2002. L 3., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 142. o.).

a tájékozott használóra gyakorolt, a rendelet 6. cikke értelmében eltérő összbenyomás kizárólag az ütköző formatervezési minták közötti objektív különbségek fennállásán alapulhat. Ezen különbségeknek tehát elegendőeknek kell lenniük ahhoz, hogy megfeleljenek az újdonság 6/2002 rendelet 5. cikkében foglalt feltételének.

Közös kül- és biztonságpolitika – Korlátozó intézkedések

A Törvénytörvény 2013-ban 40, a pénzeszközök befagyasztására irányuló intézkedésekkel kapcsolatos ügyet fejezett be, amelyek nagy része a Tanács által elfogadott, az Iráni Iszlám Köztársaság nukleáris programjában közreműködő személyekre és szervezetekre irányuló intézkedésekre vonatkozott. Két ilyen szervezet által a Törvénytörvény előtt benyújtott kereset alapján hozott ítélet érdemel különös említést.

Először is a T-494/10. sz., *Bank Saderat Iran kontra Tanács* ügyben 2013. február 5-én hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvénytörvény kiemelte, hogy valamely harmadik államhoz tartozó jogi személy hivatkozhat az alapvető jogok védelméhez kötődő garanciákra. A jelen ügyben a Tanács által az egyik iráni kereskedelmi bankkal szemben azzal az indokkal elrendelt korlátozó intézkedések jogszerűségét vitatták, hogy az részben az iráni kormány tulajdonában állt. A Tanács – a Bizottság támogatásával – azt állította, hogy az iráni államhoz tartozó bankként nem hivatkozhat az alapvető jogokhoz kötődő védelemre és garanciákra.

A Törvénytörvény elutasította ezt az érvet, megjegyezve, hogy sem az Európai Unió Alapjogi Chartája, sem pedig a Szerződések nem írnak elő olyan rendelkezéseket, amelyek az államokhoz tartozó jogi személyeket kizárják az alapvető jogok védelméből. Éppen ellenkezőleg, az Alapjogi Charta rendelkezései, különösen annak 17., 41. és 47. cikke „[m]indenki” jogait garantálja, amely megfogalmazás az olyan jogi személyeket is magában foglalja, mint a felperes. Az alapvető jogok védelme alóli ilyen kizárás az 1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 34. cikkére – amely rendelkezés kizárja az Emberi Jogok Európai Bíróságához kormányzati szervek által benyújtott keresetek elfogadhatóságát – sem alapítható, mivel az nem alkalmazható az uniós bíróság előtti eljárásokban. Az alapvető jogokra tehát hivatkozhatnak az államhoz tartozó személyek ugyanezen bíróság előtt, amennyiben e jogok összeegyeztethetők jogi személy minőségükkel.

Másodszor a T-493/10. sz., *Persia International Bank kontra Tanács* ügyben 2013. szeptember 6-án hozott ítéletben a Törvénytörvény a korlátozó intézkedések elfogadása keretében pontosította a védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének terjedelmét. A felperest, két iráni bank tulajdonában álló társaságot felvették az atomfegyverek elterjedésére irányuló iráni programban részt vevőnek tekintett személyek és szervezetek pénzeszközeinek befagyasztását elrendelő listára, mivel a Tanács úgy ítélte meg, hogy úgy kell tekinteni, mint amely a fent említett két bank egyikének, a Bank Mellat nevű banknak a tulajdonában áll, vagy ahhoz tartozik. A felperes a védelemhez való jogának, valamint a hatékony bírói jogvédelemhez való jogának sérelmére hivatkozott, mivel nem kapott elegendő információt a Bank Mellat atomfegyverek elterjedésében való állítólagos közreműködésével kapcsolatban.

A Törvénytörvény e tekintetben rámutatott arra, hogy – noha amennyiben a Tanács valamely tagállam által szolgáltatott bizonyítékokra kíván támaszkodni valamely szervezettel szembeni korlátozó intézkedések elfogadása tekintetében, ezen intézkedések elfogadását megelőzően köteles meggyőződni arról, hogy az említett bizonyítékok kellő időben közölhetők-e az érintett szervezettel annak érdekében, hogy az megfelelően kifejthesse álláspontját – az olyan irat késedelmes közzététele, amelyre valamely szervezettel szembeni korlátozó intézkedések elfogadása vagy fenntartása érdekében hivatkozott, nem feltétlenül minősül a védelemhez való jog

megsértésének, amely indokolja a korábban elfogadott aktusok megsemmisítését. Ez az eset csak akkor áll fenn, ha bizonyítást nyer, hogy az érintett korlátozó intézkedéseket nem lehetett volna jogosan elfogadni vagy fenntartani, mert a késedelmesen közölt irat terhelő bizonyítékként való elfogadását el kellett volna utasítani. A Törvényszék megállapította, hogy a jelen ügyben nem ez a helyzet állt fenn, mivel a Tanács által késedelmesen közölt információk nem tartalmaztak a korábbi intézkedésekhez képest kiegészítő bizonyítékokat, és mivel következésképpen azok terhelő bizonyítékként való elfogadásának elutasítása nem befolyásolhatja az említett intézkedések elfogadásának és fenntartásának megalapozottságát. Ami konkrétan a bizonyítékok közlésének hiányát illeti, a Törvényszék megjegyezte, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartása elvének értelmében a Tanács csak azokat a bizonyítékokat volt köteles közzé tenni, amelyek aktájának részét alkották. Márpedig a jelen ügyben nem volt vitatott, hogy a Tanács aktája nem tartalmazott a Bank Mellatnak az atomfegyverek elterjedésében való részvételére vagy magára a felperesre vonatkozó kiegészítő bizonyítékokat, és így nem róható fel neki, hogy megsértette a felperes védelemhez való jogát és a hatékony bírói jogvédelemhez való jogát azáltal, hogy nem közölte vele e bizonyítékokat.

Kiváltságok és mentességek

A T-346/11. és T-347/11. sz., *Gollnisch kontra Parlament* egyesített ügyekben 2013. január 17-én hozott ítéletben az Európai Parlament egyik tagja mentelmi jogának felfüggesztéséről szóló parlamenti határozat és a mentelmi joga fenntartásának elutasításáról szóló parlamenti határozat megsemmisítésére irányuló keresettel fordultak a Törvényszékhez. E határozatokat a francia főügyésztől érkező kérelem alapján e tagállam igazságügy-miniszttere által benyújtott, a felperes mentelmi jogának abból a célból történő felfüggesztésére irányuló kérelmet követően hozta a Parlament, hogy a felperes ellen fajgyűlöletre uszítás miatt lefolytatassák a nyomozást, és adott esetben lehetővé tegyék az illetékes bíróságok elé állítását.

A Törvényszék különbséget tett egyrészt az európai parlamenti képviselő mentelmi jogának felfüggesztése, másrészt ezen képviselő mentelmi jogának fenntartása között. Míg az első kifejezetten tartalmazza az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló 7. sz. jegyzőkönyv²¹ 9. cikke, a másodikat nem tartalmazza, az csak a Parlament eljárási szabályzata 6. cikkének (3) bekezdéséből következik,²² amely nem határozza meg e fogalmat, és amely olyan véleményt jelent, amely nem kötelező erejű a nemzeti igazságügyi hatóságokra nézve. Mivel az európai parlamenti képviselő jogosult a 7. sz. jegyzőkönyv 9. cikkében foglalt sérthetlenségre, és mivel csak akkor fosztható meg ettől, ha a Parlament felfüggesztette azt, ez utóbbi 9. cikk rendelkezései keretében a mentelmi jog fenntartása csak abban az esetben képzelhető el, ha – az európai parlamenti képviselő mentelmi jogának felfüggesztésére irányuló kérelem hiányában – a parlamenti képviselő származási tagállama szerinti nemzeti jogi rendelkezésekből eredő sérthetlenséget többek között az említett képviselő származási tagállama rendőrségének vagy igazságügyi hatóságainak cselekménye veszélyezteti. E körülmények között az európai parlamenti képviselő kérheti a Parlamenttől, hogy tartsa fenn a mentelmi jogát, amint azt a Parlament eljárási szabályzata 6. cikkének (3) bekezdése előírja. A mentelmi jog fenntartása ezáltal egy olyan módszert jelent a Parlament számára, amellyel valamely európai parlamenti képviselő kérelmére beavatkozhat, amikor a nemzeti hatóságok megsértik, vagy megsérteni készülnek valamely tagja mentességét. Ha viszont a nemzeti hatóságok a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló kérelmet nyújtanak be, a Parlamentnek határozatot kell hoznia arról, hogy felfüggeszti-e a mentelmi jogot, vagy sem. Ebben az esetben a mentelmi jog fenntartásának már nincs értelme, mivel a Parlament vagy felfüggeszti a mentelmi jogot, és annak fenntartása többé már nem lehetséges, vagy

²¹ HL 2010. C 83., 266. o.

²² HL 2011. L 116., 1. o.

elutasítja a mentelmi jog felfüggesztését, és annak fenntartása sürgősségtelen, mivel a Parlament tájékoztatja a nemzeti hatóságokat arról, hogy elutasította a felfüggesztésre irányuló kérelmüket, és hogy a mentesség ezáltal akadályát képezi azon intézkedéseknek, amelyeket ez utóbbiak hozhatnának, vagy kívánnának hozni. A mentelmi jog fenntartása következképpen cél nélküli, ha a nemzeti hatóságok a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló kérelmet nyújtanak be. A Parlament ezután már nem járhat el a saját kezdeményezésére a tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságaitól származó alakszerű kérelem hiányában, hanem éppen ellenkezőleg, döntést kell hoznia, és így válaszolnia kell erre a kérelemre.

Ezen túlmenően jóllehet ahhoz, hogy az európai parlamenti képviselő véleményére kiterjedjen a mentelmi jog, a feladata ellátása során kell azt kifejtenie, ez pedig magában foglalja azt, hogy kapcsolatnak kell fennállnia a kifejtett vélemény és a parlamenti feladatok között, e kapcsolat nem áll fenn a jelen ügyben szereplőkhöz hasonló vélemények esetén, amelyeket az európai parlamenti képviselő az általa valamely tagállam regionális szervének tagjaként és ugyanezen szerv politikai csoportjának elnökeként ellátott feladatok keretében a Parlamenten kívül tett. Nincsen ugyanis kapcsolat az európai parlamenti képviselő vitatott megnyilvánulása és az európai parlamenti képviselő által ellátott feladatok között, valamint még kevésbé van olyan közvetlen és nyilvánvalóan adott kapcsolat a vitatott megnyilvánulás és e tisztség között, amely igazolhatná a kiváltságokról és mentességekről szóló 7. sz. jegyzőkönyv 8. cikkének alkalmazását. A Törvényszék tehát kimondta, hogy nem róható fel a Parlamentnek, hogy az adott ügy körülményeire és a francia hatóságok kérelmére tekintettel úgy határozott, hogy az e hatóságok által folytatott nyomozás lehetővé tétele céljából felfüggeszti a felperes mentelmi jogát.

Közegészség

A T-301/12. sz., *Laboratoires CTRS kontra Bizottság* ügyben 2013. július 4-én hozott ítéletben a Törvényszék az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek forgalombahozatali engedélyének megadásához szükséges elvi feltételektől való eltérés eseteiről határozott. A kereset tárgya azon bizottsági végrehajtási határozat megsemmisítése iránti kérelem volt, amely megtagadta egy emberi felhasználásra, ritka betegségek kezelésére szánt gyógyszer forgalombahozatali engedélyének a 726/2004/EK rendelet²³ alapján való megadását, e gyógyszer hatóanyaga a kólsav, amely két ritka, ámde nagyon súlyos májbetegség kezelésére szolgál, amelyek halált okozhatnak, amennyiben az élet első heteiben vagy hónapjaiban nem kezelik megfelelően. A felperes többek között arra hivatkozva támadta meg e határozatot a Törvényszék előtt, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy nem bizonyították a kólsav 2001/83/EK irányelv²⁴ 10a. cikk értelmében vett jól megalapozott gyógyászati alkalmazásként történő használatát, és hogy a forgalombahozatali engedélyében ismertetett szakirodalmi adatok nem voltak teljeseek.

A Törvényszék legelőször is megjegyezte, hogy Franciaországban 1993 és 2007 októbere között egyedi módon, a gyógyszerkönyv javallatai szerint és a nemzeti szabályozásban szereplő megfelelő gyakorlattal összhangban készített és orvosi rendelőnyre kiadott kórházi készítményekben használták a kólsavat a betegek kezelésére. E kólsav alapú kórházi készítmények egyrészt különleges szükségletek kielégítésére irányultak (különösen a betegek arra tekintettel fennálló

²³ Az emberi, illetve állatgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerek engedélyezésére és felügyeletére vonatkozó közösségi eljárások meghatározásáról és az Európai Gyógyszerügynökség létrehozásáról szóló, 2004. március 31-i 726/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 136., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 34. kötet, 229. o.).

²⁴ Az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló, 2001. november 6-i 2001/83/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 311., 67. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 27. kötet, 69. o.; helyesbítés: HL 2006. L 235., 24. o.).

szükségleteinek kielégítéséhez voltak szükségesek, hogy nem létezett olyan forgalomban lévő gyógyszer, amely alkalmas lett volna a szóban forgó májbetegségek gyógyítására), másrészt azokat az orvosnak a betegek tényleges vizsgálata alapján és tisztán gyógyászati megfontolások alapulvételével kellett felírnia. A Törvényszék ebből azt a következtetést vonta le, hogy a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a kólsav Franciaországban 1993 és 2007 októbere között kórházi készítményként történő használata nem minősült a 2001/83 irányelv 10a. cikkének értelmében vett jól megalapozott gyógyászati alkalmazásnak.

A Törvényszék továbbá megállapította, hogy a felperes bizonyította, hogy különleges körülmények miatt nem állt módjában teljes körű információt szolgáltatni a gyógyszer normál felhasználási feltételekre vonatkozó hatékonyságról és biztonságosságáról. Megállapította, hogy a felperes az összefoglalókban kifejtette azon okokat, amiért a gyógyszer hatékonyságáról és biztonságosságáról teljes körű információ ismertetése nem volt lehetséges (a betegség ritkaságára, valamint orvosi etikai megfontolásokra tekintettel), és indoklást adott a szóban forgó gyógyszer haszon/kockázati mérlegéről. Kimondta tehát, hogy a határozatában a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a felperes által előterjesztett adatoknak teljes körűeknek kellett volna lenniük, továbbá hogy a felperes a jól megalapozott gyógyászati alkalmazáson alapuló kérelmében nem hivatkozhatott a kivételes körülmények fennállására.

A Törvényszék – miután megjegyezte továbbá, hogy a Bizottság szintén érvényes indok nélkül állapította meg a megtámadott határozatban, hogy a forgalombahozatali engedély megadása az adott ügyben sértené az 1901/2006/EK rendelet²⁵ célkitűzéseit és az újítás oltalmát – megállapította, hogy ezen engedély megadásának megtagadása nem volt megalapozott, és megsemmisítette az említett határozatot.

Környezet

A T-370/11. sz., *Lengyelország kontra Bizottság* ügyben 2013. március 7-én hozott ítéletben a Törvényszék az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek a 2003/87/EK irányelvvel²⁶ bevezetett kereskedelmi rendszerére vonatkozóan hozott határozatot. A Lengyel Köztársaság az ilyen egységekre vonatkozó ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak meghatározásáról szóló bizottsági határozat ellen indított kereset.²⁷ A Lengyel Köztársaság ezen egységek kiosztásának kiszámításához a Bizottság által alkalmazott referenciaértékeket vitatta.

A Törvényszék legelőször is megjegyezte, hogy a megtámadott határozat a 2003/87 irányelv végrehajtási intézkedésének minősül, amely irányelvet pedig az EUM-Szerződés környezetpolitikára vonatkozó rendelkezései alapján fogadtak el. Következésképpen elutasította a felperes azon érvét, miszerint a Bizottság határozatát a tagállamok számára az energiapolitika területén hatáskört előíró EUMSZ 194. cikk (2) bekezdését megsértve fogadta el.

²⁵ A gyermekgyógyászati felhasználásra szánt gyógyszerkészítményekről, valamint az 1768/92/EGK rendelet, a 2001/20/EK irányelv, a 2001/83/EK irányelv és a 726/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2006. december 12-i 1901/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 378., 1. o.).

²⁶ Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.).

²⁷ A kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. április 27-i 2011/278/EU bizottsági határozat (HL L 130., 1. o.).

A Törvénysek ezen túlmenően úgy ítélte meg, hogy a különböző tüzelőanyag használata okán eltérő helyzetben lévő ipari létesítményekre az egységeknek a megtámadott határozatban történő kiosztása céljából a termék-referenciaértékek meghatározásakor vonatkozó egyenlő bánásmód objektíven igazoltnak tekinthető. Álláspontja szerint az említett referenciaértékek között a használt tüzelőanyagok szerinti különbségtétel nem ösztönözné a jelentős CO₂-kibocsátású tüzelőanyagokat használó ipari létesítményeket a kibocsátásuk csökkentését lehetővé tevő megoldások keresésére, hanem éppen ellenkezőleg, a jelenlegi állapot fenntartására ösztönözné, ami ellentétes lenne a 2003/87 irányelv 10a. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésével. Egyébiránt az ilyen különbségtétel a kibocsátások növekedésének veszélyével járna, mivel a csekély CO₂-kibocsátású tüzelőanyagokat használó ipari létesítményeket arra ösztönözné, hogy az utóbbi tüzelőanyagokat jelentősebb CO₂-kibocsátású tüzelőanyagokkal váltsák fel annak érdekében, hogy ingyenesen részesüljenek még több kibocsátási egységben. A Törvénysek ehhez hasonlóan úgy ítélte meg, hogy a hő- és tüzelőanyag-referenciaértékek meghatározása során a fölgázra – mint csekély CO₂-kibocsátó tüzelőanyagra – esett választás az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányul.

A Törvénysek egyebek mellett megállapította, hogy a megtámadott határozat megfelelő módon figyelembe vette a CO₂-kibocsátás csökkentésére irányuló intézkedések gazdasági és társadalmi következményeit. Egyrészt az alkalmazandó működési szabályok fokozatosan kerülnek bevezetésre 2013-tól. Ezzel összefüggésben a jelentős CO₂-kibocsátó létesítmények, mint például Lengyelországban a szén használó létesítmények, amelyeknek a termelésükhöz sok kibocsátási egységre van szükségük, az időszak elején még több ingyenes kibocsátási egységet kaptak a szükségletük fedezése érdekében. Másrészt az uniós jogalkotó mechanizmusokat vezetett be a viszonylag alacsony egy főre jutó jövedelemmel és nagyobb növekedési kilátásokkal rendelkező tagállamok számára, gazdaságuk szén-dioxid-intenzitásának 2020-ig történő csökkentése érdekében.

Végül a Törvénysek rámutatott arra, hogy a CO₂-kibocsátási egységek kereskedelmi rendszere 2013-tól az árverés útján történő értékesítés alapelvein alapul. Így a tagállamok az ingyenesen ki nem osztott valamennyi kibocsátási egységet árverés útján értékesíthetik, hogy a létesítmények megvásárolhassák a hiányzó kibocsátási egységeket. E rendszer továbbá megfelel a szennyező fizet elvének, mivel a legtöbb CO₂-t kibocsátó létesítményeknek meg kell fizetniük az egységeket, vagy csökkenteniük kell a kibocsátásukat.

Az intézmények dokumentumaihoz való hozzáférés

2013-ban a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat különösen az 1049/2001/EK rendeletben²⁸ foglalt, a nemzetközi kapcsolatok védelmére vonatkozó kivétel terjedelmére, valamint a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférés speciálisabb területén az 1367/2006/EK rendelet²⁹ értelmezésére vonatkozott.

²⁸ Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.).

²⁹ A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban való részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló, 2006. szeptember 6-i 1367/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 264., 13. o.).

1. A nemzetközi kapcsolatok védelme

A T-301/10. sz., *In't Veld kontra Bizottság* ügyben 2013. március 19-én hozott ítéletben a Törvényszék azon határozat megalapozottságáról határozott, amely többek között az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának harmadik francia bekezdésében szereplő, a nemzetközi kapcsolatok védelmére vonatkozó kivételt alkalmazta a felperes által benyújtott azon kérelem elutasításakor, hogy a Bizottság biztosítson hozzáférést a hamisítás elleni nemzetközi kereskedelmi megállapodástervezettel kapcsolatos bizonyos dokumentumokhoz.

A Törvényszék e tekintetben lényegében megjegyezte, hogy valamely uniós intézmény a nemzetközi megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalásokra vonatkozó álláspontok bizalmas jellegének megőrzése érdekében jogszerűen alapíthatja a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés megtagadását az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának harmadik francia bekezdésére, amennyiben e tárgyalás – a hatékonyságának biztosítása érdekében – indokolhatja a tárgyalók közötti kölcsönös bizalmat, valamint a szabad és hatékony vita kialakulását lehetővé tévő bizonyos szintű diszkréciót. A nemzetközi megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások megkezdése és lefolytatása főszabályként a végrehajtó szerv területére tartozik, továbbá a nyilvánosság valamely nemzetközi megállapodás megtárgyalásával és megkötésével kapcsolatos eljárásban való részvétele – a tárgyalások stratégiai elemei feltárásának elkerülésére irányuló jogos érdekre tekintettel – szükségszerűen korlátozott.

Ezzel összefüggésben az Unió vagy a hamisítás elleni nemzetközi kereskedelmi megállapodástervezettel kapcsolatban folytatott tárgyalások más felei álláspontjainak hozzáférhetővé tétele sértheti az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának harmadik francia bekezdésében védett közérdeket. Ugyanis egyrészt nem kizárt, hogy e hozzáférhetővé tétel révén közvetetten a tárgyalásokon részt vevő más felek álláspontjait is meg lehetne ismerni. Másrészt a nemzetközi tárgyalásokkal összefüggésben az Unió által elfogadott álláspontok e tárgyalások folyamán, valamint a különböző érdekelt felek által ennek keretében tett engedmények és kompromisszumok alapján – értelemszerűen – alakulhatnak. A tárgyalási álláspontok kialakítása a tárgyalók részéről néhány taktikai megfontolást vonhat maga után a tárgyaló felek – köztük maga az Unió – részéről. Nem lehet egyébiránt kizárni, hogy az Unió által saját tárgyalási álláspontjainak a nyilvánosság részére történő hozzáférhetővé tétele a gyakorlatban esetleg kedvezőtlen hatással jár az Unió tárgyalási pozíciójára még akkor is, ha más felek tárgyalási álláspontjai továbbra is titkosak maradnak.

A nemzetközi tárgyalások kontextusában továbbá egy vagy több fél tárgyalási álláspontjának valamely más tárgyaló fél általi egyoldalú, és első ránézésre akár anonimnak tűnő hozzáférhetővé tételével a kölcsönös bizalomnak az e tárgyalások hatékonyságához elengedhetetlen légköre súlyosan sérülhetne annál a tárgyaló félnél, amelynek álláspontját nyilvánosságra hozták, csakúgy mint a többi tárgyaló félnél, amelyek e hozzáférhetővé tételnek tanúi voltak. Az ilyen hozzáférhetővé tétellel egyébként sérülhet a többi tárgyaló fél tárgyaló partnereként mind a Bizottság hitelessége, mind pedig az összes tárgyaló fél – így az Unió – és a tárgyalásokban esetlegesen részt venni kívánó harmadik országok közötti kapcsolat.

2. Az információhoz való hozzáférés a környezeti ügyekben

A T-545/11. sz., *Stichting Greenpeace Nederland és PAN Europe kontra Bizottság* ügyben 2013. október 8-án hozott ítéletben (fellebbezett) a Törvényszék a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférés feltételeit, valamint az ilyen információkhoz való hozzáférést szabályozó 1367/2006 rendelet és az 1049/2001 rendeletből eredő szabályozás egymáshoz való viszonyát vizsgálta.

A Törvényszék kimondta, hogy a környezeti információhoz vagy a környezetbe való kibocsátásra vonatkozó információkhoz való hozzáférés iránti kérelmet illetően az 1367/2006 rendeletnek a 3. és 6. cikkével együttesen értelmezett (8) és (15) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy e rendelet az 1049/2001 rendelet egyes rendelkezéseit felváltó, módosító vagy pontosító rendelkezéseket tartalmaz. Ebben az esetben az ez utóbbi rendeletben foglalt kivételek szigorú értelmezésének kötelezettségét alátámasztja egyrészt az ezen információk közzétételéhez fűződő közérdek érintett intézmény általi figyelembevételének szükségessége, valamint az arra irányuló utalás, hogy ezek az információk a környezetbe való kibocsátásra vonatkoznak-e, másrészt pedig az, hogy az említett rendelet nem tartalmaz hasonló pontosításokat az említett kivételek e jogterületen történő alkalmazását illetően.

Az 1367/2006 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének első mondata jogi vélelmet ír elő, amely szerint a közzétételhez nyomós közérdek fűződik, amennyiben a kért információk a környezetbe való kibocsátásra vonatkoznak, kivéve, ha ezek az információk vizsgálatot, különösen pedig az uniós jogból eredő kötelezettségek lehetséges megszegésére vonatkozó vizsgálatot érintenek. Így az érintett intézmény köteles a dokumentumot hozzáférhetővé tenni, amennyiben a kért információk a környezetbe való kibocsátásra vonatkoznak, még akkor is, ha e hozzáférhetővé tétel sértheti valamely természetes vagy jogi személy kereskedelmi érdekeinek védelmét, ideértve e személy szellemi tulajdonjogait is. Ami konkrétan a jelen ügyben szereplőhöz hasonló, a 91/414/EGK irányelv³⁰ I. mellékletében foglalt hatóanyag forgalomba hozatalának első engedélyezésére vonatkozó dokumentumok hozzáférhetővé tételére irányuló kérelmet illeti, noha ezen irányelv az ipari és kereskedelmi titoknak minősülő információk bizalmas kezelésének védelmét célzó rendelkezéseket tartalmaz, e szabályok léte nem teszi lehetővé az 1367/2006 rendeletből következő megdönthetetlen vélelem vitatását. Továbbá, noha az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 17. cikke biztosítja a vállalkozás szabadságát, illetve a tulajdonhoz való jogot, mindazonáltal nem megengedhető, hogy az uniós jogszabályok egységes értelmezésének biztosítása céljából valamely egyértelmű és feltétel nélküli másodlagos jogi rendelkezés érvényességét kétségbe vonják. Nem lehet kérdéses az 1367/2006 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének első mondatában szereplő rendelkezések alkalmazásának mellőzése sem annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló 1994. április 15-i megállapodás³¹ (TRIPS Megállapodás) 39. cikke (2) és (3) bekezdésének, amely rendelkezések védik a kereskedelmi értékű információkat a nyilvánosan hozzáférhetővé tétellel szemben. E megközelítés valójában az 1367/2006 rendelet 6. cikke (1) bekezdése első mondata jogszerűségének a TRIPS Megállapodás említett rendelkezéseire tekintettel történő vitatásához vezet.

A T-111/11. sz., *ClientEarth kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 13-án hozott ítéletben (fellebbezett) egyebek mellett azon kérdés merült fel, hogy összeegyeztethető-e az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének harmadik francia bekezdésében szereplő, a vizsgálatok céljának védelmére vonatkozó kivétel Bizottság általi alkalmazása a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény (Aarhusi Egyezmény). A felperes ugyanis azt állította, hogy ezen egyezmény a dokumentumokhoz való hozzáféréshez való jog alól a vizsgálatok közül csupán a büntetőjogi vagy fegyelmi természetű vizsgálatok céljának védelmére irányuló kivételt állapítja meg. Márpedig azok a dokumentumok, amelyekhez megtagadta a Bizottság a hozzáférést, a tagállami jogszabályoknak a környezetre vonatkozó uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkoztak, és ezeket többek között azzal a céllal készítette

³⁰ A növényvédő szerek forgalomba hozataláról szóló, 1991. július 15-i 91/414/EGK tanácsi irányelv (HL L 230., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 11. kötet, 332. o.).

³¹ HL L 336., 214. o.

a Bizottság, hogy lehetővé váljon számára több irányelv a tagállami átültetésének ellenőrzése, és adott esetben a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás megindítása.

A Törvényszék e tekintetben megjegyzi, hogy az Európai Unióra kötelező az Aarhusi Egyezmény. Ami azonban a környezeti információkhoz való hozzáférésre irányuló kérelem elutasításának indokait illeti, ez az egyezmény tartalmi szempontból nem feltétel nélküli és kellően pontos, mivel előírja, hogy a feleknek az egyezmény rendelkezéseinek megvalósításához szükséges egyértelmű, átlátható és következetes keret létrehozása és fenntartása céljából meg kell hozniuk a szükséges intézkedéseket, és mivel a felek széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a tekintetben, hogy milyen módon szervezik meg a nyilvánosság hozzáférését a hatóságoktól kért környezeti információkhoz.

Konkrétan, az Aarhusi Egyezmény 4. cikke (4) bekezdésének c) pontja nem eléggé pontos ahhoz, hogy közvetlenül alkalmazható legyen, legalábbis az említett egyezmény 2. cikkének d) pontjában foglalt regionális gazdasági integrációs szervezeteket illetően. Ez utóbbi egyezményt és különösen a 4. cikke (4) bekezdésének c) pontját ugyanis nyilvánvalóan elsősorban a szerződő államok hatóságaira kell alkalmazni, és az olyan fogalmakat használni, amelyek az államokhoz kötődnek, amint az a 4. cikk (1) bekezdésében előírt nemzeti szabályozási keretre történő utalásból is következik. Ezzel szemben az egyezmény nincs figyelemmel a regionális gazdasági integrációs szervezeteket jellemző sajátosságokra, amelyek azonban csatlakozhatnak az egyezményhez. Így különösen nincs olyan szabály sem az Aarhusi Egyezmény 4. cikke (4) bekezdésének c) pontjában, sem egyéb rendelkezésében, amely lehetővé tenné az e rendelkezésben használt fogalom értelmezését, és annak meghatározását, hogy annak része lehet-e egy kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárással kapcsolatos vizsgálat.

Az e célból tett további pontosítások hiányában nem lehet úgy tekinteni, hogy az Aarhusi Egyezmény megakadályozza, hogy az uniós jogalkotó kivételt állapítson meg környezeti ügyekben az intézményi dokumentumokhoz való hozzáférés elve alól, amennyiben e dokumentumok kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásra vonatkoznak, amely az uniós jog szerződéseiben szabályozott alkotmányos mechanizmusai közé tartozik.

A géntechnológiával módosított szervezetek forgalomba hozatalának engedélyezése

A T-240/10. sz., *Magyarország kontra Bizottság* ügyben 2013. december 13-án hozott ítélet alkalmat adott a géntechnológiával módosított szervezetek forgalomba hozatalának engedélyezésére alkalmazandó eljárással kapcsolatos pontosítások megtételére. Ezen ügy hátterében a Bizottság két határozata állt: az első engedélyezte egy géntechnológiával módosított burgonya forgalomba hozatalát, a második pedig engedélyezte az ebből a burgonyából előállított takarmányok fogalomba hozatalát, valamint annak az élelmiszerekben vagy más takarmányokban való véletlen vagy technikailag elkerülhetetlen előfordulását. Mivel Magyarország úgy ítélte meg, hogy e burgonya kockázatot jelent az emberi és az állati egészségre, illetve a környezetre, megsemmisítés iránti keresetet indított e két határozat ellen.

A Törvényszék legelőször is kiemelte, hogy a géntechnológiával módosított termékek forgalomba hozatalának engedélyezésére vonatkozóan a Bizottság által javasolt intézkedéseket az 1999/468/EK határozat³² 5. cikkében megállapított szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően

³² A Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat (HL L 184., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 124. o.).

kellett elfogadni. Ezen eljárás előírja a Bizottság számára azon kötelezettséget, hogy az illetékes szabályozási bizottság elé terjessze az intézkedések tervezetét. A jelen ügyben a Bizottság, mivel úgy határozott, hogy konszolidált szakvéleményt kér az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóságtól (EFSA), és a megtámadott határozatokat különösen e szakvéleményre alapította, anélkül, hogy lehetővé tette volna az illetékes bizottságok számára, hogy állást foglaljanak a szakvéleményről és a határozatok módosított tervezeteiről, nem tartotta tiszteletben e kötelezettséget.

Ezzel kapcsolatban a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy ha a Bizottság megfelelt volna az alkalmazandó szabályozásnak, az eljárás eredménye vagy a megtámadott határozatok tartalma lényegesen más lehetett volna. Mivel ugyanis a korábbi tervezetekre vonatkozó szavazások igen megosztottak voltak a bizottságokon belül, és a fent említett szakvélemények következtetései még több bizonytalanságot fejtettek ki, mint az EFSA korábbi szakvéleményei, továbbá kisebbségi vélemények kísérték e következtetéseket, nem volt tehát kizárt, hogy az illetékes bizottságok tagjai felülvizsgálják az álláspontjukat. Ezen túlmenően a bizottságok kedvezőtlen véleménye esetén vagy véleményük hiányában a Bizottság köteles lett volna a Tanács elé terjeszteni az engedélyezési javaslatokat, amely elfogadhatta vagy megtagadhatta volna a kérdéses engedélyek megadását. A Bizottság csak ezen eljárás végén és a Tanács határozata hiányában fogadhatta volna el a határozatait.

A Törvényszék így helyt adott a keresetnek, és megsemmisítette a megtámadott határozatokat.

II. Fellebbezések

A Törvényszék fellebbezési tanácsai által 2013-ban hozott határozatok közül három ítélet érdemel különös figyelmet.

Először is, a T-317/10. P. sz., *L kontra Parlament* ügyben 2013. szeptember 11-én hozott ítéletben a Törvényszék kifejtette, hogy ami egy ideiglenes alkalmazott és az Európai Parlament azon képviselőcsoportja közötti kölcsönös bizalmi viszony elvesztése vagy megtörése alá tartozó felmondási indokot illeti, amelyhez ezen alkalmazott be volt osztva, noha a független képviselőhöz beosztott ideiglenes alkalmazottnak érdekében állna megbizonyosodnia arról, hogy a megtört bizalmi viszony valóban az, amely a közvetlen hivatali feletteséhez köti, ez nem érvényes a független képviselők csoportjától eltérő, hagyományos képviselőcsoporthoz beosztott alkalmazottra, amely csoportot feltételezett közös politikai meggyőződés jellemez. Ha ez utóbbi esetben tört meg a bizalmi viszony, az már nem áll fenn összességében a csoporttal, és már nem releváns az a kérdés, hogy mely személyek veszítették el a bizalmukat. A Törvényszék – miután emlékeztetett arra, hogy a bizalmi viszony fennállása nem objektív tényezőkön alapul, és természeténél fogva nem terjed ki rá a bírósági felülvizsgálat, mivel az uniós bíróság különösen a politika területén, ahol a bizalomvesztés széles fogalom, nem helyettesítheti saját értékelésével a munkaszerződés megkötésére jogosult hatóság értékelését – ugyanakkor megjegyzi, hogy ha az ideiglenes alkalmazott szerződésének megszüntetéséről döntést hozó intézmény a bizalomvesztés miatti elbocsátó határozat háttéréként többek között pontos tényekre hivatkozik, a bíróság köteles e konkrét tények hitelességét megvizsgálni. Ennek során a bíróság nem helyettesítheti saját értékelésével a hatáskörrel rendelkező hatóság azon értékelését, amely szerint a bizalomvesztés bebizonyosodott, hanem annak felülvizsgálatára kell szorítkoznia, hogy az intézmény által megjelölt, a határozat alapjául szolgáló tények ténybelileg pontosak-e.

Másodszor a T-476/11. P. sz., *Bizottság kontra Moschonaki* ügyben 2013. október 23-án hozott ítéletben a Törvényszék pontosította az Európai Unió személyzeti szabályzata 91. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdése szerinti panasz és az azt követő kereset közötti

megfelelés szabályának terjedelmét. Megjegyezte, hogy önmagában azon körülmény alapján, miszerint a keresetlevélben és a panaszban szereplő jogalapok a jogi aktus belső jogszerűségének, vagy annak külső jogszerűségének vitatására vonatkoznak, nem állapítható meg, hogy ezek a jogalapok úgy tekinthetők, mint amelyek között szoros kapcsolat áll fenn. Ez lehetővé tehetné a felperes számára, hogy a Közzszolgálati Törvényszék előtt hivatkozzon először egy olyan jogalapra, amely semmilyen kapcsolatban nem áll a panaszban felhozott jogalapokkal, amennyiben e jogalapok összességükben tekintve a szóban forgó jogi aktus belső jogszerűségére, vagy külső jogszerűségére vonatkoznak. E körülmények esetén a kinevezésre jogosult hatóságnak a panasz keretében csak a közigazgatással szemben felhozott kifogások egy részéről lenne tudomása. Mivel e hatóságnak nem állna módjában kellő pontossággal megismerni az érintett kifogásait vagy óhajait, nem kísérelhetne meg tehát egyezséget létrehozni. A belső jogszerűség és a külső jogszerűség fogalma ugyanis a szóban forgó kifogás pontos tárgyára tekintettel túlzottan széles és elvont annak biztosításához, hogy ilyen kapcsolat állhasson fenn a kizárólag ezen fogalmak egyike vagy másik alá tartozó jogalapok között.

Mindazonáltal, noha a jogvita tárgyának és jogcímének panaszbeli és keresetlevélbeli változatlansága szükséges ahhoz, hogy lehetővé váljon a jogviták egyezség útján történő rendezése azáltal, hogy a kinevezésre jogosult hatóságot a panasz szakaszában tájékoztatják az érintett kifogásairól, e fogalmak értelmezése nem vezethet az érintett azon lehetőségének korlátozásához, hogy megfelelően vitathassa a neki sérelmet okozó határozatot. Így abban az esetben, ha a panaszos a panaszára adott válaszban szerez tudomást a neki sérelmet okozó jogi aktus indokolásáról, vagy abban az esetben, ha e válasz indokolása az említett aktusban szereplő indokoláshoz képest lényegesen változik vagy kiegészül, elfogadhatónak kell tekinteni minden, a kereset szakaszában először felhozott és a panaszra adott válaszban kifejtett indokolás megalapozottságának vitatására irányuló joglapot.

Harmadsorban a T-107/11. P. sz., *ETF kontra Schuerings* ügyben 2013. december 4-én hozott ítéletben a Törvényszék pontosította az ideiglenes alkalmazott határozatlan időre szóló szerződésének megszüntetése esetén az intézményt terhelő kötelezettség jellegét. A jelen ügyben a Törvényszék kimondta, hogy érvényes felmondási indok – a jelen esetben valamely ügynökség tevékenységi területeinek csökkentése – fennállása esetén az Európai Képzési Alapítvány (ETF) nem volt köteles megvizsgálni, hogy az ideiglenes alkalmazottat újra be lehetett volna-e osztani valamely létező vagy az ETF új hatásköreinek odaítélését követően a közeljövőben létrehozandó álláshelyre. Ugyanis, bár igaz, hogy a határozatlan időre szóló munkaszerződések a munka biztonságát tekintve különböznek a határozott időre szóló szerződésektől, az Unió közzszolgálatához határozatlan időre szóló szerződésekkel szerződött alkalmazottak mindazonáltal nem hagyhatják figyelmen kívül alkalmazásuk átmenti jellegét, és azt, hogy az nem biztosít számukra garanciát a munkára, mivel a személyzeti szabályzat 1a. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „valamely intézmény [...] állományában létrehozott beosztás” fogalom kizárólag a költségvetésben kifejezetten „állandóként” megjelölt, vagy hasonló megnevezéssel szereplő állásokat foglalja magában.

III. Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek

A Törvényszékhez 31 ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtottak be ebben az évben, ami jelentős mértékű növekedést jelent a 2012-ben benyújtott kérelmek számához (21) képest. 2013-ban a Törvényszék elnöke 27 ügyet bírált el, szemben a 2012. évi 23-mal. Részben vagy egészében helyt adott négy kérelemnek, nevezetesen a T-462/12. R. sz., *Pilkington Group kontra Bizottság* ügyben 2013. március 11-én hozott végzés (fellebbezett), a T-44/13. R. sz., *AbbVie kontra EMA* ügyben 2013. április 25-én hozott végzés (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett), a T-73/13. R. sz., *InterMune UK és társai kontra EMA* ügyben 2013. április 25-én hozott végzés

(fellebbezett) és a T-198/12. R. sz., *Németország kontra Bizottság* ügyben 2013. május 15-én hozott végzés (fellebbezett) alapjául szolgáló ügyekben. Az első három, állítólagosan bizalmas adatoknak a Bizottság és az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) általi közzétételével kapcsolatos kérdéskörre vonatkozó végzés követi a 2012-ben elfogadott három végzésben³³ elfogadott megközelítésmódot.

A fent hivatkozott *Németország kontra Bizottság* ügyben a német kormány – mivel úgy ítélte meg, hogy a játékokban található bizonyos nehézfémek tekintetében Németországban alkalmazandó határértékek jobb védelmet biztosítanak, mint a 2009/48/EK irányelvben³⁴ bevezetett határértékek – arra kérte a Bizottságot, hogy engedélyezze nemzeti határértékeinek fenntartását. A Bizottság lényegében elutasította ezt a kérelmet. A német kormány, miután megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be ezen elutasítással szemben, ideiglenes intézkedések elfogadását kérte, amelyek az érdemi ítélet kihirdetéséig engedélyezik számára saját határértékeinek további alkalmazását. A 2013. május 15-én hozott végzésében a Törvényszék elnöke elfogadhatónak nyilvánította a Bizottságot ezen engedély megadására való kötelezése iránti kérelmet. Kétségtelen, hogy az olyan ideiglenes intézkedés iránti kérelem, amely kizárólag a pusztán elutasítást tartalmazó határozat végrehajtásának felfüggesztését kívánja elérni, főszabály szerint elfogadhatatlan, mivel e felfüggesztés önmagában nem változtatja meg a kérelmező jogi helyzetét. A német kormány azonban nem az elutasító határozat felfüggesztését kérte, hanem az EUMSZ 279. cikk szerinti ideiglenes intézkedések elfogadását. Ez a lehetőség valamely elutasító határozat megsemmisítése iránti keresetben is létezik, mivel sem az EUMSZ 279. cikk, sem a Törvényszék eljárási szabályzatának 104. cikke, de még az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke alapján sem minősíthető az ilyen kérelem elfogadhatatlannak. A Törvényszék elnöke hozzáfűzte, hogy az ideiglenes intézkedésről határozó bíró ezen intézkedések tekintetében olyan hatáskörrel rendelkezik, amelynek az érintett uniós intézményekre gyakorolt hatása erősebb a megsemmisítést kimondó ítélet hatásainál, azzal a feltétellel, hogy ezek az ideiglenes intézkedések csak az érdemi eljárás ideje alatt alkalmazandók, megfelelően szoros kapcsolatban áll a főkeresettel, nem döntenek az érdemi határozattal kapcsolatban, és nem gátolják annak hatékony érvényesülését. A Törvényszék elnöke úgy ítélte meg, hogy e feltételek teljesültek a jelen ügyben.

Az ügy érdemét tekintve a Törvényszék elnöke megállapította, hogy a német kormány bizonyította a gyermekek egészségének védelmére irányuló ideiglenes intézkedések elfogadásának ténybeli és jogi szükségességét, valamint ezen intézkedések sürgősségét is. Különösen kiemelte, hogy a német kormány és a Bizottság közötti, az ólom, a bárium, az antimon, arzén és higany „helyes” határértékeivel kapcsolatos vita összetett és magas technikai szintű kérdéseket vet fel, amelyek nem tekinthetők elsősre nem relevánsnak, hanem amelyek alapos vizsgálatot igényelnek az érdemi

³³ Ezen, a T-341/12. R. sz., *Evonik Degussa kontra Bizottság* ügyben 2012. november 16-án hozott végzés (az EBHT-ban nem tették közzé), a T-345/12. R. sz., *Akzo Nobel és társai kontra Bizottság* ügyben 2012. november 16-án hozott végzés (az EBHT-ban nem tették közzé), valamint a T-164/12. R. sz., *Alstom kontra Bizottság* ügyben 2012. november 29-én hozott végzés, amelyeket nem támadtak meg fellebbezéssel, tartalmának lényegét részletesen ismerteti a 2012. évi jelentés (161. és 162. o.). A Bizottság által a fent hivatkozott *Pilkington Group kontra Bizottság* ügyben hozott végzéssel szemben benyújtott fellebbezést a Bíróság elnökhelyettese a C-278/13. P. (R). sz., *Bizottság kontra Pilkington Group* ügyben 2013. szeptember 10-én hozott végzésben elutasította. Az EMA által benyújtott fellebbezéseket követően a Bíróság elnökhelyettese a C-389/13. P. (R). sz., *EMA kontra AbbVie* ügyben és a C-390/13. P. (R). sz., *EMA kontra InterMune UK és társai* ügyben 2013. november 28-án hozott végzéssel hatályon kívül helyezte a fent hivatkozott *AbbVie kontra EMA* ügyben hozott végzést és az *InterMune UK és társai kontra EMA* ügyben hozott végzést, továbbá visszautalta ezen ügyeket a Törvényszék elé.

³⁴ A játékok biztonságáról szóló, 2009. június 18-i 2009/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 170., 1. o.).

eljárásban. Következésképpen a Törvényszék elnöke kötelezte a Bizottságot, hogy engedélyezze a német határértékek fenntartását.³⁵

A többi ideiglenes intézkedés iránti kérelmet – az okafogyottságot megállapító néhány esetet kivéve – mind elutasította a Törvényszék, leggyakrabban a sürgősség hiánya miatt.

A T-366/13. R. sz., *Franciaország kontra Bizottság* ügyben 2013. augusztus 29-én hozott végzés (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett) a Francia Köztársaság által kifizetett, több mint 220 millió euró összegű állami támogatásnak a Société nationale Corse Méditerranée-től (SNCM) való visszatéríttetését elrendelő bizottsági határozatra vonatkozott. A Francia Köztársaság szerint ezen összegnek az SNCM általi visszatérítése elkerülhetetlenül annak fizetéseképtelenségéhez és felszámolásához vezetne, ami különböző súlyos és helyreállíthatatlan károkat okozna számára, így a területi folytonosság megszakadását, közrendi zavarokat és negatív gazdasági következményeket okozna Korzikán. A Törvényszék elnöke – emlékeztetve arra, hogy a megtámadott határozat egyedül a francia hatóságokra nézve kötelező – megállapította, hogy e határozat önmagában nem kötelezhette az SNCM-et az állami támogatás visszafizetésére. Márpedig mivel a francia hatóságok nem hoztak egyetlen jogilag kötelező intézkedést sem a megtámadott határozat végrehajtására, az SNCM felszámolás alá vonásának veszélye nem tekinthető kellően közelinek ahhoz, hogy igazolhassa a végrehajtás felfüggesztésének kért megadását. Mindenesetre a visszatéríttetést elrendelő nemzeti intézkedéssel szembeni védelem tekintetében az SNCM rendelkezésére álló belső jogorvoslatokat illetően a Francia Köztársaság nem bizonyította, hogy e jogorvoslatok nem teszik lehetővé az SNCM számára, hogy elkerülje a felszámolást a nemzeti bíróság előtt az egyedi pénzügyi helyzetére, valamint a Marseille és Korzika közötti tengeri összeköttetés ellátásának biztosítására irányuló kötelezettségére hivatkozva. A Törvényszék elnökének tehát meg kellett állapítania, hogy nem bizonyították a területre vonatkozó francia jogorvoslati lehetőségek hiányosságát. Másfelől a jelen ügyben azt, hogy az SNCM francia bírósághoz fordul, szükséges előzetes lépésnek kell minősíteni, mivel a Francia Köztársaság nem tudja a Törvényszék előtt addig igazolni a sürgősséget, amíg a nemzeti hatóságok nem fogadtak el kötelező végrehajtási intézkedéseket, és amíg a nemzeti bírósághoz nem nyújtottak be a végrehajtás felfüggesztésére irányuló esetleges kérelmet.

A T-397/13. R. sz., *Tilly-Sabco kontra Bizottság* ügyben 2013. szeptember 26-án hozott végzés (az EBHT-ban nem tették közzé) az európai piacon értékesített baromfi egyenkénti súlyánál alacsonyabb súlyú gyorsfagyasztott baromfi Közel-Keletre történő exportálásával foglalkozó vállalkozásra vonatkozott. A jövedelmezősége főként az export-visszatérítések formájában kapott állami támogatások nyújtásától függött, amely visszatérítések célja a közös agrárpolitika céljainak megvalósítása keretében szükség esetén a kivitel megkönnyítése. Miután a Bizottság rendelete a gyorsfagyasztott baromfira vonatkozó export-visszatérítések összegét nullában állapította meg, a felperes az összforgalma 80%-ának elvesztésére és pénzügyi életképességének veszélybe kerülésére hivatkozott. A Törvényszék elnöke 2013. szeptember 26-án hozott végzésében azzal az indokkal utasította el az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet, hogy a felperes gondos és tájékozott gazdasági szereplőként nem hagyhatta figyelmen kívül azt, hogy a mezőgazdasági piacok közös szervezésének területe erősen szabályozott, mivel a Bizottság háromhavonta beavatkozik az export-visszatérítések összegének meghatározása céljából, a gazdasági helyzet változásaihoz igazítva azt. Következésképpen a felperes nem hivatkozhat egy olyan meghatározott összegben rögzített visszatérítés fenntartására irányuló szerzett jogra, amelyben egy adott időpontban részesült, annál inkább sem, hogy az export-visszatérítések az irányadó szabályozás értelmében

³⁵ Az e végzéssel szemben benyújtott fellebbezést a Bíróság elnökhelyettese a C-426/13. P. (R). sz., *Bizottság kontra Németország* ügyben 2013. december 19-én hozott végzéssel elutasította.

fakultatív jellegűek, így nincs semmilyen jogi kötelezettség e visszatérítések rendszerének folyamatos fenntartására, aminek az a következménye, hogy ez utóbbiak a piacok ingadozása alapján csökkenhetnek, vagy akár teljesen felfüggeszthetők. E körülmények esetén a felperesnek kell elvárható gondossággal eljárnia, termelése és piacainak változatossá tételére irányuló óvintézkedéseket fogadva el. Ha nem ilyen elvárható gondossággal jár el, a vállalkozással együtt járó kockázat részeként magának kell viselnie az export-visszatérítések nullában való megállapítása által okozott kárt.

B – A Törvényszék összetétele

(2013. október 23-i protokolláris sorrend)

Első sor, balról jobbra:

G. Berardis, M. Van der Woude, A. Dittrich, S. Papasavvas tanácselnökök, H. Kanninen, a Törvényszék elnökhelyettese; M. Jaeger, a Törvényszék elnöke; M. E. Martins Ribeiro, M. Prek, S. Frimodt Nielsen és D. Gratsias tanácselnökök.

Második sor, balról jobbra:

E. Buttigieg, A. Popescu, I. Labucka, I. Wiszniewska-Białecka, F. Dehousse, N. J. Forwood, Czúcz O., I. Pelikánová, J. Schwarcz, M. Kancheva bírák.

Harmadik sor, balról jobbra:

L. Madise, I. Ulloa Rubio, V. Kreuschitz, V. Tomljenović, C. Wetter, E. Bieliūnas, A. M. Collins és S. Gervasoni bírák; E. Coulon hivatalvezető.

1. A Törvényszék tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Marc Jaeger

Született 1954-ben; a strasbourgi Robert Schuman Egyetemen szerez jogi diplomát; tanulmányait a Collège d'Europe-ban folytatja; a luxembourgi ügyvédi kamara tagja (1981); igazságügyi attasé a luxemburgi legfőbb ügyész mellett (1983); a luxembourgi kerületi bíróság bírója (1984); az Európai Közösségek Bíróságán jogi referens (1986–1996); az Institut Universitaire International de Luxembourg (IUIL) elnöke; 1996. július 11-től a Törvényszék bírója; 2007. szeptember 17-től a Törvényszék elnöke.

Heikki Kanninen

Született 1952-ben; diploma a Helsinki Kereskedelmi Főiskolán és a Helsinki Egyetem jogi karán; jogi referens Finnország Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságán; a közigazgatásbeli jogvédelem reformjával foglalkozó bizottság főtárgya; főtanácsos a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságon; a közigazgatási peres ügyek reformjával foglalkozó bizottság főtárgya, tanácsadó az Igazságügyi Minisztérium jogalkotási igazgatóságán; hivatalvezető helyettes az EFTA-Bíróságon; jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán; bíró a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságon (1998–2005); a menekültek fellebbezési bizottságának tagja; a finn igazságszolgáltatási intézmények fejlesztésével foglalkozó bizottság alelnöke; 2005. október 6-tól 2009. október 6-ig a Közzolgálati Törvényszék bírója; 2009. október 7-től a Törvényszék bírója; 2013. szeptember 17-től a Törvényszék elnökhelyettese.

Josef Azizi

Született 1948-ban; a Bécsi Egyetemen szerez jogi, közgazdasági és társadalomtudományi diplomát; a Bécsi Közgazdaságtudományi Egyetemen, a Bécsi Egyetem jogi karán és több más egyetemen oktat; a Bécsi Egyetem jogi karának tiszteletbeli professzora; Ministerialrat és osztályvezető a Szövetségi Kancellárián; az Európa Tanács Igazságügyi Együttműködés Irányító Bizottságának (CDCJ) tagja; ad litem meghatalmazott a Verfassungsgerichtshof (Alkotmánybíróság) előtt a szövetségi törvények alkotmányossági vizsgálatára irányuló eljárásokban; a közösségi jognak az osztrák szövetségi jogba történő átültetéséért felelős koordinátor; 1995. január 18-tól 2013. szeptember 16-ig a Törvényszék bírója.

Nicholas James Forwood

Született 1948-ban; a Cambridge-i Egyetemen szerzi meg diplomáit BA 1969., MA 1973. (mechanikai tudományok és jog); 1970-től tagja az angliai ügyvédi kamarának, majd ügyvéd Londonban (1971–1999) és Brüsszelben (1979–1999); 1981-től tagja az ír ügyvédi kamarának; 1987-ben Queen's Counsel-i kinevezés; 1998-ban a Middle Temple rangidős tagja (bencher); az angliai és wales-i ügyvédi kamara képviselője az Európai Közösségek Ügyvédi Kamarái (EKÜK) Tanácsa előtt és az EKÜK Európai Közösségek Bírósága melletti állandó képviselőének elnöke (1995–1999); a World Trade Law Association irodájának és a European Maritime Law Organisation tagja (1993–2002); 1999. december 15-től a Törvényszék bírása.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

Született 1956-ban; tanulmányait Lisszabonban, Brüsszelben és Strasbourgban végzi; Portugáliában és Brüsszelben advogada (ügyvéd); az Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles-ben kutató; a Bíróságon jogi referens J. C. Moitinho de Almeida portugál bíró mellett (1986–2000), majd az Elsőfokú Bíróság elnöke, B. Vesterdorf bíró mellett (2000–2003); 2003. március 31-től a Törvényszék bírása.

Franklin Dehousse

Született 1959-ben; jogot végez (Liège-i Egyetem, 1981), aspiráns (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); a képviselőházban jogtanácsos (1981–1990); jogi doktor (Strasbourgi Egyetem, 1990); egyetemi tanár (Liège-i Egyetem és Strasbourgi Egyetem, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, a bordeaux-i Montesquieu Egyetem, Collège Michel Servet des universités de Paris, a namuri Facultés Notre-Dame de la Paix); a Külügyminiszter rendkívüli képviselője (1995–1999); az Institut royal des relations internationales-ban az európai tanulmányok igazgatója (1998–2003); az Államtanácsban ülnök (2001–2003); az Európai Bizottságban tanácsadó (1990–2003); az Observatoire Internet tagja (2001–2003); 2003. október 7-től a Törvényszék bírása.

Czúcz Ottó

Született 1946-ban; a Szegedi Tudományegyetemen szerez jogi diplomát (1971); előadó a Munkaügyi Minisztériumban (1971–1974); oktató, majd egyetemi tanár (1974–1989), a jogi kar dékánja (1989–1990), rektorhelyettes (1992–1997) a Szegedi Tudományegyetemen; ügyvéd; az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság igazgatótanácsának tagja; a European Institute for Social Security alelnöke (1998–2002); a Nemzetközi Társadalombiztosítási Szövetség (ISSA) Tudományos Tanácsának tagja; alkotmánybíró (1998–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Irena Wiszniewska-Bialecka

Született 1947-ben; a Varsói Egyetemen szerez jogi diplomát (1965–1969); a Lengyel Tudományos Akadémia Jogtudományi Intézetének kutatója (tanársegéd, docens, professzor) (1969–2004); a müncheni Max Planck Intézet külföldi és nemzetközi szabadalmi joggal, szerzői joggal és versenyjoggal foglalkozó kutatója (a Foundation AvH ösztöndíja 1985–1986); ügyvéd (1992–2000); a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság bírása (2001–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Irena Pelikánová

Született 1949-ben; jogi tanulmányok a prágai Károly Egyetemen, gazdasági jogi tanársegéd (1989 előtt), majd a tudományok doktora, végül 1993 óta a gazdasági jog professzora; az Értékpapír-bizottság igazgatóságának tagja (1999–2002); ügyvéd; a cseh kormány törvényelőkészítő tanácsának tagja (1998–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Vilenas Vadapalas

Született 1954-ben; jogi diploma (Moszkvai Egyetem); doctor habilitus (Varsói Egyetem); a Vilniusi Egyetem professzora: nemzetközi jog (1981 óta), emberi jogok (1991 óta) és közösségi jog (2000 óta); a kormány külügyi tanácsadója (1991–1993); az európai uniós csatlakozási tárgyalásokkal megbízott küldöttség koordinációs munkacsoportjának tagja; a kormány európai jogi igazgatóságának főigazgatója (1997–2004); a Vilniusi Egyetem Jean Monnet tanszékén az európai jog professzora; az európai uniós tanulmányok litván egyesületének elnöke; a Litvánia csatlakozásával kapcsolatos alkotmányjogi reform parlamenti munkacsoportjának előadója; a nemzetközi jogászegyesület tagja (2003. április); 2004. május 12-től 2013. szeptember 16-ig a Törvényszék bírója.

Küllike Jürimäe

Született 1962-ben; a Tartui Egyetemen szerez jogi diplomát (1981–1986); az államügyész mellett dolgozik Tallinban (1986–1991); észt diplomataképző diploma (1991–1992); jogtanácsos (1991–1993) és főtanácsos a kereskedelmi és iparkamarában (1992–1993); a tallini fellebbviteli bíróság bírója (1993–2004); European Master emberi jogok és demokratizálás témakörében a Padovai Egyetemen és a Nottinghami Egyetemen (2002–2003); 2004. május 12-től 2013. október 23-ig a Törvényszék bírója, 2013. október 23-tól a Bíróság bírója.

Ingrida Labucka

Született 1963-ban; a Lettországi Egyetemen szerez jogi diplomát (1986); a Belügyminisztérium revizora Kirov térségében és Riga városában (1986–1989); a rigai elsőfokú bíróság bírója (1990–1994); ügyvéd (1994–1998 és 1999 júliusától 2000 májusáig); igazságügy-miniszter (1998 novemberétől 1999 júliusáig és 2000 májusától 2002 októberéig); a Hágai Állandó Választottbíróság tagja (2001–2004); a parlament tagja (2002–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírója.

Savvas S. Papasavvas

Született 1969-ben; az Athéni Egyetemen folytat tanulmányokat (Ptychion, 1991); posztgraduális tanulmányokat folytat a Paris II Egyetemen (DEA közjog 1992-ben) és az Aix-Marseille III Egyetemen (jogi doktor 1995-ben); 1993 óta a ciprusi ügyvédi kamara tagja, a nicosiai ügyvédi kamara tagja; a Ciprusi Egyetem oktatója (1997–2002), illetve alkotmányjogot oktató docense (2002. szeptember óta), a Centre européen de droit public kutatója (2001–2002); 2004. május 12-től a Törvényszék bírója.

Miro Prek

Született 1965-ben; jogi diploma (1989); felvétel az ügyvédi kamarába (1994); különböző feladatok és tisztségek a közigazgatásban, főként a jogalkotással megbízott kormányzati irodán (helyettes államtitkár és igazgatóhelyettes, az európai jogi és összehasonlító jogi főosztály vezetője) és az európai ügyek irodáján (helyettes államtitkár); az európai uniós társulási megállapodással kapcsolatos tárgyalásokkal (1994–1996) és a csatlakozási tárgyalásokkal megbízott (1998–2003) csoport tagja, a jogi ügyek felelőse; ügyvéd; az európai joganyag átvételével és az európai integrációval kapcsolatos, főként nyugat-balkáni projektek felelőse; osztályvezető az Európai Közösségek Bíróságán (2004–2006); 2006. október 7-től a Törvényszék bírója.

Alfred Dittrich

Született 1950-ben; az Erlangen-Nürnberg-i Egyetemen szerez jogi diplomát (1970–1975); fogalmazó (Rechtsreferendar) a nürnbergi tartományi felsőbbbíróságon (1975–1978); tisztviselő a szövetségi gazdasági minisztériumban (1978–1982); tisztviselő a Német Szövetségi Köztársaság Európai Közösségek melletti állandó képviselőjén (1982); tisztviselő a szövetségi gazdasági minisztériumban, ahol közösségi jogi és versenyjogi ügyekkel kapcsolatos feladatokat lát el (1983–1992); az Európai Jogi Osztály vezetője az Igazságügyi Minisztériumban (1992–2007); a német küldöttség vezetője a Tanács „Bíróság” elnevezésű munkabizottságában; több esetben szövetségi kormány megbízott az Európai Közösségek Bírósága előtt indult ügyekben; 2007. szeptember 17-től a Törvényszék bírója.

Santiago Soldevila Fragoso

Született 1960-ban; a Barcelonai Autonóm Egyetemen szerez jogi diplomát (1983); bíróként tevékenykedik (1985); 1992-től a közigazgatási peres ügyekben eljáró tanács bírója a Kanári-szigetek Legfelsőbb Bíróságán (Santa Cruz de Tenerife) (1992 és 1993), majd a Spanyol Legfelsőbb Bíróságon (Madrid, 1998. május–2007. augusztus), ahol adóügyekben (háaügyek) és a gazdasági minisztérium általános hatályú normatív előírásai, illetve az állami támogatásokra és a közigazgatás vagyoni jogi felelősségére vonatkozó határozatai elleni keresetek, valamint a bankszektor, a tőzsde, energia, biztosítási és versenyjogi területen a központi gazdasági szabályozó szervek által kötött szerződések ellen indított keresetek tárgyában ítélezik; jogi referens az Alkotmánybíróságon (1993–1998); 2007. szeptember 17-től 2013. szeptember 16-ig a Törvényszék bírója.

Laurent Truchot

Született 1962-ben; az Institut d'études politiques de Paris-n szerez diplomát (1984); az Országos Bíró és Ügyészképző Intézet volt hallgatója (1986–1988); a marseille-i bíróság bírója (1988. január–1990. január); az Igazságügyi Minisztérium polgári ügyekkel foglalkozó igazgatóságán bíró (1990. január–1992. június); a Gazdasági, Pénzügyi és Ipari Minisztérium csalás elleni, fogyasztóvédelmi és versenyjogi igazgatóságán irodavezető-helyettes, majd irodavezető (1992. június–1994. szeptember); jogtanácsos az igazságügy-miniszter mellett (1994. szeptember–1995. május); a nîmes-i bíróság bírója (1995. május–1996. május); jogi referens a Bíróságon P. Léger főtanácsnok mellett (1996. május–2001. december); bíró a Semmítőszéken (2001. december–2007. augusztus); 2007. szeptember 17-től 2013. szeptember 16-ig a Törvényszék bírója.

Sten Frimodt Nielsen

Született 1963-ban; a Koppenhágai Egyetemen szerez jogi diplomát (1988); tisztviselő a Külügyminisztériumban (1988–1991); a Koppenhágai Egyetemen nemzetközi és európai jogot tanít (1988–1991); követségi titkár Dánia New York-i állandó ENSZ képviseletén (1991–1994); tisztviselő a Külügyminisztérium jogi szolgálatánál (1994–1995); docens a Koppenhágai Egyetemen (1995); tanácsadó, majd főtanácsadó a Miniszterelnöki Hivatalban (1995–1998); tanácsadó Dánia Európai Közösségek melletti állandó képviseletén (1998–2001); a miniszterelnök tanácsadója jogi kérdésekben (2001–2002); osztályvezető és jogtanácsos a Miniszterelnöki Hivatalban (2002. március–2004. július); helyettes államtitkár és jogtanácsos a Miniszterelnöki Hivatalban (2004. augusztus–2007. augusztus); 2007. szeptember 17-től a Törvényszék bírója.

Kevin O'Higgins

Született 1946-ban; tanulmányait a limerick-i Crescent College-ban, a Clongowes Wood College-ban, a University College Dublinban (B.A. fokozat és diploma európai jogból) és a King's Inns-ben végzi; 1968-tól az Ír Ügyvédi Kamara tagja; barrister (1968–1982); Senior Counsel (Inner Bar of Ireland, 1982–1986); a Circuit court bírása (1986–1997); az ír High Court bírása (1997–2008); Benchers of King's Inns; az Európai Bíróság Tanácsadó Bizottságában Írország képviselője (2000–2008); 2008. szeptember 15-től 2013. szeptember 16-ig a Törvényszék bírása.

Juraj Schwarcz

Született 1952-ben; a jogtudományok doktora (Comenius Egyetem, Pozsony, 1979); vállalati jogtanácsos (1975–1990); a kassai városi bíróság cégnyilvántartásának vezetésével megbízott hivatalvezető; a kassai városi bíróság bírása (1992. január–október); a kassai regionális bíróság bírása és tanácselnöke (1992. novembertől 2009-ig); a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának kirendelt bírása, gazdasági jogi tanács (2004. októbertől 2005. szeptemberig); a kassai regionális bíróság gazdasági kollégiumának elnöke (2005. októbertől 2009. szeptemberig); a kassai P. J. Šafárik Egyetem kereskedelmi és gazdasági jogi tanszékének külső tagja (1997–2009); a Jogakadémia tantestületének külső tagja (2005–2009); 2009. október 7-től a Törvényszék bírása.

Marc van der Woude

Született 1960-ban; jogot végez (Groningeni Egyetem, 1983); tanulmányokat folytat a Collège d'Europe-ban (1983–1984); tanársegéd a Collège d'Europe-ban (1984–1986); a Leideni Egyetem oktatója (1986–1987); előadó az Európai Közösségek Bizottságának Versenypolitikai Főigazgatóságán (1987–1989); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1989–1992); politikai koordinátor az Európai Közösségek Bizottságának Versenypolitikai Főigazgatóságán (1992–1993); az Európai Közösségek Bizottsága Jogi Szolgálatának tagja (1993–1995); 1995 óta a brüsszeli ügyvédi kamara tagja; 2000 óta egyetemi tanár a rotterdami Erasmus Egyetemen; számos kiadvány szerzője; 2010. szeptember 13-tól a Törvényszék bírása.

Dimitrios Gratsias

Született 1957-ben; jogi diplomát szerez az Athéni Egyetemen (1980); DEA de droit public (közjogi Master-képzés) az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (1981); oklevelet szerez a közösségi és európai tanulmányok egyetemi központjában (Université de Paris I) (1982); az Államtanács ülnöke (1985–1992); az Államtanács előadója (1992–2005); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1994–1996); a görög Legfelsőbb Különbíróság tagja (1998–1999); az Államtanács tanácsosa (2005); a bírák ellen indított kereseteket elbíráló különbíróság tagja (2006); a Közigazgatási Legfelsőbb Bírói Tanács tagja (2008); a közigazgatási törvényszékek felügyelője (2009–2010); 2010. október 25-től a Törvényszék bírása.

Andrei Popescu

Született 1948-ban; jogi diplomát szerez a Bukaresti Egyetemen (1971); nemzetközi munkajogi és európai szociális jogi posztgraduális tanulmányokat folytat a Genfi Egyetemen (1973–1974); doktori fokozatot szerez a Bukaresti Egyetemen (1980); próbaidős tanársegéd (1971–1973), véglegesített tanársegéd (1974–1985), majd óraadó a munkajog tárgykörében a Bukaresti Egyetemen (1985–1990); vezető kutató a Munkával és a Szociális Védelemmel Kapcsolatos Tudományos Kutatások Intézeténél (1990–1991); főigazgató-helyettes (1991–1992), majd igazgató (1992–1996) a Munkaügyi és Szociálisvédelmi Minisztériumnál; egyetemi docens (1997), majd egyetemi tanár (2000) a bukaresti Politika- és Igazgatástudományi Egyetemen; államtitkár az Európai Integrációs Minisztériumban (2001–2005); osztályvezető a Román Jogalkotási Tanácsnál (1996–2001 és 2005–2009); a *Román Európai Jogi Szemle* alapító igazgatója; a Román Európai Jogi Társaság elnöke (2009–2010); a román kormány képviselője az Európai Unió igazságszolgáltatási fórumai előtt (2009–2010); 2010. november 26-tól a Törvényszék bírása.

Mariyana Kancheva

Született 1958-ban; a Szófia Egyetemen szerez jogi diplomát (1979–1984); a Brüsszeli Szabadegyetem Európa tanulmányok Intézetében szerez európai jogi kiegészítő Master diplomát (2008–2009); szakterülete a gazdasági jog és szellemi alkotások joga; fogalmazó a szófia területi bíróságon (1985–1986); jogtanácsos (1986–1988); ügyvéd a szófia ügyvédi kamarában (1988–1992); a diplomáciai testületek szolgálatának főigazgatója a külügyminisztériumban (1992–1994); ügyvédi hivatását gyakorolja Szófiában (1994–2011) és Brüsszelben (2007–2011); kereskedelmi jogviták választottbírája Szófiában; a bolgár parlament jogi tanácsadójaként részt vesz több jogszabály szövegének kidolgozásában; 2011. szeptember 19-től a Törvényszék bírása.

Guido Berardis

Született 1950-ben; jogi diploma (római La Sapienza egyetem, 1973); európai jogi posztgraduális diploma a bruges-i Collège d'Europe-ban (1974–1975); az Európai Közösségek Bizottságának tisztviselője (a Mezőgazdasági Főigazgatóság Nemzetközi Ügyek Igazgatósága, 1975–1976); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának tagja (1976–1991 és 1994–1995); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának képviselője Luxembourgban (1990–1991); G. F. Mancini bíró jogi referense az Európai Közösségek Bíróságán (1991–1994); az Európai Közösségek Bizottságának tagjai, M. Monti (1995–1997) és F. Bolkenstein (2000–2002) jogi tanácsadója; az Európai Közösségek Bizottsága Belső Piac Főigazgatóságán a Közbeszerzési Politika Igazgatóság igazgatója (2002–2003), a Szolgáltatások, Szellemi Tulajdon és Iparjogvédelem, Média és Adatvédelem Igazgatóság igazgatója (2003–2005), valamint a Szolgáltatások Igazgatóság igazgatója (2005–2011); az Európai Bizottság jogi szolgálata jogérvényesülés, szabadság és biztonság, magánjog és büntetőjog munkacsoportjának vezető jogtanácsosa és igazgatója (2011–2012); 2012. szeptember 17-től a Törvényszék bírója.

Eugène Buttigieg

Született 1961-ben; a Máltai Egyetemen szerez jogi doktorátust; magister fokozat európai jogból (Exeteri Egyetem); doktori fokozatot szerez versenyjogból (Londoni Egyetem); jogász az Igazságügyi Minisztériumban (1987–1990); vezető jogász a Külügyminisztériumban (1990–1994); a Copyright Board (szerzői jogi bizottság) tagja (1994–2005); jogász lektor az Igazságügyi és Önkormányzati Minisztériumban (2001–2002); tisztviselő a Malta Resources Authority-nél (máltai erőforrás gazdálkodási hatóság) (2001–2009); európai jogi szakértő (1994 óta); versenyjogi és fogyasztóvédelmi tanácsadó a Pénzügyi, Gazdasági és Beruházási Minisztériumban (2000–2010); a miniszterelnök versenyjogi és fogyasztóvédelmi tanácsadója (2010–2011); szakértő a Malta Competition and Consumer Affairs Authority-nél (máltai versenyjogi és fogyasztóvédelmi hatóság) (2012); óraadó (1994–2001), egyetemi oktató (2001–2006), majd docens (2007 óta) és az európai jogi Jean Monnet tanszék vezetője (2009 óta) a Máltai Egyetemen; a Maltese Association for European Law (máltai európai jogi egyesület) társalapítója és alelnöke; 2012. október 8-tól a Törvényszék bírója.

Carl Wetter

Született 1949-ben; közgazdasági diplomát (Bachelor of Arts, 1974) és jogi diplomát (Master of Laws, 1977) szerez az Uppsalai Egyetemen; tanácsos a Külügyminisztériumban (1977); a Svéd Ügyvédi Kamara tagja (1983 óta); a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarában (ICC) tagja a versenyjoggal foglalkozó svéd munkacsoportnak; versenyjogot oktat (Lundi Egyetem, Stockholmi Egyetem); számos publikáció szerzője; 2013. március 18-tól a Törvényszék bírása.

Vesna Tomljenović

Született 1956-ban; diplomát szerez a Rijekai Egyetemen (mesterfokozat 1979-ben), illetve a Zágrábi Egyetemen (LLM-fokozat 1984-ben és jogi doktori [Ph.D.] fokozat 1996-ban); tanársegéd (1980–1998), docens (2003–2009), majd egyetemi tanár (2009–2013) a Rijekai Egyetem Jogtudományi Karán; tanársegéd (1990–2013) a Rijekai Egyetem Közgazdaságtudományi Karán; a horvát Összehasonító Jogi Társaság elnöke (2006–2013); 2013. július 4-től a Törvényszék bírása.

Egidijus Bieliūnas

Született 1950-ben; a Vilnusi Egyetemen szerez jogi diplomát (1973); jogi doktorátus (1978), tanársegéd, adjunktus és docens (1977–1992) a Vilnusi Egyetem jogi karán; tanácsadó a Litván Köztársaság Országgyűlésének jogi osztályán (1990–1992); tanácsos Litvánia belgiumi nagykövetségén (1992–1994); tanácsos Litvánia franciaországi nagykövetségén (1994–1996); az Emberi Jogok Európai Bizottságának tagja (1996–1999); bíró a Litván Köztársaság Legfelsőbb Bíróságán (1999–2011); docens a Vilnusi Egyetem Büntetőjogi Tanszékén (2003–2013); a Litván Köztársaság képviselője az Eurojust közös ellenőrző szervében (2004–2011); a Litván Köztársaság Alkotmánybíróságának tagja (2011–2013); 2013. szeptember 16-tól a Törvényszék bírása.

Viktor Kreuschitz

Született 1952-ben; jogi doktorátus a Bécsi Egyetemen (1981); tisztviselő az osztrák szövetségi kancellárián, az alkotmányjogi szolgálaton (1981–1997); jogtanácsos az Európai Bizottság jogi szolgálatán (1997–2013); 2013 szeptember 16-tól a Törvényszék bírāja.

Anthony Michael Collins

Született 1960-ban; a dublini Trinity College-ban (Legal Science, 1984), illetve a dublini Honourable Society of the King's Inns-ben (Barrister-at-Law, 1986) szerez diplomát; az ír ügyvédi kamara tagja: Barrister-at-Law (1986–1990 és 1997–2003), Senior Counsel (2003–2013); jogi referens az Európai Községek Bíróságán (1990–1997); az Irish Centre for European Law igazgatója (1997–2000), és továbbra is tagja az igazgatótanácsnak; a Council of European National Youth Committees elnökhelyettese (1979–1981); az Organising Bureau of European School Student Unions főtárgya (1977–1984); az Irish Union of School Students főtárgya (1977–1979); a Union of Students in Ireland nemzetközi elnökhelyettese (1982–1983); a luxembourgi székhelyű Amicale des référendaires vezetőségének tagja (1992–2000); az Európai Ügyvédi Kamarák Tanácsának (CCBE) az Európai Unió Bírósága és az EFTA-Bíróság melletti Állandó Képviselőtárs tagja (2006–2013); 2013. szeptember 16-tól a Törvényszék bírāja.

Ignacio Ulloa Rubio

Született 1967-ben; jogi diploma kitüntetéssel (1985–1990) és doktori tanulmányok (1990–1993) a madridi Universidad Complutense-n; ügyész Geronában, Spanyolországban (2000–2003); igazságszolgáltatási és emberi jogi tanácsadó az Ideiglenes Szövetséges Hatóságnál Bagdadban, Irakban (2003–2004); elsőfokú polgári eljárásokban eljáró bíró és vizsgálóbíró Geronában (2003–2007); előléptetik szenior bírónak (2008); az Európai Unió Tanácsa által létrehozott EUJUST LEX Integrated Rule of Law Mission for Iraq helyettes vezetője (2005–2006); jogi tanácsadó a Spanyol Királyság Alkotmánybíróságán (2006–2011 és 2013); a biztonságért felelős államtitkár (2012–2013); az Európai Unió Tanácsának civil szakértője a jogállamisággal és a biztonsági kérdések reformjával kapcsolatos ügyekben (2005–2011); az Európai Bizottság alapvető jogokkal és büntető igazságszolgáltatással foglalkozó külső szakértője (2011–2013); számos előadás, illetve publikáció szerzője; 2013. szeptember 16-tól a Törvényszék bírāja.

Stéphane Gervasoni

Született 1967-ben; az Institut d'études politiques de Grenoble-on (1988) és az École nationale d'administrationon (1993) szerez diplomát; auditeur az Államtanácsn (Conseil d'État) (rapporteur a peres ügyek szekciójában, 1993–1997, illetve a szociális szekcióban, 1996–1997); maître des requêtes az Államtanácsn (1996–2008); docens az Institut d'études politiques de Paris-n (1993–1995); kormány megbízott a nyugdíjak különleges semmisségi bizottságánál (1994–1996); jogi tanácsadó a Közzolgálati Minisztériumban és Párizs Város Önkormányzatánál (1995–1997); főtitkár az Yonne megyei prefektúrán, az Auxerre-i Kerület alprefektusa (1997–1999); főtitkár a Savoie megyei prefektúrán, a Chambéryi Kerület alprefektusa (1999–2001); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (2001–2005); a NATO jogorvoslati bizottságának tagja (2001–2005); az Európai Unió Közzolgálati Törvényszékének bírása (2005–2011, tanácselnök 2008–2011); conseiller d'État (a peres ügyek szekciója nyolcadik tanácsa elnökének helyettese); az Európai Ürügynökség jogorvoslati bizottságának tagja (2011–2013); 2013. szeptember 16-tól a Törvényszék bírása.

Lauri Madise

Született 1974-ben; jogi diploma (Tartui Egyetem és Poitiers-i Egyetem); tanácsos az Igazságügyi Minisztériumban (1995–1999); az észt parlament alkotmányügyi bizottsága titkárságának vezetője (1999–2000); bíró a tallinni fellebbviteli bíróságon (2002 óta); az igazságszolgáltatási szakvizsgabizottság tagja (2005 óta); részvétel alkotmányjogi és közigazgatási jogi törvények előkészítésében; 2013. október 23-tól a Törvényszék bírása.

Emmanuel Coulon

Született 1968-ban; jogi tanulmányok (Panthéon-Assas Egyetem, Párizs); igazgatási tanulmányok (Paris-Dauphine Egyetem); Collège d'Europe (1992); felvételi vizsga a párizsi területi ügyvédképző központba; brüsszeli ügyvédi szakvizsga; ügyvédi tevékenység Brüsszelben; az Európai Közösségek Bizottsága által kiírt nyílt versenyvizsga győztese; jogi referens az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságán (1996–1998: A. Saggio elnök kabinetjében; 1998–2002: B. Vesterdorf elnök kabinetjében); az Elsőfokú Bíróság elnökének kabinetfőnöke (2003–2005); 2005. október 6-tól a Törvényszék hivatalvezetője.

2. A Törvényszék összetételének változásai 2013-ban

2013. március 18-i ünnepélyes ülés

Az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői Nils Wahlnek a Bíróság főtanácsnokává való kinevezése nyomán való lemondását követően 2013. március 6-i határozatukkal Carl Wettert a Törvényszék bírójává nevezték ki Nils Wahl fennmaradó hivatali idejére, vagyis a 2013. augusztus 31-ig terjedő időszakra.

2013. július 4-i ünnepélyes ülés

A Horvát Köztársaságnak az Európai Unióhoz való 2013. július 1-jei csatlakozása nyomán az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői 2013. július 1-jei határozatukkal a 2013. július 1-jétől 2015. augusztus 31-ig terjedő időszakra a Törvényszék bírójává nevezték ki Vesna Tomljenovićot.

2013. szeptember 16-i ünnepélyes ülés

A Törvényszék részleges megújításának keretében a tagállamok kormányainak képviselői 2013. június 26-i, illetve július 24-i határozatukkal a 2013. szeptember 1-jétől 2019. augusztus 31-ig terjedő időszakra a Törvényszék bírójává nevezték ki Egidijus Bieliūnast, Anthony Collinst, Ignacio Ulloa Rubiot és Stéphane Gervasonit, akik Laurent Truchot, Vilenas Vadapalas, Santiago Soldevila Fragoso és Kevin O'Higgins helyébe lépnek.

A tagállamok kormányainak képviselői 2013. március 6-i, június 26-i, illetve július 24-i határozatukkal ugyanezen időszakra megújították Nicholas James Forwood, Alfred Dittrich, Ingrida Labucka, Miro Prek, Mariyana Kancheva, Guido Berardis, Eugène Buttigieg, Carl Wetter és Vesna Tomljenović megbízatását.

Végül, Josef Azizi lemondása nyomán, a tagállamok kormányainak képviselői 2013. június 26-i határozatukkal a 2013. szeptember 1-jétől 2016. augusztus 31-ig terjedő időszakra a Törvényszék bírójává nevezték ki Viktor Kreuschitzot.

2013. október 23-i ünnepélyes ülés

A 2013. október 16-i határozattal a 2013. október 6-tól 2015. augusztus 31-ig tartó időszakra a Törvényszék bírójává nevezték ki Lauri Madise-t.

A Törvényszék részleges megújítása keretében a tagállamok kormányainak képviselői 2013. október 16-i határozatukkal a 2013. szeptember 1-jétől 2019. augusztus 31-ig terjedő időtartamra megújították Irena Pelikánová mandátumát.

3. Protokolláris sorrend

2013. január 1-jétől 2013. március 17-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
 J. AZIZI, tanácselnök
 N. J. FORWOOD, tanácselnök
 CZÚCZ O., tanácselnök
 I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök
 S. PAPASAVVAS, tanácselnök
 A. DITTRICH, tanácselnök
 L. TRUCHOT, tanácselnök
 H. KANNINEN, tanácselnök
 M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró
 F. DEHOUSSE, bíró
 I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
 V. VADAPALAS, bíró
 K. JÜRIMÄE, bíró
 I. LABUCKA, bíró
 M. PREK, bíró
 S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró
 S. FRIMODT NIELSEN, bíró
 K. O'HIGGINS, bíró
 J. SCHWARCZ, bíró
 M. VAN DER WOUDE, bíró
 D. GRATSIAS, bíró
 A. POPESCU, bíró
 M. KANCHEVA, bíró
 G. BERARDIS, bíró
 E. BUTTIGIEG, bíró

M. E. COULON, hivatalvezető

2013. március 18-tól 2013. július 3-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
 J. AZIZI, tanácselnök
 N. J. FORWOOD, tanácselnök
 CZÚCZ O., tanácselnök
 I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök
 S. PAPASAVVAS, tanácselnök
 A. DITTRICH, tanácselnök
 L. TRUCHOT, tanácselnök
 H. KANNINEN, tanácselnök
 M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró
 F. DEHOUSSE, bíró
 I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
 V. VADAPALAS, bíró
 K. JÜRIMÄE, bíró
 I. LABUCKA, bíró
 M. PREK, bíró
 S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró
 S. FRIMODT NIELSEN, bíró
 K. O'HIGGINS, bíró
 J. SCHWARCZ, bíró
 M. VAN DER WOUDE, bíró
 D. GRATSIAS, bíró
 A. POPESCU, bíró
 M. KANCHEVA, bíró
 G. BERARDIS, bíró
 E. BUTTIGIEG, bíró
 C. WETTER, bíró

M. E. COULON, hivatalvezető

2013. július 4-től 2013. szeptember 17-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
J. AZIZI, tanácselnök
N. J. FORWOOD, tanácselnök
CZÚCZ O., tanácselnök
I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök
S. PAPASAVVAS, tanácselnök
A. DITTRICH, tanácselnök
L. TRUCHOT, tanácselnök
H. KANNINEN, tanácselnök
M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró
F. DEHOUSSE, bíró
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
V. VADAPALAS, bíró
K. JÜRIMÄE, bíró
I. LABUCKA, bíró
M. PREK, bíró
S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró
S. FRIMODT NIELSEN, bíró
K. O'HIGGINS, bíró
J. SCHWARCZ, bíró
M. VAN DER WOUDE, bíró
D. GRATSIAS, bíró
A. POPESCU, bíró
M. KANCHEVA, bíró
G. BERARDIS, bíró
E. BUTTIGIEG, bíró
C. WETTER, bíró
V. TOMLJENOVIC, bíró

M. E. COULON, hivatalvezető

2013. szeptember 18-tól 2013. október 22-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
H. KANNINEN, elnökhelyettes
M. E. MARTINS RIBEIRO, tanácselnök
S. PAPASAVVAS, tanácselnök
M. PREK, tanácselnök
A. DITTRICH, tanácselnök
S. FRIMODT NIELSEN, tanácselnök
M. VAN DER WOUDE, tanácselnök
D. GRATSIAS, tanácselnök
G. BERARDIS, tanácselnök
N. J. FORWOOD, bíró
F. DEHOUSSE, bíró
CZÚCZ O., bíró
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
I. PELIKÁNOVÁ, bíró
K. JÜRIMÄE, bíró
I. LABUCKA, bíró
J. SCHWARCZ, bíró
A. POPESCU, bíró
M. KANCHEVA, bíró
E. BUTTIGIEG, bíró
C. WETTER, bíró
V. TOMLJENOVIC, bíró
E. BIELIŪNAS, bíró
V. KREUSCHITZ, bíró
A. COLLINS, bíró
I. ULLOA RUBIO, bíró
S. GERVASONI, bíró

M. E. COULON, hivatalvezető

2013. október 23-tól 2013. december 31-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
 H. KANNINEN, elnökhelyettes
 M. E. MARTINS RIBEIRO, tanácselnök
 S. PAPASAVVAS, tanácselnök
 M. PREK, tanácselnök
 A. DITTRICH, tanácselnök
 S. FRIMODT NIELSEN, tanácselnök
 M. VAN DER WOUDE, tanácselnök
 D. GRATSIAS, tanácselnök
 G. BERARDIS, tanácselnök
 N. J. FORWOOD, bíró
 F. DEHOUSSE, bíró
 CZÚCZ O., bíró
 I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
 I. PELIKÁNOVÁ, bíró
 I. LABUCKA, bíró
 J. SCHWARCZ, bíró
 A. POPESCU, bíró
 M. KANCHEVA, bíró
 E. BUTTIGIEG, bíró
 C. WETTER, bíró
 V. TOMLJENOVIC, bíró
 E. BIELIŪNAS, bíró
 V. KREUSCHITZ, bíró
 A. COLLINS, bíró
 I. ULLOA RUBIO, bíró
 S. GERVASONI, bíró
 L. MADISE, bíró

M. E. COULON, hivatalvezető

4. A Törvényszék korábbi tagjai

David Alexander Ogilvy Edward, (1989–1992)
Christos Yeraris (1989–1992)
José Luís Da Cruz Vilaça (1989–1995), elnök (1989–1995)
Jacques Biancarelli (1989–1995)
Donal Patrick Michael Barrington (1989–1996)
Romain Alphonse Schintgen (1989–1996)
Heinrich Kirschner (1989–1997)
Antonio Saggio (1989–1998), elnök (1995–1998)
Cornelis Paulus Briët (1989–1998)
Koen Lenaerts (1989–2003)
Bo Vesterdorf (1989–2007), elnök (1998–2007)
Rafael García-Valdecasas y Fernández (1989–2007)
Andreas Kalogeropoulos (1992–1998)
Christopher William Bellamy (1992–1999)
André Potocki (1995–2001)
Manuel Gens de Moura Ramos Rui (1995–2003)
Pernilla Lindh (1995–2006)
Virpi Tiili (1995–2009)
Josef Azizi (1995–2013)
John D. Cooke (1996–2008)
Jörg Pirrung (1997–2007)
Paolo Mengozzi (1998–2006)
Arjen W. H. Meij (1998–2010)
Mihalis Vilaras (1998–2010)
Hubert Legal (2001–2007)
Verica Trstenjak (2004–2006)
Daniel Šváby (2004–2009)
Ena Cremona (2004–2012)
Vilenas Vadapalas (2004–2013)
Küllike Jürimäe (2004–2013)
Enzo Moavero Milanesi (2006–2011)
Nils Wahl (2006–2012)
Teodor Tchihev (2007–2010)
Valeriu M. Ciucă (2007–2010)
Santiago Soldevila Frago (2007–2013)
Laurent Truchot (2007–2013)
Kevin O'Higgins (2008–2013)

Elnökök

José Luís Da Cruz Vilaça (1989–1995)

Antonio Saggio (1995–1998)

Bo Vesterdorf (1998–2007)

Hivatalvezető

Hans Jung (1989–2005)

C – A Törvényszék igazságügyi statisztikái

A Törvényszék tevékenysége általában

1. Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2009–2013)

Érkezett ügyek

2. Az eljárások jellege (2009–2013)
3. A kereset jellege (2009–2013)
4. A kereset tárgya (2009–2013)

Befejezett ügyek

5. Az eljárások jellege (2009–2013)
6. A kereset tárgya (2013)
7. A kereset tárgya (2009–2013) (ítéletek és végzések)
8. Ítélező testület (2009–2013)
9. Az eljárások időtartama hónapokban (2009–2013) (ítéletek és végzések)

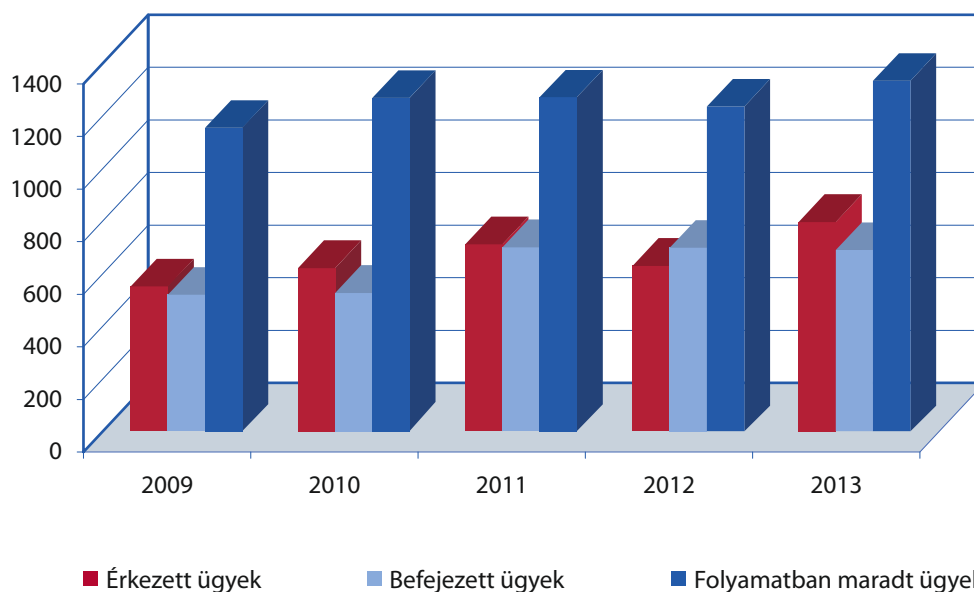
December 31-én folyamatban maradt ügyek

10. Az eljárások jellege (2009–2013)
11. A kereset tárgya (2009–2013)
12. Ítélező testület (2009–2013)

Egyéb

13. Ideiglenes intézkedés iránti eljárások (2009–2013)
14. Gyorsított eljárások (2009–2013)
15. A Törvényszéknek a Bíróság előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (1990–2013)
16. A Bíróság előtti fellebbezéseknek az eljárás jellege szerinti megoszlása (2009–2013)
17. A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2013) (ítéletek és végzések)
18. A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2009–2013) (ítéletek és végzések)
19. Általános áttekintés (1989–2013) (érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek)

1. A Törvényszék tevékenysége általában – Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2009–2013)¹²

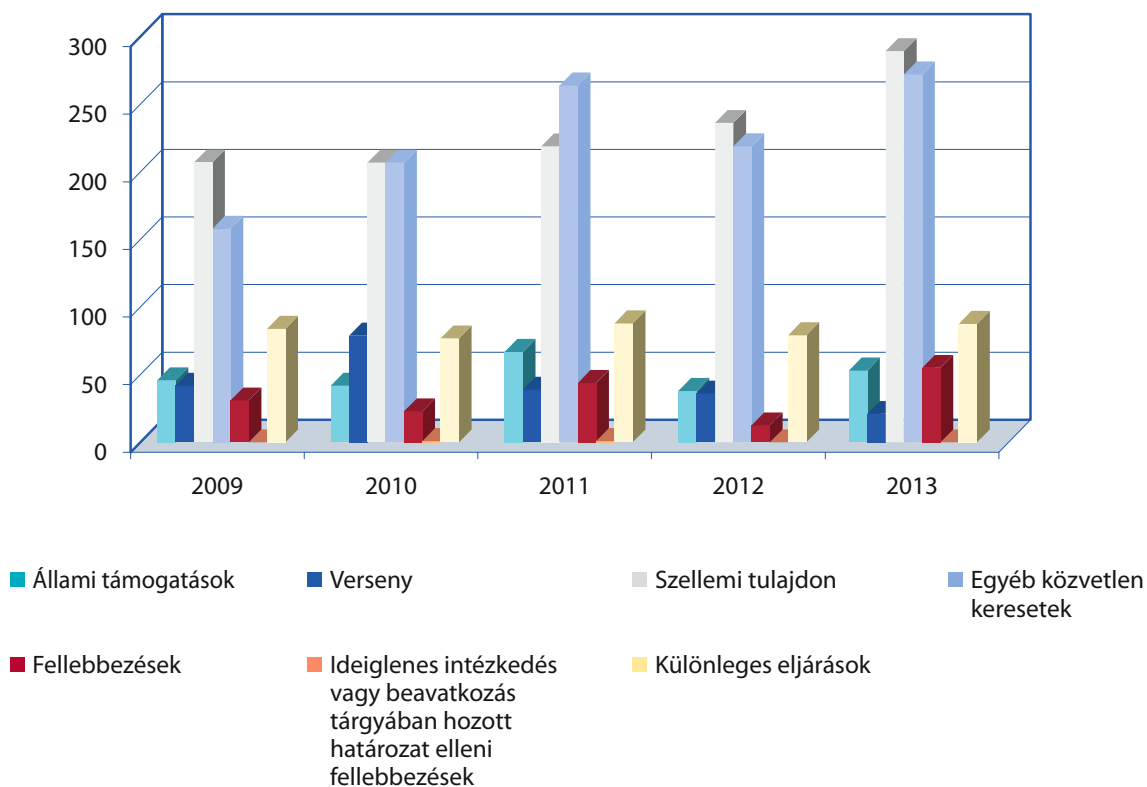
	2009	2010	2011	2012	2013
Érkezett ügyek	568	636	722	617	790
Befejezett ügyek	555	527	714	688	702
Folyamatban maradt ügyek	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

¹ Ellenkező értelmű megjegyzés hiányában a jelen táblázat és a következő oldalak táblázatait tartalmazzák a különleges eljárásokat.

„Különleges eljárásnak” minősül: az ítélet elleni ellentmondás (a Bíróság alapokmányának 41. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 122. cikke); a harmadik személy jogorvoslata (a Bíróság alapokmányának 42. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 123. cikke); az ítélet elleni perújítás (a Bíróság alapokmányának 44. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 125. cikke); az ítélet értelmezése (a Bíróság alapokmányának 43. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 129. cikke); a költségek megállapítása (a Törvényszék eljárási szabályzatának 92. cikke); a költségmentesség (a Törvényszék eljárási szabályzatának 96. cikke) és az ítélet kijavítása (a Törvényszék eljárási szabályzatának 84. cikke).

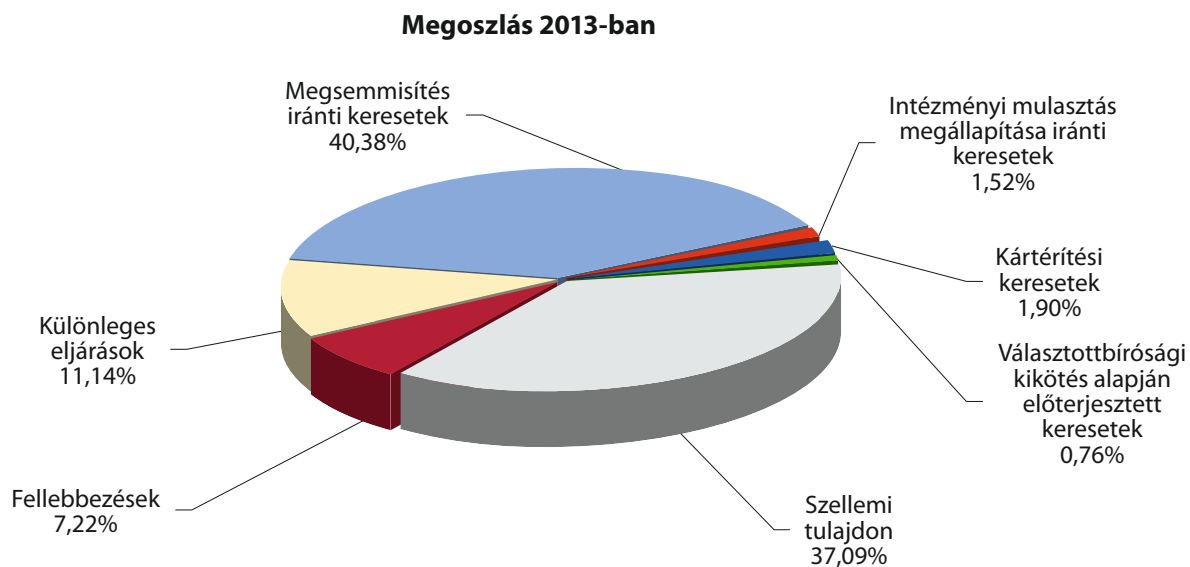
² Ellenkező értelmű megjegyzés hiányában a jelen táblázat és a következő oldalak táblázatait nem tartalmazzák az ideiglenes intézkedés iránti eljárásokat.

2. Értékeltek ügyek – Az eljárások jellege (2009–2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Állami támogatások	46	42	67	36	54
Verseny	42	79	39	34	23
Szellemi tulajdon	207	207	219	238	293
Egyéb közvetlen keresetek	158	207	264	220	275
Fellebbezések	31	23	44	10	57
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések		1	1	1	
Különleges eljárások	84	77	88	78	88
Összesen	568	636	722	617	790

3. Érkezett ügyek – A kereset jellege (2009–2013)

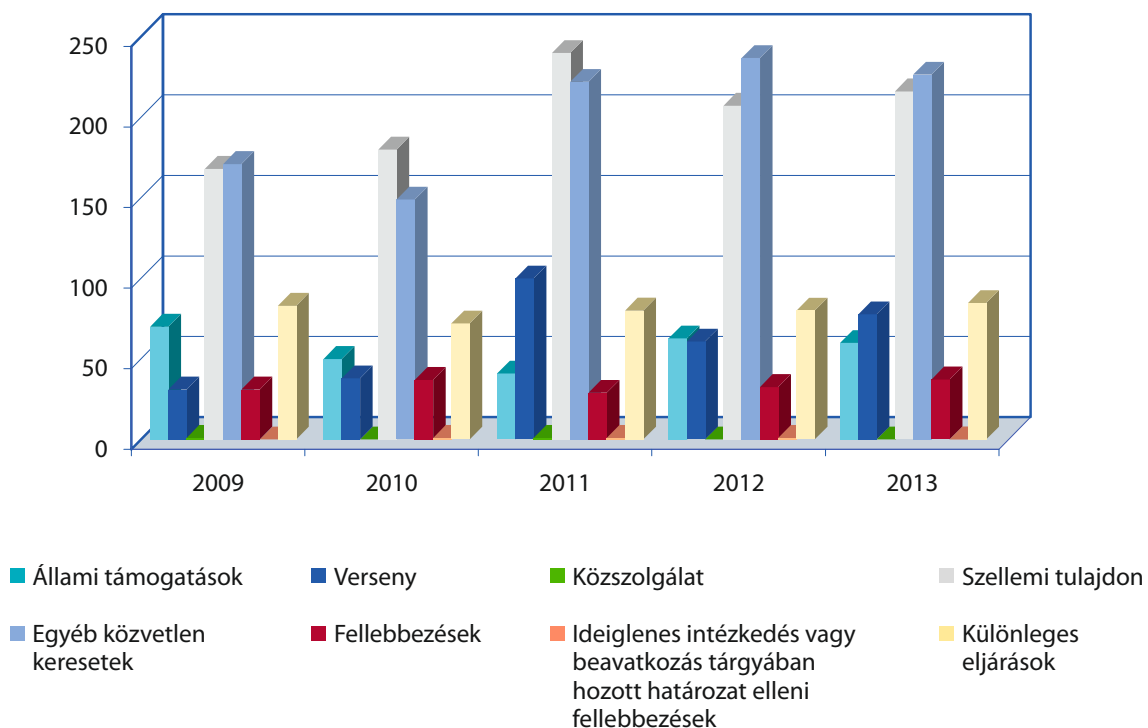
	2009	2010	2011	2012	2013
Megsemmisítés iránti keresetek	214	304	341	257	319
Intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetek	7	7	8	8	12
Kártérítési keresetek	13	8	16	17	15
Választottbírói kikötés alapján előterjesztett keresetek	12	9	5	8	6
Szellemi tulajdon	207	207	219	238	293
Fellebbezések	31	23	44	10	57
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések		1	1	1	
Különleges eljárások	84	77	88	78	88
Összesen	568	636	722	617	790

4. Értékelési ügyek – A kereset tárgya (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	2		1		6
Adózás		1	1	1	1
Állami támogatások	46	42	67	36	54
Áruk szabad mozgása	1				1
Az Európai Unió külső fellépése	5	1	2	1	
Dokumentumokhoz való hozzáférés	15	19	21	18	20
Energia	2		1		1
Foglalkoztatás					2
Fogyasztóvédelem					2
Gazdaság- és monetáris politika		4	4	3	15
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	6	24	3	4	3
Intézményi jog	32	17	44	41	44
Jogszabályok közelítése					13
Kereskedelempolitika	8	9	11	20	23
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	7	21	93	59	41
Környezetvédelem	4	15	6	3	10
Közbeszerzések	19	15	18	23	15
Közegészség	2	4	2	12	5
Közös halászati politika	1	19	3		3
Közös kül- és biztonságpolitika		1			2
Kultúra	1				1
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	6	3	4	3	5
Mezőgazdaság	19	24	22	11	27
Migráns munkavállalók szociális biztonsága					1
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport			2	1	2
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, család elleni küzdelem)	1			1	
Szállítás		1	1		5
Szellemi és ipari tulajdon	207	207	219	238	294
Személyek szabad mozgása	1	1			
Szociálpolitika	2	4	5	1	
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	4	1		1	
Tengerentúli országok és területek társulása					1
Transzeurópai hálózatok					3
Turizmus					2
Új államok csatlakozása	1				1
Választottbírói kikötés	12	9	5	8	6
Vállalkozások joga	1				
Vámunió és Közös Vámtarifa	5	4	10	6	1
Vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)		8	3	2	12
Verseny	42	79	39	34	23
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	452	533	587	527	645
Összesen EAK-Szerződés		1			
A tisztviselők személyzeti szabályzata	32	25	47	12	57
Különleges eljárások	84	77	88	78	88
ÖSSZESEN	568	636	722	617	790

¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgyai ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2009-es évre vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

5. Befejezett ügyek – Az eljárások jellege (2009–2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Állami támogatások	70	50	41	63	60
Verseny	31	38	100	61	75
Közszolgálat	1		1		
Szellemi tulajdon	168	180	240	210	217
Egyéb közvetlen keresetek	171	149	222	240	226
Fellebbezések	31	37	29	32	39
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések		1	1	1	
Különleges eljárások	83	72	80	81	85
Összesen	555	527	714	688	702

6. Befejezett ügyek – A kereset tárgya (2013)

	Ítéletek	Végzések	Összesen
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	1	6	7
Állami támogatások	16	43	59
Áruk szabad mozgása		1	1
Az Európai Unió külső fellépése		2	2
Dokumentumokhoz való hozzáférés	10	9	19
Energia	1		1
Foglalkoztatás		2	2
Gazdaság- és monetáris politika		1	1
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	14		14
Intézményi jog	14	21	35
Kereskedelempolitika	11	8	19
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	33	7	40
Környezetvédelem	4	2	6
Közbeszerzések	12	9	21
Közegészség	2	2	4
Közös halászati politika	2		2
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	1	3	4
Mezőgazdaság	12	4	16
Migráns munkavállalók szociális biztonsága		1	1
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport		1	1
Szellemi és ipari tulajdon	164	54	218
Szociálpolitika	4		4
Turizmus		1	1
Választottbírói kikötés	4	4	8
Vámunió és Közös Vámtarifa	6	3	9
Vegyí anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)	6		6
Verseny	66	9	75
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	383	193	576
Összesen ESZAK-Szerződés	1		1
A tisztviselők személyzeti szabályzata	14	26	40
Különleges eljárások		85	85
ÖSSZESEN	398	304	702

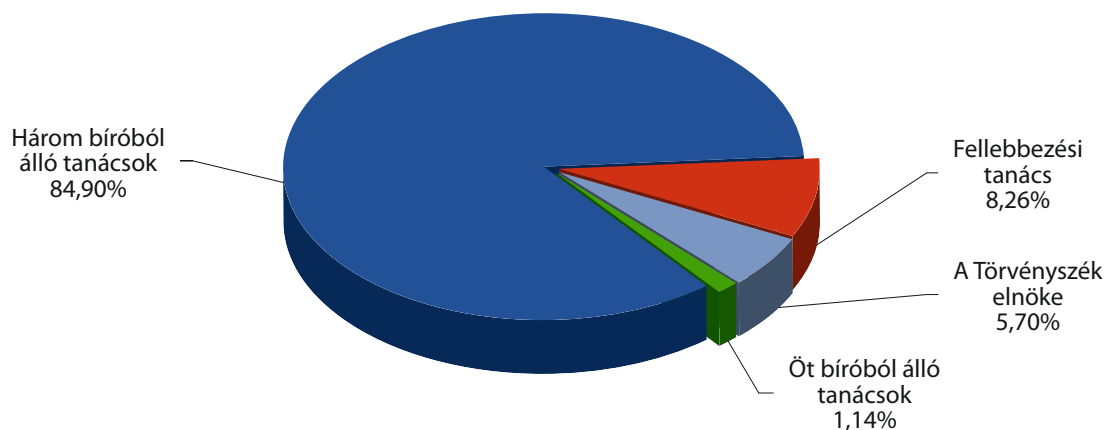
7. Befejezett ügyek – A kereset tárgya (2009–2013)¹ (ítéletek és végzések)

	2009	2010	2011	2012	2013
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	3			2	7
Adózás		1		2	
Állami támogatások	70	50	41	63	59
Áruk szabad mozgása	3				1
Az Európai Unió külső fellépése		4	5		2
Dokumentumokhoz való hozzáférés	6	21	23	21	19
Energia		2			1
Foglalkoztatás					2
Fogyasztóvédelem		2	1		
Gazdaság- és monetáris politika		2	3	2	1
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	3	2	9	12	14
Intézményi jog	20	26	36	41	35
Kereskedelempolitika	6	8	10	14	19
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	8	10	32	42	40
Környezetvédelem	9	6	22	8	6
Közbeszerzések	12	16	15	24	21
Közegészség	1	2	3	2	4
Közös halászati politika	17		5	9	2
Kultúra	2				
Kutatás, technológiai fejlesztés és űrkutatás	1	3	5	3	4
Mezőgazdaság	46	16	26	32	16
Migráns munkavállalók szociális biztonsága					1
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport		1	1	1	1
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, csalás elleni küzdelem)	2			2	
Szállítás		2	1	1	
Szellemi és ipari tulajdon	169	180	240	210	218
Személyek szabad mozgása	1		2	1	
Szociálpolitika	6	6	5	1	4
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	2	2	3	2	
Turizmus					1
Új államok csatlakozása	1				
Választottbírói kikötés	10	12	6	11	8
Vállalkozások joga		1			
Vámunió és Közös Vámtarifa	10	4	1	6	9
Vegyí anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)			4	1	6
Verseny	31	38	100	61	75
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	439	417	599	574	576
Összesen ESZAK-Szerződés					1
Összesen EAK-Szerződés	1		1		
A tisztviselők személyzeti szabályzata	32	38	34	33	40
Különleges eljárások	83	72	80	81	85
ÖSSZESEN	555	527	714	688	702

¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgyai ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2009-es évre vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

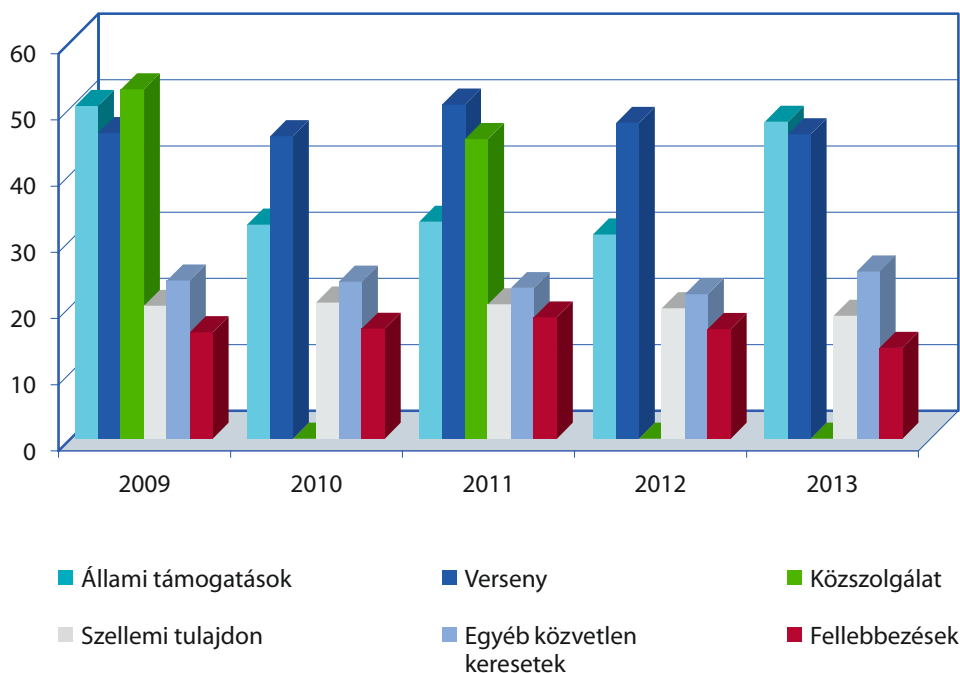
8. Befejezett ügyek – Ítélező testület (2009–2013)

Megoszlás 2013-ban

	2009			2010			2011			2012			2013		
	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen
Nagytanács					2	2									
Fellebbezési tanács	20	11	31	22	15	37	15	14	29	17	20	37	13	45	58
A Törvényszék elnöke		50	50		54	54		56	56		50	50		40	40
Öt bíróból álló tanácsok	27	2	29	8		8	19	6	25	9		9	7	1	8
Három bíróból álló tanácsok	245	200	445	255	168	423	359	245	604	328	264	592	378	218	596
Egyesbíró				3		3									
Összesen	292	263	555	288	239	527	393	321	714	354	334	688	398	304	702

9. Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama hónapokban (2009–2013)¹ (ítéletek és végzések)

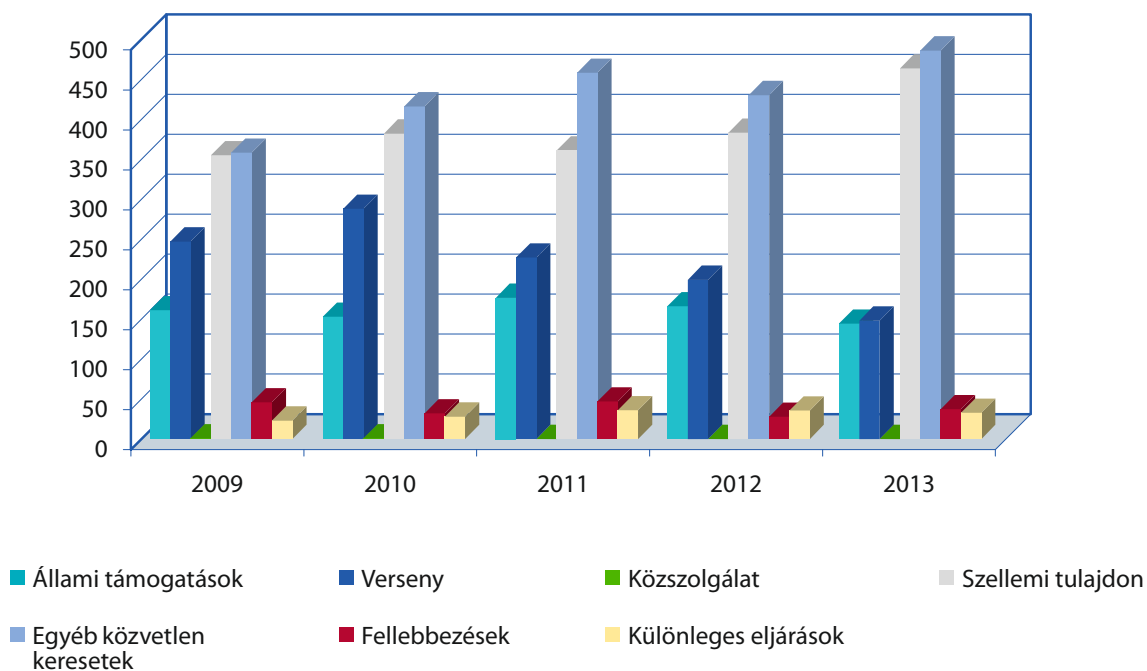

	2009	2010	2011	2012	2013
Állami támogatások	50,3	32,4	32,8	31,5	48,1
Verseny	46,2	45,7	50,5	48,4	46,4
Közszolgálat	52,8		45,3		
Szellemi tulajdon	20,1	20,6	20,3	20,3	18,7
Egyéb közvetlen keresetek	23,9	23,7	22,8	22,2	24,9
Fellebbezések	16,1	16,6	18,3	16,8	13,9

¹ Az eljárások átlagos időtartamára vonatkozó számításnál nincsenek figyelembe véve: azok az ügyek, amelyek során a Törvényszék közbenső ítéletet hozott; a különleges eljárások; ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések; a Bíróság és a Törvényszék közötti hatáskörmegosztás módosítása miatt a Bíróság által a Törvényszékhez áttett ügyek; a Közzolgálati Törvényszék megalakítását követően a Törvényszék által a Közzolgálati Törvényszékhez áttett ügyek.

Az időtartam hónapokban és hónaptizedekben van megadva.

10. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Az eljárások jellege (2009–2013)

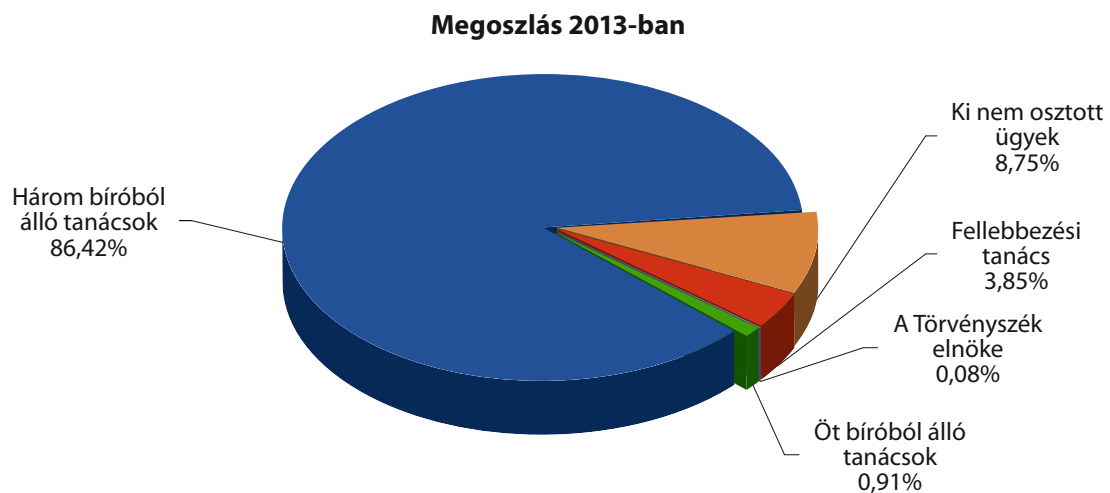
	2009	2010	2011	2012	2013
Állami támogatások	161	153	179	152	146
Verseny	247	288	227	200	148
Közzszolgálat	1	1			
Szellemi tulajdon	355	382	361	389	465
Egyéb közvetlen keresetek	358	416	458	438	487
Fellebbezések	46	32	47	25	43
Különleges eljárások	23	28	36	33	36
Összesen	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

11. December 31-én folyamatban maradt ügyek – A kereset tárgya (2009–2013)¹

	2009	2010	2011	2012	2013
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	2	2	3	1	
Adózás			1		1
Állami támogatások	160	152	178	151	146
Az Európai Unió külső fellépése	8	5	2	3	1
Dokumentumokhoz való hozzáférés	44	42	40	37	38
Energia	2		1	1	1
Fogyasztóvédelem	3	1			2
Gazdaság- és monetáris politika		2	3	4	18
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	16	38	32	24	13
Intézményi jog	42	33	41	41	50
Jogszabályok közelítése					13
Kereskedelempolitika	33	34	35	41	45
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	17	28	89	106	107
Környezetvédelem	25	34	18	13	17
Közbeszerzések	41	40	43	42	36
Közegészség	4	6	5	15	16
Közös halászati politika	8	27	25	16	17
Közös kül- és biztonságpolitika		1	1	1	3
Kultúra					1
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	8	8	7	7	8
Mezőgazdaság	57	65	61	40	51
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport	1		1	1	2
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, csalás elleni küzdelem)	2	2	2	1	1
Szállítás	2	1	1		5
Szellemi és ipari tulajdon	355	382	361	389	465
Személyek szabad mozgása	2	3	1		
Szociálpolitika	6	4	4	4	
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	5	4	1		
Tengerentúli országok és területek társulása					1
Transzeurópai hálózatok					3
Turizmus					1
Új államok csatlakozása					1
Választottbírói kikötés	22	19	18	15	13
Vállalkozások joga	1				
Vámunió és Közös Vámtarifa	6	6	15	15	7
Vegyí anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)		8	7	8	14
Verseny	247	288	227	200	148
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	1 119	1 235	1 223	1 176	1 245
Összesen ESZAK-Szerződés	1	1	1	1	
Összesen EAK-Szerződés		1			
A tisztviselők személyzeti szabályzata	48	35	48	27	44
Különleges eljárások	23	28	36	33	36
ÖSSZESEN	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

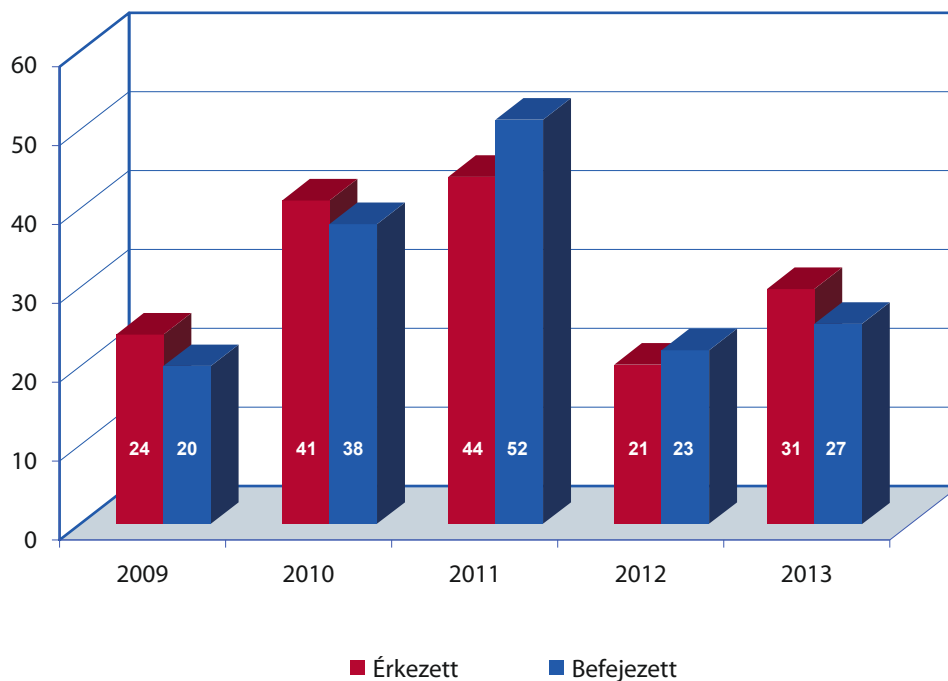
¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgyai ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2009-es évre vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

12. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testület (2009–2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Fellebbezési tanács	46	32	51	38	51
A Törvényszék elnöke		3	3	3	1
Öt bíróból álló tanácsok	49	58	16	10	12
Három bíróból álló tanácsok	1 019	1 132	1 134	1 123	1 145
Egyesbíró	2				
Ki nem osztott ügyek	75	75	104	63	116
Összesen	1 191	1 300	1 308	1 237	1 325

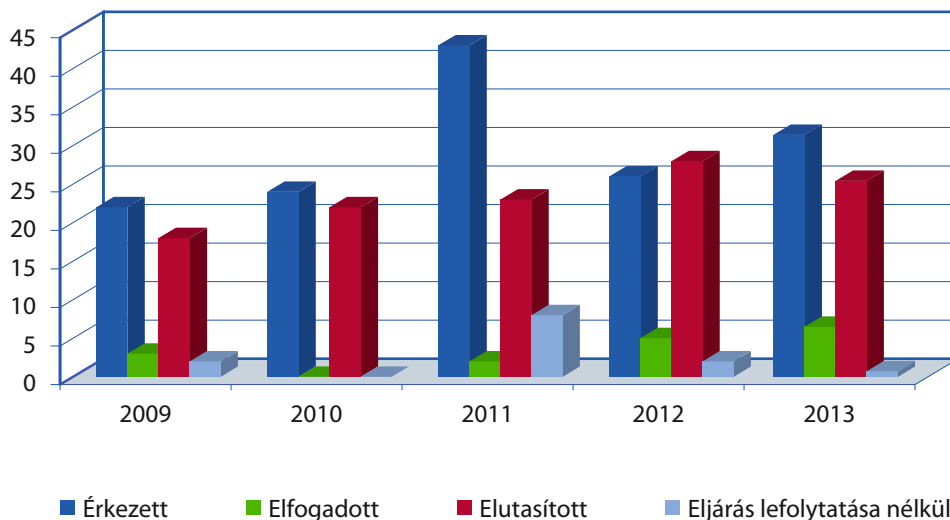
13. Egyéb – Ideiglenes intézkedés iránti eljárások (2009–2013)

Megoszlás 2013-ban

	Ideiglenes intézkedés iránti beérkezett kérelmek	Ideiglenes intézkedés iránti befejezett eljárások	A határozat tartalma		
			Helytadás	Törlés/A kérelem okafogyottságának megállapítása	Elutasítás
Állami támogatások	8	9		3	6
Dokumentumokhoz való hozzáférés	4	2	2		
Fogyasztóvédelem	1	1			1
Intézményi jog	4	3		1	2
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	3	3			3
Környezetvédelem	1				
Közbeszerzések	3	2			2
Közegészség	2	2	1		1
Mezőgazdaság	2	1			1
Tengerentúli országok és területek társulása	1				
Választottbírói kikötés	1	1			1
Vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)	1	2		1	1
Verseny		1	1		
Összesen	31	27	4	5	18

14. Egyéb – Gyorsított eljárások (2009–2013)^{1 2}

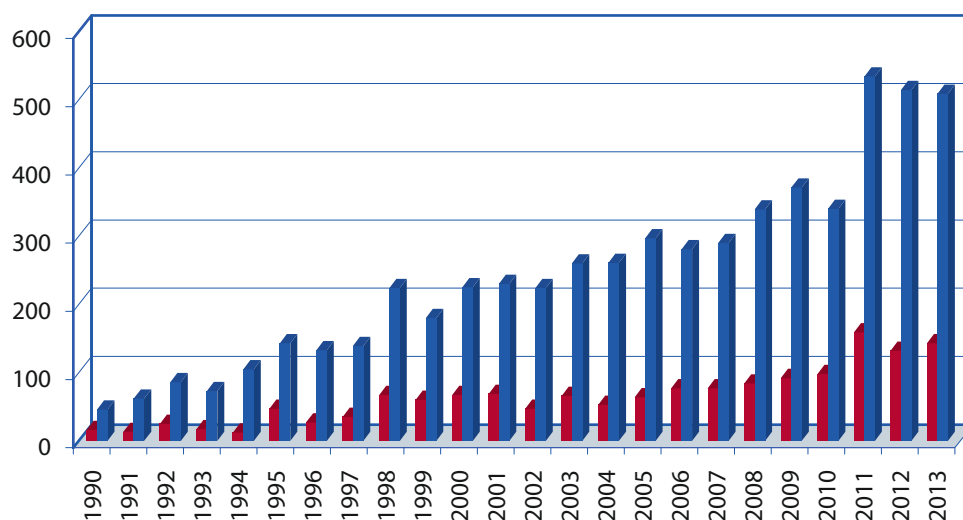
	2009				2010				2011				2012				2013			
	Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma		
		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³
A tisztviselők személyzeti szabályzata		1																		
Állami támogatások					7	5				2			2		2					
Az Európai Unió külső fellépése					1	1														
Dokumentumokhoz való hozzáférés	4		4						2	1			1	2			1	1		
Eljárás	1		1																	
Energia																	1	1		
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió					1	1							1	1						
Intézményi jog	1		1						1			1	1	1						
Kereskedelempolitika	2		2						3	2			3	2			15	2	14	1
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	5	1	2	1	10	10			30	2	12	7	10	4	16		4	4		
Környezetvédelem	1			1					2	2							5	5		
Közbeszerzések	2		2		2	2											2		1	
Közegészség	1		1										5	1	3		1		2	
Mezőgazdaság	2		3														1		1	
Szociálpolitika									1			1								
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	1	1																		
Vámunió és Közös Vámtarifa													1	1						
Verseny	2		2		3	3			4	4			2	2			2		2	
Összesen	22	3	18	2	24	22	43	2	23	9	26	5	28	2	32	7	26	1		

¹ Az ügyeknek a Törvényszék előtti gyorsított eljárásban való elbírálása az eljárási szabályzat 76a. cikke alapján lehetséges. Ez a rendelkezés 2001. február 1-jén lépett hatályba.

² Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgyai ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2009-es évre vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

³ Az „eljárás lefolytatása nélkül” jelzésű csoportba a következő esetek tartoznak: a kérelem visszavonása, elállás, valamint az az eset, amikor a Törvényszék a keresetről már a gyorsított eljárás iránti kérelemről való döntést megelőzően végzésben határozott.

15. Egyéb – A Törvénytöréseknek a Bíróság előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (1990–2013)

■ Fellebbezéssel megtámadott határozatok száma

■ Fellebbezéssel megtámadható határozatok összesen¹

	Fellebbezéssel megtámadott határozatok száma	Fellebbezéssel megtámadható határozatok összesen ¹	A fellebbezéssel megtámadott határozatok százalékos aránya
1990	16	46	35%
1991	13	62	21%
1992	25	86	29%
1993	17	73	23%
1994	12	105	11%
1995	47	143	33%
1996	27	133	20%
1997	35	139	25%
1998	67	224	30%
1999	60	180	33%
2000	67	225	30%
2001	69	230	30%
2002	47	225	21%
2003	66	260	25%
2004	53	261	20%
2005	64	297	22%
2006	77	281	27%
2007	78	290	27%
2008	84	339	25%
2009	92	371	25%
2010	98	338	29%
2011	158	533	30%
2012	132	514	26%
2013	144	510	28%

¹ Összesen a fellebbezéssel megtámadható olyan határozatok – ítéletek, ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzések, beavatkozást elutasító végzések, illetve az eljárást törléssel vagy visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések –, amelyekkel szemben lejárt a fellebbezési határidő, vagy fellebbezést terjesztettek elő.

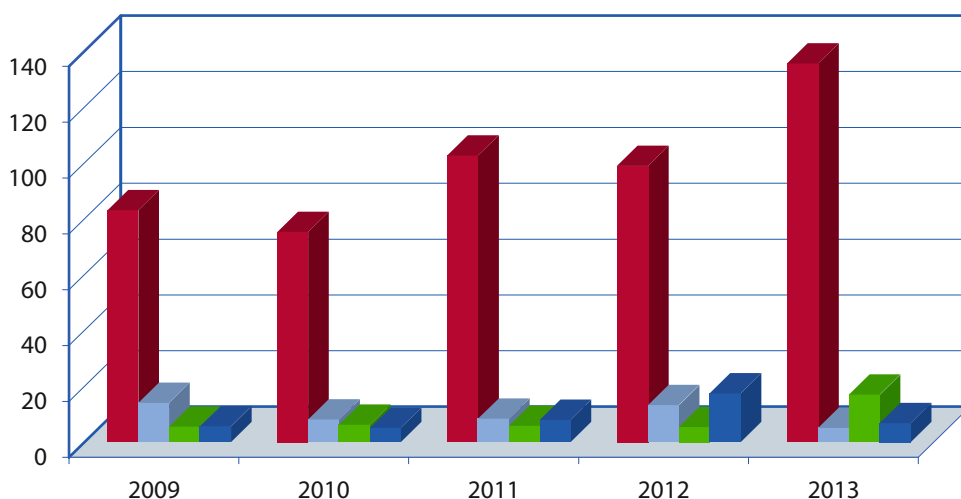
16. Egyéb – A Bíróság előtti fellebbezéseknek az eljárás jellege szerinti megoszlása (2009–2013)

	2009			2010			2011			2012			2013		
	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)
Állami támogatások	23	51	45%	17	34	50%	10	37	27%	18	52	35%	16	52	31%
Verseny	11	45	24%	15	33	45%	49	90	54%	24	60	40%	28	73	38%
Közszolgálat	1	3	33%				1	1	100%						
Szellemi tulajdon	25	153	16%	32	140	23%	39	201	19%	41	190	22%	38	183	21%
Egyéb közvetlen keresetek	32	119	27%	34	131	26%	59	204	29%	47	208	23%	62	202	31%
Fellebbezések											2	0%			
Különleges eljárások										2	2	100%			
Összesen	92	371	25%	98	338	29%	158	533	30%	132	514	26%	144	510	28%

17. Egyéb – A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2013) (ítéletek és végzések)

	Elutasított fellebbezés	Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszaautalása nélkül	Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszaautalásával	Törlés/A kérelem okafogyottságának megállapítása	Összesen
A tisztviselők személyzeti szabályzata	2				2
Adózás	1				1
Állami támogatások	18		5		23
Dokumentumokhoz való hozzáférés	4		2		6
Fogyasztóvédelem	1				1
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	3	1			4
Intézményi jog	19	1	2		22
Kereskedelempolitika	3		1		4
Környezetvédelem	1				1
Közbeszerzések	2				2
Közegészség	1				1
Közös kül- és biztonságpolitika	9	1	2		12
Mezőgazdaság	5				5
Szállítás	1				1
Szellemi és ipari tulajdon	25	1	2	5	33
Személyek szabad mozgása	2				2
Szociálpolitika	1				1
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	1				1
Vámunió és Közös Vámtarifa	2				2
Verseny	33	1	1	1	36
Összesen	134	5	15	6	160

18. Egyéb – A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2009–2013) (ítéletek és végzések)

■ Elutasított fellebbezés

■ Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalása nélkül

■ Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalásával

■ Törlés/A kérelem okafogyottságának megállapítása

	2009	2010	2011	2012	2013
Elutasított fellebbezés	83	73	101	98	134
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalása nélkül	12	6	9	12	5
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalásával	4	5	6	4	15
Törlés/A kérelem okafogyottságának megállapítása	5	4	8	15	6
Összesen	104	88	124	129	160

19. Egyéb – Általános áttekintés (1989–2013)

Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek

	Érkezett ügyek ¹	Befejezett ügyek ²	December 31-én folyamatban maradt ügyek
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
2012	617	688	1 237
2013	790	702	1 325
Összesen	10 740	9 415	

¹ 1989: A Bíróság 153 ügyet tett át az akkor létrehozott Törvényszékhez.

1993: A Bíróság 451 ügyet tett át a Törvényszékhez, ez utóbbi hatáskörének első kiterjesztése nyomán.

1994: A Bíróság 14 ügyet tett át a Törvényszékhez, ez utóbbi hatáskörének második kiterjesztése nyomán.

2004–2005: A Bíróság 25 ügyet tett át a Törvényszékhez, ez utóbbi hatáskörének harmadik kiterjesztése nyomán.

² 2005–2006: A Törvényszék 118 ügyet tett át az akkor létrehozott Községi Törvényszékhez.

III. fejezet

Közzolgálati Törvényszék

A – A Közszolgálati Törvényszék tevékenysége 2013-ban

Sean Van Raepenbusch elnök

1. A Közszolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái 2013-ban az érkezett ügyek számának (160) csökkenését mutatják az előző évhez képest (178). Ugyanakkor azonban a 2012. év volt az, amelynek során a Közszolgálati Törvényszékhez megalapítása óta a legtöbb új ügy érkezett. A 2013-ban beérkezett ügyek száma ellenben a 2011. évhez hasonlítható (159). Ez a szám mindenképpen érezhetően nagyobb, mint a korábbi évek számai (2010-ben 139, 2009-ben 113 és 2008-ban 111).

Ki kell emelni főként a befejezett ügyek számát (184), ami egyértelmű növekedést mutat az előző évhez képest (121), amely – el kell ismerni – abból adódott, hogy a Közszolgálati Törvényszék hét bírása közül 2011 végén három személye változott. Ez az oka ugyanakkor a Közszolgálati Törvényszék megalapítása óta legjobb mennyiségi eredménynek is.

A fentiekből következik, hogy a folyamatban maradt ügyek száma csökkent az előző évhez képest (211 szemben a 2012. december 31-i 235-tel). E szám azonban még mindig magasabb, mint a 2011. december 31-i (178). Az eljárás átlagos időtartama¹ terén ugyanakkor kisebb a javulás (2013-ban 14,7 hónap szemben a 2012-es 14,8 hónappal).

A vizsgált időszakban a Közszolgálati Törvényszék elnöke 3 ideiglenes intézkedést elrendelő végzést hozott a 2012-es 11 és a 2011-es 7 végzéssel szemben.

A 2013. évi igazságügyi statisztikákból kitűnik egyébként, hogy a Közszolgálati Törvényszék határozatai ellen 56 fellebbezést terjesztettek elő az Európai Unió Törvényszékén, ami emelkedést jelent a 2011-es évhez (44) és a 2012-es évhez (11) képest. E tekintetben hangsúlyozni kell mindenesetre, hogy a 2013-ban előterjesztett fellebbezések közül 22-őt ugyanaz az egy fellebbező nyújtott be. Ráadásul a 2013-ban elbírált 39 fellebbezés közül 30 került elutasításra és 9 került részben vagy egészben elfogadásra; 4 ügyet pedig, melyben a határozatot hatályon kívül helyezték, ezen túlmenően vissza is utaltak a Közszolgálati Törvényszékhez.

Egyébiránt 9 ügyet fejeztek be egyezség útján, az eljárási szabályzat 69. cikke alapján, az előző évi 4-gyel szemben. A Közszolgálati Törvényszék ezzel a 2011-es szintre (8) tért vissza.

2. Szintén fontos jelezni, hogy a Közszolgálati Törvényszék összetétele 2013-ban ismételten változott, mivel az egyik bíró idő előtti távozása miatt új bíró lépett hivatalba.

3. Az alábbi ismertető a Közszolgálati Törvényszék legjelentősebb határozatait mutatja be.

¹ Az esetleges felfüggesztés időtartama nélkül.

I. Eljárási kérdések

Elfogadhatósági feltételek

1. Sérelmet okozó aktus

A Közzolgálati Törvényszék az F-130/11. sz., *Verile et Gjergji kontra Bizottság* ügyben 2013. december 11-én hozott ítéletében kimondta, hogy a nyugdíjjogosultság átvitelének terén az intézmény illetékes szervezeti egységei által a tisztviselőnek felajánlott szolgálati idő jóváírására vonatkozó javaslat egyoldalú aktus, amely leválasztható az eljárási kereteiről, és közvetlenül az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) VIII. melléklete 11. cikkének (2) bekezdése által a tisztviselők és alkalmazottak számára az uniós szolgálatba lépésük során kifejezetten biztosított egyéni jogból származik. Következésképpen a Közzolgálati Törvényszék kimondta, hogy az ilyen javaslat olyan aktus, amely sérelmet okoz a nyugdíjjogosultságának átvitelét kérő tisztviselő számára.

2. Keresetindítási határidő

Nem ritka, hogy a tisztviselők vagy alkalmazottak ugyanazon aktussal szemben nyújtanak be egymást követő panaszokat. E panaszok elfogadhatók, ha a személyzeti szabályzat 90. cikkének (2) bekezdésében előírt határidőn belül nyújtják be őket. Felmerül ugyanakkor a kérdés, hogy mikor kezdődik a keresetindítási határidő. A Közzolgálati Törvényszék az F-93/12. sz., *D'Agostino kontra Bizottság* ügyben 2013. október 23-án hozott ítéletében kimondta, hogy az adminisztráció azon határozata kézhezvételének napját kell figyelembe venni, amely határozatban a felperes által a panasz határidején belül előterjesztett összes érvelés vonatkozásában kialakította álláspontját. Pontosabban, ha a második panasz az első panasszal megegyező tartalmú, amennyiben az nem tartalmaz sem új kérelmet, sem új kifogást, sem új bizonyítékot, a második panaszt elutasító határozatot pusztán az első panaszt elutasító határozatot megerősítő aktusnak kell tekinteni, ezért a keresetindítási határidőt az első panasz elutasításától kell számítani. Ezzel szemben abban az esetben, ha a második panasz az első panaszhoz képest új elemeket tartalmaz, a második panaszt elutasító határozat olyan új határozatnak minősül, amelyet az első panaszt elutasító határozat felülvizsgálata után, a második panasz fényében fogadtak el, és a keresetindítási határidő e második elutasító határozattól kezdődik.

3. Hatáskör

A Közzolgálati Törvényszék az F-20/12. és F-43/12. sz., *Wurster kontra Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete* egyesített ügyekben 2013. szeptember 16-án hozott ítéletében kimondta, hogy a megfelelő igazságszolgáltatás megköveteli, hogy a Közzolgálati Törvényszék hivatalból vizsgálja az olyan, a jogszabályok hatályának tiszteletben nem tartására alapított imperatív jogalapot, amely szerint – a jelen ügyben – a megtámadott határozatot olyan rendelkezések alapján hozták meg, melyek a felperesre nem voltak alkalmazandók. A Közzolgálati Törvényszék az Elsőfokú Bíróság T-576/93–T-582/93. sz., *Browet és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben 1994. július 15-én hozott ítéletére hivatkozva megállapította, hogy nem teljesítené a törvényesség megállapítására vonatkozó kötelezettségét, ha nem hangsúlyozná – függetlenül attól, hogy a felek ezt nem is vitatják –, hogy a megtámadott határozatot olyan jogszabály alapján hozták meg, amely az adott ügyben nem lehetett alkalmazandó.

4. Eljárás

A Közzolgálati Törvényszék az F-38/12. sz., *BP kontra FRA* ügyben 2013. szeptember 30-án hozott ítéletében, amely ügyben strukturális kérdést felvető keresettel szembesült, kimondta, hogy nem az ő feladata az, hogy hivatalból összesítse a különböző kereseti kérelmeket tartalmazó keresetlevélben szereplő érveket, kifogásokat és jogalapokat. Kimondta továbbá, hogy az első határozat megsemmisítése iránti kereseti kérelem keretében emelt kifogás nem vehető figyelembe a második határozat megsemmisítése iránti kereseti kérelem alátámasztása céljából, akkor sem, ha e kifogás inkább ez utóbbi érvényességét vitatja.

II. Anyagi jogi kérdések

A jogi aktusok érvényességének általános feltételei

1. A személyre vonatkozó alapos vizsgálatot követő határozathozatal kötelezettsége

A Közzolgálati Törvényszék többször is emlékeztetett az intézmények azon kötelezettségére, hogy minden egyes ügyben alapos vizsgálatot kell folytatniuk, mielőtt határozatot hoznának. A Közzolgálati Törvényszék különösen az F-13/12. sz., *BR kontra Bizottság* ügyben 2013. március 19-én hozott ítéletében hangsúlyozta a megfelelő ügyintézéshez való jogból, valamint a gondoskodási kötelezettségből és az egyenlő bánásmód elvéből fakadó azon kötelezettséget, hogy minden aktát körültekintően, teljes terjedelmében és pártatlanul kell megvizsgálni. E tekintetben a Közzolgálati Törvényszék az F-69/11. sz., *BF kontra Számvevőszék* ügyben 2013. október 17-én hozott ítéletében kimondta, hogy az adott feladatra pályázók közötti előválogatást végző bizottság a kinevezésre jogosult hatóság részére jelentést készít az e szakaszban kiválasztott pályázók érdemeiről, mivel a kinevezésre jogosult hatóságot olyan helyzetbe kell hozni, hogy saját maga megismerhesse és mérlegelhesse e pályázók értékelésének tényezőit annak érdekében, hogy elvégezze a saját feladatkörébe tartozó végső választást. Ezzel szemben azon ténynek, hogy az ilyen bizottság nem készít a ki nem választott pályázók érdemeire kiterjedő összehasonlítást, önmagában nincs sérelmet okozó intézkedés jellege.

2. Indokolási kötelezettség

Nem ritka, hogy a belső szabályzat arra kötelezi az előválogató bizottságot, hogy az adott feladatra pályázókról indokolással ellátott jelentést készítsen a kinevezésre jogosult hatóság számára. A Közzolgálati Törvényszék a fent hivatkozott *BF kontra Számvevőszék* ügyben hozott ítéletében e tekintetben megállapította, hogy az előírt indokolásnak minden olyan szükséges értékelési tényezőt tartalmaznia kell, amelyek lehetővé teszik, hogy a kinevezésre jogosult hatóság megfelelően gyakorolja a kinevezéssel kapcsolatos széles körű jogosultságait, kivéve, ha az értelmetlenné tenné az ilyen szabályzatot. Az ilyen indokolással ellátott jelentés végső soron lehetővé teszi, hogy a kinevezésre jogosult hatóság megértse a kiválasztott pályázók előválogató bizottság általi értékelését, majd az összehasonlító vizsgálatot követően saját maga válassza ki azt a pályázót, aki a legmegfelelőbb a felvételi kiírás szerinti feladatok elvégzésére.

Egyébként a Közzolgálati Törvényszék az F-41/12. sz., *Scheefer kontra Parlament* ügyben 2013. március 6-án hozott ítéletében kiemelte, hogy az indokolást nem lehet hiányosnak ítélni azon okból, hogy az nem elég részletező. Az indokolás ugyanis elégséges, ha ismerteti a határozat szerkezetében alapvető jelentőséggel bíró tényeket és jogi megfontolásokat, ekképpen az adminisztrációnak nem kell megindokolnia az indokolását.

Ezzel szemben az ítélkezési gyakorlat néha még alaposabb indokolási kötelezettséget ró az adminisztrációra.

Az F-46/11. sz., *Tzirani kontra Bizottság* ügyben 2013. július 11-én hozott ítélet értelmében ez a helyzet azon határozat esetében, amely intézkedés nélkül zárja le a lelki zaklatás miatti segítségnyújtás iránti kérelem nyomán indított vizsgálatot. A Közzszolgálati Törvénysszék ezen ítéletben kimondta, hogy az ilyen határozatokat – a legtöbb, a tisztviselők számára sérelmet okozó közigazgatási aktussal ellentétben – különös körülményekre tekintettel hozzák meg. A zaklatás – amennyiben megállapítást nyer – olyan helyzet, amelyet gyakran annak időtartama és az áldozat egészségi állapotára gyakorolt szélsőségesen romboló hatása jellemez. Ráadásul az ilyen helyzet főként nem a tisztviselő anyagi helyzetét vagy előmenetelét érinti, hanem a személyiségét, méltóságát, valamint a testi és lelki épségét károsítja.

A Közzszolgálati Törvénysszék ugyanezen ítéletben megállapította egyébként, hogy mivel a panaszos meg volt győződve arról, hogy zaklatják, a gondoskodási kötelezettségből következően a személyzeti szabályzat 25. cikkének második bekezdése szerinti indokolási kötelezettség szigorúan értelmezendő. Következésképpen az intézménynek a lehető legteljesebb mértékben indokolnia kell a segítségnyújtás iránti kérelem elutasítását annak elkerülése érdekében, hogy a panaszosnak meg kelljen várnia a panaszra adott választ ahhoz, hogy megismerhesse az elutasítás indokait.

3. A megsemmisítést kimondó ítélet végrehajtása

A Közzszolgálati Törvénysszék az F-103/12. sz., *Doyle kontra Europol* ügyben, az F-104/12. sz., *Hanschmann kontra Europol* ügyben és az F-105/12. sz., *Knöll kontra Europol* ügyben 2013. november 5-én hozott három ítéletében kiemelte, hogy ha az uniós bíróság ítélete az adminisztráció által hozott határozatot a védelemhez való jog megsértése miatt megsemmisíti, az érintett adminisztráció feladata annak bizonyítása, hogy minden olyan lehetséges intézkedést megtett, amely semmissé teheti e jogellenesség hatásait. Következésképpen az adminisztráció nem elégedhet meg annak megállapításával, hogy már nem lehetséges a jogsértés áldozatát olyan körülmények közé visszahelyezni, hogy élni tudjon a védelemhez való jogával. Az ilyen eljárás elfogadása teljes mértékben lényegétől fosztaná meg az e jogok tiszteletben tartása biztosítására, valamint az e jogok megsértését megállapító ítélet végrehajtására vonatkozó kötelezettséget. A megsemmisítést kimondó ítélet csak akkor rendelheti el kártérítés fizetését, ha – az érintett adminisztrációnak fel nem róható okból – objektív módon nehézségbe ütközik, sőt lehetetlen a védelemhez való jog megsértésének hatásait semmissé tenni.

A tisztviselők és alkalmazottak előmenetele

Az uniós bíróság úgy ítéli meg, hogy a versenyvizsga-bizottság széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkezik annak vizsgálata során, hogy a pályázó diplomája megfelel-e a versenyvizsga szakterületének vagy az előírt szakmai gyakorlat jellegének és időtartamának. A Közzszolgálati Törvénysszéknek következképpen annak vizsgálatára kell szorítkoznia, hogy e jogkör gyakorlása során nem követtek-e el nyilvánvaló értékelési hibát. A Közzszolgálati Törvénysszék az F-97/12. sz., *Thomé kontra Bizottság* ügyben 2013. október 7-én hozott ítéletében kiegészítette ezen ítélkezési gyakorlatot azzal, hogy kimondta, hogy ha a kérdés arra vonatkozik, hogy a pályázó diplomáját elismerik-e annak az államnak a jogszabályai, amelyben kibocsátották, illetve e jogszabályok tekintetében megfelel-e a versenyvizsga-kiírás által elvárt színvonalnak, a nemzeti jogszabályoknak a vizsgabizottság vagy – panasz esetén – a kinevezésre jogosult hatóság általi értelmezése nem tartozik a széles körű mérlegelési jogkörébe, így az az uniós bíróság teljes körű felülvizsgálata alá tartozik.

Egyébként az ítélkezési gyakorlat elismeri, hogy ha a kinevezésre jogosult hatóság a versenyvizsga-kiírás közzétételét követően észleli, hogy az előírt feltételek szigorúbbak annál, amit a szolgálat szükséglete megkövetel, akkor folytathatja az eljárást, és adott esetben az előre tervezettnél kevesebb számú sikeres pályázót vesz fel, vagy újrakezdheti a versenyvizsga-eljárást az eredeti versenyvizsga-kiírás visszavonásával és javított kiírással való helyettesítésével. A Közzolgálati Törvényszék az F-125/11. sz., *Mendes kontra Bizottság* ügyben 2013. március 13-án és az F-93/11. sz., *Taghani kontra Bizottság* ügyben 2013. március 21-én hozott ítéletében egyértelművé tette, hogy a kinevezésre jogosult hatóság az eljárás során nem módosíthatja az egyes tesztek számszerű értékelésére vonatkozó szabályokat annak érdekében, hogy növelje azon pályázók számát, akik a kérdéses teszten elérik a minimálisan megfelelő osztályzatot. Az ilyen eljárás ugyanis azoknak csökkenti az arra vonatkozó esélyeit, hogy a legjobb pályázók között legyenek, akik az eredeti szabályoknak megfelelően sikeresen elvégezték a tesztet. A Közzolgálati Törvényszék e tekintetben kifejtette, hogy a szóban forgó módosítás pályázókra való alkalmazása sérti a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvét, mivel azok alapján elvárható volt, hogy az értékelő vizsgákra bocsátható pályázókat kizárólag azok közül válasszák ki, akik az előválogató teszteken a versenyvizsga-kiírás szerinti értékelési módszereknek megfelelő minimális követelményeket teljesítették.

A tisztviselők és alkalmazottak jogai és kötelezettségei

1. Az életkor szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma

Felmerült a kérdés, hogy életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésnek minősül-e a versenyvizsga olyan sikeres pályázójának az előmeneteli rendszer legalacsonyabb besorolási fokozatába történő kinevezése, aki jelentős szakmai tapasztalatokat szerzett az intézményeken kívül, amennyiben az érintett nem számíthat a fiatalabb sikeres pályázókénak megfelelő szakmai előmeneteli kilátásokra. A Közzolgálati Törvényszék az F-133/11. sz., *BV kontra Bizottság* ügyben 2013. december 12-én hozott ítéletében e tekintetben megállapította, hogy ha egy versenyvizsga-kiírás, amelyet egy bizonyos besorolási fokozatba tartozó tisztviselők felvétele érdekében tettek közzé, megköveteli, hogy a pályázók szakmai tapasztalatra vonatkozó minimális követelménynek tegyenek eleget, e versenyvizsga sikeres pályázóit életkoruktól és korábbi szakmai tapasztalataiktól függetlenül úgy kell tekinteni, hogy besorolás szempontjából mindannyian azonos helyzetben vannak. Kétségtelen, hogy a Közzolgálati Törvényszék elismerte, hogy az ilyen versenyvizsga sikeres pályázói, akik az európai közzolgálatba való belépésüket megelőzően az intézményeken kívül jelentős szakmai tapasztalatokat szereztek, nem számíthatnak azon sikeres pályázókénak megfelelő szakmai előmeneteli kilátásokra, akik fiatalabb korukban léptek be az említett közzolgálatba, mivel az első csoportba tartozók további pályafutása főszabály szerint rövidebb lesz, mint a második csoportba tartozóké. Mindenesetre a Közzolgálati Törvényszék kiemelte, hogy e tény nem alapoz meg életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést, hanem minden egyes sikeres pályázó egyedi körülményei közé tartozik.

2. Nemen alapuló hátrányos megkülönböztetés

A szülési szabadság biztosítja a szükséges védelmet egyrészt a nő terhesség alatti és azt követő élettani állapota, másrészt a terhességet és szülést követő időszakban a nő és gyermeke közti különös kapcsolat tekintetében. A Közzolgálati Törvényszék az F-86/12. sz., *Haupt-Lizer kontra Bizottság* ügyben 2013. július 11-én hozott ítéletében mindenesetre megállapította, hogy az uniós jogalkotó azzal, hogy a szülés körüli két hétre korlátozta azt az időszakot, amelynek során a nő köteles tartózkodni a munkavégzéstől, nem kívánta vélelmezni azt, hogy az érintett személy számára bármilyen szakmai jellegű cselekvés lehetetlen a szülési szabadság maradék heteiben. Így, annak tudatában, hogy a felperest e kéthetes időszak után értesítették arról, hogy felvették annak

a versenyvizsgának a tartaléklistájára, amelyen részt vett, és semmilyen különleges egészségügyi körülmény fennállását nem igazolta, a Közszolgálati Törvényszék a jelen ügyben megtagadta, hogy a szülési szabadságot a felvétel érdekében tett lépések akadályának minősítse. Ugyanis, noha a felperesnek joga volt arra, hogy a szülési szabadság során kizárólag gyermekének szentelje magát, attól még e személyes választást nem használhatta ürügynek ahhoz, hogy arra hivatkozzon, hogy nemem alapuló hátrányos megkülönböztetés áldozata lett.

Egyébként a Közszolgálati Törvényszék ugyanezen ítéletében megállapította, hogy az, hogy a felperes gyakorolta a szülői szabadsághoz való jogát, nem akadályozhatta meg őt abban, hogy felvételi eljárásban vegyen részt, továbbá e szabadság figyelembevételének elutasítása nem valósított meg nemem alapuló hátrányos megkülönböztetést. A Közszolgálati Törvényszék e tekintetben kimondta, hogy a szülői szabadság igénybevételének lehetősége mind a nők, mind a férfiak számára nyitva áll, és az e szabadság esetében biztosított védelem kevésbé széles körű, mint ami a szülési szabadság esetében biztosított.

3. Lelki zaklatás

Az Európai Unió Törvényszékének T-80/09. P sz., *Bizottság kontra Q* ügyben 2011. július 12-én hozott ítéletével egy másik kérdésben hatályon kívül helyezett F-52/05. sz., *Q kontra Bizottság* ügyben 2008. december 9-én hozott ítélet folytatásaként a Közszolgálati Törvényszék a fent hivatkozott *Tzirani kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy az állítólagos zaklatásra alapozott segítségnyújtás iránti kérelem nyomán indult ügy intézkedés nélküli lezárása sérti a személyzeti szabályzat 12a. cikkének (3) bekezdését, különösen, ha a lezárás indoka a vélelmezett zaklató ártó szándékának hiánya. A Közszolgálati Törvényszék ugyanezen ítéletben megállapította, hogy a személyzeti szabályzat 25. cikkének második bekezdése nem írja elő, hogy a segítségnyújtás iránti kérelmet előterjesztő személy részére át kellene adni a közigazgatási vizsgálat végleges jelentését vagy az annak keretében lefolytatott meghallgatások jegyzőkönyveit. Ugyanakkor ezek átadását a személyzeti szabályzat egyik rendelkezése sem tiltja, amennyiben tisztetletben tartják az eljárás alá vont érintett személyek és a vizsgálat során tanúskodó személyek érdekeinek védelmét.

Egyébiránt a személyzeti szabályzat szerződéses alkalmazottakra vonatkozó 12a. cikke úgy rendelkezik, hogy az őket alkalmazó intézmény részéről nem érheti őket sérelem, ha zaklatás áldozataivá váltak. Ugyanakkor a Közszolgálati Törvényszék a fent hivatkozott *D'Agostino kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy e rendelkezés célja csupán az, hogy a tisztviselőket és az alkalmazottakat mindenféle zaklatással szemben védje, ekképpen nem akadályozhatja meg az intézményt abban, hogy a szerződéses jogviszonyt szolgálati érdekhez kapcsolódó és a zaklatástól teljes mértékben független jogszerű indokból megszüntesse.

4. Minősített adatokhoz való hozzáférés

A Közszolgálati Törvényszék az F-122/12. sz., *Arguelles Arias kontra Tanács* ügyben 2013. november 21-én hozott ítéletben először döntött a 2011/292 tanácsi határozat² értelmezéséről. Kimondta, hogy a kinevezésre jogosult hatóság vagy a munkaszerződés megkötésére jogosult hatóság egyedül jogosult annak eldöntésére, hogy – az illetékes nemzeti hatóságok által elvégzett biztonsági ellenőrzést követően – megadja-e a Tanács személyi állományába tartozóknak a biztonsági tanúsítványt, vagy megtagadja tőlük azt. A Tanács kinevezésre vagy munkaszerződés megkötésére jogosult hatósága – tekintve, hogy a nemzeti

² Az EU-minősített adatok védelmét szolgáló biztonsági szabályokról szóló, 2011. március 31-i 2011/292/EU tanácsi határozat (HL L 141., 17. o.).

hatóságok biztonsági ellenőrzéseinek megállapításai még a vizsgálat kedvező eredménye esetén sem kötik – nem köteles megadni az érintettnek a biztonsági tanúsítványt, ha e személy esetében fennáll a sebezhetőség veszélye, és így továbbra is lehetősége van az intézményekre vonatkozó elővigyázatossági kötelezettség értelmében megtagadni tőle a tanúsítványt.

5. Együttműködési kötelezettség

A Közszerolálati Törvényszék az ugyanezen fent hivatkozott *Arguelles Arias kontra Tanács* ügyben hozott ítéletben megállapította, hogy a felperes nem tett eleget az őt alkalmazó intézménnyel szemben fennálló együttműködési kötelezettségének, mivel nem tájékoztatta azt a nemzeti hatóságnak átadott azon bizonyítékokról, melyek alkalmasak voltak alátámasztani ezen hatóság kedvező határozatának megalapozottságát, miközben ő volt az egyedüli olyan helyzetben lévő személy, aki e bizonyítékokat szolgáltatni tudta.

6. Egészségügyi aktához való hozzáférés

A Közszerolálati Törvényszék az F-84/12. sz., *CN kontra Tanács* ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítéletében kimondta, hogy a személyzeti szabályzat 26a. cikke nem tekinthető az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke (2) bekezdésének b) pontját sértő rendelkezésnek annyiban, amennyiben az említett 26a. cikk elismeri, hogy a tisztviselőnek joga van megismerni egészségügyi aktáját, és kiemeli, hogy az ilyen hozzáférésre az intézmények által megállapítandó szabályoknak megfelelően kerül sor. A Charta 41. cikke (2) bekezdésének b) pontja nem írja elő, hogy a tisztviselő számára minden esetben közvetlen hozzáférést kell biztosítani az egészségügyi aktájához, megnyitja azonban a közvetett hozzáférés lehetőségét akkor, ha a bizalmas adatkezeléshez és a szakmai titokhoz fűződő jogos érdek azt igazolja.

A tisztviselők díjazásának és szociális kedvezményeinek rendszere

1. Napidíj

A Közszerolálati Törvényszék az F-10/12. sz., *Infante García-Consuegra kontra Bizottság* ügyben 2013. március 19-én hozott ítéletében megállapította, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 10. cikkének (1) bekezdése szerinti napidíj biztosítása két feltételtől függ: egyrészt azon feltételtől, hogy a tisztviselőnek lakóhelyet kell változtatnia annak érdekében, hogy megfeleljen a személyzeti szabályzat 20. cikke szerinti kötelezettségeknek, másrészt attól a feltételtől, hogy viselnie kell a helyváltoztatásból és az alkalmazás helyén történő ideiglenes letelepedésből eredő költségeket és kellemetlenségeket. Ezzel szemben a napidíj biztosításának nem feltétele, hogy az érintett tisztviselő igazolja, hogy ideiglenesen lakóhelyet kellett fenntartania származási helyén vagy korábbi alkalmazásának helyén, amely költségeket keletkeztet. Egyébként – hacsak a személyzeti szabályzatot megsértve nem zárjuk ki automatikusan a tisztviselőket a napidíjból – nem állapítható meg, hogy csak az intézménnyel határozott időre szóló munkaviszonyt kötő személyek tekinthetők olyannak, akik a költözésig csak ideiglenesen telepednek le az alkalmazás helyén. A Közszerolálati Törvényszék ugyanezen ítéletben kifejtette továbbá, hogy a fenti feltételek kumulatív jellegűek, az érintett tisztviselőnek kell bizonyítékot szolgáltatnia arra, hogy számára a helyváltoztatásból és az alkalmazás helyén történő ideiglenes letelepedésből eredően költségek és kellemetlenségek származnak. Az adminisztrációnak tiszteletben kell azonban tartania az érintett lakásra vonatkozó választását az új alkalmazási helyen történő tartós lakás kereséséhez szükséges idő alatt. Ennélfogva az adminisztráció nem vonhatja kétségbe a tisztviselő választását, kivéve, ha alapos gyanú és nyilvánvaló bizonyíték merül fel azt illetően, hogy a felhozott költségek és az érintett tényleges helyzete között nincs tényleges összefüggés.

2. Egészségbiztosítás

A Közszolgálati Törvényszék az F-104/10. sz., *Pretis Cagnodo és Trampuz de Pretis Cagnodo kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében megállapította, hogy sem a személyzeti szabályzat 72. cikke szerinti, a tisztviselők egészségbiztosítására vonatkozó közös szabályzatban, sem a Bizottság által elfogadott általános végrehajtási rendelkezésekben nem létezik olyan rendelkezés, amely a közös egészségbiztosítási rendszer tagjait arra kötelezné, hogy megfelelő alakissággal rendelkező árajánlatot szerezzenek be, és azt a jövőbeni kórházi kezelés költségeinek átvállalására vonatkozó kérelemmel együtt bocsássák a kifizetőhivatal rendelkezésére. Ráadásul megállapította, hogy kórházi kezelés esetén a kórházi elhelyezés költségeinek megtérítésére nem vonatkozik felső térítési határérték, a hatályos szabályzat kizárólag azt írja elő, hogy nem téríthető meg a költségek azon része, amely túlzott mértékűnek minősül a költségek felmerülése szerinti ország rendes költségeihez képest.

A Közszolgálati Törvényszék ugyanezen ítéletben kimondta, hogy a Bizottságnak a közös egészségbiztosítási rendszert a megfelelő ügyintézés elvének megfelelően kell irányítania. A túlzott mértékű elhelyezési költségekkel szemben a gondoskodási kötelezettség ez utóbbi intézményt, tágabban a kifizetőhivatalokat arra kötelezi, hogy a számla kifizetése előtt, különösen költségátvállaló nyilatkozat megléte esetén, szerezzenek be írásos információt a fekvőbeteg-ellátást biztosító intézménytől, valamint tájékoztassák a tisztviselőt is a kérdésről. A kifizetőhivatalok, ha nem így járnak el, nem háríthatják a tagra a túlzottnak minősített összeget.

A Közszolgálati Törvényszéknek meg kellett határoznia a közös szabályzat 23. cikke szerinti orvosi bizottság feladatát és az általa gyakorolt ellenőrzés terjedelmét is. Az F-111/12. sz., *Nardone kontra Bizottság* ügyben 2013. október 2-án hozott ítéletében emlékeztetett arra, hogy az orvosi bizottság azon feladata, hogy orvosi kérdések teljesen tárgyilagos és független értékelését adja, megköveteli, hogy e bizottság rendelkezzen egyrészt minden olyan adattal, amely számára hasznos lehet, másrészt teljes értékelési szabadsággal. Az uniós bíróság a maga részéről csak annak vizsgálatára jogosult egyrészt, hogy az említett bizottság szabályosan jött-e létre és működött, és másrészt, hogy szabályszerű-e a véleménye, azaz különösen hogy megfelelő indokolást tartalmaz-e. A Közszolgálati Törvényszék ugyanezen ítéletben kifejtette, hogy amikor az orvosi bizottság véleményét olyan összetett orvosi kérdésekben kéri ki, amelyek többek között valamely bonyolult diagnózisra vonatkoznak, e bizottság véleményében köteles megjelölni, hogy az akta mely anyagaira támaszkodott, és jelentős eltérés esetén pontosítani azokat az okokat, amelyek miatt eltér az érdekelt számára kedvezőbb bizonyos korábbi releváns orvosi jelentésektől. A Közszolgálati Törvényszék még mindig ugyanezen ítéletben kifejtette végül, hogy az orvosi bizottság akkor felel meg az indoklási kötelezettségnek, valamint a következetesség és pontosság kötelezettségének, ha először is minden egyes olyan orvosilag megállapított megbetegedés és betegség fennállását illetően állást foglal, amelyben az érintett saját állítása szerint szenvedett, és mindezt elegendően világos és szabatos fogalmazással teszi annak érdekében, hogy lehetővé tegye a jelentés készítői számára alapul szolgáló megfontolások értékelését, továbbá, ha szintén elegendően világos és szabatos fogalmazással foglal állást az általa bizonyítottnak tekintett megbetegedés vagy betegség esetleges baleseti vagy foglalkozási eredetét illetően, végül, ha az orvosi bizottság véleményének elolvasása után érthető összefüggés teremthető a benne szereplő orvosi megállapítások és az abból levont következtetések között.

3. Nyugdíj

A Közszolgálati Törvényszék a már fent hivatkozott *Verile és Gjergji kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében különböző pontosításokkal szolgált a nyugdíjjogosultság átvitelét illetően. Az Unión belül megszerzett nyugdíjjogosultságnak valamely nemzeti nyugdíjrendszer felé történő

átvitele (a továbbiakban „kifelé” történő átvitel) esetén a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 11. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az érintett tisztviselő jogosult átvinni „az Uniónál fennálló öregségi nyugdíj iránti jogosultságának az átruházás tényleges időpontjának megfelelően naprakésszé tett, biztosításmatematikai egyenértékét”. Ezzel szemben a valamely tagállamban megszerzett nyugdíjjogosultságnak az uniós nyugdíjrendszerbe történő átvitele (a továbbiakban „befelé” történő átvitel) esetén ugyanezen rendelkezés (2) bekezdése előírja, hogy az érintett tisztviselő jogosult átutaltatni az Unióba „[abban a nemzeti vagy nemzetközi nyugdíjrendszerben] szerzett nyugdíjjogosultság[nak, amelyben addig biztosított volt] – az átruházás [helyesen: átvitel] tényleges időpontjának megfelelően naprakésszé tett – tőkeértékét”. A „kifelé” történő átvitel esetén az átutalt pénzösszeg az Unióban megszerzett jogosultság „biztosításmatematikai egyenértéke”. A „befelé” történő átvitel esetén az átutalt pénzösszeg a „naprakésszé tett tőkeérték”, azaz az a pénzösszeg, amely anyagilag megtestesíti a valamely nemzeti vagy nemzetközi nyugdíjrendszerben szerzett, az átvitel tényleges napján naprakésszé tett jogosultságokat.

E vonatkozásban a Közzszolgálati Törvényssék kifejtette, hogy a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 11. cikkének (1) bekezdése szerinti „biztosításmatematikai egyenérték”, valamint az ugyanezen cikk (2) bekezdése szerinti „naprakésszé tett tőkeérték” két különböző jogi fogalom, amelyek egymástól független rendszerekbe tartoznak. A „biztosításmatematikai egyenérték” ugyanis az uniós nyugdíjrendszerhez tartozó önálló fogalomként szerepel a személyzeti szabályzatban. Ez a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 8. cikke szerinti fogalom meghatározás szerint „a tisztviselőt megillető [öregségi nyugdíj]-jellátások tőkeértéke, amelyet a [személyzeti szabályzat] XII. melléklet[ének] 9. cikkében említett halandósági táblák alapján számít[anak] ki, 3,1%-os éves kamat alkalmazásával, amely a [személyzeti szabályzat] XII. melléklet[ének] 10. cikkében megállapított szabályokkal összhangban felülvizsgálható”. A „naprakésszé tett tőkeérték” meghatározása ezzel szemben nem szerepel a személyzeti szabályzatban, és az annak számítási módját sem tartalmazza, mégpedig azon okból, hogy annak számítása és e számítás ellenőrzésének módjai kizárólag az érintett nemzeti vagy nemzetközi hatóságok hatáskörébe tartozik. Az illetékes nemzeti vagy nemzetközi hatóságok által a „naprakésszé tett tőkeérték” „befelé” történő átvitel céljából elvégzett kiszámítása szempontjából e tőkeérték meghatározása a hatályos nemzeti jog alapján és e jog által meghatározott módon, illetve nemzetközi szervezet esetén annak saját szabályai szerint történik, nem pedig a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 8. cikke alapján, és e rendelkezésben meghatározott kamatláb figyelembevételével. A fenti megfontolásokra tekintettel a Közzszolgálati Törvényssék kimondta, hogy az 1324/2008 rendelet³ 2. cikke, amely a személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 8. cikke által a „kivitelre” vonatkozóan előírt kamatlábat módosította, nem vehető figyelembe a tisztviselők és alkalmazottak által az uniós szolgálatba lépésük előtt megszerzett nyugdíjjogosultság tőkeértékének számításánál, valamint a nemzeti és nemzetközi hatóságoknak nem kell kötelezően figyelembe venni azt az általuk átutalandó tőkeérték naprakésszé tétele során.

A Közzszolgálati Törvényssék az F-15/10. sz., *Andres és társai kontra EKB* ügyben 2013. december 11-én hozott ítéletében egyébként alkalmazta azt az ítélkezési gyakorlatot, amely szerint a tisztviselő csak akkor hivatkozhat szerzett jogra, ha a jogát keletkeztető tény a személyzeti szabályzat szerinti rendszer módosítása előtti rendszer hatálya alatt következett be. Ennélfogva amennyiben az alkalmazott számára az a tény, hogy betöltötte 60. életévét, lehetővé teszi számára a nyugdíjjogosultsága azonnali kiszámításának és ellátás folyósításának kérelmezését, a nyugdíjjogosultságot keletkeztető tény ezen életkor betöltése, és az alkalmazott nem hivatkozhat

³ Az Európai Közösségek tisztviselőire és egyéb alkalmazottaira vonatkozó nyugdíjjárulékok mértékének 2008. július 1-jétől történő kiigazításáról szóló, 2008. december 18-i 1324/2008/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 345., 17. o.).

a korábbi nyugdíjrendszerben szerzett jogára, ha ezen életkort a nyugdíjrendszer módosításának időpontjában még nem töltötte be.

Végül egyértelmű a különbségtétel a nyugdíjjogosultság meghatározása és az ellátás abból következő folyósítása között. E különbségtételre tekintettel elfogadott, hogy nem áll fenn a szerzett jog megsértése, ha a ténylegesen kifizetett összegekben bekövetkező változások a korrekciós együtthatók módosulásából erednek, amelyek a nyugdíjat a nyugdíjas lakóhely szerinti országnak megfelelően befolyásolják, mivel e változások magát a nyugdíjjogosultságot nem érintik. A Közzolgálati Törvényszék a fent hivatkozott *Andres és társai kontra EKB* ügyben hozott ítéletében úgy ítélte meg, hogy ezen ítélkezési gyakorlat a nyugdíjak átváltási együtthatóira is érvényes, amelyek a ténylegesen folyósítandó ellátás kiszámítására alkalmazandók, mivel ezen együtthatók nyugdíjjogosultságot, mint olyat nem keletkeztetnek.

Szerződésekkel kapcsolatos perek

A fent hivatkozott *BR kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében a Közzolgálati Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az intézmény gyakran nem csak egyedi esetekben rendelkezik széles körű mérlegelési jogkörrel, hanem az általános szerződéskötési politika szempontjából is, amelyet az intézmény adott esetben általános érvényű belső határozattal állapít meg, mellyel korlátozza saját mérlegelési jogkörének gyakorlását. A Közzolgálati Törvényszék azonban emlékeztetett arra is, hogy az ilyen belső határozat nem eredményezheti azt, hogy az intézmény teljesen lemond az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó szabályzat 8. cikkének első bekezdése által rá ruházott azon jogról, hogy az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 2. cikkének b), illetve d) pontja alapján az ideiglenes alkalmazott legfeljebb hatéves időtartamra történő foglalkoztatására irányuló szerződést kössön, vagy – a körülményeknek megfelelően – meghosszabbítsa azt. A Közzolgálati Törvényszék a fent hivatkozott ítéletben egyébiránt rámutatott, hogy a munkaszerződés megkötésére jogosult hatóság nem mondhat le az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 8. cikkének második bekezdése által rá ruházott mérlegelési jogköréről a 2004. április 28-i bizottsági határozat 3. cikkének (1) bekezdésében szereplő úgynevezett „hatéves” szabály mechanikus alkalmazásával, amely szabály értelmében az ideiglenes alkalmazott teljes összesített munkavégzési idejének maximuma – beszámítva a szerződések és az alkalmazások összes fajtáját – tizenkét éves időszak során hat év. E szabály mechanikus alkalmazása különösen nem igazolhatja az alkalmazottnak az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 8. cikkének második bekezdése által engedélyezettnél rövidebb idejű foglalkoztatását. A munkaszerződés megkötésére jogosult hatóság, amely ilyen módon lemond a mérlegelési jogköréről, megsértene ugyanis a megfelelő ügyintézés elvét, a gondoskodási kötelezettséget, valamint az egyenlő bánásmód elvét.

Egyébként a fent hivatkozott *D’Agostino kontra Bizottság* ügyben a Bizottság arra igyekezett hivatkozni, hogy a munkaszerződés megkötésére jogosult hatóságnak különösen fontos érdekekkel kellett volna igazolnia a felperes szerződésének arra alapozott meghosszabbítását, hogy a hatályos szabályzat állítólag azt írta elő számára, hogy az említett szerződést határozatlan időre kell meghosszabbítani. A Közzolgálati Törvényszék ítéletében kimondta, hogy az intézmény az alkalmazott szerződésének meghosszabbításához vagy meg nem hosszabbításához fűződő szolgálati érdeket nem teheti azonban az említett szolgálat igényei helyett az említett szerződés meghosszabbítása esetén betartandó személyzeti szabályzat szerinti kötelezettségeitől függővé úgy, hogy ne alkalmazzná tévesen a jogot.

Erre tekintettel a Közzolgálati Törvényszék a fent hivatkozott *Scheefer kontra Parlament* ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy a határozott időre szóló szerződés határozatlan időre szóló szerződéssé történő átminősítése, amely az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek

8. cikke első bekezdésének megfelelően azt a tényt szankcionálta, hogy az intézmény a felperessel több, egymást követő határozott időre szóló szerződést kötött, nem fosztja meg az intézményt attól a lehetőségtől, hogy megszüntesse ezt a szerződést az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 47. cikke c) pontjának i. alpontjában előírt feltételek szerint. A határozatlan időre szóló szerződések ugyanis nem nyújtanak olyan biztonságot az ilyen szerződéssel rendelkező személyek számára, mint a tisztviselői kinevezések.

B – A Közszolgálati Törvényszék összetétele

(2013. október 8-i protokolláris sorrend)

Balról jobbra:

K. Bradley és E. Perillo bírák; H. Kreppel tanácselnök; S. Van Raepenbusch elnök; M. I. Rofes i Pujol tanácselnök; R. Barents és J. Svenningsen bírák; W. Hakenberg hivatalvezető.

1. A Közszolgálati Törvényszék tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Sean Van Raepenbusch

Született 1956-ban; jogot végez (Brüsszeli Szabadegyetem, 1979); nemzetközi jogot végez (Brüsszel, 1980); a jogtudományok doktora (1989); a Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles jogi szolgálatának vezetője (1979–1984); tisztviselő az Európai Közösségek Bizottságánál (Szociális Főigazgatóság, 1984–1988); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának tagja (1988–1994); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1994–2005); oktató a Charleroi-i Egyetemen (nemzetközi és európai szociális jog, 1989–1991), a Mons-Hainaut-i Egyetemen (európai jog, 1991–1997), a Liège-i Egyetemen (európai közszolgálati jog, 1989–1991; az Európai Unió intézményi joga, 1995–2005; európai szociális jog, 2004–2005) és 2006 óta a Brüsszeli Szabadegyetemen (az Európai Unió intézményi joga); számos európai szociális jogi és az Európai Unió intézményi jogával foglalkozó kiadvány szerzője; 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja; 2011. október 7-től a Közszolgálati Törvényszék elnöke.

Horstpeter Kreppel

Született 1945-ben; egyetemi tanulmányait Berlinben, Münchenben és Frankfurt am Mainban végezte (1966–1972), első államvizsga (1972); bírósági fogalmazó Frankfurt am Mainban (1972–1973 és 1974–1975); bruges-i Collège d'Europe (1973–1974); szakvizsga (Frankfurt am Main, 1976); a Szövetségi Munkaügyi Hivatal alkalmazottja és ügyvéd (1976); munkaügyi bíróságon bíró (Hessen tartomány, 1977–1993); a Frankfurt am Main-i Fachhochschule für Sozialarbeiten és a wiesbadeni Verwaltungsfachhochschulén tart előadásokat (1979–1990); nemzeti szakértő az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatánál (1993–1996 és 2001–2005); a Németországi Szövetségi Köztársaság nagykövetségén szociális ügyi attasé Madridban (1996–2001); bíró a Frankfurt am Main-i munkaügyi bíróságon (2005. február–szeptember); 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

Irena Boruta

Született 1950-ben; jogi diploma a Wrocław-i Egyetemen (1972); jogi doktor (Łódź, 1982); ügyvéd a Lengyel Köztársaság Ügyvédi Kamarájában (1977 óta); vendégkutató (Paris X Egyetem, 1987–1988; Nantes-i Egyetem, 1993–1994); a „Solidarność” szakértője (1995–2000); munkajogi és európai szociális jogi professzor a Łódź-i Egyetemen (1997–1998 és 2001–2005), akkreditált professzor a Varsói Kereskedelmi Főiskolán (2002), munkajogi és társadalombiztosítási jogi professzor a varsói Kardinál Stefan Wyszyński Egyetemen (2002–2005); munkaügyi és szociális miniszterhelyettes (1998–2001); a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozásának tárgyalásaival megbízott tárgyalóbizottság tagja (1998–2001); a lengyel kormány képviselője a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetben (1998–2001); számos munkajogi és európai szociális jogi kiadvány szerzője; 2005. október 6-tól 2013. október 7-ig a Közszolgálati Törvényszék bírása.

Maria Isabel Rofes i Pujol

Született 1956-ban; jogi tanulmányok (licenciatura en derecho, Universidad de Barcelona, 1981); nemzetközi kereskedelemre való szakosodás (Mexikó, 1983); európai integrációs tanulmányok (Barcelonai Kereskedelmi Kamara, 1985) és közösségi jogi tanulmányok (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); a Generalitat de Catalunya tisztviselője (az Ipari és Energiaügyi Minisztérium Jogi Szolgálatának tagja, 1984. áprilistól 1986. augusztusig); a barcelonai ügyvédi kamara tagja (1985–1987); az Európai Közösségek Bírósága Kutatási és Dokumentációs Osztályának tanácsosa, később főtanácsosa (1986–1994); jogi referens a Bíróságon (D. Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok kabinetjében 1995. januártól 2004. áprilisig, U. Lohmus bíró kabinetjében 2004. májustól 2009. augusztusig); előadásokat tart a közösségi perekről az Universitat Autònoma de Barcelona jogi karán (1993–2000); számos európai szociális jogi publikáció és előadás; a Községi Fajtaoltalmi Hivatal fellebbviteli tanácsának tagja (2006–2009); 2009. október 7-től a Közszolgálati Törvényszék bírása.

Ezio Perillo

Született 1950-ben; jogi doktor és a padovai ügyvédi kamara tagja; a Padovai Egyetem jogi karán polgári és összehasonlító jogi segédkutató majd kutató (1977–1982); közösségi jogot oktat a páрмаi Collegio Europeon (1990–1998), a Padovai Egyetem (1985–1987), a Maceratai Egyetem (1991–1994) és a Nápolyi Egyetem (1995) jogi karán, valamint a Milánói Egyetemen (2000–2001); a Pádúai Egyetem „Master in European Integration” tudományos bizottságának tagja; az Európai Közösségek Bíróságának tisztviselője a Könyvtári Igazgatóságon, valamint a Kutatási és Dokumentációs Igazgatóságon (1982–1984); G. Federico Mancini főtanácsnok jogi referense (1984–1988); Enrico Vincinek, az Európai Parlament főtitkárnak jogi tanácsadója (1988–1993); továbbá ugyanezen intézménynél: osztályvezető a jogi szolgálaton (1995–1999); igazgató a jogalkotási koordinációs és egyeztetési, intézményközi kapcsolatok és kapcsolatok a nemzeti parlamentekkel igazgatóságon (1999–2004); igazgató a külkapcsolati igazgatóságon (2004–2006); igazgató a jogi szolgálat jogalkotási ügyek igazgatóságán (2006–2011); számos olasz polgári jogi és európai uniós jogi publikáció szerzője; 2011. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

René Barents

Született 1951-ben; jogot és közgazdaságtant végez (rotterdami Erasmus Egyetem, 1973); jogi doktor (Utrechti Egyetem, 1981); európai jogi és nemzetközi gazdasági jogi kutató (1973–1974), valamint európai jogi és gazdasági jogi docens az Utrechti Egyetem Európa Intézetében (1974–1979) és a Leideni Egyetemen (1979–1981); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1981–1986); majd az Európai Közösségek Bírósága személyzeti szabályzati jogok egységének vezetője (1986–1987); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának tagja (1987–1991); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1991–2000); az Európai Unió Bírósága Kutatási és Dokumentációs Igazgatóságán osztályvezető (2000–2009) és igazgató (2009–2011); európai jogi címzetes egyetemi tanár (1988–2003) és tiszteletbeli egyetemi tanár (2003 óta) a Maastrichti Egyetemen; tanácsadó a 's-hertogenboschi fellebbviteli bíróságon (1993–2011); a Holland Királyi Tudományos Akadémia tagja (1993 óta); számos európai jogi publikáció szerzője; 2011. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

Kieran Bradley

Született 1957-ben; jogot végez (Trinity College, Dublin, 1975–1979); kutatási asszisztens Mary Robinson szenátor mellett (1978–1979 és 1980); „Pádraig Pearse” tanulmányi ösztöndíj a Collège d’Europe-ban (Bruges, 1979); posztgraduális uniós jogi tanulmányok a Collège d’Europe-ban (1979–1980); jogi LL.M. a Cambridge-i Egyetemen (1980–1981); gyakornok az Európai Parlamentnél (Luxembourg, 1981); tanácsos az Európai Parlament jogi bizottságának titkárságán (Luxembourg, 1981–1988); az Európai Parlament jogi szolgálatának tagja (Brüsszel, 1988–1995); jogi referens az Európai Községek Bíróságán (1995–2000); európai jogi docens a Harvard Law Schoolban (2000); az Európai Parlament jogi szolgálatának tagja (2000–2003), később e szolgálatnál egységvezető (2003–2011), majd igazgató (2011); számos publikáció szerzője; 2011. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírása.

Jesper Svenningsen

Született 1966-ban; jogi tanulmányok (*Candidatus iuris*) az Aarhushi Egyetemen (1989); ügyvédjelölt a dán kormány jogtanácsosa mellett (1989–1991); jogi referens a Bíróságon (1991–1993); felvételt nyer a dán ügyvédi kamarába (1993); ügyvéd a dán kormány jogtanácsosa mellett (1993–1995); európai jogot oktat a Koppenhágai Egyetemen; docens, majd megbízott igazgató az Institut européen d’administration publique luxembourgi fiókintézetében (1995–1999); tanácsos az EFTA Felügyeleti Hatóság jogi szolgálatánál (1999–2000); tisztviselő a Bíróságon (2000–2013); jogi referens a Bíróságon (2003–2013); 2013. október 7-től a Közszolgálati Törvényszék bírása.

Waltraud Hakenberg

Született 1955-ben; jogi tanulmányok Regensburgban és Genfben (1974–1979); első államvizsga (1979); közösségi jogi posztgraduális tanulmányok a bruges-i Collège d’Europe-ban (1979–1980); bírósági fogalmazó Regensburgban (1980–1983); jogi doktor (1982); szakvizsga (1983); ügyvéd Münchenben és Párizsban (1983–1989); az Európai Községek Bíróságának tisztviselője (1990–2005); jogi referens az Európai Községek Bíróságán (P. Jann bíró kabinetje, 1995–2005); több egyetemen tart előadásokat Németországban, Ausztriában, Svájcban és Oroszországban; a Saar-vidéki Egyetem tiszteletbeli professzora (1999 óta); több jogi bizottság, egyesület és tanács tagja; számos közösségi jogi és perjogi kiadvány szerzője; 2005. november 30-tól az Európai Közszolgálati Törvényszék hivatalvezetője.

2. A Közzolgálati Törvényszék összetételének változásai 2013-ban

Irena Boruta lemondása nyomán az Európai Unió Tanácsa 2013. szeptember 16-i határozatával a Közzolgálati Törvényszék bírójává nevezte ki Jesper Svenningsent a 2013. október 1-jétől 2019. szeptember 30-ig terjedő időszakra.

3. Protokolláris sorrend

2013. január 1-jétől 2013. október 7-ig

S. VAN RAEPENBUSCH, a Közzszolgálati
Törvényszék elnöke
H. KREPPEL, tanácselnök
M. I. ROFES i PUJOL, tanácselnök
I. BORUTA, bíró
E. PERILLO, bíró
R. BARENTS, bíró
K. BRADLEY, bíró

W. HAKENBERG, hivatalvezető

2013. október 8-tól 2013. december 31-ig

S. VAN RAEPENBUSCH, a Közzszolgálati
Törvényszék elnöke
H. KREPPEL, tanácselnök
M. I. ROFES i PUJOL, tanácselnök
E. PERILLO, bíró
R. BARENTS, bíró
K. BRADLEY, bíró
J. SVENNINGSEN, bíró

W. HAKENBERG, hivatalvezető

4. A Közzszolgálati Törvényssék korábbi tagjai

Heikki Kanninen (2005–2009)

Haris Tagaras (2005–2011)

Stéphane Gervasoni (2005–2011)

Irena Boruta (2005–2013)

Elnök

Paul J. Mahoney (2005–2011)

C – A Közszolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái

A Közszolgálati Törvényszék tevékenysége általában

1. Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2009–2013)

Érkezett ügyek

2. Az ügyeknek a főbb alperes intézmények szerinti százalékos megoszlása (2009–2013)
3. Az eljárás nyelve (2009–2013)

Befejezett ügyek

4. Ítéletek és végzések – Ítélező testület (2013)
5. A határozat tartalma (2013)
6. Ideiglenes intézkedések (2009–2013)
7. Az eljárások időtartama hónapokban (2013)

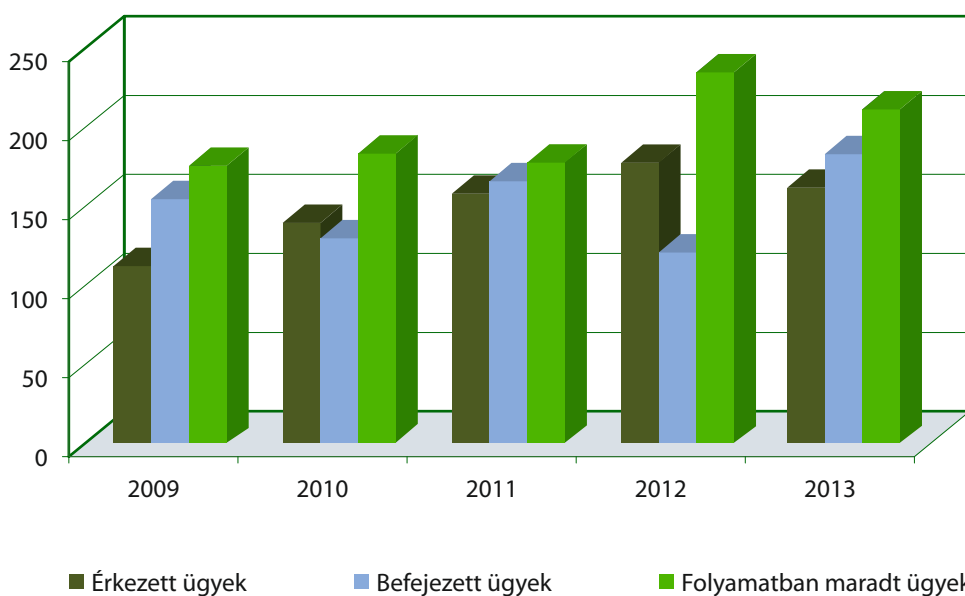
December 31-én folyamatban maradt ügyek

8. Ítélező testület (2009–2013)
9. A felperesek száma

Egyéb

10. A Közszolgálati Törvényszéknek a Törvényszék előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (2009–2013)
11. A Törvényszék előtti fellebbezések eredménye (2009–2013)

1. A Közzszolgálati Törvényszék tevékenysége általában – Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2009–2013)

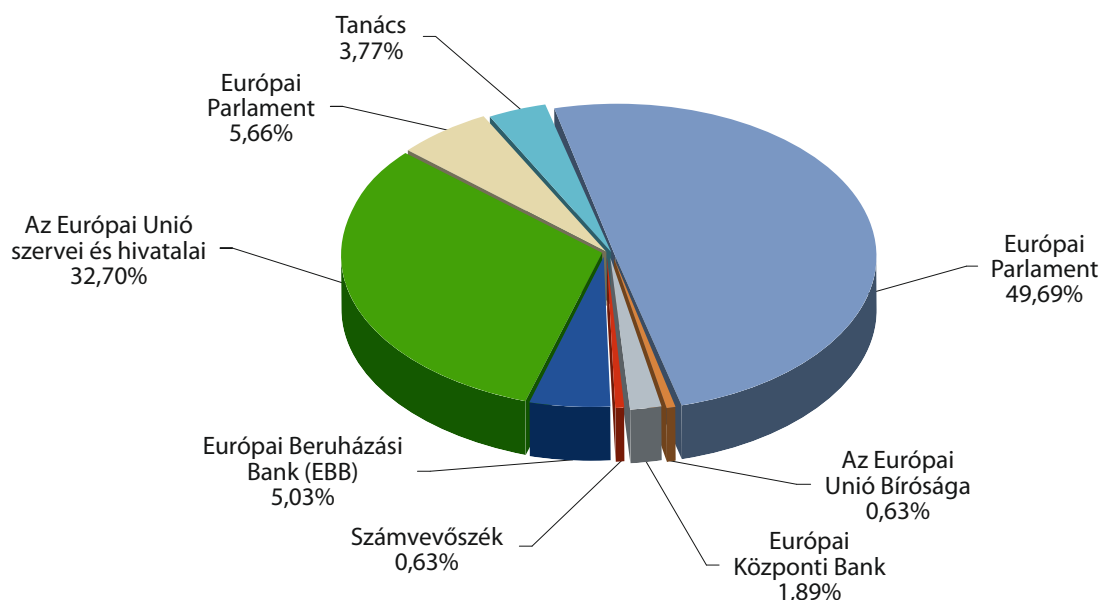
	2009	2010	2011	2012	2013
Érkezett ügyek	113	139	159	178	160
Befejezett ügyek	155	129	166	121	184
Folyamatban maradt ügyek	175	185	178	235	211 ¹

A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

¹ Amelyből 26 ügyben felfüggesztették az eljárást.

2. *Érkezett ügyek – Az ügyeknek a főbb alperes intézmények szerinti százalékos megoszlása (2009–2013)*

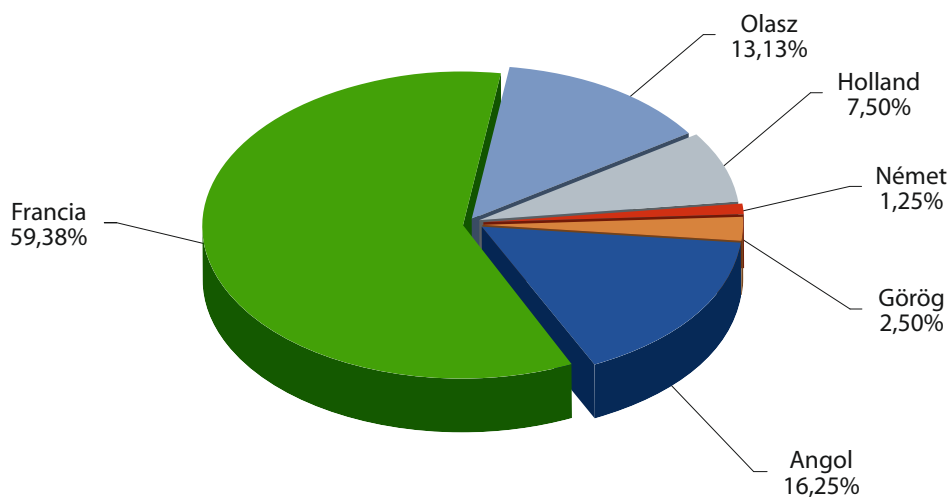
A 2013-ban érkezett ügyek százalékos megoszlása

	2009	2010	2011	2012	2013
Európai Parlament	8,85%	9,35%	6,29%	6,11%	5,66%
Tanács	11,50%	6,47%	6,92%	3,89%	3,77%
Európai Bizottság	47,79%	58,99%	66,67%	58,33%	49,69%
Az Európai Unió Bírósága	2,65%	5,04%	1,26%		0,63%
Európai Központi Bank	4,42%	2,88%	2,52%	1,11%	1,89%
Számvevőszék	0,88%		0,63%	2,22%	0,63%
Európai Beruházási Bank (EBB)	0,88%	5,76%	4,32%	4,44%	5,03%
Az Európai Unió szervei és hivatalai	23,01%	11,51%	11,40%	23,89%	32,70%
Összesen	100%	100%	100%	100%	100%

3. Érkezett ügyek – Az eljárás nyelve (2009–2013)

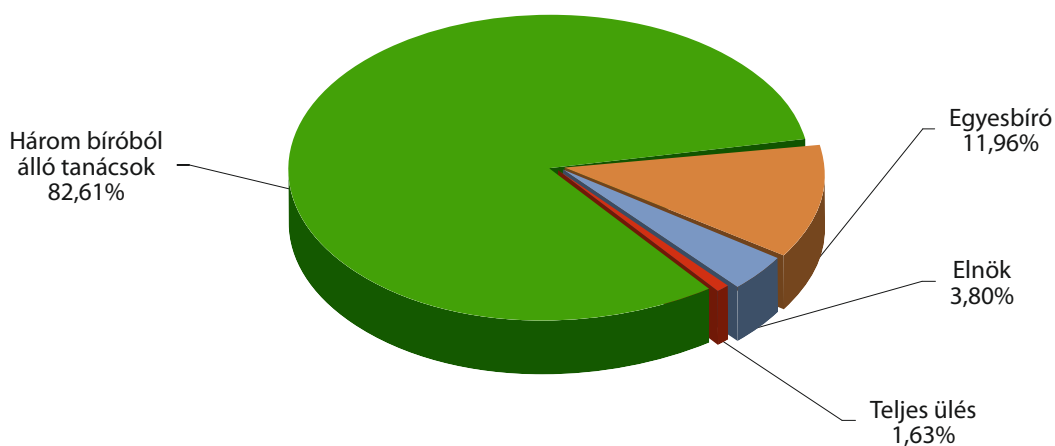
Megoszlás 2013-ban

Az eljárás nyelve	2009	2010	2011	2012	2013
Bolgár				2	
Spanyol	1	2	2	3	
Cseh	1				
Német	9	6	10	5	2
Görög	3	2	4	1	4
Angol	8	9	23	14	26
Francia	63	105	87	108	95
Olasz	13	13	29	35	21
Magyar			1		
Holland	15	2	1	6	12
Lengyel			1	2	
Román				2	
Szlovák			1		
Összesen	113	139	159	178	160

Az eljárás nyelve azt a nyelvet jelöli, amelyen a keresetet benyújtották, nem pedig a felperes anyanyelvét vagy állampolgárságát.

4. *Befejezett ügyek – Ítéletek és végzések – Ítélező testület (2013)*

	Ítéletek	Egyezség nyomán az ügy törléséről rendelkező végzések ¹	Az eljárást befejező egyéb végzések	Összesen
Teljes ülés	2	1		3
Három bíróból álló tanácsok	89	8	55	152
Egyesbíró	1		21	22
Elnök			7	7
Összesen	92	9	83	184

¹ 2013 során 18 további olyan ügygel foglalkozott a Közszerológati Törvényszék, amelyben a jogvitának az általa kezdeményezett egyezségkötéssel történő rendezése nem vezetett eredményre.

5. Befejezett ügyek – A határozat tartalma (2013)

	Ítéletek		Végzések				Összesen
	Teljes egészében vagy részben elfogadhatónak nyilvánított keresetek	Teljes egészében elutasított keresetek, valamint okafogyottá vált keresetek	[Nyilvánvalóan] elfogadhatatlan vagy megalapozatlan keresetek/ kérelmek	Az ítélkező testület fellépése nyomán létrejött egyezségek	Törlés egyéb okból, okafogyottá válás vagy áttétel	Egészben vagy részben elfogadhatónak nyilvánított kérelmek (különleges eljárások)	
Alkalmazotti szerződés megszüntetése vagy meghosszabbításának mellőzése	9	8	1				18
Beosztás/Átsorolás	1				1		2
Díjazás és támogatások	3	6	10		2		21
Értékelés/Előléptetés	2	7	5	5	2		21
Fegyelmi eljárások		4	1				5
Felvétel/Kinevezés/Besorolási fokozatba sorolás	6	5	4		1		16
Munkafeltételek/Szabadságok			1				1
Nyugdíjak és rokkantsági ellátások	2	4	6	1			13
Szociális biztonság/Foglalkozási megbetegedés/Balesetek	4			1	1		6
Versenyzvizsga	6	11	2	1	2		22
Egyéb	8	6	25	1	2	17	59
Összesen	41	51	55	9	11	17	184

6. Ideiglenes intézkedések (2009–2013)

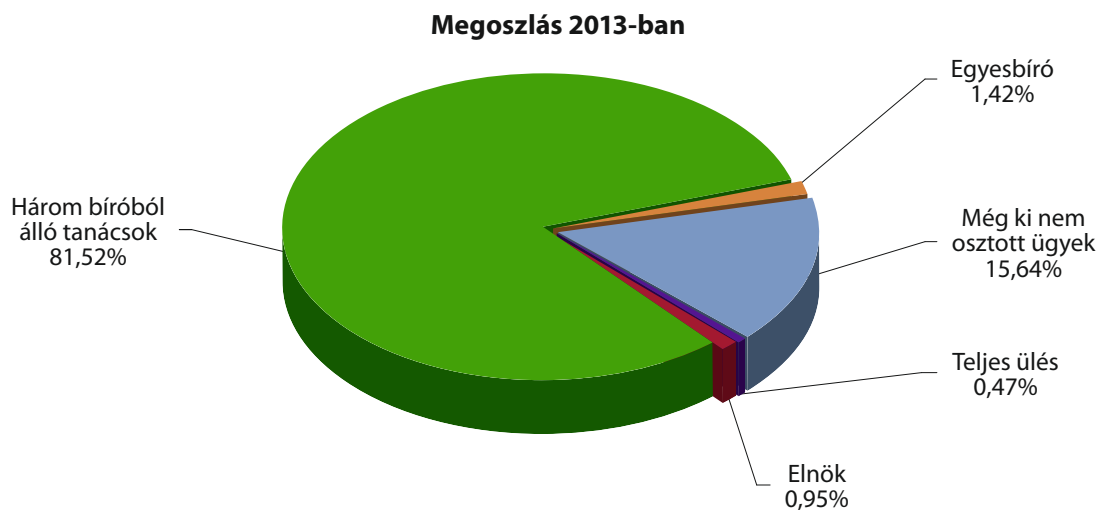
Ideiglenes intézkedés iránti befejezett ügyek		A határozat tartalma		
		Teljes vagy részleges elfogadás	Elutasítás	Törlés
2009	1	1		
2010	6		4	2
2011	7		4	3
2012	11		10	1
2013	3		3	
Összesen	28	1	21	6

7. Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama hónapokban (2013)

Befejezett ügyek		Átlagos időtartam	
		Az eljárás teljes időtartama	Az eljárás időtartama, az esetleges felfüggesztés tartamát nem beleértve
Ítéletek	92	18,6	18,1
Végzések	92	13,3	11,3
Összesen	184	16,0	14,7

Az időtartam hónapokban és hónaptizedekben van megadva.

8. *December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testület (2009–2013)*

	2009	2010	2011	2012	2013
Teljes ülés	6	1		1	1
Elnök	1	1	1		2
Három bíróból álló tanácsok	160	179	156	205	172
Egyesbíró			2	8	3
Még ki nem osztott ügyek	8	4	19	21	33
Összesen	175	185	178	235	211

9. December 31-én folyamatban maradt ügyek – A felperesek száma

A 2013-ban folyamatban maradt azon ügyek, amelyekben ügyenként a legnagyobb számú felperes vesz részt

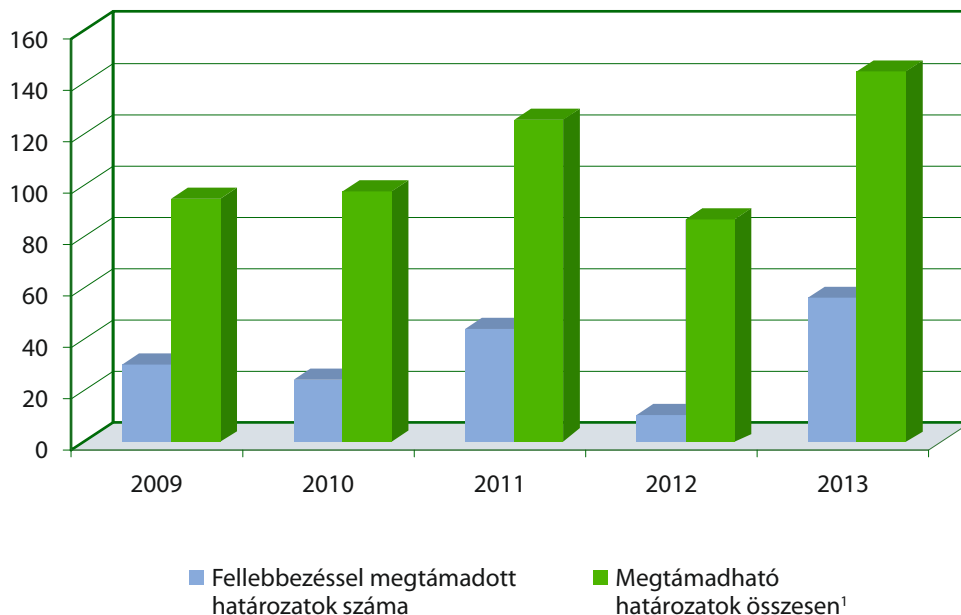
A felperesek száma	Területek
492 (2 ügy)	Személyzeti szabályzat – Díjazás – AZ EBB díjazási és bérelőmeneteli rendszerének reformja
486	Személyzeti szabályzat – EBB – Díjazás – Éves illetménykiigazítás
451	Személyzeti szabályzat – EBB – Díjazás – Új teljesítményrendszer – Jutalmak kiosztása
35	Személyzeti szabályzat – A Törvényszék ítéletének felülvizsgálatát követő visszautalás – EBB – Nyugdíjak – 2008. évi reform
33	Személyzeti szabályzat – EBB – Nyugdíjak – A nyugdíjrendszer reformja
30	Személyzeti szabályzat – Európai Beruházási Alap (EBA) – Díjazás – Éves illetménykiigazítás
29	Személyzeti szabályzat – Európai Beruházási Alap (EBA) – Díjazás – Az EBA díjazási és bér-előmeneteli rendszerének reformja
26 (2 ügy)	Személyzeti szabályzat – Díjazás – Harmadik országban szolgálatot teljesítő tisztviselők – Életpörölmenyek alapján nyújtott támogatás – Az életpörölmenyek alapján nyújtott támogatás felülvizsgálata és kiigazítása – Az Európai Unióban szokásos életpörölmenyekkel megegyező életpörölmenyek – Az életpörölmenyek alapján nyújtott támogatás nyújtásának megszüntetése
25	Személyzeti szabályzat – Előléptetés – A 2010. és 2011. évi előléptetési időszak – Előléptetési küszöbök meghatározása
18 (18 ügy)	Személyzeti szabályzat – Eljárás – A költségek megállapítása

A „személyzeti szabályzat” kifejezés alatt az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatát és az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeket kell érteni.

A felperesek teljes száma az összes folyamatban maradt ügy viszonylatában (2009–2013)

	Felperesek összesen	Folyamatban maradt ügyek összesen
2009	461	175
2010	812	185
2011	1 006	178
2012	1 086	235
2013	1 867	211

10. Egyéb – A Közzszolgálati Törvényszéknek a Törvényszék előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (2009–2013)

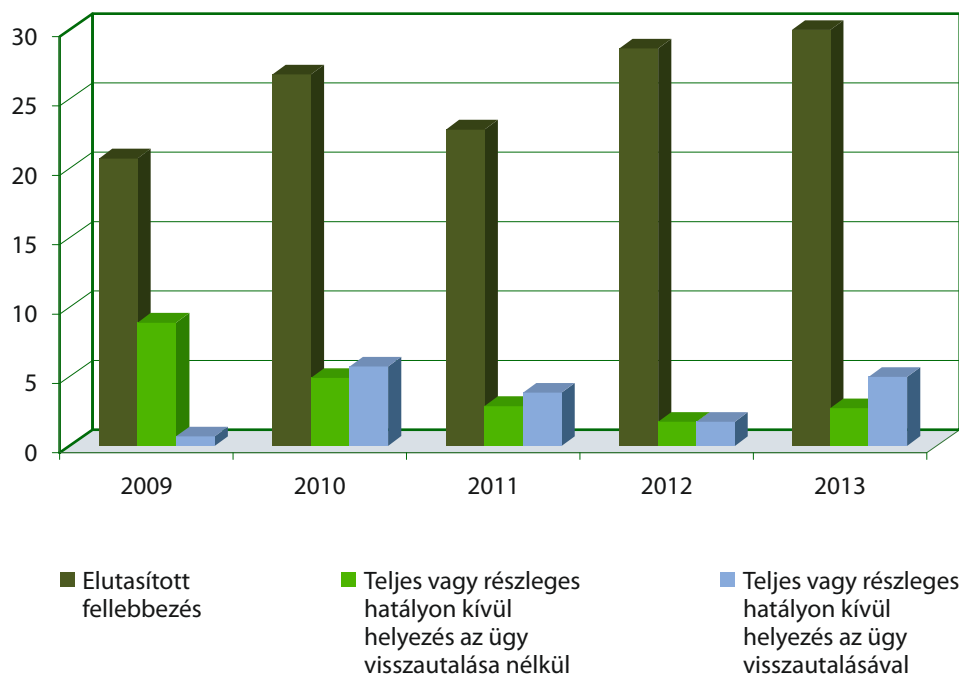

	Fellebbezéssel megtámadott határozatok száma	Megtámadható határozatok összesen¹	A fellebbezéssel megtámadott határozatok százalékos aránya²
2009	30	95	31,58%
2010	24	99	24,24%
2011	44	126	34,92%
2012	11	87	12,64%
2013	56	144	38,89%

¹ A tárgyévi során kihirdetett, illetve meghozott, a keresetet elfogadhatatlannak, nyilvánvalóan elfogadhatatlannak vagy nyilvánvalóan megalapozatlannak nyilvánító ítéletek, illetve végzések, valamint ideiglenes intézkedés tárgyában hozott, okafogyottságot megállapító és beavatkozás engedélyezése iránti kérelmet elutasító végzések.

² E százalékos megoszlás az adott év vonatkozásában eltérhet a tárgyévi hozott, fellebbezéssel megtámadható határozatok számától, mivel a fellebbezési határidő egyik naptári évből átnyúlhat a másik naptári évbe.

11. Egyéb – A Törvényes előtti fellebbezések eredménye (2009–2013)

	2009	2010	2011	2012	2013
Elutasított fellebbezés	21	27	23	29	30
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalása nélkül	9	4	3	2	3
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalásával	1	6	4	2	5
Összesen	31	37	30	33	38

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok:

- egy példány:
az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>),
- több példány, valamint plakátok, térképek rendelése:
az Európai Unió képviseltei keresztül (http://ec.europa.eu/represent_hu.htm),
nem uniós országokban a küldöttségektől (http://eeas.europa.eu/delegations/index_hu.htm),
a Europe Direct szolgáltatáson keresztül (http://europa.eu/europedirect/index_hu.htm)
vagy a 00 800 6 7 8 9 10 11 telefonszám tárcsázásával (ingyenesen hívható az EU
egész területéről) (*).

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkéből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Megvásárolható kiadványok:

- az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>).

Előfizetési kiadványok:

- az Európai Unió Kiadóhivatalának forgalmazó partnereitől
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm).

Kiadóhivatal

ISBN 978-92-829-1698-8

9 789282 916988
doi:10.2862/54713

